

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

IZVJEŠTAJ

O PROVOĐENJU ZAKONA IZ NADLEŽNOSTI

CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH

U 2012. GODINI

Sarajevo, mart 2013. godine

IZVJEŠTAJ

O PROVOĐENJU ZAKONA IZ NADLEŽNOSTI CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH U 2012. GODINI

Sarajevo, mart 2013. godine

SADRŽAJ

Uvodne napomene.....	5
I. DIO – PROVOĐENJE IZBORNOG ZAKONA BiH.....	7
1. Izborne aktivnosti	8
1.1. Aktivnosti na izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH	8
1.2. Normativna djelatnost.....	11
1.3. Objava Lokalnih izbora 2012. godine	14
1.4. Aktivnosti upisa birača u Centralni birački spisak	14
1.5. Ovjera političkih subjekata i kandidata	26
1.6. Obuka i edukacija izborne administracije	28
1.7. Edukativna i promotivno-informativna kampanja.....	29
1.8. Sigurnosni aspekti Lokalnih izbora 2012. godine	30
1.9. Rad Glavnog centra za brojanje	33
1.10. Posmatračni izbornog procesa	38
1.11. Utvrđivanje izbornih rezultata	38
1.12. Dostavljanje obrazaca izjava o imovinskom stanju	40
1.13. Posredni izbori.....	41
1.14. Provođenje prijevremenih i ponovljenih izbora	42
1.15. Zaštita izbornog prava	44
1.16. Poslanička/delegatska pitanja upućena Centralnoj izornoj komisiji BiH	51
2. Ostale aktivnosti	52
2.1. Finansijske aktivnosti	52
2.2. Logističko-operativne aktivnosti	54
2.3. Informatičko-tehnička podrška u provođenju izbornih aktivnosti.....	56
3. Zaključna razmatranja.....	65
Prilozi.....	69
II. DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O SUKOBU INTERESA U INSTITUCIJAMA VLASTI BiH	73
1. Godišnji izvještaj o primjeni Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH.....	74
1.1. Uvod.....	74
1.2. Pravni okvir	74
1.3. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu	75
1.3.1. Mišljenja.....	77
1.3.2. Postupak za utvrđivanje sukoba interesa	77
1.3.3. Odluka o sankciji	78
1.3.4. Pokloni.....	80
1.4. Sudska praksa	81
1.5. Zapažanja Centralne izborne komisije BiH	81
1.6. Zaključna razmatranja	84
Prilozi.....	86
III. DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O FINANSIRANJU POLITIČKIH STRANAKA	120
1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka	121
1.1. Uvod.....	121
1.2. Pravni okvir	121
1.3. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu	122
1.3.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka	122
1.3.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja	133
1.3.3. Sankcionisanje političkih stranaka	139
1.3.4. Ostale aktivnosti	139
2. Zaključna razmatranja	140
3. Prilozi.....	143

IV. DIO – PROVOĐENJE ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BiH.....	151
1. Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH.....	152
2. Zaključna razmatranja.....	152
V. DIO – MEĐUNARODNA SARADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE.....	153
1. 21. Godišnja konferencija ACEEEO-a.....	154
2. Učešće na međunarodnim seminarima i posmatračkim misijama.....	159
3. Saradnja s drugim organizacijama.....	160
4. Saradnja s nevladinim sektorom.....	163
5. Obuka i stručno osposobljavanje zaposlenih.....	164
6. Zaključna razmatranja.....	165
VI. DIO – JAVNOST RADA CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH.....	167
1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH.....	168
2. Zaključna razmatranja.....	169
VII. DIO – SINTEZA ZAKLJUČNIH RAZMATRANJA I PREPORUKE.....	170
1. Sinteza zaključnih razmatranja.....	171
2. Preporuke.....	175

Uvodne napomene

- 1. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, član 2.9 stav (1) tačka 15¹ utvrđeno je da Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini BiH o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i inicira izmjene tog zakona. Zakonom o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, član 17. stav (1) tačka e² regulisano je da Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine podnosi godišnji izvještaj o provođenju tog zakona Predsjedništvu BiH, Parlamentarnoj skupštini BiH i javnosti, a Zakonom o finansiranju političkih stranaka, član 17.³ propisano je da je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine obavezna svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.*
- 2. Osim navedenih zakona, u nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine je i provođenje zakona iz oblasti sukoba interesa, i to: Zakona o sukobu interesa u organima vlasti Federacije BiH⁴ i Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta BiH⁵, kao i dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine⁶, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13,⁷ Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.*
- 3. U vezi s tim, svrsishodno je jednim izvještajem obuhvatiti najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provođenje svih zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) za period od 1. 1. do 31. 12. 2012. godine, stvarajući time i prostor za analizu rada Centralne izborne komisije BiH i iniciranje još kvalitetnijih preporuka nadležnim institucijama BiH, kako bi se izborni proces u Bosni i Hercegovini približio demokratskim standardima razvijenih zemalja, poboljšala rješenja u načinu primjene tih zakona i unaprijedilo zakonodavstvo i praksa u oblasti sukoba interesa i finansiranja političkih stranaka.*
- 4. U samoj analizi i samoprocjeni kvaliteta izvršenih aktivnosti spoznali smo neke probleme na koje smo nailazili tokom provođenja Lokalnih izbora 2012. godine, stvarajući time prostor za iniciranje kvalitetnih preporuka nadležnim institucijama BiH, kako bi se budući izbori provodili još efikasnije.*

---

¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10

² „Službeni glasnik BiH“, br. 16/02, 14/03, 12/04 i 63/08

³ „Službeni glasnik BiH“, br. 22/00, 102/09, 54/10 i 95/12

⁴ „Službene novine FBiH“, br. 70/08

⁵ „Službeni glasnik BDBiH“, br. 43/08 i 47/08

⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08

⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 103/09

5. *Na sjednicama Centralne izborne komisije BiH raspravljalo se i odlučivalo o nizu pitanja i zadataka koji su se, uglavnom, odnosili na primjenu svih zakona iz njene nadležnosti i na pripremu i provođenje Lokalnih izbora 2012. godine, kroz realizaciju sljedećih aktivnosti: donošenje odluke o provođenju Lokalnih izbora 2012. godine, utvrđivanje plana finansiranja – Lokalni izbori 2012. godine, donošenje odluka o svim nabavkama za potrebe programa posebne namjene – Lokalni izbori 2012. godine, ovjera političkih subjekata za Lokalne izbore 2012. godine, odlučivanje po zahtjevima i žalbama političkih subjekata, razmatranje žalbi građana na uskraćivanje upisa u CBS, razmatranje žalbi u vezi s povredama biračkog prava, provođenje tenderskih i drugih postupaka za nabavku i potpisivanje ugovora s izabranim ponuđačima, pokretanje postupaka protiv osoba koje su u sukobu interesa i donošenje odluka, razmatranje finansijskih izvještaja političkih stranaka, utvrđivanje prestanka mandata izabranih zvaničnika i dodjela mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima sa listi političkih subjekata, zapošljavanje redovno i vanredno angažovanog osoblja u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH za vrijeme trajanja izbora, osnivanje Glavnog centra za brojanje i realizacija planiranih aktivnosti u segmentu izbornog procesa, analizu rada članova biračkih odbora i provođenje postupaka zbog kršenja odredbi Izbornog zakona BiH; davanje saglasnosti na razrješenje i imenovanje OIK-a;*
6. *Izveštaj o provođenju zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u 2012. godini podijeljen je u sedam dijelova koji čine jednu logičnu cjelinu.*
7. *Od prvog do četvrtog dijela izlaže se materijal po uobičajenom rasporedu, koji se odnosi na dosljednu primjenu svih zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.*
8. *Peti dio izvještaja odnosi se na međunarodnu saradnju, seminare i edukacije koje Centralna izborna komisija BiH redovno održava, nastojeći da, kroz razmjenu iskustava s izbornim komisijama i komisijama za sprečavanje sukoba interesa drugih zemalja, kontinuirano radi na unapređenju svog rada.*
9. *Šesti dio odnosi se na javnost rada Centralne izborne komisije BiH koji je od velike važnosti, imajući u vidu činjenicu da je Centralna izborna komisija BiH nezavisan organ koji treba na nepristrasan način provesti sve zakone iz njene nadležnosti.*
10. *U sedmom dijelu naglašena je sinteza zaključnih razmatranja s preporukama, čiju realizaciju Centralna izborna komisija BiH nastoji podstaći kod relevantnih institucija BiH, kako bi budući rad bio što kvalitetniji u provođenju izbornog procesa.*
11. *Centralna izborna komisija BiH je na 15. sjednici, održanoj 14. 3. 2013. godine, razmotrila i usvojila ovaj izvještaj koji se podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH.*

I. DIO

***PROVOĐENJE
IZBORNOG ZAKONA***

BiH

1. Izborne aktivnosti

1.1. Aktivnosti na izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH

12. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u vezi s izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH počele su početkom 2011. godine i odnosile su se na sakupljanje i grupisanje prijedloga i sugestija za izmjene i dopune Izbornog zakona BiH. Naime, prilikom provođenja Općih izbora 2010. godine i primjene odredbi Izbornog zakona BiH i provedbenih akata donesenih na osnovu ovog zakona, uočeni su određeni nedostaci u njihovoj primjeni, u smislu da pojedina pitanja nisu regulisana ili precizirana, te se u vezi s tim pristupilo izradi prijedloga za izmjene. Na osnovu ovih prijedloga Centralna izborna komisija BiH je sačinila polazni tekst radnog materijala Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH.
13. Razmatrajući Izvještaj o provođenju zakona u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH za 2010. godinu, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, na petoj (5.) sjednici održanoj 14. jula 2011. godine, i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, na svojoj četvrtoj (4.) sjednici održanoj 28. jula 2011. godine, donijeli su zaključak o formiranju Interresorne radne grupe za pripremu prijedloga izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine. U vezi s navedenim zaključcima Parlamentarna skupština BiH, zaključkom Predstavničkog doma, usvojenim na osmoj (8.) sjednici od 25. 8. 2011. godine i zaključkom Doma naroda, usvojenim na petoj (5.) sjednici od 14. 9. 2011. godine⁸, formirala je Interresornu radnu grupu za pripremu izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.
14. Zaključkom je određeno da će se u Interresornu radnu grupu imenovati po tri člana Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, Vijeća ministara BiH i Centralne izborne komisije BiH.
15. Iz Predstavničkog doma imenovani su poslanici: dr. Nermina Zaimović-Uzunović, dr. Milorad Živković i Niko Lozančić.
16. Iz Doma naroda imenovani su: dr. Halid Genjac, Borjana Krišto i Dragutin Rodić.
17. Odlukom Vijeća ministara BiH, CM broj: 171/11 od 10. 10. 2011. godine imenovani su: mr. Sredoje Nović, ministar civilnih poslova BiH, Bariša Čolak, ministar pravde BiH i dr. Safet Halilović, ministar za ljudska prava i izbjeglice BiH.
18. Zaključkom predsjednika Centralne izborne komisije BiH, broj: 01-02-1023-4/11 od 30. 9. 2011. godine, imenovani su članovi Interresorne radne grupe iz Centralne izborne komisije BiH: Branko Petrić, predsjednik Centralne izborne komisije BiH, dr. Suad Arnautović i Stjepan Mikić, članovi Centralne izborne komisije BiH.

---

⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 76/11

19. Zadatak Interresorne radne grupe je bio da pripremi prijedloge izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine do 1. 5. 2012. godine.
20. Interresorna radna grupa konstituisana je na prvoj (1.) sjednici, održanoj 26. 10. 2011. godine izborom rukovodstva: dr. Halid Genjac, predsjedavajući i izvjestilac za Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, Branko Petrić, prvi zamjenik i izvjestilac za Izborni zakon BiH i Bariša Čolak, drugi zamjenik i izvjestilac za Zakon o finansiranju političkih stranaka.
21. Interresorna radna grupa održala je 17 sjednica, uključujući i trodnevni rad od 2. do 4. aprila 2012. godine (12, 13. i 14. sjednica) na Jahorini u organizaciji Misije OSCE-a, s ciljem utvrđivanja konačnih verzija izmjena i dopuna Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, Zakona o finansiranju političkih stranaka i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine. Interresorna radna grupa za pripremu izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih partija i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH okončala je svoj rad zaključno sa 17. sjednicom, održanom 15. 5. 2012. godine.
22. Interresorna radna grupa za pripremu izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih partija i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH je postigla saglasnost o 28 izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH. Interresorna radna grupa je razmatrala odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: U9/09⁹ i broj: U4/11¹⁰, ali nije postigla saglasnost o provođenju navedenih odluka.
23. Podsjećanja radi Ustavni sud Bosne i Hercegovine Odlukom, broj: U9/09 od 26. novembra 2010. godine utvrdio je da član 19.4 stav (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i član 17. stav (1) Statuta Grada Mostara¹¹ u dijelu u kojem glasi: „U svakom gradskom području se biraju po tri (3) vijećnika“ nisu u skladu s članom 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima koji je sastavni dio Ustava Bosne i Hercegovine te da odredbe člana 19.4 stavovi od (2) do (8) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i člana 17. stav (1) Statuta Grada Mostara u dijelu koji glasi: „U svakom gradskom području se biraju po tri (3) vijećnika“ nisu u skladu s članom II/4 Ustava Bosne i Hercegovine u vezi s članom 25. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Ustavni sud Bosne i Hercegovine naložio Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da izmjeni i dopuni neustavne odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine u skladu s ovom odlukom u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u „Službenom glasniku BiH“¹².
24. Ustavni sud Bosne i Hercegovine Odlukom, broj: U4/11 od 27. maja 2011. godine utvrdio je da član 9.3 i član 20.13 stav (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine nisu u skladu sa

---

⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 48/11

¹⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 63/11

¹¹ „Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ br. 4/04

¹² „Službeni glasnik BiH“ br. 48/11 od 16. 6. 2011. godine

članom I/2 Ustava Bosne i Hercegovine i naložio Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u „Službenom glasniku BiH“¹³, uskladi navedene odredbe Izbornog zakona Bosne i Hercegovine s Ustavom Bosne i Hercegovine.

25. Interresorna radna grupa za pripremu izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih partija i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH odlučila je da neće predlagati izmjene i dopune Izbornog zakona BiH, dok se ne realizuje Odluka Ustavnog suda BiH, broj U9/09 od 26. 11. 2010. godine.
26. Članovi Interresorne radne grupe za pripremu izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih partija i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH na 17. sjednici, održanoj 15. 5. 2012. godine, jednoglasno su utvrdili i odlučili da u parlamentarnu procedure dostave Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa, s prijedlogom da se navedeni prijedlozi zakona razmatraju po osnovnom zakonodavnom postupku.
27. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa koji je sačinila Interresorna radna grupa za pripremu izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih partija i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH nije usvojen od strane Parlamentarne skupštine BiH, dok je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih partija usvojen od strane Parlamentarne skupštine BiH.

a) Aktivnosti u vezi s izborom članova Centralne izborne komisije BiH

28. Imajući u vidu činjenicu da je 29. 6. 2012. godine istekao mandat dvojici članova Centralne izborne komisije BiH (jednom članu iz reda srpskog naroda i jednom članu iz reda bošnjačkog naroda) i 31. 8. 2012. godine (jednom članu iz reda hrvatskog naroda) bilo je potrebno provesti procedure izbora za tri člana Centralne izborne komisije BiH iz reda spomenutih konstitutivnih naroda.
29. Način izbora i imenovanja članova Centralne izborne komisije BiH regulisan je Poslovníkom o proceduri i provođenju javne konkurencije i imenovanja članova Centralne izborne komisije BiH¹⁴.
30. U skladu s odredbom člana 2.5 stav (3) i (4) Izbornog zakona BiH imenovana je Komisija za izbor i imenovanje koja ima sedam članova, od kojih dva imenuje predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća iz reda članova Vijeća, tri imenuje Administrativna komisija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz reda članova Komisije iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i dva imenuje predsjednik Centralne izborne komisije BiH iz reda članova Centralne izborne komisije BiH. U Komisiji za izbor i

¹³ „Službeni glasnik BiH“, br. 63/11 od 8. 8. 2011. godine

¹⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 49/07, 70/11, 37/12 i 73/12

imenovanje moraju biti zastupljeni konstitutivni narodi, dva Bošnjaka, dva Srbina i dva Hrvata i jedan iz reda ostalih. Komisija za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH na provođenju javne konkurencije za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH iz reda srpskog i bošnjačkog naroda radila je u sastavu: dr. Zvonko Jurišić (predsjednik), Asim Sarajlić, Drago Kalabić, Danijela Mikić, Zijad Kadrić, Irena Hadžiabdić i Branko Petrić (članovi). Komisija za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH na provođenju javne konkurencije za izbor i imenovanje člana Centralne izborne komisije BiH iz reda hrvatskog naroda radila je u sastavu: dr. Zvonko Jurišić (predsjednik), Asim Sarajlić, Drago Kalabić, Ružica Jukić, Zijad Kadrić, Irena Hadžiabdić i Branko Petrić (članovi).

31. Komisija za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH, na osnovu člana 2.5 stav (5) Izbornog zakona BiH, raspisala je javni konkurs za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH, i to za jednog člana iz reda srpskog naroda i jednog člana iz reda bošnjačkog naroda koji je objavljen 10. 4. 2012. godine.¹⁵ Komisija za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH, na osnovu člana 2.5 stav (5) Izbornog zakona BiH, raspisala je javni konkurs za izbor i imenovanje člana Centralne izborne komisije BiH iz reda hrvatskog naroda koji je objavljen 2. 10. 2012. godine.¹⁶
32. Za člana Centralne izborne komisije BiH iz reda srpskog naroda prijavilo se pet (5) kandidata, za člana Centralne izborne komisije BiH iz reda bošnjačkog naroda prijavilo se osam (8) kandidata, a za člana Centralne izborne komisije BiH iz reda hrvatskog naroda prijavilo se pet (5) kandidata.
33. Komisija za izbor i imenovanje predložila je Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine listu kandidata za članove Centralne izborne komisije BiH iz reda bošnjačkog, srpskog i hrvatskog naroda. Predstavnički dom je na 36. sjednici, održanoj 22. novembra 2012. godine, donio Odluku o imenovanju Novaka Božičkovića iz reda srpskog naroda, dr. Ahmeta Šantića iz reda bošnjačkog naroda i Stjepana Mikića iz reda hrvatskog naroda, za članove Centralne izborne komisije BiH.

1.2. Normativna djelatnost

34. Priprema i izrada normativnih akata je jedan od kontinuiranih poslova i zadataka Centralne izborne komisije BiH i ogleda se u izradi provedbenih akata donesenih na osnovu Izbornog zakona BiH. Podzakonski akti koje je Centralna izborna komisija BiH donijela prema odredbama Izbornog zakona BiH u 2012. godini su sljedeći:

- a) Odluka o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika Općine Novi Grad Sarajevo¹⁷,

---

¹⁵ „Službeni glasnik BiH”, br. 28/12

¹⁶ „Službeni glasnik BiH”, br. 78/12

¹⁷ „Službeni glasnik BiH”, br. 14/12

- b) Odluka o stavljanju van snage Odluke o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika Općine Novi Grad Sarajevo¹⁸,
- c) Pravilnik o prijavi i ovjeri političkih subjekata, udruženja i grupa za učešće na neposrednim izborima u BiH¹⁹,
- d) Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore koji će se održati u nedjelju 7. oktobra 2012. godine²⁰,
- e) Odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu, u kojima se planira organizovanje glasanja za Lokalne izbore u BiH 2012. godine²¹,
- f) Odluka o visini takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine²²,
- g) Odluka o nazivima i oznakama osnovnih izbornih jedinica²³,
- h) Odluka o odgađanju izbora za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara²⁴,
- i) Odluka o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2012. godine²⁵,
- j) Odluka o utvrđivanju broja birača upisanih u Centralni birački spisak po izbornim jedinicama na dan raspisivanja Lokalnih izbora 2012. godine²⁶,
- k) Ispravku Odluke o visini takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine²⁷,
- l) Ispravka Odluke o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2012. godine²⁸,
- m) Uputstvo o utvrđivanju kvalifikacija, broja članova, postupka žrijebanja i imenovanja, obuke, provjere znanja i certificiranja članova biračkih odbora i mobilnih timova za glasanje²⁹,
- n) Odluka kojom se stavlja van snage odluka o nazivima osnovnih izbornih jedinica³⁰,

---

¹⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 14/12

¹⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²² „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²³ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12

²⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 37/12

²⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 37/12

²⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 61/12

³⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 61/12

- o) Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje, broj: 07-2-07-11-1158-1/12 od 11. 7. 2012. godine,
- p) Odluka o utvrđivanju i objavljivanju broja birača upisanih u izvod iz CBS za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2012. godine³¹,
- q) Odluka, broj: 05-1-07-1-590-2/12 od 3. 8. 2012. godine³², kojom je utvrđeno da Centralna izborna komisija BiH neće organizovati glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inostranstvu za Lokalne izbore 2012. godine,
- r) Odluka o utvrđivanju i zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 23. 8. 2012. godine u 24.00 sati³³,
- s) Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine³⁴,
- t) Dopunska odluka o potvrđivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine³⁵,
- u) Odluka o obliku, sadržaju i nazivu obrasca ličnih podataka izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika³⁶,
- v) Odluka o obliku, sadržaju i nazivu izjava i obrasca³⁷,
- w) Odluka o imenovanju članova Centralne izborne komisije BiH³⁸,
- x) Dopunska Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012.godine³⁹,
- y) Dopunska Odluka II o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine⁴⁰,
- z) Program rada Centralne izborne komisije BiH za 2012. godinu, broj: 04-07-10-266-1/12 od 29. 2. 2012. godine,
- aa) Program rada Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH za 2012. godinu, broj: 04-07-10-266-2/12 od 29. 2. 2012. godine,

---

³¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 62/12

³² „Službeni glasnik BiH“, br. 62/12

³³ „Službeni glasnik BiH“, br. 70/12

³⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 88/12

³⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 91/12

³⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 93/12

³⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 93/12

³⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 95/12

³⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 97/12

⁴⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 101/12

bb) Program obuke zaposlenih u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH za 2012. godinu, broj: 04-34-8-267-2/12 od 29. 2. 2012. godine.

1.3. Objava Lokalnih izbora 2012. godine

35. Dana, 7. 5. 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 1.14 i članom 2.9 stav (1) tačka 2.a Izbornog zakona BiH, objavila da će se Lokalni izbori održati 7. 10. 2012. godine, za sljedeće nivoe vlasti⁴¹:

- 78 općinskih vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- 61 skupštinu opštine u Republici Srpskoj,
- 139 načelnika općina/opština u Bosni i Hercegovini,
- Skupštinu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- Skupštinu Grada Banja Luka i
- gradonačelnika Grada Banja Luka.

36. Zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda BiH kojom je dat rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredbi sa Statutom Grada Mostara, Centralna izborna komisija BiH je na 19. sjednici, koja se održala 7. 5. 2012. godine, donijela Odluku broj: 05-1-07-1-585-1/12 kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara. S obzirom na to da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine svojom odlukom broj 9/09 od 26. 11. 2010. godine proglasio neustavnim odredbe člana 19.2 stav (1) i (3) i člana 19.4 stav (2) do (8) Izbornog zakona BiH, odgođeni izbori u Gradu Mostaru bit će održani u skladu s odredbom člana 14.2 stav (4) Izbornog zakona BiH kad se za to budu stekli uslovi.

37. Centralna izborna komisija BiH je na 53. sjednici, održanoj 6. 9. 2012. godine, donijela Odluku broj: 05-1-07-1-585-7/12 o usklađivanju odluke o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2012. godine sa Zakonom o Gradu Doboj, Zakonom o Gradu Prijedor, Zakonom o Gradu Trebinje i Zakonom o Gradu Bijeljina⁴².

1.4. Aktivnosti upisa birača u Centralni birački spisak

a) Ažuriranje i vođenje Centralnog biračkog spiska

38. U okviru redovnih aktivnosti u toku 2012. godine vršena je redovna mjesečna dostava presjeka stanja Centralnog biračkog spiska od strane Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA). U Centralnoj izbornoj komisiji BiH vršeno je generisanje dostavljenih podataka kao i dostava izvještaja o broju upisanih birača u Centralni birački spisak.

39. Prema posljednjem presjeku Centralnog biračkog spiska od 3. 12. 2012. godine broj upisanih birača u Centralni birački spisak bio je veći za 43.059 ili 0,9% u odnosu na broj upisanih birača na dan 13. 12. 2011. godine.

---

⁴¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12 i 37/12

⁴² „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/12

40. Redovne aktivnosti na ažuriranju Centralnog biračkog spiska obuhvatile su i unos u bazu podataka rješenja o ispisu iz državljanstva Bosne i Hercegovine iz 2011. i 2012. godine, koja se redovno dostavljaju od strane Ministarstva civilnih poslova BiH – Sektor za državljanstva.
41. Kako je prethodno navedeno, Centralni birački spisak je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo u skladu s Izbornim zakonom BiH i formira se, vodi i koristi za potrebe organizacije i provođenja izbora u skladu sa zakonom, za provođenje referenduma, za provođenje opoziva izabranog funkcionera i izbore organa lokalne samouprave u skladu sa zakonom. S tim u vezi, redovne aktivnosti u vezi s vođenjem Centralnog biračkog spiska u 2012. godini uključile su i izradu izvoda iz Centralnog biračkog spiska za potrebe provođenja postupka opoziva izabranog funkcionera (4. 3. 2012. godine u Općini Šekovići), kao i na izradu izvoda iz Centralnog biračkog spiska za potrebe provođenja izbora za organe lokalne samouprave (22. 1. 2012. godine u Općini Ljubuški).
42. Postupak vođenja i upisa birača u Centralni birački spisak propisan je Poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački spisak, te Pravilnikom o vođenju Centralnog biračkog spiska.
43. Donošenjem Odluke o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH je donijela i Uputstvo o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2012. godine u Bosni i Hercegovini koji su se održali u nedjelju 7. oktobra 2012. godine.
44. Presjek stanja i zaključivanje Centralnog biračkog spiska za potrebe provođenja Lokalnih izbora 2012. godine, na osnovu člana 3.6 stav (2) tačka e) i stav (6) Izbornog zakona BiH, kao i u skladu s navedenim Uputstvom o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti, izvršen je 23. 8. 2012. godine, te je Odluka o utvrđivanju i zaključivanju Centralnog biračkog spiska sa stanjem na dan 23. 8. 2012. godine u 24.00 sata objavljena na web stranici Centralne izborne komisije BiH. Navedeni podaci korišteni su za izradu Izvoda iz Centralnog biračkog spiska po biračkim mjestima koji su se koristili na dan održavanja Lokalnih izbora 7. oktobra 2012. godine.

Tabela 1 – Registrovani birači po kategorijama

Red. br.	Kategorija	Broj birača
1.	Redovni birači	3.085.546
2.	Birači koji glasaju lično	10.682
3.	Birači koji glasaju u odsustvu	10.709
4.	Birači registrovani za glasanje putem pošte	37.359
	UKUPNO	3.144.296

45. Na dan Lokalnih izbora 7. oktobra 2012. godine u Centralni birački spisak bilo je ukupno upisano 3.149.280 birača. Na Lokalne izbore je izašlo ukupno 1.779.718 birača ili 56,51%, od čega 902.630 ili 57,44% muškaraca i 877.088 ili 55,58% žena.

Tabela 2 – Broj upisanih birača na dan Lokalnih izbora 7. oktobra 2012. godine sa odzivom

Naziv	Registrovano	Glasalo	Odziv
Federacija BiH	1.866.169	1.024.631	54,89%
Republika Srpska	1.199.179	771.501	59,33%
Brčko distrikt BiH	83.832	43.856	52,25%
UKUPNO	3.149.280	1.779.718	56,51%

46. Najveći i najmanji odziv birača u odnosu na broj upisanih birača zabilježen je u sljedećim općinama:

Tabela 3 – Najveći i najmanji odziv birača

Kod IJ	Izborna jedinica	Glasalo	Registrovano	Odziv
Najmanji odziv				
032	Sanski Most	12.038	33.242	36,21%
050	Tuzla	45.781	111.131	41,20%
Najveći odziv				
141	Trnovo (FBiH)	3.289	3.591	91,59%
143	Pale (FBiH)	580	669	86,70%

47. Napominjemo da navedeni podaci ne uključuju podatke za Grad Mostar, budući da su Odlukom Centralne izborne komisije BiH od 7. 5. 2012. godine odgođeni izbori za Gradsko vijeće Grada Mostara.

48. U skladu s odredbama Poglavlja 3. Izbornog zakona BiH, postoji nekoliko kategorija birača u zavisnosti o statusu osobe, kao i načinu ostvarivanja biračkog prava prema vrsti biračkog mjesta:

- a) birači koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovnim biračkim mjestima (redovni birači),
- b) izbjegle osobe i osobe koje privremeno borave u inostranstvu,
- c) raseljena lica.

a) Upis birača u CBS koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovnim biračkim mjestima (redovni birači)

49. Upis birača koji glasaju na redovnom biračkom mjestu vrši se sistemom „pasivne registracije“, odnosno sve osobe kojima se izda važeća lična karta države Bosne i Hercegovine automatski su upisuju u Centralni birački spisak. Na osnovu odredbi člana 3.5 Izbornog zakona BiH, nadležni organ koji vodi registar građana dostavlja podatke za ažuriranje Centralnog biračkog spiska u skladu sa Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka.

50. Za potrebe preuzimanja podataka u okviru projekta „Pasivna registracija birača u BiH“ razvijen je aplikativni dio softvera, čija je osnovna svrha da olakša postupak prenosa podataka, određivanje biračkih mjesta i izradu izvoda iz konačnog biračkog spiska.

51. Potrebno je naglasiti da nije moguće u svakom momentu imati trenutno ažurirano stanje Centralnog biračkog spiska, već se broj birača utvrđuje na osnovu presjeka podataka svakog prvog ponedjeljka u mjesecu ili u zavisnosti od potrebe, a u skladu s Jedinstvenom metodologijom i programom obrade i vođenja evidencija Centralnog biračkog spiska, odnosno aktom kojim je utvrđena saradnja Centralne izborne komisije BiH i Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine.
52. Za potrebe provedbe Lokalnih izbora 2012. godine izvršeno je ažuriranje podataka Centralnog biračkog spiska u četiri (4) termina:
- Prvi presjek* utvrđen je na dan raspisivanja izbora 7. 5. 2012. godine i korišten je za izradu privremenih izvoda iz Centralnog biračkog spiska;
- Drugi presjek* utvrđen je na dan 3. 8. 2012. godine i korišten je u svrhu određivanja biračkih mjesta i pravljenja specifikacija za štampanje glasačkih listića;
- Treći presjek* utvrđen je na dan 23. 8. 2012. godine i korišten je za izradu Izvoda iz konačnog biračkog spiska koji je distribuiran na biračka mjesta u Bosni i Hercegovini;
- Četvrti presjek* napravljen je na dan 7. 10. 2012. godine u 24.00 sata, odnosno na dan izbora, s ciljem utvrđivanja biračkog prava glasača koji su glasali nepotvrđenim listićima.

b) Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inostranstvu u Centralni birački spisak

53. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inostranstvu u Centralni birački spisak vrši se sistemom aktivne registracije, koja podrazumijeva da ove osobe, ukoliko žele ostvariti opciju glasanja izvan Bosne i Hercegovine, odnosno da bi se našle na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, dužne su podnijeti za svake izbore prijavu Centralnoj izbornoj komisiji BiH u propisanom roku, uz propisanu dokumentaciju. Po pitanju načina glasanja izvan Bosne i Hercegovine, Izbornim zakonom BiH omogućene su opcije ličnog glasanja (dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inostranstvu) ili putem pošte (slanjem glasačkog materijala poštom).
54. U skladu s Uputstvom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, rok za dostavu prijave za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2012. godine počeo je danom objavljivanja izbora (7. 5. 2012. godine) i trajao je do 24. 7. 2012. godine do 24.00 sata. Dostava prijavnog obrasca s pratećom dokumentacijom Centralnoj izbornoj komisiji BiH mogla se vršiti putem pošte na poštanski pretinac 450 i 451, putem telefaksa, elektronskom poštom ili ličnom dostavom u Centralnu izbornu komisiju BiH.
55. U svrhu dostupnosti prijavnog obrasca PRP1, kao i informisanja birača, danom raspisivanja Lokalnih izbora 2012. godine, 7. 5. 2012. godine, obrasci prijave s pratećim vodičem i obavještenjima postavljeni su na web stranicu Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.
56. U nastojanju da građani Bosne i Hercegovine koji borave u inostranstvu budu informisani o načinu upisa birača i glasanja izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH je, kao i prethodnih godina, izvršila distribuciju

informativnog materijala prema državljanima BiH izvan zemlje. S tim u vezi, 28. 5. 2012. godine putem Ministarstva vanjskih poslova BiH izvršena je dostava informativnog materijala prema ambasadama i konzulatima Bosne i Hercegovine, kako slijedi: prijavni obrasci PRP-1 (15.000 kom., na službenim jezicima u BiH); Odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu u kojima se planira glasanje za Lokalne izbore 2012. godine (3.000 kom.); Vodiči za glasanje izvan Bosne i Hercegovine s obavještenjem o načinu i rokovima za registraciju za glasanja putem pošte na službenim jezicima u BiH (9.000 kom.), kao i 50 komada setova s izbornim materijalom za partnerska udruženja izvan BiH.

57. U periodu od 20. do 25. maja 2012. godine upućeno je ukupno 1.654 setova sa glasačkim materijalom (prijavni obrasci PRP-1 s Odlukom o diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu, u kojima se planira glasanje za Lokalne izbore 2012. godine i Vodiči za prijavu birača za glasanje izvan BiH na službenim jezicima u BiH) na adrese udruženja građana i međunarodnih organizacija u inostranstvu. Na zahtjev Ministarstva vanjskih poslova BiH naknadno je dostavljeno još 300 prijavnih obrazaca PRP-1 s obavještenjem o načinu i rokovima za registraciju birača iz inostranstva na službenim jezicima u BiH.
58. Pored navedenog, svim lokalnim izbornim komisijama i centrima za birački spisak u BiH dostavljeni su setovi prijavnih obrazaca i informativnog materijala, kako bi se birači izvan zemlje mogli informisati i preuzeti iste prilikom dolaska u Bosnu i Hercegovinu.
59. Centralna izborna komisija BiH je u periodu od 8. do 10. juna 2012. godine, putem pošte uputila 37.112 personalizovanih – potvrdnih obrazaca PRP-2, i to na adresu koju su birači dostavili prilikom posljednje prijave za glasanje izvan BiH ili na drugu (posljednju ažurnu) adresu o kojoj je birač obavijestio Centralnu izbornu komisiju do dana raspisivanja izbora.
60. U periodu od raspisivanja izbora pa do završetka roka za prijavu birača izvan Bosne i Hercegovine 24.7.2012. godine, zaprimane su prijave za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, kao i podaci o novim adresama, zahtjevi za slanje obrazaca za registraciju, zahtjevi za provjeru podataka, kao i upiti o načinu registracije i rokovima za registraciju, pri čemu je pristiglo ukupno 9.500 zahtjeva putem telefaksa i 10.922 e-mail poruka. Od navedenog broja, samo je na dan 23. juli pristiglo 1.300 poruka, a na dan 24. juli ukupno 1.649 poruka putem e-maila. Na poruke i upite o načinu prijave za glasanje izvan Bosne i Hercegovine blagovremeno je odgovoreno, dok su pristigli prijavni obrasci i dokumentacija štampani i pripremljeni za obradu. Napominjemo da je putem e-maila i telefaksa pristizao veliki broj ponovljenih prijavi i duplikata. Obavješćavanje birača u inostranstvu o nedostacima prijave vršilo se i putem telefona u periodu od 12. do 24. jula 2012. godine, zbog nedostatka drugih kontakt podataka, pri čemu su 203 osobe obaviještene o istom, a sa 232 nije bilo moguće uspostaviti kontakt. O nedostacima u prijavi putem e-maila obaviješteno je oko 500 osoba.
61. Na brojeve Help line Centralne izborne komisije BiH zaprimljeno je oko 900 poziva, u vezi s registracijom birača izvan BiH i provjerom statusa prijave birača za glasanje izvan BiH. Najveći broj poziva odnosio se na birače iz Njemačke, Hrvatske, Švedske, Danske, kao i Bosne i Hercegovine, po pitanju ostvarivanja biračkog prava u zemlji. Pored toga, birači izvan Bosne i Hercegovine imali su mogućnost provjeriti status svoje prijave na linku putem web stranice Centralne izborne komisije BiH.
62. U toku perioda prijave za glasanje izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2012. godine građani su prijave za glasanje dostavljali i putem raznih udruženja: HKUD Pougarse,

Koalicija RS za Srebrenicu, Udruženje Kozarčana iz Čikaga, Udruga Veronikin Rubac, Udruga Povratak, Udruženje Srba Stolac, Udruženje Una 92, Zavičaj Vlasenica, Fenix i Kraljica Katarina.

63. Nakon završene obrade podnesenih prijava za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH upisano je ukupno 37.359 birača.

Tabela 4 – Pregled broja upisanih birača za glasanje izvan BiH za Lokalne izbore 2012. godine sa odzivom

Naziv	Broj upisanih birača za glasanje izvan BiH	Broj birača koji je glasao	Odziv
Federacija BiH	12.068	7.762	64,32%
Republika Srpska	23.906	16.543	69,20%
Brčko distrikt BiH	1.385	979	70,69%
Ukupno	37.359	25.284	67,68%

Prilikom obrade prispjelih prijava birača koji borave izvan Bosne i Hercegovine, odbijeno je ukupno 5.855 prijava.

Tabela 5 – Pregled odbijenih prijava za glasanje izvan BiH s razlozima odbijanja

Razlozi odbijanja prijava za registraciju birača glasanjem putem pošte	Broj prijava
Nedostaje dokaz o identitetu	2.095
Nedostaje dokaz o identitetu i državljanstvu	97
Nedostaje dokaz o identitetu, državljanstvu i prebivalištu	92
Nedostaje dokaz o identitetu, državljanstvu i prijavi	9
Nedostaje dokaz o identitetu i prebivalištu	10
Nedostaje dokaz o državljanstvu	164
Nedostaje dokaz o prebivalištu i boravištvu	106
Nedostaje dokaz o prebivalištu	803
Nedostaje obrazac prijave	278
Nema pravo glasa	17
Nije potpisan obrazac	347
Preminule osobe	23
Prijave bez potrebne dokumentacije i ostalo	143
Prijave koje ne ispunjavaju uslove iz člana 3.15 stav (1) i (2) Izbornog zakona BiH	1.671
Ukupan broj odbijenih	5.855

b1) Problemi u postupku upisa birača u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH

64. U postupku upisa birača u Centralni birački spisak za glasanje izvan Bosne i Hercegovine pojavili su se i određeni problemi, dijelom zbog neadekvatnog praćenja procedure upisa birača od strane birača, a dijelom i zbog nepravilnog popunjavanja i dostavljanja prijavnih obrazaca od strane birača putem e-maila. Evidentirani su problemi po pitanju dostave istih kao i osiguranja validne dokumentacije od strane državljana Bosne i Hercegovine, u vezi s čim je i upućen određeni broj prigovora birača izvan Bosne i Hercegovine. Međutim, učestali je problem da su građani, i pored date upute o načinu popunjavanja i slanja obrazaca prijavi putem e-maila, dostavljali nepotpisane obrasce, dokumente čiji je rok važenja istekao, nevažeće dokumente, nepotpune adrese, adrese bez naziva države i sl.), što je, također, bio

jedan od razloga zbog kojeg dio građana nije bio upisan u CBS za glasanje za izvan Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2012. godine, već su mogli glasati u zemlji, na redovnom biračkom mjestu prema mjestu prebivališta.

65. Centralnoj izbornoj komisiji BiH upućen je i veći broj prigovora koji su se odnosili na nedobijanje glasačkog materijala na kućne adrese, pri čemu je najčešći razlog bio da se radi o zakašnjelim prijavama birača, kao i dostava prijave na pogrešnu e-mail adresu. Putem telefona, e-maila i web stranice Centralne izborne komisije BiH birači čije su prijave bile nepotpune bili su obaviješteni o nedostacima, kao i rokovima za otklanjanje nedostataka. Zbog tehničkih grešaka prilikom obrade podataka, odnosno pogrešno unesenih adresa prilikom obrade i unosa prijave, nakon izvršene ispravke istih, ponovo je poslano 28 biračkih paketa biračima u inostranstvo na ispravne adrese.

b2) Zloupotreba biračkog prava

66. U drugoj polovini 2012. godine Centralnoj izbornoj komisiji BiH obraćale su se osobe s obavještenjima da su im dostavljane prijave za glasanje putem pošte, iako su živjeli u svojim mjestima u Bosni i Hercegovini. U periodu od 16. 7. do 1. 11. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH zaprimila je znatan broj izjava i obavještenja od strane osoba s područja općina Pelagićevo, Brčko, Šekovići, Zvornik, Osmaci, Novo Goražde, Vukosavlje, Brod i Srebrenica, te prijave iz Istočnog Novog Sarajeva i Istočne Ilidže, koje se odnose na dostavljenu prijavu za glasanje putem pošte za Lokalne izbore 2012. godine bez znanja osoba. U izjavama i obavještenjima koje su prispjele putem telefaksa i e-maila, osobe iz navedenih općina navode da je prijava za glasanje izvan BiH podnesena mimo njihovog znanja, pojedini su naveli imena osoba u koje sumnjaju na izvršenje navedenih zloupotreba, te su zahtijevali da se adresa na koju su registrovani za glasanje putem pošte bez njihovog znanja izmijeni ili da se prijave ponište i da im se omogući glasanje na redovnom biračkom mjestu. Prigovori su dostavljani putem općinskih izbornih komisija Pelagićevo, Brčko i Osmaci, kao i pojedinačno.
67. Putem Općinske izborne komisije Pelagićevo, građani ove općine su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeli i 18 prigovora, koji su se odnosili na prijavljivanje za glasanje putem pošte bez njihovog znanja, te su zahtijevali izmjenu adrese za slanje glasačkog materijala. Isto tako, 24 osobe iz općine Pelagićevo su se izjasnile da žele glasati na redovnim biračkim mjestima u općini Pelagićevo. Putem e-maila dostavljen je i spisak od grupe građana sa 50 imena osoba kao i spisak od 109 osoba iz Pelagićeva čije je biračko pravo zloupotrijebljeno.
68. Građani Brčkog koji borave u Austriji, putem HDZ BiH 27. 7. 2012. godine i Izborne komisije Brčko distrikta BiH uputili su prigovor o kršenju biračkog prava u kojem navode da su njihove adrese za prijem glasačkog materijala izmijenjene bez njihovog znanja te zahtijevaju da im se adresa ispravi.
69. Svim biračima koji su podnijeli prigovor ili obavještenje o zloupotrebi biračkog prava izvršena je korekcija adresa u inostranstvu, te je glasački materijal poslan na adrese koje su navedene u obavještenjima ili izjavama osoba. Birači koji su se izjasnili da žele glasati na redovnom biračkom mjestu vraćeni su na odgovarajuće biračko mjesto. Osobama koje su podnijele prigovor poslije 23. 8. 2012. godine, odnosno poslije zaključivanja Centralnog

biračkog spiska, omogućeno je glasanje na nepotvrđenim glasačkim listićima. O ovome su birači bili obaviješteni putem telefona ili općinskih izbornih komisija.

70. Po primanju prijava birača koji navode na sumnju da je zloupotrebom ličnih dokumenata izvršena prijava za glasanje izvan Bosne i Hercegovine mimo njihove volje, a nakon dostavljenih obrazaca PRP-1 i PRP-2, sačinjene su potrebne analize i upućene prijave nadležnim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini za navodna kršenja biračkog prava u općinama/opštinama Osmaci, Srebrenica, Brčko, Šekovići, Novo Goražde, Pelagićevo, Brod i Vukosavlje. S obzirom na to da navedeni proces nije okončan, po okončanim pripremanjima prosljedit će se prijave za dva tužilaštva, a postupa se i po svim zahtjevima za dopunu informacija.
71. Zloupotreba biračkog prava bila je prisutna i u postupku glasanja na nepotvrđenim glasačkim listićima. Glavni centar za brojanje zaprimio je ukupno 2.032 koverte za glasanje na nepotvrđenim glasačkim listićima. Koverte s nepotvrđenim glasačkim listićima nalazile su se i u vrećama za glasanje putem mobilnog tima, za glasanje lično i u odsustvu, a združivanjem obrazaca u Glavnom centru za brojanje se utvrdilo da je riječ o nepotvrđenim glasačkim listićima. Od ukupnog broja primljenih koverata s nepotvrđenim glasačkim listićima 2.032, na verifikaciju je stiglo 1.950 koverti s glasačkim listićima (74 koverte su odbijene prije verifikacije). Od 1.950 koverti verifikovano je 1.295, a odbijeno 655 koverti. Općine koje su imale preko 100 koverata s nepotvrđenim listićima su: Pelagićevo, Srebrenica, Šekovići i Istočno Novo Sarajevo.
72. Uz materijal sa biračkog mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima dostavljena je i dokumentacija – fotokopije ličnih dokumenata i obrazaca s kojima su birači pristupili glasanju na navedenim biračkim mjestima, i to: LK OI 4 (354), od čega je 19 za osobe koje su navršile 18 godina nakon 23. 8. 2012. godine, a 335 za ostale slučajeve; obrazac LK OI 2 (18 obrazaca); PB 1 (26 obrazaca); PB 3 (53 obrasca); PB 4 (3 obrasca); kopija lične karte (153), kopija pasoša (8 kopija); te ostalo (potvrda o privremenom oduzimanju LK-1 potvrda; lična karta Republike Srbije-1; potvrde JMB 8 (3 potvrde); potvrda VD 1 (1 potvrda); potvrda LK OI 5 (1) i 7 službenih zabilješki. Najveći broj navedenih dokumenata priložen je u: Srebrenici, Šekovićima, Cazinu i Bosanskom Grahovu.
73. Za glasanje u odsustvu registrovano bilo je 10.682 birača, a zaprimljeno je 4.295 glasačkih kompleta, od čega je 18 odbijeno zbog toga što je bilo više koverata od broja potpisa. Prebrojano je 4.248 glasačkih listića za načelnika i 4.256 glasačkih listića za OV/SO. Razlika u broju zaprimljenih i prebrojanih glasačkih listića mogla je nastati zbog toga što su se osobe potpisale na birački spisak, a glasački materijal nije upakovan u odgovarajuće vreće, koje su dostavljene u Glavni centar za brojanje.
74. U procesu rada mobilnih timova, utvrđene su neusklađenosti između dostavljene dokumentacije i stanja glasačkog materijala u vrećama. Iste se najčešće ogledaju u nepodudarnosti broja potpisa na biračkim spiskovima sa brojem koverata u vreći mobilnog tima, kao i u smislu pomiješanog materijala za više mobilnih timova iz jedne općine. Na prijedlog Glavnog centra za brojanje, Centralna izborna komisija BiH donijela je odluku da se za određene slučajeve izvrši dodatna provjera JMB birača koji su odbijeni prilikom verifikacije, budući da se broj potpisa na biračkom spisku i broj pronađenih koverata podudara. Prilikom obrade materijala u Glavnom centru za brojanje utvrđeno je da određeni broj dopunskih biračkih spiskova nije bio ovjeren od strane izborne komisije i da su izborne

komisije povećale broj mobilnih timova na dan izbora, a da je broj birača koji su glasali na ovaj način ostao isti, odnosno da su glasali prema ranije dostavljenim spiskovima birača.

75. U postupku ponovnog brojanja utvrđene su određene nepravilnosti koje suštinski predstavljaju kršenje izbornih procedura, predviđenih odredbama Izbornog zakona BiH, kao i podzakonskim aktima donesenim od strane Centralne izborne komisije BiH.

Najčešći oblici kršenja izbornih pravila bili su:

- a) broj potpisa je različit od broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji;
- b) kandidat je dobio više glasova od političke partije;
- c) ukupan broj važećih i nevažećih glasačkih listića različit od broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji (više-manje);
- d) jedno lice je glasalo za više birača ili jedan birač glasao više puta.

76. Problemi u izbornom procesu koji daju prostora zloupotrebi biračkog prava mogu se posmatrati kroz nekoliko aspekata:

- a) Procedura dostave izbornog materijala biračkim odborima dvanaest sati prije otvaranja biračkih mjesta pokazala se kao nedjelotvorna. Na ovaj način ostavlja se mogućnost manipulisanja izbornim materijalom, glasačkim listićima i biračkim spiskovima i stvaraju uslovi da se tokom noći, od strane biračkog odbora potpišu neki birači kao da su glasali, a onda u toku izbornog dana ubaci isti broj glasačkih listića u glasačku kutiju ili da se otuđi određen broj glasačkih listića (slučaj zabilježen na dva biračka mjesta 009B010 i 009B061 Prijedor).
- b) Kod brojanja glasačkih listića pojavljuju se mnoge nepravilnosti, što uzrokovane nepoznavanjem procesa (toka i načina brojanja glasačkih listića), što namjerom biračkog odbora da promjene stvarne izborne rezultate. Činjenica je da se prilikom kontrole izbornih rezultata pojavilo veliki broj validacijskih grešaka (ukupan broj glasačkih listića koji su nađeni u glasačkoj kutiji bio je različit od zbira važećih i nevažećih glasačkih listića). Na nekim biračkim mjestima nepravilnosti su tolike da je Centralna izborna komisija BiH, s ciljem utvrđivanja ispravnog izbornog rezultata, bila u obavezi donijeti odluku i narediti ponovno brojanje glasačkih listića s tih biračkih mjesta. U određenim slučajevima utvrđivano je da izborni rezultati upisani na obrascima ni u čemu ne odgovaraju stvarnom stanju glasačkih listića nađenih u vreći za te organe vlasti.
- c) Prilikom pakovanja glasačkog materijala zloupotrebe se mogu desiti ako glasački listići nisu spakovani na propisan način i ne prate ih odgovarajući obrasci i birački spiskovi pa je time neophodno i teško utvrđivati sadržaj vreća i vršiti njihovo brojanje.

b3) Glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inostranstvu

77. Članom 1.5 Izbornog zakona BiH građanima Bosne i Hercegovine koji borave u inostranstvu omogućeno je da se prilikom popunjavanja prijave za glasanje izvan Bosne i Hercegovine mogu opredijeliti da glasaju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inostranstvu ili putem pošte. Centralna izborna komisija BiH je, na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova BiH, 7. maja 2012. godine donijela Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u inostranstvu, u kojima se planiralo organizovanje glasanja za Lokalne izbore u BiH 2012. godine, a istom je predviđeno da se glasanje planira u ukupno 24 države.
78. S ciljem edukacije građana koji se opredjeljuju za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, Centralna izborna komisija BiH napravila je plan posjeta našim konzularnim predstavništvima, kako bi ih upoznali s načinom registracije i glasanjem u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH. Tim povodom delegacije Centralne izborne komisije BiH posjetile su sljedeća diplomatsko-konzularna predstavništva:
79. U periodu od 17. do 19. juna 2012. godine, delegacija Centralne izborne komisije BiH je boravila u Zagrebu – Republika Hrvatska, gdje je posjetila Ambasadu Bosne i Hercegovine.
80. Delegacija Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 19. do 26. juna 2012. godine posjetila bosanskohercegovačke konzulate u Norveškoj, Švedskoj i Danskoj.
81. Delegacija Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 27. juna do 5. jula 2012. godine posjetila diplomatsko-konzularna predstavništva Bosne i Hercegovine u Ljubljani, Beču, Berlinu i Pragu.
82. Predstavnik Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 29. juna do 12. jula 2012. godine boravio u SAD u posjeti Generalnom konzulatu BiH u Chicagu, Ambasadi Bosne i Hercegovine u Washingtonu, gdje je održao predavanje o registraciji birača i načinu glasanja i obavio razgovore s građanima Bosne i Hercegovine u St. Louisu (Moines Iowa), Atlanta (Georgia), Charlotte (North Carolina) i Boston (Massachusetts).
83. Delegacija Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 28. juna do 3. jula 2012. godine posjetila konzulate u Munchenu, Stuttgartu i Frankfurtu.
84. Svim biračima koji su se izjasnili za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, a isto nije provedeno, prema odredbama Izbornog zakona BiH, glasački materijal je blagovremeno dostavljen na adrese koje su građani naveli u svojim prijavama, kako bi im bilo omogućeno glasanje putem pošte i ostvarenje biračkog prava.
85. Pravilnikom o načinu provođenja izbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine utvrđena je procedura za provedbu ovih izbora, organizaciono-tehnički uslovi za organizovanje glasanja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, te je precizirano da će Centralna izborna komisija BiH odrediti biračka mjesta za glasanje, ukoliko je broj registrovanih birača za glasanje lično u DKP BiH najmanje 50 birača.

Tabela 6 – Broj registrovanih birača u DKP po državama

Red. br.	DRŽAVA	DKP	UKUPNO
1.	Makedonija	Makedonija – Ambasada BiH u Skopju za Makedoniju i Kosovo	2
2.	Holandija	Holandija – Ambasada BiH u Hagu	11
3.	Norveška	Norveška – Ambasada BiH u Oslu	19
4.	Austrija	Austrija – Ambasada BiH u Beču	23
5.	Australija	Australija – Ambasada BiH u Kamberi	14
6.	Švedska	Švedska – Ambasada BiH u Stokholmu	6
7.	Švicarska	Švicarska – Ambasada BiH u Bernu	3
8.	Slovenija	Slovenija – Ambasada BiH u Ljubljani	7
9.	Češka	Češka – Ambasada BiH u Pragu za Češku i Slovačku	4
10.	Turska	Turska – Generalni konzulat BiH u Istanbulu	4
11.	SAD	SAD – Ambasada BiH u Washingtonu	47
12.	SAD	SAD – Generalni konzulat BiH u Chicagu	4
13.	Srbija	Srbija – Ambasada BiH u Beogradu	9
14.	Njemačka	Njemačka – Ambasada BiH u Berlinu	42
15.	Njemačka	Njemačka – Generalni konzulat BiH u Munchenu	40
16.	Njemačka	Njemačka – Generalni konzulat BiH u Stuttgartu	27
17.	Njemačka	Njemačka – Generalni konzulat BiH u Frankfurtu	47
18.	Danska	Danska – Ambasada BiH u Copenhagenu	13
19.	Francuska	Francuska – Ambasada BiH u Parizu	7
20.	Velika Britanija	Velika Britanija – Ambasada BiH u Londonu za Veliku Britaniju i Irsku	2
21.	Italija	Italija – Ambasada BiH u Rimu	1
22.	Hrvatska	Hrvatska – Ambasada BiH u Zagrebu	5
23.	Austrija	Austrija - Počasni konzulat BiH u Gracu	1
		UKUPNO	338

86. Nakon isteka roka za upis birača u Centralni birački spisak za glasanje izvan BiH, Centralna izborna komisija BiH je, analizirajući ukupan broj birača prijavljenih za glasanje u DKP BiH, utvrdila da ni na jednom predviđenom biračkom mjestu u DKP BiH nije prijavljen dovoljan broj birača za organizovanje ličnog glasanja, te je 3. augusta 2012. godine donijela Odluku da se glasanje za Lokalne izbore 2012. godine u DKP BiH neće održati.

c) Upis raseljenih lica

87. U skladu s članom 1.1 stav (1) tačka 9. Izbornog zakona BiH pod raseljenim licima se podrazumijevaju državljani Bosne i Hercegovine čiji je status raseljenog lica utvrdio nadležni organ za pitanja raseljenih lica u skladu sa zakonom. Raseljena lica koja imaju biračko pravo imala su mogućnost da se popunjavanjem obrasca PBO-2 do 24. 7. 2012. godine izjasne za glasanje lično u općini prebivališta iz 1991. godine ili za glasanje u odsustvu iz općine u kojoj ima boravište.

88. S ciljem ažuriranja podataka o raseljenim licima u Centralnom biračkom spisku, Centralna izborna komisija BiH koordinirala je s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i Agencijom za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA)

koje imaju informacije i podatke o licima sa statusom raseljenih lica, da pravovremeno dostavljaju podatke Centralnoj izbornoj komisiji BiH, kako bi se uradili što tačniji izvodi iz Centralnog biračkog spiska. Ukupno su dostavljeni podaci za 103.449 osoba koje imaju status raseljenog lica u evidencijama nadležnog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH. Nakon analize dostavljenih podataka utvrđeno je biračko pravo navedenih osoba, odnosno da je u Centralni birački spisak upisano 75.430 osoba, dok 28.019 osoba nije pronađeno u Centralnom biračkom spisku, odnosno nisu dostavljeni potpuni podaci ili su dostavljeni netačni podaci, čime je i baza podataka broja raseljenih lica u CBS bila upitna.

89. Osnovna poteškoća za upis raseljenih osoba je neažurna i nepotpuna evidencija nadležnih organa, čime je otežana identifikacija raseljenih osoba u Centralnom biračkom spisku kako bi iste mogle ostvariti biračko pravo. Za potrebe budućeg rješavanja navedenog problema neophodno je u saradnji s nadležnim organima izvršiti dopunu i ispravku netačno unesenih podataka u periodu kada se ne provode izbori, kako bi isti bili ažurni do početka narednih izbora.

d) Aktivnosti vezane za vođenje CBS-a, a u vezi sa licima koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora zbog povrede humanitarnog prava

90. Članom 3.6 stav (1) Izbornog zakona BiH propisano je da je Centralna izborna komisija BiH odgovorna za tačnost, ažurnost i ukupni integritet Centralnog biračkog spiska, dok u stavu (2) tačka d) i e) je propisano da Centralna izborna komisija BiH u vođenju Centralnog biračkog spiska vodi posebne evidencije o licima kojima je po osnovu zakona oduzeto pravo da glasaju (tačka d) i zaključuje i potvrđuje konačne izvode iz Centralnog biračkog spiska koji se koristi za izbore (tačka e).
91. U skladu s nadležnošću o vođenju Centralnog biračkog spiska, a vezi s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je, na osnovu prikupljenih podataka od sudova i drugih nadležnih organa o osobama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, Sud Republike Srpske ili Sud Federacije Bosne i Hercegovine i Sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nije povinivalo naredbi da se pojavi pred Sudom Bosne i Hercegovine, Sudom Republike Srpske ili Sudom Federacije Bosne i Hercegovine i Sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u izbornom periodu, donijela 67 odluka kojim je utvrđeno da osoba neće biti upisana u Centralni birački spisak dok se nalazi na izdržavanju kazne zatvora izrečene presudom suda zbog povrede humanitarnog prava, u slučaju da osoba nije upisana u Centralni birački spisak ili da će ova odluka biti osnov za brisanje osobe iz Centralnog biračkog spiska, u slučajevima kada je osoba upisana u Centralni birački spisak. Od 67 odluka, u dva slučaja se radi o osobama za koje su potvrđene optužnice, a odbile su se pojaviti pred nadležnim sudom. Centralna izborna komisija BiH donijela je 16 odluka kojim je utvrđeno da se osoba upisuje u Centralni birački spisak, čije ime je prethodno brisano iz spiska u skladu s odredbom člana 1.7 Izbornog zakona BiH, zbog isteka izdržavanja kazne zatvora izrečene zbog povreda humanitarnog prava.

1.5. Ovjera političkih subjekata i kandidata

92. U periodu do raspisivanja Lokalnih izbora 2012. godine izvršene su pripremne aktivnosti po pitanju segmenta izbornog procesa koji se odnosi na ovjeru političkih subjekata, a koje su uključivale sljedeće radnje:
- sačinjavanje vremenskog plana za Lokalne izbore 2012. godine;
  - sačinjavanje prijedloga podzakonskog akta – Pravilnika o prijavi i ovjeri političkih subjekata, udruženja i grupa za učešće na neposrednim izborima u Bosni i Hercegovini, te sačinjavanje svih obrazaca prijave političkih subjekata za učešće na izborima, kao i njihova priprema za štampanje;
  - testiranje aplikacija „Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH“ – JIIS BiH;
  - izvršeno je prikupljanje statuta općina/opština, a u vezi s utvrđivanjem broja vijećnika/odbornika iz svih općina/opština i gradova u Bosni i Hercegovini.
93. Pitanje ovjere političkih subjekata i kandidata za učešće na izborima regulisano je odredbama Izbornog zakona BiH – Poglavlje 4, te Pravilnikom o prijavi i ovjeri političkih subjekata za učestvovanje na direktnim izborima u Bosni i Hercegovini.
94. Na osnovu zakonskog okvira, proces ovjere političkih subjekata i kandidatskih listi odvijao se u tri (3) međusobno uslovljene vremenske aktivnosti:

a) Ovjera prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata

95. U skladu s članom 4.6 i 4.10 Izbornog zakona BiH i članom 2. stav (1) tačka 1) Uputstva o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata istekao je 25. 5. 2012. godine u 16.00 sati. Centralnoj izbornoj komisiji BiH podneseno je ukupno 87 prijava političkih stranaka i 338 prijava nezavisnih kandidata, od čega 48 kandidata pripadnika nacionalnih manjina.

Tabela 7 – Pregled ovjera prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata

Red. br.	Politički subjekti	Prijavljeno	Ovjereno	Odbijeno
1.	Političke stranke	87	84	3
2.	Nezavisni kandidati	338	330	8

U vezi s navedenim sačinjeno je ukupno:

- 200 odluka o ovjeri/odbijanju političkih stranaka,
- 338 odluka o ovjeri/odbijanju nezavisnih kandidata,
- 87 obavještenja političkim strankama za otklanjanje nedostataka u prijavi, i

- 99 obavještenja nezavisnim kandidatima za otklanjanje nedostataka u prijavi.

b) Ovjera prijava koalicija i listi nezavisnih kandidata

96. U skladu s članom 4.12 i 4.15 Izbornog zakona BiH i članom 2. stav (1) tačka 3) Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje prijava koalicija i listi nezavisnih kandidata istekao je 19. 6. 2012. godine. Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnesene su ukupno 63 prijave za ovjeru koalicija i 16 listi nezavisnih kandidata za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine.

Tabela 8 – Pregled ovjera koalicija i listi nezavisnih kandidata

Red. br.	Politički subjekti	Prijavljeno	Ovjereno	Odbijeno
1.	Koalicije	63	59	4
2.	Liste nezavisnih kandidata	16	16	0

U vezi s navedenim sačinjeno je ukupno:

- 63 odluke o ovjeri/odbijanju političkih stranaka,
- 16 odluka o ovjeri listi nezavisnih kandidata i
- devet (9) obavještenja koalicijama za otklanjanje nedostataka u prijavi.

c) Ovjera i potvrđivanje prijava kandidata i kandidatskih listi za učešće na izborima

97. U skladu s članom 4.21 Izbornog zakona BiH i članom 2. stav (2) Uputstva o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje kandidatskih listi istekao je 9. 7. 2012. godine. Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnesene su kandidatske liste od strane 84 političke stranke i 59 koalicija za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine. Liste su sadržavale 30.621 kandidata na 2.495 kandidatskih listi. Za načelnike/gradonačelnike je predloženo 557 kandidata, a 29.916 kandidata za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine/skupštinu grada i 148 kandidata za popunjavanje garantovanih mandata za pripadnike nacionalnih manjina.

98. U skladu s odredbama člana 4.21 stav (2) Izbornog zakona BiH, rok za podnošenje kandidatskih listi sa svim propisanim obrascima za zamjenske kandidate, isprawkama, kao i dodatne dokumentacije, nakon prijema obavještenja Centralne izborne komisije BiH, istekao je 26. 7. 2012. godine. Nakon toga Centralna izborna komisija BiH je za Lokalne izbore 2012. godine ovjerala ukupno 30.351 kandidata, i to:

- a) za načelnike/gradonačelnike – 550,
- b) za vijećnike/odbornike - 29.652 i
- c) za garantovane mandate za pripadnike nacionalnih manjina – 149.

99. U vezi s navedenim podacima, sačinjeno je ukupno oko 200 odluka o ovjeri/odbijanju kandidatskih listi i kandidata političkih stranaka i koalicija i 85 obavještenja političkim strankama i koalicijama za otklanjanje nedostataka u prijavi.
100. Po pitanju provjera kandidata za učestvovanje na Lokalnim izborima 2012. godine u smislu odredbi Izbornog zakona BiH, za Ured Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini urađena su i dostavljena dva dopisa sa spiskovima kandidata prijavljenim za učestvovanje na predmetnim izborima. Cjelokupan postupak iz segmenta ovjere političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH je uradila ukupno devet (9) izvještaja s pratećom dokumentacijom i prijedlozima.

1.6. Obuka i edukacija izborne administracije

101. Centralna izborna komisija BiH je, na osnovu Plana i programa edukacije organa za provođenje izbora za 2012. godinu, uspješno provela obuku za članove izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica na temu „Rad biračkih odbora na dan izbora”, koja je organizovana u periodu od 27. 8. do 7. 9. 2012. godine. Cilj obuke je bio upoznavanje članova izbornih komisija s procedurama glasanja i brojanja na biračkim mjestima, kao i sa ostalim aktivnostima neposredno pred i nakon održavanja izbora (prijem materijala, potpisivanje primopredajnih obrazaca i sl.).
102. Obuka se sastojala od teoretskog i praktičnog dijela i tom prilikom su se učesnici upoznali s procedurama brojanja glasačkih listića, pakovanjem izbornog materijala, te s načinom podnošenja izvještaja s izbornim rezultatima prema Centralnoj izbornoj komisiji BiH na dan izbora. Obuka je provedena regionalno, i to u sljedećim općinama/gradovima: Sanski Most, Banja Luka, Doboј, Ugljevik, Tuzla, Sarajevo, Travnik, Goražde, Trebinje i Čitluk. Izvršioc i edukacije su bili koordinator za trening i obuku i koordinatori za rad sa općinskim izbornim komisijama, uz monitoring člana Centralne izborne komisije BiH. O prisustvu obaveznoj edukaciji izrađena su i dostavljena uvjerenja članovima izborne administracije.

a) „Probni izbori“ - (Dry run)

103. U svrhu provedbe Lokalnih izbora 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH je u periodu 20. i 21. septembar 2012. godine organizovala i provela probne (testne) izbore. „Probni izbori“ prvenstveno su imali za cilj testiranje aplikacije za unos izbornih rezultata. Želeći da se testiranje izvrši na djelotvoran način, Centralna izborna komisija BiH je svim izbornim komisijama osnovnih izbornih jedinica dostavila probne popunjene uzorke obrazaca koji se koriste na biračkim mjestima. Testiranje se vršilo prema utvrđenom planu testiranja, koji je simulisao izborne aktivnosti na izborni dan. Tokom testiranja, izborne komisije osnovnih izbornih jedinica izvršile su unos podataka putem aplikacije, prilikom čega su evidentirani postojeći problemi koje je bilo neophodno otkloniti do održavanja Lokalnih izbora 2012. godine.

1.7. Edukativna i promotivno-informativna kampanja

a) Kampanja – Upis birača u Centralni birački spisak

104. Cilj edukativne kampanje, provedene u svrhu upisa birača u Centralni birački spisak, bio je da se građani informišu o načinu upisa birača u Centralni birački spisak, te da se birači koji glasaju putem pošte (izvan Bosne i Hercegovine) upoznaju na koji način mogu ostvariti svoje biračko pravo, odnosno na koji način se mogu prijaviti da bi glasali na Lokalnim izborima 2012. godine. U vezi s navedenim, sačinjena su četiri (4) TV-spotova i radio džingla koji su emitovani na svim javnim TV-stanicama i većini privatnih TV-stanica. Također, urađen je videozapis, postavljen na web stranicu Centralne izborne komisije BiH, sa detaljnim objašnjenjem biračima kako se prijaviti da bi glasali putem pošte, te načinom na koji se popunjavaju prijavni obrasci (PRP-1 i PRP-2). Ova kampanja trajala je od dana objave izbora do 24. 7. 2012. godine, kada je istekao rok za registraciju putem pošte i izbora biračke opcije za raseljena lica.
105. Oglas Upis birača u Centralni birački spisak objavljivan je šest (6) puta u šest (6) dnevnih novina na području Bosne i Hercegovine na pola stranice u crno/bijeloj varijanti, u terminima najvećih tiraža dnevnih novina. TV-spotovi i radio džinglovi edukativne kampanje – Centralni birački spisak, pripremljeni su i objavljeni u više varijanti, u zavisnosti o kategoriji birača kojima su namijenjeni:
- upis birača u Centralni birački spisak i izbor biračke opcije – do 7. 10. 2012. godine (redovni birači),
  - upis birača u Centralni birački spisak i izbor biračke opcije – raseljene osobe do 24. 7. 2012. godine,
  - upis birača u Centralni birački spisak i izbor biračke opcije – izbjeglice i lica koja privremeno žive izvan Bosne i Hercegovine – prva registracija - BiH do 24. 7. 2012. godine,
  - upis birača u Centralni birački spisak i izbor biračke opcije – izbjegla lica i lica koja privremeno žive izvan Bosne i Hercegovine do 24. 7. 2012. godine.

b) Kampanja „Kako glasati“

106. Cilj ove edukativne kampanje bio je upoznavanje birača s organima vlasti za koje se vrši glasanje na Lokalnim izborima 2012. godine, te o načinu ispravnog popunjavanja glasačkih listića. Ova kampanja trajala je od 3. 9. 2012. godine do 7. 10. 2012. godine. Oglas „Kako glasati“ objavljivan je četiri (4) puta u šest (6) dnevnih novina na području Bosne i Hercegovine na pola stranice u crno/bijeloj tehnici, u terminima najvećih tiraža dnevnih novina. Ova kampanja je uključila i TV-spotove i radio džinglove „Kako glasati“. Urađeni su i poster – „Kako glasati“ i „Zloupotreba biračkog prava“.

c) Motivacijska kampanja

107. Cilj motivacijske kampanje je bio da se birači animiraju da u što većem broju izađu na biračka mjesta i ostvare svoje biračko pravo. Sačinjena su četiri (4) TV-spotova i radio džingla koji su emitovani na svim javnim TV-stanicama i većini privatnih TV-stanica. Svi motivacijski TV-spotovi i radio džinglovi pripremljeni su pod sloganom Centralne izborne komisije BiH „7. oktobar – dan kada vi donosite odluke“. Motivacijski spotovi emitovani od 3. 9. 2012. godine do 7. 10. 2012. godine, za sljedeće kategorije građana:

- apstinenti,
- mladi,
- invalidne osobe i
- opći motivacijski spot.

Kao i prethodnih godina, strategija edukativne i motivacijske kampanje za potrebe izbora provela se putem elektronskih medija, štampanih medija, te produkcijom plakata za isticanje na biračkim mjestima.

d) Informisanje birača – “SMS” centar

108. Uspostavljanjem “SMS” centra od strane Centralne izborne komisije BiH, svaki birač je slanjem svog JMB putem SMS poruke na broj 091 12 12 12 mogao provjeriti lokaciju svog biračkog mjesta. Broj je bio jedinstven za korisnike svih mobilnih mreža u Bosni i Hercegovini. Telop sa brojem SMS centra prosljeđen je svim javnim televizijskim i radio stanicama u Bosni i Hercegovini, a emitovao se do 3. 10. 2010. godine. U periodu od 7. 9. do 3. 10. 2012. godine SMS upit je poslalo 13.328 osoba. Sve vrijeme, zbog pravovremene informisanosti birača i svih aktera u izbornom procesu, radilo se na održavanju i pravovremenom ažuriranju web stranice Centralne izborne komisije BiH. Sve informacije značajne za izborni proces, odluke, saopćenja, statistike, podzakonski akti i normativi na taj način bili su na raspolaganju javnosti.

1.8. Sigurnosni aspekti Lokalnih izbora 2012. godine

109. S ciljem stvaranja ambijenta za sigurno provođenje Lokalnih izbora 2012. godine, Ministarstvo sigurnosti BiH preko policijskih agencija koje provode zakon, entitetskih MUP-ova u Bosni i Hercegovini i Policije Brčko distrikta BiH, Granične policije BiH, između ostalog, bili su obavezni da osiguraju da se Lokalni izbori 2012. godine provedu u atmosferi koja će garantovati maksimalan stepen sigurnosti i povjerenja javnosti u čitav izborni proces. Naime, u skladu s članom 2.1. stav 3. Izbornog zakona BiH⁴³, svi organi vlasti na svim nivoima obavezni su pomagati organima za provođenje izbora. U vezi s navedenim, Centralna izborna komisija BiH je 31. 8. 2012. godine uputila zvanični zahtjev

---

⁴³ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10

svim sigurnosnim agencijama na teritoriji Bosne i Hercegovine da preduzmu sve sigurnosne radnje kako bi se Lokalnih izbora 2012. godine u Bosni i Hercegovini održali što sigurnije.

110. Na sastanku, održanom 20. 9. 2012. godine, u prostorijama Ministarstva sigurnosti BiH formiran je Štab za sigurnost Lokalnih izbora 2012. godine. Na sastanku su bili: predstavnici Centralne izborne komisije BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu – SIPA, Ministarstva unutrašnjih poslova Federacije BiH, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, Policije Brčko distrikta BiH. Na ovom sastanku zaključeno je da Ministarstvo sigurnosti BiH donese i Odluku o formiranju Odbora za sigurnost Lokalnih izbora 2012. godine u Bosni i Hercegovini⁴⁴.
111. Odbor za sigurnost Lokalnih izbora 2012. godine zasjedao je u više navrata sa zadatkom da se članovi Odbora upoznaju i dogovore o aktivnostima koje je trebalo preduzeti u sredinama iz koje dolaze, koje su im zajedničke aktivnosti, prije nego što Centralna izborna komisija BiH proglasi predizbornu kampanju, aktivnostima za vrijeme predizborne kampanje i aktivnostima na sam dan izborne šutnje i na dan održavanja izbora, te distribucija glasačkog materijala od općinskih izbornih komisija do centralnog izbornog skladišta.
112. S ciljem provođenja odredbi Izbornog zakona BiH, Odbor za sigurnost Lokalnih izbora 2012. godine imao je za zadatak da, preko policijskih agencija koje provode zakon u Bosni i Hercegovini, entitetskih MUP-ova u Bosni i Hercegovini i Policije Brčko distrikta BiH, fizički osigura lokacije s izbornim materijalom. Pored toga, zadatak policijskih agencija odnosio se i na: maksimalan stepen sigurnosti čime se stvara i povjerenje javnosti u čitav izborni proces, sprečavanje izbornih prevara, provjeravanja prebivališta i boravišta birača, angažovanjem IDDEEA administratora ličnih karata, kao i na prevenciju od fiktivnog izdavanja, falsifikovanja i zloupotrebe dokumenata, osiguranje pratnje konvoja s papirom sa zaštitom za štampanje glasačkih listića i da osigura mjesto štampanja, vanjsko osiguranje sjedišta Centralne izborne komisije BiH, skladišta Centralne izborne komisije BiH, Glavnog centra za brojanje, osiguranje lokacija svih općinskih izbornih komisija, izbornih komisija gradova Banje Luke, Prijedora, Doboja, Bijeljine, Trebinja i Izborne komisije Brčko distrikta BiH.
113. Prema planu Odbora za sigurnost Lokalnih izbora 2012. godine, fizičke mjere zaštite u mjestu i pokretu s potpunom odgovornošću provodile su sljedeće policijske agencije:
  - a) sjedište Centralne izborne komisije BiH, koje se nalazi u ulici Danijela Ozme br. 7, osiguravala je Direkcija za koordinaciju policijskih tijela u BiH, u periodu od 10. 9. 2012. do 15. 1. 2013. godine;

---

⁴⁴ Imenovani članovi Odbora za sigurnost za Lokalne izbore 2012. godine bili su: Vedran Mulabdić, koordinator - Ministarstvo sigurnosti BiH, Ivica Bošnjak, član – Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Nebojša Pušara, član – Državna agencija za istragu i zaštitu, Vranac Mugdim, član – Granična policija BiH, Rasim Hadžić, član – Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova BiH, Branimir Šehovac, član – Ministarstvo unutrašnjih poslova RS, Jasmin Idrizović, član – Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, Petar Lazović, član – Policija BDBiH i mr. Goran Cicović, član – Centralna izborna komisija BiH.

- b) skladište Centralne izborne komisije BiH, koje se nalazi u ulici Ismeta Alajbegovića Šerbe br. 30, osiguravalo je Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo u periodu od 12. 9. do 6. 12. 2012. godine;
- c) fizičko osiguranje Glavnog centra za brojanje („KSC Skenderija“) i kontradiverziono osiguranje u vrijeme rada Centra obavljala je Federalna uprava policije u periodu od 15. 9. do 15. 11. 2012. godine;
- d) fizičko osiguranje lokacija općinskih izbornih komisija na koje je dostavljan osjetljivi izborni materijal, od dana dostave do povrata materijala s potpunom odgovornošću za entitet Federacije BiH obavljala su kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova preko nadležnih policijskih uprava. Na području entiteta Republike Srpske ove aktivnosti vodili su centri službi sigurnosti preko policijskih stanica. Na području Brčko distrikta BiH, ove aktivnosti vodila je Policija Brčko distrikta BiH;
- e) osiguranje, distribuciju izbornog materijala i pratnju konvoja s izbornim materijalom na području entiteta i Brčko distrikta BiH obavljala je Direkcija za koordinaciju policijskih tijela u BiH uz pomoć Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, Federalne uprave policije, Policije Brčko distrikta BiH i nadležnih kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova.

114. Tokom distribucije glasačkih listića preduzete su sigurnosne mjere u pogledu koordinacija praćenja transporta papira za glasačke listiće od graničnog prelaza do kompanije za štampanje glasačkih listića, kao i samo osiguranje distribucije i pratnja kamiona s izbornim materijalom koja je bila usklađena s vremenskim planom izbornih aktivnosti od skladišta Centralne izborne komisije BiH do sjedišta općinskih izbornih komisija u svim općinama, izbornim komisijama gradova Banja Luka, Prijedor, Doboj, Bijeljina, Trebinje i Izborne komisije Brčko distrikta BiH, kao i povrat glasačkog materijala od općinskih izbornih komisija i izbornih komisija gradova do skladišta Centralne izborne komisije BiH. Pratnja izbornog materijala za Glavni centar za brojanje na području grada Sarajeva, obuhvatao je radnje osiguranja od skladišta Centralne izborne komisije BiH do Glavnog centra za brojanje i povrat materijala u skladište Centralne izborne komisije BiH, osiguranje glasačkog materijala od poštanskog pretinca (Centar pošta Sarajevo) do Glavnog centra za brojanje i osiguranje od sjedišta Centralne izborne komisije BiH do Glavnog centra za brojanje, koju je obavljala Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH.

115. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2012. godine, opći je dojam svih relevantnih faktora da su Lokalni izbori 2012. godine protekli u dobroj atmosferi, da nije bilo većih incidenata i da je policija na svim nivoima, u nekim incidentnim situacijama, reagovala na vrijeme u skladu sa zakonom i veoma profesionalno. Opća je ocjena da je formiranje Odbora za sigurnost izbora ispunio svoju svrhu i da ovaj vid osiguranja izbornog procesa treba zadržati i na narednim izborima u Bosni i Hercegovini.

1.9. Rad Glavnog centra za brojanje

116. Postupajući prema odredbi člana 2.9 stav (1) tačka 2. i člana 5.22 stav (2) i (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine⁴⁵, Centralna izborna komisija BiH je:

- a) na 36. sjednici, održanoj 11. 7. 2012. godine, donijela Odluku o uspostavljanju Glavnog centra za brojanje za Lokalne izbore 2012. godine,
- b) na 49. sjednici, održanoj 16. 8. 2012. godine, donijela Odluku o imenovanju direktora i zamjenika direktora Glavnog centra za brojanje.

117. U skladu s Izbornim zakonom BiH, provedbenim aktima i posebno Pravilnikom o organizaciji Glavnog centra za brojanje, načinu verifikacije i brojanja glasačkih listića⁴⁶, Glavni centar za brojanje obavljao je poslove iz svoje nadležnosti:

- a) verifikacija prava glasa birača koji glasaju izvan Bosne i Hercegovine putem pošte i birača koji glasaju nepotvrđenim glasačkim listićima,
- b) prijem i kontrola biračkog materijala sa biračkih mjesta za glasanje u odsustvu i nepotvrđenih glasačkih listića,
- c) brojanje glasačkih listića birača koji su glasali putem pošte, u odsustvu ili nepotvrđenim glasačkim listićima,
- d) unos i ovjera rezultata glasanja za sve glasačke listiće koji se broje u Glavnom centru za brojanje,
- e) prijem, kontrola, unos i provjera rezultata glasanja s redovnih biračkih mjesta i objedinjenih zbirnih rezultata glasanja,
- f) obrada i priprema izbornih rezultata za Centralnu izbornu komisiju BiH za objavu utvrđenih i potvrđenih izbornih rezultata i
- g) vršenje prvog ili ponovnog brojanja glasačkih listića sa redovnih biračkih mjesta za koje Centralna izborna komisija BiH donese odluku o ponovnom brojanju.

118. Lokacija Glavnog centra za brojanje bila je u dijelu objekta KSC „Skenderija“ u Sarajevu. U njegovom radu u vrijeme pune operativnosti, osim zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, bilo je zaposleno dodatno osoblje (ukupno 463), koji je bilo raspoređeno u 3 (tri) smjene, na bazi 24-satnog radnog dana. Ovakav sistem rada bio je primjenjivan u najintenzivnijim ključnim periodima brojanja glasova, verifikacije, kontrole i unosa izbornih rezultata i ostalih aktivnosti, s ciljem završetka poslova na utvrđivanju izbornih rezultata u predviđenim rokovima, kao i okončanju ponovnih brojanja u što kraćem roku. Centralna izborna komisija BiH je i za Lokalne izbore 2012. godine puno povjerenje za izvršavanje najsloženijih i najodgovornijih poslova za ukupan obim rada i integritet u radu Centra za brojanje poklonila zaposlenim licima u Sekretarijatu Centralne izborne komisije BiH. Direktor Glavnog centra za brojanje i njegovi zamjenici, glavni kontrolor, kontrolor za transport, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala i kontrolori, imenovani su iz reda državnih službenika i zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH. Na ovaj način rad Glavnog centra za brojanje, iako je realizovan kao zaseban organizacioni projekat u sklopu pripreme i

⁴⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10

⁴⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 37/12

provođenja Lokalnih izbora 2012. godine, potpuno je bio integrisan u postojeću strukturu Centralne izborne komisije BiH.

119. Centralna izborna komisija BiH je, na prijedlog rukovodećeg osoblja Centra za brojanje na svojoj 52. sjednici, održanoj 30. 8. 2012. godine, usvojila Odluku o utvrđivanju radnih mjesta sa brojem izvršilaca i visini naknade za lica angažovana u organizacionim jedinicama Centra za brojanje na Lokalnim izborima 2012. godine. Ovom odlukom utvrđena je potrebna kadrovska struktura, definisana organizacija poslova i broj izvršilaca na različitim poslovima. Selekcija osoblja za poslove privremenog karaktera izvršena je po završenom postupku prikupljanja aplikacija na Javni poziv, koji je bio objavljen 30. 8. 2012. godine i na koji se prijavilo 1.150 kandidata. Putem ovog poziva i distribucije aplikacija za prijavu na poslove, koji su bili postavljeni i na web stranicu Centralne izborne komisije BiH, osigurana je baza podataka za prikupljanje dovoljnog broja aplikacija i izbor odgovarajućih kadrova, s jedne strane, a s druge strane omogućena je transparentnost procesa zapošljavanja za potrebe ovog projekta. Bitan kriterij u postupku selekcije odgovarajućeg osoblja za pojedine pozicije, osim ostalih kriterija koji su naznačeni u tekstu javnog poziva, predstavljalo je ranije iskustvo u poslovima vezanim za izborni proces i izbornu administraciju. Selekcija je vršena na osnovu testiranja, kojim je utvrđivano poznavanje procesa obrade podataka na računaru za poslove koji se odnose na unos i obradu rezultata, odnosno razgovora s kandidatima za sve ostale pozicije. Detaljan opis poslova i odgovornosti za izvršenje poslova bio je sadržan u ugovorima o djelu koji su sklopljeni sa angažovanim osobljem Centra za brojanje, u zavisnosti od vrste poslova na koje su bili raspoređeni.

1. Tehnički aspekti rada Glavnog centra za brojanje

120. Glavni centar za brojanje za Lokalne izbore 2012. godine uspostavljen je odlukom Centralne izborne komisije BiH u julu 2012. godine, a planske pripreme za njegovu osnivanje i opremanje otpočele su znatno ranije u dijelu nabavke računarske opreme. Organizacija i formiranje Glavnog centra za brojanje su projekt koji iziskuje značajne logističke i operativne pripreme, uz obiman angažman kadrovskih i materijalnih resursa. Centralna izborna komisija BiH je izvršila analizu mogućih raspoloživih lokacija za prostor koji bi odgovarao ovoj namjeni te se odlučila za prostor u sklopu kompleksa KSC "Skenderija" kao najprihvatljivije opcije od svih razmatranih lokacija. Limitirajući faktori u izboru odgovarajućeg prostora, osim onih finansijske prirode, bili su i zahtjevi za nezavisnu prostornu cjelinu odgovarajuće površine, prostornog rasporeda i osnovne infrastrukture, s mogućnošću da osigura nesmetanu komunikaciju potrebnu za smještaj približno 180 zaposlenih koji su radili u okviru jedne radne smjene, kao i preduslove za sigurnost i sigurnu dostavu izbornog materijala, s aspekta udaljenosti od skladišta Centralne izborne komisije BiH, i na kraju da postoje objektivni preduslovi za postavljanje vlastite službe osiguranja na ulazu/izlazu u prostor Glavnog centra za brojanje.

121. Po završetku faze izbora prostora, nakon potpisivanja ugovora i komisijskog prijema prostora, početkom septembra 2012. godine pristupilo se njegovom opremanju i tehničkom osposobljavanju prema zahtjevima poslova koji su se obavljali u Glavnom centru za brojanje.

122. Ukupna radna površina Glavnog centra za brojanje iznosila je 1.100 m², a prostor je bio podijeljen u više cjelina potrebnih za pojedine radne odjele, spremišta glasačkog materijala, smještaj administracije i posmatrača rada Glavnog centra za brojanje. Prostorna organizacija radnih odjela omogućavala je nesmetano i funkcionalno kretanje glasačkog materijala u fazama procesa verifikacije i brojanja glasova. Nakon završetka obrade i unosa rezultata brojanja, cjelokupni glasački materijal se odlagao u arhivu, odakle je periodično bio transportovan do skladišta izbornog materijala. Sva dokumentacija s rezultatima brojanja glasova po pojedinim izbornim jedinicama čuvana je odvojeno u sklopu arhive kontrole rezultata, te je bila neposredno dostupna u slučaju potrebe za dodatnom provjerom i uvidom u rezultate brojanja, što je bilo naročito važno u periodu obrade podnesenih prigovora shodno članu 5.30 Izbornog zakona BiH. Jasno definisana spremišta i tačke na kojima se privremeno čuva i zadržava glasački materijal, vođenje i kontrola primopredajne dokumentacije kojom su evidentirane sve dostave i otpreme glasačkog materijala na relaciji Glavni centar za brojanje – skladište, razgraničenja odgovornosti i poslova između pojedinih nosilaca posla, uz neposredno i tačno vođenje podataka o izvršenim aktivnostima, vremenu i izvršiocima, uređenom sistemu izvještavanja i komunikacije neki su od imperativa u tehničko-organizacionom smislu koji moraju biti ispoštovani u realizaciji projekta ovakve vrste. Na ovaj način, osiguravanjem tehničkih pretpostavki i poštujući sve specifičnosti i zahtjeve koje izborni proces nosi kao cjelina, mogu se osigurati i pretpostavke za uspješno funkcionisanje izborne administracije uz ispunjenje principa zakonitosti, osiguranja nepovredivosti tajnosti glasa i nepristranosti, te efikasnosti i tačnosti u radu sa glasačkim materijalom.

2. Osiguranje i mjere sigurnosti u radu sa glasačkim materijalom

123. Opći sigurnosni aspekt u radu Glavnog centra za brojanje predstavlja važan segment u njegovom radu, a isti se odnosi na mjere osiguranja u samom prostoru kao i u procesu transporta, distribucije i primopredaje izbornog materijala između skladišta Centralne izborne komisije BiH i Glavnog centra za brojanje. Realizaciju ovog segmenta pratio je niz posebnih operativnih i praktičnih postupaka. Sve aktivnosti koje su provođene na ovom planu imale su za cilj da maksimalno osiguraju glasačke listiće, dokumentaciju s izbornim rezultatima i ostali izborni materijal, tačnost i kvalitet operativnih aktivnosti koje su provođene u Glavnom centru za brojanje, te eliminiraju sve eventualne rizike i neovlaštena djelovanja iz okruženja.

124. Proceduralna komponenta sigurnosti u radu s izbornim materijalom realizovana je na način predviđen procedurama koje su se primjenjivale u rukovanju i obradi glasačkog materijala, njegovoj primopredaji, zaduživanju i arhiviranju. Kretanje glasačkog materijala i vreća sa glasačkim listićima unutar Glavnog centra za brojanje, kao i na relaciji Glavni centar za brojanje – skladište izbornog materijala, bilo je pod stalnim nadzorom ovlaštenog i rukovodećeg osoblja uz detaljnu evidenciju o svim dostavama i otpremama izbornog materijala u formi primopredajne dokumentacije. Dizajnirano je i korišteno više različitih vrsta kontrolnih obrazaca za praćenje kretanja glasačkog materijala i kontrolu kvaliteta procesa verifikacije i brojanja putem kojih su se mogli dobiti i podaci o izvršiocima, datumu i vremenu realizacije određenih aktivnosti, čime su stvoreni preduslovi da se sve tehničke greške blagovremeno uoče i otklone.

3. Aktivnosti u Glavnom centru za brojanje

125. Ukupne aktivnosti provedene u Glavnom centru za brojanje mogu se podijeliti u tri (3) faze, i to:
126. *Prva faza obuhvatala je operativne aktivnosti* koje su se u okviru Glavnog centra za brojanje realizovale, neposredno po završetku opremanja prostora, bile su postavljanje potrebne infrastrukture i testiranje opreme, što je uključivalo i testiranje aplikacije za unos rezultata. Paralelno s ovim aktivnostima, izvršen je opsežan niz radnji na selekciji i organizacionom strukturiranju osoblja koje je bilo angažovano na različitim poslovima u Centru za brojanje, kao i na pripremi i organizaciji obuke za sve zaposleno osoblje. Sačinjen je plan i program obuke zaposlenog osoblja, koji je realizovan prema hijerarhijskoj ljestvici organizacione strukture Glavnog centra za brojanje s ciljem postizanja pune operativnosti i nesmetanog funkcionisanja Glavnog centra za brojanje od dana izbora.
127. *U drugoj fazi rada Glavnog centra za brojanje*, koja je započela od dana izbora 7. 10. 2012. godine, prema instrukciji Centralne izborne komisije BiH, s obzirom na saznanja o mogućim zloupotrebama prilikom registracije za glasanje putem pošte, prvo se pristupilo verifikaciji i brojanju nepotvrđenih glasačkih listića. Ovi glasački listići su u Glavni centar za brojanje dopremljeni 9. 10. 2012. godine i odmah je počelo njihovo brojanje, izuzev za 25 općina za koje je Centralna izborna komisija BiH imala saznanja o mogućim dvostrukim glasanjima birača – i putem pošte i putem nepotvrđenih glasačkih listića. Na taj način se od 7. oktobra od 19.00 sati do 9. oktobra 2012. godine u Glavnom centru za brojanje pristupilo obradi glasačkih paketa pristiglih putem pošte, ali do faze verifikacije.
128. Do zatvaranja Glavnog centra za brojanje, pored verifikacije i brojanja nepotvrđenih glasačkih listića, vršeno je brojanje:
- verifikovanih glasačkih listića pristiglih putem pošte (zaključno sa 18.10.2012. godine),
  - glasačkih listića kojima su glasali birači koji glasaju u odsustvu,
  - glasačkih listića kojima su glasali birači koji glasaju putem mobilnog tima.

Tabela 9 – Prebrojani glasački listići u GCB po utvrđenim kategorijama

	Registrovano birača	Ukupno glasačkih listića	Važeći	Nevažeći
Pošta	37.359	23.043- načelnik 24.482 - SO/OV	21.950 - načelnik 24.029 - OV/SO	1.093 - načelnik 453 - SO/OV
Potvrđeni		1.259 - načelnik 1.277 - OV/SO	1.184 - načelnik 1.199 - OV/SO	75 - načelnik 78 - OV/SO
Odsustvo	10.682	4.248 - načelnik 4.256 - OV/SO	3.339 - načelnik 3.727 - OV/SO	909 - načelnik 529 - OV/SO
Mobilni timovi		8.533 - načelnik 8.878 - OV/SO	8.274 - načelnik 8.596 - OV/SO	259 - načelnik 282 - OV/SO
UKUPNO		37.083 - načelnik 38.893 - OV/SO	34.747 - načelnik 37.551 - OV/SO	2.336 - načelnik 1.342 - OV/SO

129. Uporedo sa dostavom glasačkih listića u Glavni centar za brojanje iz skladišta izbornog materijala, dostavljana je i dokumentacija s rezultatima glasanja na redovnim biračkim mjestima i objedinjenim zbirnim rezultatima glasanja na nivou općina, odnosno izbornih jedinica. U skladu s članom 5.27 stav (1) Izbornog zakona BiH, a s ciljem objave preliminarnih rezultata Lokalnih izbora, sve općinske izborne komisije imale su obavezu da do 8. 10. 2012. godine neposredno dostave objedinjene zbirne rezultate glasanja sa održanih izbora. Dio izbornih komisija nije ispoštovao ovu obavezu (npr. Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Srbac, Prnjavor, Sanski Most, Lopare, Banovići, Zenica, Kakanj, Bugojno, Busovača, Han Pijesak, Konjic, Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Ilidža i Berkovići).
130. *U trećoj fazi rada Glavnog centra za brojanje izvršena je kontrola i provjera dokumentacije i izbornog materijala za veći broj biračkih mjesta (birački spiskovi, zapisnici o radu biračkog odbora i slično), s ciljem provjere navoda iz prigovora koji su podneseni Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a po nalogu Centralne izborne komisije BiH. Također, izvršeno je skeniranje biračkih spiskova svih kategorija birača sa 1.779.718 potpisa (odziv birača). Brojanje svih glasačkih listića, koje je vršeno po redosljedu koji je utvrdila Centralna izborna komisija BiH, te unos i provjera rezultata glasanja za glasove koji su brojani u Glavnom centru za brojanje, okončano je u jutarnjim satima 22. oktobra 2012. godine. Kontrola, unos i provjera rezultata glasanja prema obrascima koje su dostavile općinske izborne komisije i biračka mjesta završeni su 14. oktobra, a Centralna izborna komisija BiH je utvrdila i objavila rezultate Lokalnih izbora 22. 10. 2012. godine.*

4. Kontrola, validacija i verifikacija rezultata

131. Od dana izbora do završetka unosa i obrade podataka i objave potvrđenih rezultata, bilo je neophodno vršiti validaciju (kontrolu odstupanja) unesenih podataka. Podaci koji se kontrolišu i validiraju su:

- a) da li postoje razlike između prvog i drugog kontrolnog unosa;
- b) šta je u potpunosti uneseno i gdje unosi nedostaju;
- c) da li postoje logičke nesuglasice u okviru unosa.

Validaciju su vršili glavni kontrolor i zamjenik glavnog kontrolora, preko kontrolora koji su bili raspoređeni za rad u smjenama, i to na način:

- a) glavni kontrolor i zamjenik softverski pregledaju tabele koje služe za unos izbornih rezultata,
- b) sačinjavaju posebne upite kojima se otkriva dinamika unosa i utvrđuje koliko je potrebnih podataka uneseno i koliko nedostaje, kao i koja se dinamika unosa ostvaruje,
- c) koliko ima razlika između unosa i tačno na kojim lokacijama,
- d) postoje li logičke greške prilikom unosa, o kojim greškama je riječ i gdje se nalaze.

132. U skladu s prijedlozima i izvještajima glavnog kontrolora, Centralna izborna komisija BiH je naložila ponovno brojanje za 183 biračkih mjesta. Po završetku brojanja svih glasačkih listića koji su se brojali u Glavnom centru za brojanje, podaci sa obrazaca s rezultatima glasanja, uneseni su u bazu podataka, izvršena je njihova validacija i kontrola tačnosti, nakon čega su objavljeni na web stranici Centralne izborne komisije BiH 6, 8. i 28. novembra 2012. godine.

1.10. Posmatrači izbornog procesa

133. U skladu s članom 17.3, 17.4 i 17.5 stav (2) Izbornog zakona BiH i članom 6, 14. i 19. Uputstva o uslovima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini, Centralna izborna komisija BiH izvršila je akreditiranje izbornih posmatrača političkih subjekata, međunarodnih posmatrača i udruženja. Centralna izborna komisija BiH akreditirala je ukupno 1.435 posmatrača, od čega:

- a) 1.179 posmatrača u ime 46 udruženja,
- b) 162 međunarodna posmatrača, u ime dvadeset osam (28) međunarodnih organizacija, o čemu su donesene pojedinačne odluke o odobravanju zahtjeva za akreditiranje,
- c) 94 posmatrača u ime 20 političkih subjekata.

Centralna izborna komisija BiH akreditirala je ukupno 328 posmatrača za praćenje rada Glavnog centra za brojanje, i to u ime političkih subjekata (19), udruženja građana (4) i međunarodnih organizacija i institucija (13). Od 6. do 31. oktobra 2012. godine posmatrači su bili prisutni u Glavnom centru za brojanje tokom 24 sata.

134. Centralna izborna komisija BiH zaključkom je odbacila tri (3) zahtjeva udruženja za akreditiranje posmatrača, i to: „Hrvatska udruga Demokratska alternativa Rame“ budući da je udruga obavijestila Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine da odustaje od zahtjeva za akreditiranje, Udruženje građana – Općinska organizacija Patriotske lige, jer nije dostavljena kompletna dokumentacija propisana članom 14. stav (3) tačka b) Uputstva o uslovima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini i Udruženje građana „Omladinski savjet Grada Istočno Sarajevo“, jer nije dostavljena kompletna dokumentacija propisana članom 14. stav (3) tačka b) Uputstva o uslovima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača u Bosni i Hercegovini. Centralna izborna komisija BiH poništila je jednu akreditaciju osobe koja je bila akreditirana u ime Udruženja - Centar za afirmaciju mladih Šekovići, s obzirom da je svojim postupanjem ometala izborne aktivnosti te je neprimjerenim ponašanjem prekršila pravila ponašanja koja se odnose na akreditirane posmatrača izbornog procesa.

135. Opća je ocjena, u pogledu posmatranja rada Centra za brojanje, data od strane posmatrača, da je ovaj proces karakterisao odličan nivo saradnje, neposredna komunikacija i otklanjanje svih nejasnoća u toku samog rada. Svi posmatrači imali su pozitivan odnos prema izvršenju obaveza i nisu zabilježeni slučajevi ometanja procesa rada Centra za brojanje nepropisnim zahtjevima posmatrača.

1.11. Utvrđivanje izbornih rezultata

136. Po pitanju aspekta rada Centralne izborne komisije BiH, a koji se odnosi na implementaciju izbornih rezultata, u 2012. godini obrađeno je ukupno 255 predmeta u smislu odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, te u smislu utvrđivanja prestanaka mandata i dodjele mandata sljedećim kvalifikovanim kandidatima, isto toliko odluka i uvjerenja o dodjeli mandata sljedećem kvalifikovanom kandidatu, te popratnih obavještenja zvaničnicima i organima vlasti.

Tabela 10 – Broj utvrđenih prestanaka mandata s razlozima

Red. br.	Naziv organa	Broj utvrđenih prestanaka mandata u 2012. godini
1.	Parlamentarna skupština BiH	2
2.	Parlament Federacije BiH	4
3.	Narodna skupština RS	3
4.	Kantonalne skupštine	7
5.	Općinska vijeća/Skupštine općina/grada	239
	UKUPNO	255

Red. br.	Razlog prestanka mandata	Broj donesenih odluka
1.	Odbijeni mandati	123
2.	Lični razlozi	30
3.	Imenovanje na izvršnu ili zakonodavnu funkciju	22
4.	Ostavke zbog nespojivosti po članu 1.8 Izbornog zakona BiH	55
5.	Smrt	14
6.	Promjena prebivališta	3
7.	Ostavka zbog zaposlenja u državnoj službi	2
8.	Prestanak mandata zbog sukoba interesa	3
9.	Radne ili porodične obaveze	3
10.	Zdravstveni razlozi	3
11.	Kazna zatvora (pravosnažna presuda)	1
12.	Ostalo	1
	UKUPNO	255

137. Imajući u vidu odgovore na upite, zahtjeve za mišljenje i ostale akte upućene Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a koji se odnose na predmetnu oblast, obrađeno je oko 46 akata. Svi zahtjevi su blagovremeno i u zakonskom roku realizovani na način što su podneseni zahtjevi za prestanak mandata detaljno obrađeni i procesuirani kroz službene provjere kandidata (funkcije, članstvo u OIK-u, CBS, sankcije, i sl.) i doneseni zakonski akti. Najveći dio provedenih postupaka odnosio se na period nakon potvrđivanja rezultata Lokalnih izbora 2012. godine, kada je značajan broj osoba koje su osvojile mandat na Lokalnim izborima odbile isti, ili su po imenovanju na nespojivu funkciju podnijele ostavku na osvojeni mandat.
138. Napominjemo da je nakon potvrđivanja rezultata Lokalnih izbora 2012. godine, postupak u slučaju odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećem kandidatu, zbog velikog broja prispjelih zahtjeva, vršen u jako kratkim i intenzivnim rokovima, u svrhu što efikasnije uspostave vlasti i održavanja konstituirajućih sjednica na lokalnom nivou. Na jednu odluku Centralne izborne komisije BiH o prestanku mandata i dodjeli mandata sljedećem kvalifikovanom kandidatu podnesena je žalba, koju je Apelaciono odjeljenje Suda Bosne i Hercegovine odbio kao neosnovanu. Iz domena tehničke obrade navedenih aktivnosti, vođena je evidencija o stanju organa vlasti u smislu prestanaka mandata, odbijanja mandata, te dodjele mandata sljedećim kandidatima, u elektronskoj verziji kroz „Jedinstveni izborni informacijski sistem BiH“ - JIIS BiH, te je i arhivirana materijalna građa o istim.

139. U periodu od mjeseca septembra do kraja mjeseca decembra, obavljani su poslovi nadogradnje i izrade aplikativnog softvera za implementaciju rezultata provedenih Lokalnih izbora 2012. godine, a koji je uvršten u dio „Jedinstvenog informacionog izbornog sistema BiH“ – JIIS BiH. Nakon provedenih Lokalnih izbora 2012. godine, izvršena je kontrola i priprema 3.250 uvjerenja o dodjeli mandata izabranim zvaničnicima za skupštine gradova, skupštine općina, općinska vijeća i načelnike i gradonačelnike u Bosni i Hercegovini, te je s popratnim obavijestima, izjavama o prihvatanju mandata, kao i izjavama o imovinskom stanju, obavljena svečana primopredaja istih u zgradi Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

1.12. Dostavljanje obrazaca izjava o imovinskom stanju

140. Što se tiče dostavljanja obrazaca izjava o imovinskom stanju, može se konstatovati da se izvršni postupak zbog nedostavljanja izvještaja iz ranijeg perioda provodi u devet (9) slučajeva, kao i sve potrebne radnje (odgovori po zahtjevima Suda BiH, upiti strankama, preduzećima; izmjena izvršnih prijedloga itd.).

141. S tim u vezi, u 29 predmeta pokrenuti su postupci protiv 29 lica zbog nedostavljanja izvještaja o imovinskom stanju, a procedura je u toku. Također, u skladu s članom 15.8 Izbornog zakona BiH, kandidati izabrani na svim nivoima vlasti, osim nivoa Bosne i Hercegovine i entiteta, dužni su u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u „Službenom glasniku BiH“, na posebnom obrascu, predati Centralnoj izbornoj komisiji BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju. Izabrani član organa vlasti na svim nivoima dužan je Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti izvještaj o imovinskom stanju u roku od 30 dana, nakon isteka mandata na koji je izabran, kao i u slučaju prestanka mandata u smislu člana 1.10 stav (1) tačke 1), 4), 5), 6), 7) i 8) ovog zakona u roku od 30 dana od prestanka mandata. U skladu s navedenim, svim organima vlasti na lokalnom nivou upućeno je obavještenje sa podsjećanjem na prethodno navedenu zakonsku obavezu dostave imovinskog obrasca na kraju mandata za izabrane zvaničnike u prethodnom mandatnom sazivu 2008–2012. godina, odnosno na početku mandata za novoizabrane zvaničnike u sazivu 2012–2016. godina. Postupak dostave i evidentiranja pristiglih obrazaca je još uvijek u toku te će po okončanju ovog postupka biti izvršena analiza ispunjenja predmetne zakonske obaveze od strane zvaničnika iz prethodnog i novog mandatnog saziva na lokalnom nivou.

1.13. Posredni izbori

142. U skladu s članom 10.10 Izbornog zakona BiH, kantonalna zakonodavna tijela biraju delegate u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda konstitutivnih naroda iz kantona. Izbor delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH se vrši odmah po sazivanju kantonalne skupštine, a najkasnije mjesec dana nakon ovjere izbora u skladu s članom 5.32 Izbornog zakona BiH. Tokom 2012. godine, nakon prestanka mandata poslanika u Skupštini Kantona 10 i delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, preostalo je upražnjeno mjesto u Domu naroda Parlamenta FBiH iz reda srpskog naroda. Budući da ni u jednom kantonu nije postojao nijedan neizabrani kandidat iz odgovarajućeg naroda za popunu upražnjenog mjesta, Centralna izborna komisija BiH je uputila obavještenje Skupštini Kantona 10 o potrebi provođenja procedure za popunu upražnjenog mjesta, budući da su u istom kantonu dva poslanika iz reda srpskog naroda koji se ne nalaze na kandidatskim listama za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH. U skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Uputstva o postupku provedbe posrednih izbora zakonodavnih organa u Bosni i Hercegovini izvršena je ovjera kandidatskih listi i kandidata za izbor delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine iz reda srpskog naroda za popunu upražnjenog mjesta delegata u navedenom domu. Ukupno su dostavljene dvije (2) kandidatske liste na kojima se nalaze dva (2) kandidata za delegate/izaslanike iz reda srpskog naroda u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, koje su i ovjerene: Kandidatska lista DNS – Demokratskog narodnog saveza i Kandidatska lista Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik.

143. Nakon dostave rezultata glasanja provedenog u Skupštini Kantona 10 i cjelokupnog izbornog materijala, Centralna izborna komisija BiH je svojim odlukama utvrdila, odnosno 17. 1. 2013. godine potvrdila rezultate posrednih izbora i dodjelu mandata iz Skupštine Kantona 10 za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda srpskog naroda.

a) Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo i za Gradsko vijeće Grada Sarajeva

144. Kada je u pitanju provedba posrednih izbora u skupštinama gradova/gradskih vijeća, potrebno je istaći da je ova materija u pogledu postupka izbora odbornika/vijećnika, Izbornim zakonom BiH nepotpuno regulisana. U takvim okolnostima Centralna izborna komisija BiH, kao organ nadležan za provedbu izbora, postupala je u skladu sa Izbornim zakonom BiH i statutima gradova.

145. S ciljem pripreme izbora vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva⁴⁷ i odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo⁴⁸, krajem 2012. godine sačinjeni su dopisi i obavještenja po pitanju provođenja ovih izbora, dostavljeni obrasci za podnošenje kandidatskih listi i pregled izabranih vijećnika. U izvještajnom periodu za Skupštinu grada Istočno Sarajevo okončane su sljedeće aktivnosti:

---

⁴⁷ Statut Grada Sarajeva: „Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 12/98, 14/98, 25/05, 23/08 i 32/08

⁴⁸ Statut Grada Istočno Sarajevo: „Službene novine Grada Istočno Sarajevo“, br. 20/05

- dana, 18. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila tri (3) kandidatske liste iz općine Istočni Stari Grad;
- dana, 20. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila devet (9) kandidatskih listi iz općine Pale;
- dana, 20. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila tri (3) kandidatske liste iz općine Istočna Ilidža;
- dana, 20. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila šest (6) kandidatskih listi iz općine Sokolac;
- dana, 26. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila tri (3) kandidatske liste iz općine Trnovo (RS);
- Centralna izborna komisija BiH je 28. 12. 2012. godine donijela odluku o utvrđivanju rezultata i dodjeli mandata iz Skupštine općine Istočna Ilidža za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
- Centralna izborna komisija BiH je 28. 12. 2012. godine donijela odluku o utvrđivanju rezultata i dodjeli mandata iz Skupštine općine Pale za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo.

146. U izvještajnom periodu za Gradsko vijeće Grada Sarajeva okončane su sljedeće aktivnosti⁴⁹:

- dana, 26. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila 11 kandidatskih listi iz općine Novi Grad Sarajevo;
- dana, 28. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila osam (8) kandidatskih listi iz općine Centar Sarajevo;
- dana, 26. 12. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je ovjerila 11 kandidatskih listi iz općine Stari Grad Sarajevo.

147. Do kraja 2012. godine nisu bili okončani postupci izbora odbornika/vijećnika za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo i za Gradsko vijeće Grada Sarajeva. Postupak izbora odbornika za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo završen je 11. 2. 2013. godine⁵⁰, dok je postupak izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva završen 21. 2. 2012. godine.⁵¹

1.14. Provođenje prijevremenih i ponovljenih izbora

a) Prijevremeni izbori za načelnika Općine Novi Grad Sarajevo

148. U skladu s članom 14.3 Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na svojoj sjednici održanoj 14. 2. 2012. godine donijela odluku o raspisivanju i održavanju prijevremenih izbora za načelnika Općine Novi Grad Sarajevo, zbog prestanka mandata načelniku (izbor na nespojivu funkciju), kojom je utvrdila da će se isti održati u nedjelju 1. 4. 2012. godine. Istom odlukom utvrđeno je da je Općina Novi Grad Sarajevo bila dužna osigurati sredstva za provođenje prijevremenih izbora u budžetu općine u skladu s članom 1.2b Izbornog zakona BiH u roku od 15 dana od dana raspisivanja prijevremenih izbora, jer u protivnom isti se neće održati. S obzirom da Općina nije osigurala predmetna sredstva, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o odgađanju prijevremenih izbora,

⁴⁹ Zakon o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u FBiH: „Službene novine FBiH“, br. 19/08

⁵⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 10/13

⁵¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 15/13

kojom je utvrđen dodatni rok za osiguravanje sredstava u budžetu, a ni u tom roku sredstva nisu osigurana. Centralna izborna komisija BiH je 7. 5. 2012. godine raspisala izbore u svim općinama u BiH, pa i za općinu Novi Grad Sarajevo, čime je prethodna odluka stavljena van snage. Provedene izborne radnje utvrđene Uputstvom o rokovima izbornih aktivnosti su, također, stavljene van snage. Napominjemo da je u skladu s odredbama člana 2. stav (2) Uputstava o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za načelnika Općine Novi Grad Sarajevo Centralnoj izornoj komisiji BiH podneseno je osam (8) prijava političkih subjekata sa četiri (4) kandidata. Tom prilikom izvršene su neophodne provjere i pripremljeni izvještaji o izvršenim provjerama, te osam (8) odluka o ovjeri političkih subjekata i četiri (4) odluke o ovjeri kandidata za načelnika Općine Novi Grad.

b) Ponovljeni izbori za Skupštinu općine Istočni Drvar i za načelnika Općine Istočni Drvar i za Skupštinu općine Istočni Mostar i za načelnika Općine Istočni Mostar

149. U skladu s članom 14.1 Izbornog zakona BiH ponovni izbori se provode na dan koji odredi Centralna izborna komisija BiH, te shodno tome Centralna izborna komisija BiH je na sjednici održanoj 13. 11. 2012. godine donijela odluku kojom se raspisuju ponovni izbori za: Skupštinu općine Istočni Drvar i načelnika Općine Istočni Drvar i Skupštinu općine Istočni Mostar i načelnika Općine Istočni Mostar, zbog toga što je ustanovila da se postupak glasanja na biračkim mjestima nije odvijao u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Pravilnika o načinu provođenja izbora u BiH, odnosno da je došlo do nepravilnosti u registraciji određenog broja birača, koji su mogli uticati na rezultate izbora za izborni nivo skupštinu općine i načelnika općine. Ponovni izbori održali su se u nedjelju 18. 11. 2012. godine na osnovu istih kandidatskih listi i istih izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji su korišteni na dan Lokalnih izbora 7. 10. 2012. godine. Prethodno je Centralna izborna komisija BiH svojim odlukama poništila izbore za skupštinu općine i načelnika na redovnim biračkim mjestima 058B001 u osnovnoj izornoj jedinici Istočni Drvar i 158B001 u osnovnoj izornoj jedinici Istočni Mostar. Ponovni izbori su provedeni, uz prisustvo službenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, koji su vršili nadgledanje provođenja ponovnih izbora, obuku, provjeru znanja i certificiranje novih članova biračkih odbora, javljanje rezultata i dostavu i povrat izbornog materijala u Skladište Centralne izborne komisije BiH. Rezultati ovih izbora su potvrđeni Dopunskom odlukom II o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH od 12. 12. 2012. godine.

c) Ponovljeni izbori za Skupštinu općine Vukosavlje i za načelnika Općine Vukosavlje

150. Centralna izborna komisija BiH je na sjednici održanoj 14. 11. 2012. godine donijela odluku kojom se raspisuju ponovni izbori za Skupštinu općine Vukosavlje i za načelnika općine na redovnom biračkom mjestu 018B005 u osnovnoj izornoj jedinici Vukosavlje, zbog toga što je ustanovila da se postupak glasanja na ovom biračkom mjestu nije odvijao u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Pravilnika o načinu provođenja izbora u BiH, odnosno da je došlo do pojave više identičnih potpisa na izvodu iz centralnog glasačkog spiska, što je utvrđeno grafološkim tumačenjem, koji su mogli uticati na rezultate izbora za izborni nivo skupštinu općine i načelnika Općine Vukosavlje. Ponovljeni izbori održali su se u nedjelju 18. 11. 2012. godine, na osnovu istih kandidatskih listi i istih izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji su korišteni na dan Lokalnih izbora 7. 10. 2012. godine.

Ponovni izbori su provedeni uz prisustvo službenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, koji su vršili nadgledanje provođenja ponovnih izbora, obuku, provjeru znanja i certificiranje novih članova biračkih odbora, javljanje rezultata i dostavu i povrat izbornog materijala u Skladište Centralne izborne komisije BiH. Rezultati ovih izbora su potvrđeni Dopunskom odlukom i o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH od 28. 11. 2012. godine.

1.15. Zaštita izbornog prava⁵²

151. Nakon što je raspisala Lokalne izbore 2012. godine 7. maja 2012. godine Odlukom objavljenom u „Službenom glasniku BiH“ broj 35/12, Centralna izborna komisija BiH je preduzela aktivnosti u skladu sa svojim nadležnostima, u vezi s pripremom i održavanje Lokalnih izbora 2012. godine u Bosni i Hercegovini. U svim fazama izbornih aktivnosti preduzetih od strane Centralne izborne komisije BiH s ciljem pripreme i održavanja Lokalnih izbora, učesnici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom BiH za zaštitu izbornih prava. Na osnovu odredbi Izbornog zakona BiH zaštitu izbornog prava osiguravaju izborne komisije (općinske izborne komisije, gradske izborne komisije i Centralna izborna komisija BiH) i Apelaciono odjeljenje Suda BiH. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propiše Centralna izborna komisija BiH. Općinska izborna komisija u svojoj općini i gradska izborna komisija u gradu ima prvostepenu nadležnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Centralnoj izbornoj komisiji BiH i Apelacionom odjeljenju Suda BiH. Centralna izborna komisija BiH ima drugostepenu nadležnost za odlučivanje o uložnim žalbama na odluke svih izbornih komisija. Centralna izborna komisija BiH ima i prvostepenu nadležnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, učinjene od političkog subjekta. Apelaciono odjeljenje Suda BiH nadležno je da rješava po žalbama na odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalbe se podnose Apelacionom odjeljenju Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Centralne izborne komisije BiH. Žalba se podnosi putem Centralne izborne komisije BiH, a Apelaciono odjeljenje Suda BiH dužno je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

a) Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o odbijanju ovjere prijave političkih subjekata

152. Na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri prijave političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine ukupno su izjavljene 22 žalbe Sudu BiH. Centralna izborna komisija BiH je dvije (2) žalbe uvažila i ovjerila prijave podnosioca žalbe. Apelaciono odjeljenje Suda BiH je odlučivao po 19 žalbi, od kojih je 14 žalbi odbio, tri (3) odbacio, dvije (2) uvažio i vratio na ponovno odlučivanje. U ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH je žalbe uvažila i ovjerila prijave podnosioca žalbi.

---

⁵² Prilog 1 – Broj postupaka vođenih pred Centralnom izbornom komisijom BiH i Apelacionim odjeljenjem Suda BiH, str. 70

b) Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri ili odbijanju ovjere kandidatskih listi

153. Na odluke Centralne izborne komisije BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere kandidatskih listi političkih subjekata za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine ukupno je izjavljeno 29 žalbi Sudu BiH. Sud BiH je 28 žalbi odbio, a jednu (1) odbacio kao neblagovremenu.

c) Žalbe na odluke Centralne izborne komisije BiH o odbijanju upisa u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine

154. Centralna izborna komisija BiH je odlukom odbila upis 5.855 birača za glasanje izvan BiH zbog toga što podnosilac prijave za glasanje izvan BiH uz prijavu nije dostavio potrebnu dokumentaciju kao što su dokaz o identitetu, državljanstvu, prebivalištu i drugih razloga. Drugi razlozi zbog kojih je Centralna izborna komisija BiH odbila upis podnosioca prijave za glasanje izvan BiH su ti što u prijavi nisu navedeni svi potrebni podaci koji se odnose na adresu stanovanja izvan Bosne i Hercegovine i kontakt podatke: ulica, broj, grad, poštanski broj, država, broj telefona i e-mail adresu, te da se na adresi koju su podnosioci prijave označili, nalazi veći broj drugih lica, također podnosioca za upis u Centralni birački spisak, zatim da su prijave napisane rukopisom jednog lica i da označena adresa stanovanja podnosioca prijave je ustvari adresa pravnog lica.

Na odluku o odbijanju upisa podnosioca prijave u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, podnosioci prijave čija je prijava odbijena izjavili su 40 žalbi Sudu BiH. Centralna izborna komisija BiH je 10 žalbi odbacila kao podnesene od neovlaštenog lica. Sud BiH je odlučujući o 30 žalbi, 27 odbio, a tri (3) žalbe uvažio i predmet vratio na ponovni postupak. Odlučujući u ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke kojim je podnosiocima prijave upisala u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH.

d) Postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2012. godine

155. U postupku imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore 2012. godine u jednoj od faza izbornih aktivnosti politički subjekti podnosili su prigovore i žalbe. Imenovanje biračkih odbora vrše općinske izborne komisije na način i po postupku propisanom odredbama Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broja članova, postupak žrijebanja i imenovanja, obuke, provjere znanja i certificiranja članova biračkih odbora i mobilnih timova za glasanje, u kome su utvrđeni kriteriji koje moraju zadovoljavati osobe koje se imenuju za članove biračkih odbora. Ukupno je uložen 31 prigovor od strane političkih subjekata na rješenja općinskih izbornih komisija o imenovanju članova biračkih odbora. Na odluku općinske izborne komisije kojom je odlučeno po prigovoru uloženo je 20 žalbi Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Žalbeni navodi su se odnosili na navodno kršenje odredbi provedbenih akata od strane općinskih izbornih komisija prilikom imenovanja članova biračkih odbora na način da općinska izborna komisija nije vodila računa o ravnomjernoj zastupljenosti predsjednika biračkih odbora u osnovnoj izbornoj jedinici, ili da je općinska izborna komisija predložila člana biračkog odbora iz svojih evidencija u suprotnosti s odredbama propisa kojim je regulisano ovo pitanje, zatim da nije poštovan redoslijed zastupljenosti političkih subjekata u biračkom odboru utvrđen žrijebom. Postupajući po žalbama Centralna izborna komisija BiH je uvažila deset (10) žalbi, poništila prvostepene odluke općinske izborne komisije i predmete vratila na ponovni postupak. U ponovnom

postupku općinske izborne komisije su postupile po uputama Centralne izborne komisije BiH i izmijenile rješenja o imenovanju članova biračkih odbora. Zatim sedam (7) žalbi su odbijene kao neosnovane, a tri (3) odbačene kao neblagovremene. Samo na jednu odluku Centralne izborne komisije BiH izjavljena je žalba Sudu BiH koja je rješenjem suda odbijena.

e) Postupci u vezi s povredom člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH

156. Članom 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarinih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Centralnoj izbornoj komisiji BiH je podneseno 17 prigovora od strane političkih subjekata zbog navodnog kršenja odredbe člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona BiH i jedan postupak je Centralna izborna komisija BiH pokrenula po službenoj dužnosti. Centralna izborna komisija BiH odlučujući po prigovorima je donijela sedam (7) odluka kojim se prigovori odbijaju kao neosnovani, jednu odluku kojom se političkoj stranci izriče novčana kazna u iznosu od 1.000,00 KM i deset (10) zaključaka kojim se prigovori odbacuju. U postupku pokrenutom po službenoj dužnosti donesena je odluka kojom se političkoj stranci izriče novčana kazna u iznosu od 10.000,00 KM. Na odluke o novčanim kaznama su izjavljene dvije žalbe Sudu BiH, koje su uvažene od strane Suda BiH, odluke poništene i predmet vraćen na ponovno odlučivanje. U ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH je postupke obustavila zbog nedostatka dokaza.

f) Postupci u vezi s povredom izbornog prava u periodu izborne kampanje političkih subjekata

157. Najveći broj prigovora i žalbi vezan je za period izborne kampanje političkih subjekata, u kojem politički subjekti na zakonom utvrđen način upoznaju birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za Lokalne izbore i koji prema odredbama Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH predstavlja period od 30 dana prije dana održavanja izbora. Uputstvom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2012. godine, koji su se održali u nedjelju 7. 10. 2012. godine, utvrđeno je da izborna kampanja zvanično počinje dana 7. 9. 2012. godine i traje do 6. 10. 2012. godine. Pravila ponašanja političkih subjekata u periodu izborne kampanje propisana su u Poglavlju 7. Izbornog zakona BiH, a predstavljanje političkih subjekata putem elektronskih medija propisano je u Poglavlju 16. Kršenja pravila propisanih ovim poglavljima su pratila i ove izbore. U ovom periodu podneseno je 38 prigovora Centralnoj izbornoj komisiji BiH od strane političkih subjekata ili birača po kojima je nadležna postupati Centralna izborna komisija BiH, 18 žalbi izjavljenih na prvostepene odluke općinskih izbornih komisija i osam (8) postupaka je Centralna izborna komisija BiH pokrenula po službenoj dužnosti. Povrede činjene od strane političkih subjekata u periodu izborne kampanje su se odnosile na ometanje skupova drugih političkih stranaka, obećavanje novčane nagrade s ciljem dobijanja podrške birača, podsticanje na glasanje lica koja nemaju pravo glasa, skidanje, uništavanje i lijepljenje izbornih plakata, korištenje jezika koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje.

158. Ukupno je vođeno 64 postupka. Odlučujući po prigovorima Centralna izborna komisija BiH je donijela dvije odluke kojim je izrekla novčanu kaznu političkoj stranci (u jednom slučaju je i kandidatu političke stranke izrečena novčana kazna), 13 odluka kojim se prigovori odbijaju kao neosnovani, 17 odluka o kojim se prigovori odbacuju i šest (6) postupaka je obustavljeno. Od 8 (osam) postupaka vođenih po službenoj dužnosti Centralna izborna komisija BiH je donijela dvije (2) odluke kojim je izrekla novčanu kaznu političkoj stranci (u jednom slučaju je i kandidatu političke stranke izrečena novčana kazna), pet (5) odluka kojim se poništava ovjera prijave nezavisnim kandidatima za Lokalne izbore 2012. godine i jedan postupak obustavila.
159. Odlučujući po žalbama Centralna izborna komisija BiH je šest (6) žalbi uvažila i pet predmeta vratila općinskoj izbornoj komisiji na ponovni postupak, a u jednom predmetu Centralna izborna komisija BiH je promijenila odluku općinske izborne komisije i izrekla novčanu kaznu političkoj stranci, devet (9) žalbi su odbijene i tri (3) odbačene.
160. Na odluke Centralne izborne komisije BiH je izjavljeno 12 žalbi Sudu BiH od kojih je Sud BiH šest (6) žalbi uvažio i odluke Centralne izborne komisije BiH poništio kao nezakonite, a šest (6) žalbi odbio.
161. Treba istaći da su novčane kazne izricane zbog kršenja odredbi člana 7.3 stav (1) tačka 7. Izbornog zakona BiH (jezik mržnje) i člana 7.3 stav (2) Izbornog zakona BiH (zbog lažnog predstavljanja u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata). Novčane kazne su izrečene u iznosima od 1.000,00 KM, 7.000,00 KM i 10.000,00 KM političkom subjektu i 5.000,00 KM kandidatu političkog subjekta. U ovom periodu općinskim izbornim komisijama je izjavljen 41 prigovor prema podacima kojima Centralna izborna komisija BiH raspolaže.

g) Postupci u vezi s kršenjem izborne šutnje

162. U periodu izborne kampanje politički subjekti su podnosili prigovore zbog kršenja izborne šutnje za koje povrede su, prema odredbama Izbornog zakona BiH, nadležne odlučivati općinske izborne komisije i Centralna izborna komisija BiH. Povrede činjene od strane političkih subjekata u periodu izborne šutnje su se odnosile na obilazak biračkih mjesta od strane kandidata na izborima, prisustvo kandidata na biračkom mjestu ili njegovoj okolini, prevoz birača na biračko mjesto u organizaciji političkih stranaka i kandidata, navodno pojavljivanje u televizijskim i radijskim programima kandidata na predstojećim izborima, izlaganje ili dijeljenje biračima promotivnog materijala. Zbog kršenja izborne šutnje Centralnoj izbornoj komisiji BiH izjavljeno je 17 prigovora i jedna žalba. Centralna izborna komisija BiH je donijela devet (9) odluka kojim se prigovori odbijaju kao neosnovani i sedam (7) zaključaka kojim se smatra da prigovor nije ni podnesen, jedan prigovor je prosljeđen Vijeću za štampu na nadležnost. Žalba je odbijena kao neosnovana. Na odluke Centralne izborne komisije BiH je izjavljeno su dvije (2) žalbe Sudu BiH koje je Sud BiH odbio. U ovom periodu općinskim izbornim komisijama je izjavljeno sedam (7) prigovora prema podacima kojima Centralna izborna komisija BiH raspolaže.

h) Povrede biračkog prava na dan izbora

163. Sam dan održavanja Lokalnih izbora 2012. godine, karakterisao je veliki broj prigovora i žalbi. Prigovori uloženi zbog povreda na biračkim mjestima su u nadležnosti općinskih izbornih komisija. Podaci kojima raspolaže Centralna izborna komisija BiH u pogledu broja podnesenih prigovora na dan izbora, uloženi zbog počinjenih povreda na biračkim mjestima, sačinjeni su na bazi broja prigovora koje su podnosioci istovremeno dostavljali i općinskim izbornim komisijama i Centralnoj izbornoj komisiji BiH, te broja prigovora dostavljenih samo Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a koji su u nadležnosti općinske izborne komisije, kao i na osnovu broja dostavljenih prvostepenih odluka općinskih izbornih komisija. Povrede činjene od strane političkih subjekata u periodu na sam dan održavanja izbora na biračkom mjestu i njegovoj okolini odnosile su se na neomogućavanje posmatračima političkih stranaka prisustvo na biračkom mjestu prilikom prebrojavanja glasačkih listića, nemogućnost posmatrača političkih subjekata da izvrše uvid u birački spisak, kršenje izbornih pravila od strane posmatrača političkih stranaka – otvoreno pozivanje birača da glasaju za neku od političkih stranaka, pomoć drugog lica biraču koji je slijep, nepismen ili fizički nesposoban više puta ili na način suprotan postupku utvrđenom provedbenim aktom Centralne izborne komisije BiH, naknadno ubacivanje glasačkih listića, potpisivanje u birački spisak lica pored imena lica koja nisu ni glasala, odnosno postojanje velike sličnosti između znatnog broja potpisa što navodi na sumnju da je jedno lice glasalo više puta, itd. Na dan izbora ukupno su podnesena 282 prigovora općinskim izbornim komisijama zbog povreda na biračkim mjestima.
164. Na prvostepene odluke općinskih izbornih komisija, kojim je odlučeno po prigovorima podnesenim zbog povreda na biračkom mjestu, uloženo je 45 žalbi Centralnoj izbornoj komisiji BiH. U periodu izborne šutnje izjavljena su i tri (3) prigovora koji su u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. Odlučujući po žalbama, Centralna izborna komisija BiH je donijela osam (8) odluka kojim se žalba uvažava i predmet vraća općinskoj izbornoj komisiji na ponovni postupak, dvije žalbe je uvažila i prigovore podnosioca žalbe odbila kao neosnovane, a 35 žalbi su odbijene kao neosnovane. Postupajući po prigovorima Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke kojim se prigovori odbijaju. Na odluke Centralne izborne komisije BiH izjavljeno je 10 žalbi Sudu BiH od kojih su devet (9) odbijene kao neosnovane, a jedna uvažena i predmet vraćen na ponovni postupak. U ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH je u skladu s uputama Suda BiH, donijela odluku na koju je podnosilac izjavio ponovnu žalbu Sudu BiH koja je odbijena.

i) Postupci u rješavanju zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića

165. Na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine, broj: 05-1-07-1-2175-1/12 od 22. 10. 2012. godine, Centralnoj izbornoj komisiji BiH ukupno su podnesena 283 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Centralna izborna komisija BiH, odlučujući po zahtjevima, donijela je 35 odluka o ponovnom brojanju glasačkih listića, 104 odluke kojim je zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića odbila kao neosnovan, 144 zaključka kojim su zahtjevi odbačeni zbog toga što su podneseni od neovlaštene osobe, nepotpuni ili su neblagovremeni. Od 35 odluka o ponovnom brojanju glasačkih listića, 11 odluka je doneseno po službenoj dužnosti Centralne izborne komisije BiH, a po ocjeni navoda iz zahtjeva podnosioca zahtjeva za ponovno brojanje, a 24 odluke je doneseno na način što je zahtjev podnosioca uvažen.

Ponovno brojanje glasačkih listića vršeno je u Glavnom centru za brojanje u Sarajevu, i prema odlukama brojanje je vršeno za 52 biračka mjesta u 21 osnovnoj izbornoj jedinici za nivo SO/OV za kandidate na listi političke stranke podnosioca zahtjeva. Isto tako, na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora 2012. godine, broj: 05-1-07-1-2175/12 od 22. 10. 2012. godine, izjavljena je jedna (1) žalba Sudu BiH, koju je Sud BiH odbio kao neosnovanu.

166. Na odluke Centralne izborne komisije BiH kojim je odlučeno po zahtjevu za ponovno brojanje uložene su 54 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda BiH od strane podnosioca zahtjeva, od kojih je Sud BiH 41 odbio, 10 odbacio kao neblagovremene ili nedopuštene i tri žalbe uvažio i predmete vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku Centralna izborna komisija BiH je donijela odluke u skladu s uputama datim od Suda BiH, na koje odluke su podnosioci zahtjeva za ponovno brojanje izjavili ponovno žalbe Sudu BiH, koje je Sud BiH odbio kao neosnovane.

j) Postupci potvrđivanja i objavljivanja rezultata Lokalnih izbora 2012. godine

167. Centralna izborna komisija BiH, u skladu s odredbom člana 5.32 Izbornog zakona BiH nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluka, potvrđuje izborne rezultate za organe na svakom pojedinom nivou vlasti, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora. Centralna izborna komisija BiH je, na 84. sjednici održanoj 6. 11. 2012. godine, donijela Odluku o potvrđivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, broj: 05-1-07-1-2240-1/12 od 3. 11. 2012. godine. Centralna izborna komisija BiH je donijela i Dopunsku odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine, broj: 05-1-07-1-2240-3/12 od 8. 11. 2012. godine kojom su potvrđeni rezultati za SO Gradiška, SO Kotor-Varoš i načelnika Općine Kotor-Varoš, SO Šekovići i načelnika Općine Šekovići, SO Milići i načelnika Općine Milići i SG Banja Luka⁵³. Centralna izborna komisija BiH je donijela Dopunsku odluku i o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine, broj: 05-1-07-1-2240-5/12 od 28. 11. 2012. godine kojom su potvrđeni rezultati za OV Bosansko Grahovo i načelnika Općine Bosansko Grahovo, SO Vukosavlje i načelnika Općine Vukosavlje i SO Prijedor⁵⁴. Centralna izborna komisija BiH je donijela Dopunsku odluku II o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine, broj: 05-1-07-1-2240-12/12 od 12. 12. 2012. godine kojom su potvrđeni rezultati za SO Istočni Mostar i načelnika Općine Istočni Mostar, SO Istočni Drvar i načelnika Općine Istočni Drvar i SO Srebrenica i načelnika Općine Srebrenica. Na Odluku o potvrđivanju rezultata Lokalnih izbora 2012. godine, broj: 05-1-07-1-2240-1/12 od 3. 11. 2012. godine, uložene su dvije (2) žalbe Apelacionom odjeljenju Suda BiH koje su odbačene kao nedopuštene.

168. U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno su izjavljene 162 žalbe Apelacionom odjeljenju Suda BiH, od kojih je Sud BiH 146 žalbi odbio ili odbacio, deset (10) odluka vratio na ponovni postupak i šest (6) odluka poništio, što u procentu iznosi da je **90%** odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno.

---

⁵³ „Službeni glasnik BiH“, br. 91/12

⁵⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 97/12

k) Apelacije podnesene Ustavnom sudu BiH

169. Na konačne i pravosnažne odluke Centralne izborne komisije BiH kojim je odlučivano u izbornom periodu za provođenje Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2012. godine ukupno je podneseno pet (5) apelacija Ustavnom sudu BiH od strane političkih subjekata. Ustavni sud BiH je četiri (4) apelacije riješio i donio odluke o dopustivosti kojim se apelacije odbacuju kao nedopuštene, a jedna apelacija je u postupku razmatranja pred ovim sudom.
170. Broj prigovora i žalbi izjavljenih Centralnoj izbornoj komisiji BiH i Apelacionom odjeljenju Suda BiH za Lokalne izbore 2012. godine u odnosu na ovaj broj za Lokalne izbore 2008. godine je približno isti, mada u nekim od faza izbornog procesa broj podnesenih pravnih sredstava je bio veći na posljednjim provedenim lokalnim izborima. Primjera radi na odluku Centralne izborne komisije BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere kandidatskih listi političkih subjekata za Lokalne izbore 2008. godine je iznosio 16 izjavljenih žalbi Sudu BiH, a za Lokalne izbore 2012. godine izjavljeno je 29 žalbi Sudu BiH. Zatim u periodu izborne kampanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnesena su 32 prigovora i žalbe za Lokalne izbore 2008. godine, a za Lokalne izbore 2012. godine podnesena su 64 prigovora i žalbe. Isto tako na dan održavanja izbora broj prigovora i žalbi podnesenih Centralnoj izbornoj komisiji BiH iznosio je 26 (5 prigovora i 21 žalba) za Lokalne izbore 2008. godine, a za Lokalne izbore 2012. godine podneseno je 48 prigovora i žalbi (3 prigovora i 45 žalbi) Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Broj podnesenih zahtjeva za ponovno brojanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH i broj izjavljenih žalbi Sudu BiH je približno isti za oboje izbore. Za Lokalne izbore 2008. godine podneseno je 267 zahtjeva za ponovno brojanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH i 60 žalbi Sudu BiH, a za Lokalne izbore 2012. godine podneseno je 283 zahtjeva za ponovno brojanje Centralnoj izbornoj komisiji BiH i 54 žalbe Sudu BiH.
171. Za Opće izbore 2010. godine broj podnesenih pravnih sredstava u izbornom periodu je znatno manji i u nekim fazama izbornog procesa i do 50% je manji broj podnesenih pravnih sredstava u odnosu na lokalne izbore. Ovo je razumljivo jer na lokalnim izborima broj organa vlasti za koje se izbori provode je znatno veći, izbori se provode u 141 osnovnoj izbornoj jedinici, u odnosu na organe koji se biraju na općim izborima, te samim tim je broj prijavljenih političkih subjekata i kandidata veći na lokalnim izborima.
172. Kada su u pitanju apelacije drugih organa podnesene Ustavnom sudu BiH, a koje su mogle uticati na rad Centralne izborne komisije BiH, odnosile su se na sljedeće:
- Sedamdeset šest (76) poslanika Narodne skupštine Republike Srpske podnijelo je 25. februara 2011. godine Ustavnom sudu BiH zahtjev za ocjenu ustavnosti člana 9.3 i člana 20.13 stav (3) Izbornog zakona BiH⁵⁵. Ustavni sud BiH, odlukom broj: U 4/11 od 27. maja 2011. godine⁵⁶ utvrdio je da član 9.3 i član 20.13 stav (3) Izbornog zakona BiH nisu u skladu s članom 1/2 Ustava BiH. Istom odlukom Ustavni sud BiH naložio je

---

⁵⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10),

⁵⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 63/11

Parlamentarnoj skupštini BiH da, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u „Službenom glasniku BiH“, uskladi član 9.3 i član 20.13 stav (3) Izbornog zakona BiH. Kako Parlamentarna skupština BiH nije u ostavljenom roku izvršila citiranu odluku, Ustavni sud BiH je Rješenjem od 16. januara 2013. godine utvrdio prestanak važenja odredbe člana 9.3 i člana 20.13 stav (3) Izbornog zakona BiH.⁵⁷

- Klub poslanika hrvatskog naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH uputio je zahtjev Ustavnom sudu BiH, za ocjenu ustavnosti člana 19.4 Izbornog zakona BiH i člana 17. Statuta Grada Mostara⁵⁸. Ustavni sud BiH je Odlukom, broj: U9/09 od 26. novembra 2010. godine⁵⁹, djelimično usvojio zahtjev Kluba poslanika hrvatskog naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH za ocjenu ustavnosti člana 19.4 Izbornog zakona BiH i člana 17. Statuta Grada Mostara. Ustavni sud BiH je naložio Parlamentarnoj skupštini BiH da u roku od šest mjeseci, od dana objave Odluke izmijeni i dopuni neustavne odredbe Izbornog zakona BiH. S obzirom da Parlamentarna skupština BiH u ostavljenom roku nije izvršila odluku, Ustavni sud BiH je Rješenjem⁶⁰ utvrdio prestanak odredbi člana 19.2 stav (1) i (3) i člana 19.4 stav (2) do (8) Izbornog zakona BiH.

Navedenim odlukama Ustavnog suda BiH prestale su da važe:

- odredbe Izbornog zakona BiH o načinu izbora članova Predstavničkog doma BiH iz Republike Srpske (devet mandata iz tri višečlane izborne jedinice), kao i izbor poslanika u Narodnu skupštinu Republike Srpske (62 mandata iz šest višečlanih izbornih jedinica),
- odredbe o izboru vijećnika u Vijeće Grada Mostara.

1.16. Poslanička/delegatska pitanja upućena Centralnoj izbornoj komisiji BiH

173. U skladu da članom 27. stav (2) Zakona o upravi⁶¹ „Organi uprave obavezni su na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH podnositi izvještaje o svom radu, o stanju u oblasti za koju su obrazovani, o izvršavanju zakona i drugih propisa, odgovarati na pitanja poslanika - delegata Parlamentarne skupštine BiH i u skladu s programom rada, odnosno na zahtjev Parlamentarne skupštine BiH, pripremiti prijedloge zakona i druge propise, analitičke, informativne i druge materijale“. S tim u vezi, poslanička/delegatska pitanja upućena Centralnoj izbornoj komisiji BiH, od strane Parlamentarne skupštine BiH, odnosila su se na tumačenje odredbi Izbornog zakona BiH, tačnije tumačenja člana 4.4 i člana 4.5 Izbornog zakona BiH u kontekstu prijave i ovjere političkih stranaka za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine⁶² i tumačenje člana 2.15 stav (4) Izbornog zakona BiH, u kontekstu izbora novih članova Centralne izborne komisije BiH⁶³, koji je održan u 2012. godini, kao i o

⁵⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 11/13 od 12.02.2013. godine

⁵⁸ „Gradski službeni glasnik Grada Mostara“ br. 4/04

⁵⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 48/11

⁶⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 15/12

⁶¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09

⁶² Pitanje je postavio dr. Božo Ljubić, predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH

⁶³ Pitanje je postavio Beriz Belkić, poslanik Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH

naknadama zaposlenih po osnovu dodjele nagrada za postizanje rezultata; o broju vozila i vrijednost istih i utrošenim sredstvima na održavanje vozila; o korištenju službenih vozila u privatne svrhe i troškovima usluge mobilne telefonije i o isplatama u periodu od 2006. do 2011. godine na ime troškova školovanja rukovodilaca i zaposlenih, o magistarskim i doktorskim disertacijama i povezanost istih s poslovima i zadacima radnog mjesta i o ugovorima zaključenim prilikom dobijanja ovih sredstava. Na sva navedena poslanička/delegatska pitanja, Centralna izborna komisija BiH blagovremeno je dostavila odgovor, kao i svu raspoloživu i traženu dokumentaciju.

174. Centralnoj izbornoj komisiji BiH, delegatska pitanja postavljali su i poslanici Parlamenta Federacije BiH, a odnosila su se na: tumačenje statusa vijećnika Gradskog vijeća Grada Mostara i nacionalnu zastupljenost zaposlenih primljenih na određeno vrijeme u Glavnom centru za brojanje formiranog za Lokalne izbore 2012. godine⁶⁴. Iako Centralna izborna komisija BiH nije obavezna odgovarati na poslanička pitanja nižih nivoa vlasti, mišljenja smo da bi zakonom trebalo regulisati da je Centralna izborna komisija BiH u obavezi davati odgovore samo iz oblasti zakona koji su u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

2. Ostale aktivnosti

2.1. Finansijske aktivnosti

175. Centralna izborna komisija BiH je tokom 2012. godine izvršila zakonom obavezujuće radnje koje se odnose na: realizaciju finansijskog plana i dinamiku korištenja finansijskih sredstava koja je utvrđena godišnjim budžetom institucija BiH i međunarodnih obaveza, i u okviru drugih odobrenih finansijskih izvora; provođenje dinamike realizacije plana rashoda; upravljanje raspoloživim budžetskim sredstvima; osiguranje poslovne saradnje s bankama i drugim pravnim licima iz oblasti poslovnih finansija; izrađivanje finansijskih planove uz dostavljanje Ministarstvu finansija i trezora BiH; obračun plata i doprinosa, kao i sve vrste naknada za sve članove, državne službenike i zaposlenike Centralne izborne komisije BiH; prijem i kontrolu računa, uz zavođenje u poslovne knjige; vođenje knjigovodstva uz sastavljanje godišnjih obračuna i periodičnih izvještaja; vršenje analiza finansijskih planova i predlaganje mjera za otklanjanje utvrđenih nedostataka; dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH; vođenje potrebne evidencije, zaduženja i obračuna amortizacije opreme Centralne izborne komisije BiH i druge poslove.
176. Tokom 2012. godine u budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine⁶⁵ u rasporedu prihoda i rashoda po budžetskim korisnicima Centralnoj izbornoj komisiji BiH je odobreno ukupno 8.759.000,00 KM, od toga za neposrednu potrošnju 3.523.000,00 KM, za provođenje Lokalnih izbora 2012. godine i održavanje 21.

---

⁶⁴ Pitanje je postavio Irfan Ajanović, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH

⁶⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 42/12

Godišnje konferencije ACEEEO-a iznos od 4.251.000,00 KM i za izgradnju “Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH – JIIS BiH 985.000,00 KM.

177. U skladu sa sporazumom o saradnji između Međunarodnog instituta za demokratizaciju i izbornu pomoć – “International IDEA” i Centralne izborne komisije BiH, koji je potpisan 5. 4. 2012. godine, sredstva u iznosu od 17.403,49 EUR, za projekat testiranja elektronskih alata u okviru IDEA, uplaćena su na devizni račun Ministarstva finansija i trezora BiH. Ovaj iznos predstavlja prvu i drugu tranšu, od ukupno odobrenih sredstava donacije u iznosu od 26.532,54 EUR.
178. U skladu s administrativnim ugovorom između Vijeća Evrope i Centralne izborne komisije BiH, potpisanog 6. 8. 2012. godine, sredstva u iznosu od 30.000,00 EUR za izradu Priručnika za rad biračkih odbora u BiH i Priručnika za posmatranje izbora u BiH, uplaćena su na devizni račun Ministarstva finansija i trezora BiH.
179. Pored ovih aktivnosti, Centralna izborna komisija BiH je u 2012. godini realizovala i druge redovne aktivnosti koje su obavezujuće po Zakonu o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza⁶⁶, kako slijedi:
- a) izrada Završnog računa i izvršenje budžeta za 2011. godinu u skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2011. godinu⁶⁷,
  - b) završne radnje inventarisanja na dan 31. 12. 2012. godine;
  - c) namjensku strukturu kapitalnih izdataka za 2012. godinu,
  - d) dinamiku rashoda po mjesecima u 2012. godini,
  - e) podaci – tabela prioriteta Dokumenta okvirnog budžeta za period 2013–2015. godinu u skladu s Instrukcijom za budžetske korisnike, broj: 105-02-1-5427-1/12 od 20. 6. 2012. godine;
  - f) izrada i dostava Ministarstvu finansija i trezora BiH projekcije budžeta Centralne izborne komisije BiH za 2013. godinu, zahtjev za dodjelu sredstava iz budžeta za 2013. godinu u skladu s Instrukcijom za budžetske korisnike Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 205-02-1-6526-1/12 od 2. 8. 2012. godine;
  - g) praćenje finansiranja i trošenja sredstava s programa posebnih namjena – Donacija Vijeća Evrope – Priručnici za Lokalne izbore 2012. godine;
  - h) praćenje finansiranja i trošenja sredstava s programa posebnih namjena – Donacija Švedske – Projekat testiranja elektronskih alata razvijenih u okviru IDEA,
  - i) praćenje i izvještavanje o prihodima institucija Bosne i Hercegovine iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH u skladu s procedurama, što uključuje iznose izrečenih novčanih kazni, naplaćenih kazni po Izbornom zakonu BiH, Zakonu o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka, prihoda od SMS usluga, te prihoda od taksi za učešće na izborima po Odluci o visini takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine⁶⁸.

---

⁶⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 42/12

⁶⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 12/12

⁶⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 35/12 i 37/12

2.2. Logističko-operativne aktivnosti

A) Logističke aktivnosti

180. Centralna izborna komisija BiH je u periodu januar – decembar 2012. godine realizovala značajne logističke poslove i specifične nabavke kako za potrebe održavanja Lokalnih izbora 2012. godine i 21. Godišnje konferencije ACEEEO, tako i druge nabavke predviđene planom rada.
181. Tokom 2012. godine Centralna izborna komisija BiH izvršila je nabavke uz poštivanje zakonske regulative i propisa koji su neophodni za poslovanje državnih institucija:
- a) Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine⁶⁹,
  - b) Uputstvo o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine⁷⁰,
  - c) Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine,⁷¹
  - d) Zakon o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2012. godinu,
  - e) Interni Pravilnik o procedurama i postupcima nabavke roba, usluga i radova, stvaranja i unosa obaveza preko ISFU u Glavnu knjigu trezora broj: 01-02-779/05 od 24. 3. 2005. godine i
  - f) Pravilnik o postupku direktnog sporazuma broj: 01-02-2-2158/06 od 5. 10. 2006. godine.
182. S Agencijom za javne nabavke i Pravobranilaštvom Bosne i Hercegovine, kao kontrolnim i koordinacionim organima za oblast javnih nabavki, stalno je kontaktirano, razmjenjivana pisana komunikacija i praćena realizacija zakonskih odredaba kojima se reguliše oblast javnih nabavki. Sve ostvarene nabavke i provedeni postupci kvalitetno su dokumentovani uz pribavljanje i evidentiranje potrebnih mišljenja, saglasnosti, komisijskih zapisnika i druge potrebne dokumentacije. Postupak nabavke čija je vrijednost bila procijenjena na iznos veći od 6.000,00 KM provodile su komisije za javne nabavke koje su imenovane odlukom Centralne izborne komisije BiH (rad ovih komisija je regulisan Pravilnikom o radu komisije za javne nabavke, broj: 01-02-1367/05).

B) Operativne aktivnosti

183. Operativno-logističke aktivnosti predstavljaju strukturiran sistem od određenih međusobno povezanih komponenti koje su predstavljale suštinu operativnih radnji Centralne izborne komisije BiH tokom 2012. godine uz aktivnosti koje su se odnosile na pripremu i organizaciju Lokalnih izbora 2012. godine, tako da je moguće napraviti generalnu kategorizaciju poslova i aktivnosti kako slijedi:

---

⁶⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 49/04, 19/05 i 52/05, 8/06,24/06, 70/06, 12/09 i 60/10,

⁷⁰„Službeni glasnik BiH“, br. 03/05 i 12/09,

⁷¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 8/02, 10/02, 44/02 i 102/09

- a) aktivnosti na pripremi i organizovanju Lokalnih izbora 2012. godine, 21. Godišnje konferencije ACEEEO i Ponovljenih izbora u općini Istočni Drvar, Istočni Mostar i Vukosavlju,
- b) aktivnosti na pripremi i realizaciji Projekta testiranja elektronskih alata razvijenih u okviru IDEA i
- c) aktivnosti na pripremi i realizaciji štampanja Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini i Priručnika za posmatranje izbora u Bosni i Hercegovini,
- d) realizacija aktivnosti kroz koordinaciju sa Zajedničkom službom institucija BiH, u vezi s građevinskim radovima renoviranja zgrade Centralne izborne komisije BiH.

184. Na osnovu odluka Centralne izborne komisije BiH izvršene su nabavke opreme, te ostale nabavke roba i usluga kako slijedi:

- nabavka materijala (pet lotova) – otvoreni postupak,
- usluge štampanja i pakovanja izbornog materijala (četiri lota),
- usluge poštanske dostave izbornog materijala – otvoreni postupak,
- usluge izrade i presnimavanje videospota i audio džingla (četiri lota) – otvoreni postupak,
- usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića – otvoreni postupak,
- usluge transporta izbornog materijala – otvoreni postupak,
- usluge štampanja priručnika – pregovarački postupak,
- Microsoft licence – pregovarački postupak,
- VM ware licence – konkurentski postupak,
- usluge prevođenja – engleski jezik (dva lota) – konkurentski postupak,
- usluge prevođenja – ruski jezik (dva lota) – konkurentski postupak,
- nabavka računarske opreme – laptopa i mrežnih printera (dva lota) – otvoreni postupak,
- nabavka kopir-aparata – konkurentski postupak,
- nabavka kompjuterskih usluga - održavanje infosistema (dva lota) konkurentski postupak,
- aplikativni softver – nadogradnja postojećeg i izrada novih modula – otvoreni postupak,
- usluge sanacije zgrade (tri lota) – otvoreni postupak,
- usluge nadzora – konkurentski postupak,
- nabavka goriva – konkurentski postupak,
- usluge pristupa na mrežu interneta – konkurentski postupak,
- usluge oglašavanja i medija (tri lota) – otvoreni postupak,
- ugoditeljske usluge (dva lota) – konkurentski postupak,
- usluge izdavanja aviokarata – otvoreni postupak,
- usluge zakupa opreme – konkurentski postupak,
- usluge servisiranja i tekućeg održavanja opreme (četiri lota) – otvoreni postupak,
- nabavka motornog vozila – konkurentski postupak,
- nabavka klima uređaja i sistema za klimatizaciju prostorija – konkurentski postupak i
- usluge popravke i servisiranja vozila (četiri lota) – otvoreni postupak.

185. Redovne operativne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH obuhvatile su i personalne poslove i zapošljavanje državnih službenika i zaposlenika, odnosno obrada podataka za sve službenike i zaposlenike koji su bili zaposleni u prethodnoj godini u Centralnoj izbornoj komisiji BiH (broj radnih sati provedenih na poslu; broj sati provedenih na bolovanju, godišnjem odmoru, porodiljskom odsustvu itd.; pregled plaćenih doprinosa i poreza iz plate i na platu). Personalni poslovi u 2012. godini su se realizovali kroz sljedeće aktivnosti:

- a) priprema podataka za mjesečne i godišnji izvještaj Zavodu za statistiku,

- b) kontinuirana prijava novih zaposlenika i državnih službenika tokom cijele godine u porezne uprave, slanje upita i odgovora na upite Agenciji za državnu službu BiH, dostavljanje odjelu za MFP podataka o zaposlenim i sve promjene koje su značajne za obračun plata, kao i pripremanje zbirnih radnih lista iz svih organizacionih jedinica radi obračuna plata,
- c) vršenje potrebnog testiranja kandidata koji su primljeni na određeno za rad u GCB,
- d) izvršena je i kompletna procedura zapošljavanja i popuna radnih mjesta na određeno vrijeme,
- e) redovne mjesečne aktivnosti vezane za obračun plata i kompletiranje zbirnih radnih lista.

Tabela 11 – Pregled zaposlenih na određeno vrijeme

Red. br.	Naziv pozicije	Datum zaposlenja	Broj izvršilaca
1.	Referent za prijem, sortiranje i obradu podataka	01.06.2012.	17
2.	Saradnik za upravno rješavanje iz oblasti izbora	01.08.2012.	3
3.	Asistent za rad s političkim strankama	01.06.2012	2
4.	Zaposlenik na prijemu, skladištenju i distribuciji izbornog materijala	01.07.2012.	10
5.	Pripravnik	15.09.2012.	1

186. U periodu januar – decembar 2012. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2012. godine, a koji se vodi u elektronskom obliku, zaveden je 2.961 predmet; u upisnik prvostepenih predmeta upravnog postupka je zaveden 1.651 predmet; u upisnik drugostepenih predmeta upravnog postupka je zavedeno 79 predmeta; u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu je zavedeno 11 akata, u organizacione jedinice Sekretarijata je putem internih knjiga zaduženo 21.729 akata i razduženo 280 predmeta kroz djelovodnik predmeta i akata i upisnika prvostepenih predmeta upravnog postupka.

2.3. Informatičko-tehnička podrška u provođenju izbornih aktivnosti

187. Imajući u vidu činjenicu da je Centralna izborna komisija BiH koncipirana kao institucija kojoj je neophodna i logistička podrška svih organizacionih cjelina, a posebno podrška iz informaciono-tehničke oblasti, Centralna izborna komisija BiH nastoji da stalnim nadograđivanjem informacionog sistema dobija efikasnija i kvalitetnija rješenja po pitanju formiranja što ažurnijeg CBS, efikasnije pripreme i provođenja izbora, kao i brže, tačnije i sigurnije objave izbornih rezultata.

I. „Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH“ – JIIS BiH

188. Informacioni sistem Bosne i Hercegovine, koji je koristila Centralna izborna komisija BiH do sada, predstavljao je sistem koji posjeduje informatičku podršku za oko 60% procesa i zakona koje provodi Centralna izborna komisija BiH. Navedeni sistem je razvijan u periodu od 2000. do 2002. godine i u izgradnji istog je učestvovalo više desetina informatičara. Navedena činjenica je dovela do toga da su pojedini dijelovi sistema urađeni u različitim razvojnim platformama i različitim tipovima baza podataka, što je predstavljalo veliki problem kod razmjene podataka između određenih dijelova sistema.
189. Upravo iz tih razloga cilj projekta „Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH“ – JIIS BiH je izrada integralnog softverskog i hardverskog rješenja za cjelokupan izborni sistem Bosne i Hercegovine (Centralna izborna komisija BiH, 140 općinskih izbornih komisija, gradske izborne komisije, politički subjekti kojih ima preko 300, strani i domaći posmatrači izbornog procesa, mediji, glasači, itd.). Obuhvatanje svih segmenata razmjene i korištenja svih informacija i podataka tokom izbornih procesa, čime bi se poboljšala efikasnost rada izborne administracije (preko 30.000 stalno ili privremeno zaposlenih) i povećanje zadovoljstva glasača, političkih subjekta, posmatrača i javnosti u vezi s radom izborne administracije.
190. „Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH“ – JIIS BiH omogućava da cjelokupan sistem bude urađen na jedinstvenoj razvojnoj platformi, da posjeduje jedinstvene baze podataka, te da u cijelosti informatički podrži implementaciju svih zakona u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. Time, JIIS BiH bi povezo sve procese koje obavlja Centralna izborna komisija BiH u skladu s Politikom softvera u institucijama Bosne i Hercegovine (broj: VM broj 143/07 od 20. 9. 2007. godine), odnosno omogućava dostupnost, višejezičnost, sigurnost, privatnost, povezanost, korištenje otvorenih standarda, prednost programa otvorenog koda. Centralna izborna komisija BiH Odlukom o realizaciji programa JIIS BiH iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH usvojila je izvedbeni projekat⁷². Vijeće ministra BiH Odlukom VM broj 24/11 odbrilo je realizaciju istog kad se i krenulo u realizaciju projekta.
191. Razvoj sistema JIIS BiH trebao se realizovati kroz 4 (četiri) faze u periodu od 2010. godine do kraja 2012. godine:
- I. faza – Završetak razvoja projekta “Pasivna registracija birača u Bosni i Hercegovini”,
  - II. faza – Izrada i završetak projekta “Quick Fix“, podrška i razvoj novih aplikacija za Opće izbore 2010. godine,
  - III. faza – Nabavka softvera, hardvera i izrada systemske analize i dokumentacije⁷³,
  - IV. faza – Izrada i završetak svih softverskih aplikacija za potrebe provođenja zakona u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.

⁷² „Službeni glasnik BiH“, br. 25/10

⁷³ III. Faza JIIS BiH nije realizovana zbog toga što nisu osigurana sredstva u Budžetu BiH te je realizacija iste pomjerena za 2013. godinu

192. Do 2012. godine realizovana je I. i II. faza projekta JIIS BiH, te je u toku realizacija IV. faze projekta. Realizacija III. faze JIIS BiH nije urađena jer nisu osiguranja finansijska sredstva u budžetu BiH, odnosno došlo je do kašnjenja u usvajanju Budžeta BiH za 2011. godinu. U 2013. godini planirana je realizacija III. faze i završetak IV. faze projekta JIIS BiH.

Realizacijom svih faza Projekta ostvarit će se sljedeće uštede:

- a) električna energija, novi serverski sistemi troše do 40% manje energije,
- b) komunikacija između učesnika u izbornom procesu odvijat će se potpuno besplatno ili uz minimalne troškove,
- c) smanjit će se broj potrebnih izvršilaca u izornoj godini,
- d) vrijeme provedeno na rješavanju zahtjeva stručnog kadra bit će skraćeno,
- e) materijalna sredstva, toneri, papir, manji broj servisa usljed kvarova na opremi, duži vijek trajanja opreme,
- f) garancijski rok će biti produžen te neće biti potrebno u navedenom roku plaćati otklanjanja kvarova na hardveru,
- g) u toku provedbe Općih izbora 2010. godine ostvarena je besplatna podrška aplikacijama.

193. Za provođenje Lokalnih izbora 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH je preduzela vrlo bitne aktivnosti informativne logistike koje su se uglavnom odnosile na: dizajniranje, postavljanje i konfiguriranje servera i softvera prema potrebama i planovima institucije, upravljanje, administriranje i nadzor MS Domene, MS Exchange, MS SQL Servera, mreže i telefonske centrale. Projektovanje i testiranje standardne sigurnosne „backup“ politike, standardne „disaster recovery“ procedure oporavka u slučaju pada mreže, servisa ili sistema.

II. Nadogradnja „Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH“ – JIIS BiH

194. S ciljem što efikasnije podrške provođenju Lokalnih izbora 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH izvršila je nadogradnju „Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH“ – JIIS BiH kroz sljedeće module:

- ✓ Modul za unos kandidata,
- ✓ Modul za provjeru kandidata,
- ✓ Modul za obradu kandidatskih listi,
- ✓ Modula za povezivanje političkih subjekata i kandidata,
- ✓ Modul za generisanje izvještaja o kandidatima i kandidatskim listama,
- ✓ Modul za generisanje zbirnih obrazaca,
- ✓ Modul za generisanje glasačkih listića,
- ✓ Modul za pretvaranje podataka i popunjavanje tabela za counting centar,
- ✓ Glavni centar za unos rezultata glasova – counting centra,
- ✓ Web aplikacija za prikaz rezultata izbora,
- ✓ Modul za računanje i dodjelu mandata,
- ✓ Modul za generisanje izvještaja za službeni glasnik u formatu za službeni glasnik.

a) Izrada novog modula za unos podataka o političkim subjektima i generisanje izvještaja za analizu potpisa i ovjeru političkih subjekata

195. Putem aplikacije vrši se elektronsko unošenje i procesiranje formulara za sudjelovanje u predstojećim izborima za sve političke subjekte koji uključuju prijavu, prijavni formular s općim podacima o podnosiocu, puni naziv političkog subjekta, listu izbornih jedinica, gdje se politički subjekat želi natjecati, zapisnik s informacijama o podnošenim neophodnim pratećim dokumentima (dokaze o registraciji političkog subjekta, finansijski izvještaj, sastav statutarnih tijela političkog subjekta, pismo, jezička varijanta itd.). U svrhu olakšavanja unosa, te smanjenju mogućnosti gramatičkih grešaka prilikom unosa, aplikacija posjeduje i filtere za provjeru unosa, te zabranu anomalijских aktivnosti, npr. brisanje partije koja se već natječe na nekom od nivoa vlasti, automatsko brisanje pojedinačnih ovjera partija koje formiraju koaliciju i slično.

Slika 1 – Odabir nivoa po partijama

Šifra	Naziv	Natječe se	Ćirilica	Vrsta ovjere
001	VELIKA KLADUŠA	☒	☐	
002	CAZIN	☒	☐	Ručna ovjera ✓
003	BIHAĆ	☒	☐	
004	BOSANSKA KRUPA	☒	☐	Ručna ovjera ✓
005	BUŽIM	☒	☐	

Aplikacija elektronskog unošenje i praćenje unosa potpisa podrške političkih subjekata, automatski izračunava broj potrebnih potpisa po uzorku, broj unesenih potpisa, upozorava na manji ili veći broj unesenih potpisa itd.

Slika 2 – Unos potpisa

Potpisi

Političke stranke: SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH-SOCIJALDEMOKRATI (00008)

VELIKA KLADUŠA

Broj potrebnih potpisa za nivo: 200

UKUPAN BROJ PODNESENIH POTPISA

Potrebno potpisa: 2 Uzorak: 10% od podnesenih potpisa

Upisano potpisa: 5

Knjiga

Unos

Broj potpisa

	JMBG	Knjiga	Unos
✘	55555555555555	2	1
✘	55555555555555	1	1
✘	55555555555555	1	1
✘	33333333333333	1	1
✘	22222222222222	1	1

196. Aplikacija posjeduje višekorisničko okruženje uz mogućnosti dodjeljivanja ograničenih nivoa prava korisnika nad dijelovima aplikacije. Također, uključuje i administrativni panel sa kojeg je privilegovanim korisnicima moguća manipulacija prava korištenja programa za ostale korisnike. Iznova je napravljen modul za unos i ovjeru političkih subjekata, koji je sada integrisan u JIIS BiH. U novoj verziji, nivoi sistema su kompatibilni sa strukturom JIIS BiH, te je sada moguće ovjeravanje, tj. odbijanje subjekta po nivoima kandidatura. Automatizirana je i ovjera na osnovu potpisa podrške, te se sada vrši u stvarnom vremenu prilikom samog unosa potpisa. Značajno je ubrzano podnošenje nivoa, gdje se također vrši automatska ovjera na osnovu prijašnjeg mandata subjekta.

Slika 3 – Pregled validacija

Validacije

Političke stranke: SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH-SOCIJALDEMOKRATI (00008)

VALIDACIJA POLITIČKOG SUBJEKTA

Zapisnik

Ovlaštena lica

Statutarna tijela

VALIDACIJA POLITIČKOG SUBJEKTA PO NIVOIMA

Potpisi I krug

VALIDACIJE NIVOVA POLITIČKOG SUBJEKTA

001 Potpisi I krug Nije na centralnom biračkom spisku 5

Nivo	Naziv			
001	VELIKA KLADUŠA			
002	CAZIN	Ručna ovjera		
003	BIHAC			
004	BOSANSKA KRUPA	Ručna ovjera		
005	BUŽIM			
006	KRUPA NA UNI			
007	NOVI GRAD			
008	KOZARSKA DUBICA			
009	PRJEDOR	Mandati		
010	GRADIŠKA	Mandati		

b) Izrada novih modula za implementaciju četvrte (IV.) faze JIIS BiH

197. Zbog neposjedovanja sorce codea za IV. fazu JIIS BiH bilo je neophodno napraviti modul za implementaciju i vođenje mandata, imovinskih kartona i izbora za gradska vijeća.

Slika 4 – Vođenje mandata za lokalne izbore

The screenshot shows a web application for searching voters. The search form includes filters for Party (SDP-SOCIALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH (00008)), Municipality (TUZLA (05)), and Mandate (OPĆINSKO VUJEĆE/SKUPŠTINA OPĆINE/SKUPŠTINA GRADA). Below the form is a table with the following columns: Ubrn, Ime, prezime, JMBG, Nacionalnost, Politički subjekat, Opština i vrsta izbora, Pozicija u izboru, Izabran, Kraj mandata, Mandat na čekanju, Zamjenik mandata, Zamjenik na, Razlog prestanka mandata, Datum početka mandata, Datum početka mandata, Adresa, and Telefon. The table lists 18 voters, including ELVIR MAHMUZIĆ, MERIMA SOFTIĆ, AZRA GAZIBEGOVIĆ, and others.

Slika 5 – Vođenje imovinskih kartona

The screenshot shows the 'Search voters' interface with filters for 'Imovinski kartoni po početku mandata'. The table below has columns: Ime, Prezime, JMBG, Ima mandat, Datum početka mandata, Imovinski karton - početak mandata, Datum dostave imovinskog kartona - početak mandata, Prestanak mandata, Datum prestanka mandata, Imovinski karton - kraj mandata, and Datum dostave imovinskog kartona - kraj mandata. The table lists 10 voters, including ELVIR MAHMUZIĆ, MERIMA SOFTIĆ, AZRA GAZIBEGOVIĆ, and others.

Slika 6 – Aplikacija za izbore za gradsko vijeće/skupštinu općine

Back

Pregled po imenu, prezimenu, JMBG
  Pregled po partiji, opštini

Opština Sve

Gradsko vijeće Gradsko vijeće grada Sarajeva Lista gradskog vijeća Sve

Izabrani za gradska vijeća

trenutno stanje u gradskom vijeću

Pretraži po unesenim parametrima

Izveštaji za mandate

Uvjerenja za mandate

Liste za gradska vijeća

Utrka	Ime	Prezime	JMBG	Nacionalnost	Partija	Opština	Lista za gradsko vijeće/skupštinu grada	Pozicija na listi za gradsko vijeće/skupštinu opštine	Izabran	Prestanak mandata u gradskom vijeću/skupštini grada	Zamjenski mandat u gradskom vijeću/skupštini grada	Datum prestanka mandata	Datum početka mandata
OV	ILUA	JURIŠIĆ	2211943180014	Hrvat	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista1	1	DA				01/01/13
OV	NADA	MLADINA	2302947185016	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista1	2	DA				01/01/13
OV	AMER	TURČINOVIĆ	1104985330003	Bošnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista1	3	DA	DA		13/01/13	01/01/13
OV	ELVIR	MAHMUZIĆ	2009986180022	Bošnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	TUZLA	Lista3	1	DA	DA		16/01/13	01/01/13
OV	IVICA	KOVAČEVIĆ	0303981180014	Hrvat	HDZ BIH - HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	TUZLA	Lista2	1	DA				01/01/13
OV	ADNAN	SUERČIĆ	1802980180029	Bošnjak	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	TUZLA	Lista2	2	DA	DA		17/01/13	01/01/13
OV	MIGDAD	HADŽIBEGOVIĆ	0405960100085	Bošnjak	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	BANJA LUKA	Lista6	1	DA				
OV	SLOBODAN	POPOVIĆ	1509949100018	Srbin	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	BANJA LUKA	Lista6	2	DA	DA			
OV	JASMIN	LATIFIĆ	2710941100001	Nije izjašnjen	SDP-SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	BANJA LUKA	Lista6	3	DA				09/01/13
OV	NENAD	GREBIĆ	1104978100019	Srbin	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD - MILORAD DODIK	BANJA LUKA	Lista6	4	NE		DA		24/01/13

Slika 7 – Administrativni dio IV. faze JIIS BiH

Phase Administration

Back

Administracija faze IV

Unesite kod opštine i utrku i datum početka mandata

Sve   MUNI2012

c) Modul za menadžment funkcija mjesnih zajednica

198. Zbog kompleksnosti aplikacije urađen je dizajn baze za podršku modulu za menadžment mjesnih zajednica. Urađeno je korisničko okruženje za pretragu adresa boravišta glasača. Pretraga je omogućena po zahtijevanim parametrima, a moguće je i povećati broj parametara za pretragu. Modul je integrisan u JIIS BiH i bit će u potpunosti funkcionalan nakon što IDDEEA omogući pristup web servisima za pretragu.
199. Centralni birački spisak (CBS), Centralna izborna komisija BiH dobija od Agencije IDDEEA na mjesečnoj osnovi. Proces je automatizovan upotrebom „SSIS“ softverskog alata. „SSIS“ je softverski alat tipa ETL (Extract, Transform and Load) koji je neophodan za aplikacije koje se koriste za uskladištenje podataka (Baze). Isto tako, koristi se za operacije kao Load podataka u skladu s potrebama, različite transformacije na podacima tipa kalkulacija (Su, Average, itd.), kao i za definisanje toka podataka u nekome procesu i obavljanje određenih zadataka na svakodnevnoj osnovi. Polazni podaci koje dobivamo na mjesečnoj osnovi od strane IDDEEA su tri .txt fajla koji sadrže veliku količinu podataka tj. redova (spisak punoljetnih osoba na nivou BiH). Kada se završi ovaj prvi dio programa (koji se normalno i pokreće i zaustavlja s jednim klikom miša tj. sve je automatski), ukoliko je to potrebno, izvuče se izvještaj o nedodijeljenim biračima (tj. spisak onih birača za koje u IDDEEA fajlovima nije upisano ništa u polje „VoteForMunicipality“), da bi se zatim pokrenuo drugi dio programa koji ima za cilj da napravi statistički izvještaj.
200. Pokretanje drugoga dijela programa je, također, putem klika miša tj. automatski. Pošto ovaj program završi svoj rad, dobije se tabela Voter i statistički izvještaj o biračima, po kategorijama, kako se vidi na screen shot-u, u nastavku. Radi se o WEB aplikaciji, naravno.

Slika 8 – Aplikacija za generisanje

The screenshot shows the 'VOTER NOVI' web application interface. At the top, there is a breadcrumb trail: > Voter Novi > Statistika > Nedodijeljeni > Municipalities > Security > Statistika_Uma. Below this, there is a search section with the following fields and options:

- SearchFor: Street/RegID (text input)
- Eligible: All (dropdown)
- Vote For Municipality Code: All (dropdown)
- SearchFor: House Number (text input)
- SearchFor: Settlement (text input)

Each search field has a 'Go' button. Below the search section, there is a table with the following columns: Reg, Last Name, Parents Name, First Name, Sex, Current Municipality Code, Vote For Municipality Code, Settlement, and Typ Of Pol Sta Coc. The table contains one row of data:

Reg	Last Name	Parents Name	First Name	Sex	Current Municipality Code	Vote For Municipality Code	Settlement	Typ Of Pol Sta Coc
0000964000000	GLAVAŠ		VESNA	F		014		9

Centralna izborna komisija BiH Sarajevo, Danjalski Ogrm 7

d) Aplikacija „Birački odbori 2012“ (administriranje)

201. Za razliku od Općih izbora 2010. godine, ovaj put je kompletna problematika biračkih odbora bila u domenu općinskih izbornih komisija uključujući i plaćanje istih. U tu svrhu kao najjednostavnije rješenje koje apsolutno može da zadovolji ovaj zadatak, kreirana je mala servisna aplikacija koja je omogućila svakome OIK-u da jednostavno unese novčane iznose za različite kategorije članova biračkih odbora i da odštampaju željene dokumente.

Slika 9 – Isplatne liste članova biračkih odbora

Tip BO / Тип БО	Broj funk. / Број функц.	Funkcija člana / Функција члана	Radij / Није радиј	Plaća se / Плаћа се
1	5	PREDSJEDNIK MT / ПРЕДСЈЕДНИК МТ	N	25.00
1	5	PREDSJEDNIK MT / ПРЕДСЈЕДНИК МТ	Y	80.00
1	6	ZAMJENIK PREDSJ. MT / ЗАМЈЕНИК ПРЕДСЈ. МТ	N	25.00
1	6	ZAMJENIK PREDSJ. MT / ЗАМЈЕНИК ПРЕДСЈ. МТ	Y	25.00
1	7	ČLAN MT / ЧЛАН МТ	N	25.00
1	7	ČLAN MT / ЧЛАН МТ	Y	60.00
1	8	ZAMJENIK ČLANA MT / ЗАМЈЕНИК ЧЛАНА МТ	N	25.00

202. Obilježeni dio je bio jedini dio aplikacije koji su korisnici na terenu mogli da edituju u skladu s rješenjima o plaćanju članova biračkih odbora koja su manje više bila različita za svaku općinu. Postavljena aplikacija tj. maska za unos podataka je bila u statusu EditTable tj. korisnik na terenu je editovao novčane iznose kao da radi u običnoj Excel tabeli tj. odjednom sve poslije čega je samo trebao da uradi „SAVE“ funkciju. Inače, kroz QSS-ovu aplikaciju je bilo moguće da OIK izvuče i sve potrebne izvještaje kao rješenja o imenovanju BO, isplatne liste i porezne obrasce.

e) Aplikacija „Ballot Lottery“

203. Prethodno programsko rješenje koje se koristilo bilo je izuzetno komplikovano, jer se sastojalo od Access baze podataka, šablona napravljenoga u Excelu, VB koda itd. Sve to je potpuno nepotrebno da bi se napravila jedna jednostavna programska cjelina koja bi izvršila automatsko numerisanje redosljeda političkih subjekata na glasačkim listićima.

f) Grafička obrada podataka

204. Grafička obrada podataka obuhvatila je više segmenata, između kojih ističemo:

- ✓ Grafička priprema prezentacije i pratećih sadržaja za “Svjetski dan izbora”,

- ✓ Izrada loga “Izbori 2012.”,
- ✓ Izrada vodenog žiga apliciranog na papir za glasačke listiće,
- ✓ Cjelokupna INFO kampanja za Lokalne izbore 2012! (TV-spotovi, radio džinglovi, reklame),
- ✓ Grafički dizajn i priprema za štampu reklame sa sloganom za općinske izbore 2012. godine - DAN KADA VI DONOSITE ODLUKE,
- ✓ Grafički dizajn reklame SMS, za provjeru JMB putem SMS i utvrđivanja da li je glasač registrovan (dva pisma, tri jezika – tri pripreme).

g) Implementacija web portala Centralne izborne komisije BiH

205. U 2012. godini Centralna izborna komisija BiH je zvanično objavila novi web portal Centralne izborne komisije BiH. Navedeni portal sastoji se od dva dijela:

Prezentacijskog dijela, koji služi za prezentaciju rada Centralne izborne komisije BiH i preko kojeg korisnici i politički subjekti imaju pristup svim dokumentima i sadržajima koje Centralna izborna komisija BiH objavi. Web stranica je urađena na tri bosanskohercegovačka službena jezika.

Za razliku od prethodnog dijela, portalski dio je urađen u „*Net tehnologiji*“ i sastoji se od mnogo web modula tj. dijelova web stranica. S obzirom da je razvijena od strane Centralne izborne komisije BiH i da smo mi vlasnici koda, imamo mogućnost da je uređujemo i usavršavamo kako nama odgovara. Preko administratorskog dijela moguće je unositi tekstualne članke, dokumente, video/audio i naravno razvijati nove web module. Administratorski dio se sastoji od sljedećih modula: korisnici, web moduli, skripte, CSS, kategorije, dokumenti, jezici, galerije, tekstovi, link, video, stranice, slaganje menija, meni, template, OIK, sjednice Centralne izborne komisije BiH, filteri za sadržaj, parametri za prevođenje, pitanja i odgovori, anketa, kesiranje, testiranje, web modul za content, web modul za mapu stranice, web modul za OIK – općinske izborne komisije, web modul za adrese, web modul za početnu stranicu, web modul za desni prikaz sadržaja, web modul za pretragu, web modul za provjeru CBS-a, web modul za izbore, web modul za prikazivanje galerije slika, web modul za prikazivanje videosadržaja.

3. Zaključna razmatranja

206. Primarne aktivnosti Centralne izborne komisije BiH tokom 2012. godine odnosile su se na pripremu i provođenje Lokalnih izbora 2012. godine.

207. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 1.14 i članom 2.9 stav (1) tačka 2.a Izbornog zakona BiH, 7. 5. 2012. godine objavila da će se Lokalni izbori održati 7. 10. 2012. godine. Neprovođenjem odluke Ustavnog suda BiH kojom je dat rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredbi sa Statutom Grada Mostara, Centralna izborna komisija BiH je, na 19. sjednici koja se održala 7. 5. 2012. godine, donijela Odluku broj: 05-1-07-1-585-1/12 kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara. S obzirom da je Ustavni sud BiH svojom odlukom broj 9/09 od 26. 11. 2010. godine proglasio neustavnim odredbe člana 19.2 stav (1) i (3) i člana 19.4 stav (2) do (8) Izbornog zakona

BiH, odgođeni izbori u Gradu Mostaru bit će održani u skladu s odredbom člana 14.2 stav (4) Izbornog zakona BiH kad se za to budu stekli zakonski uslovi.

208. Centralna izborna komisija BiH je, na 53. sjednici održanoj 6. 9. 2012. godine, donijela Odluku, broj: 05-1-07-1-585-7/12 o usklađivanu odluke o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2012. godine sa Zakonom o Gradu Doboj, Zakonom o Gradu Prijedor, Zakonom o Gradu Trebinje i Zakonom o Gradu Bijeljina.
209. U toku priprema za Lokalne izbore 2012. godine Centralna izborna komisija BiH susretala se i sa određenim problemima, koji su se prije svega odnosili na postupak upisa birača u CBS za glasanje izvan BiH. Jedan od razloga za pojavu ovakvih problema jeste nedovoljno praćenje procedure upisa birača u CBS, kao i učestalih pojava da građani i pored uputa o načinu prijave putem e-maila, nepravilno su popunjavali i dostavljali prijavne obrasce (nepotpisani obrasci, istekli dokumenti, nevažeći dokumenti, nepotpune adrese, adrese u BiH, adrese bez naziva države i sl.), što predstavlja jedan od razloga zbog kojeg dio građana nije upisan u CBS za glasanje za izvan BiH za Lokalne izbore 2012. godine.
210. Posebno je značajno napomenuti da su Lokalne izbore 2012. godine pratile i određene zloupotrebe za glasanje izvan BiH u postupku registracije birača. Centralna izborna komisija BiH zaprimila jedan broj obavještenja od strane osoba s područja općina Pelagićevo, Brčko, Šekovići, Zvornik, Osmaci, Novo Goražde, Vukosavlje, Brod i Srebrenica, te prijave iz Istočnog Novog Sarajeva i Istočne Ilidže, koje se odnosile na dostavljenu prijavu za glasanje putem pošte za Lokalne izbore 2012. godine bez znanja osoba. U izjavama, osobe iz navedenih općina su navodile da je prijava za glasanje izvan BiH podnesena mimo njihovog znanja. Pojedine osobe su navodile imena osoba u koje sumnjaju na izvršenje navedenih zloupotreba, te su zahtijevali da se adresa na koju su registrovani za glasanje putem pošte bez njihovog znanja izmijeni ili da se prijave ponište i da im se omogući glasanje na redovnom biračkom mjestu. Potrebno je napomenuti da bi u narednom period trebalo poboljšati odredbe Izbornog zakona i provedbenih akata koje regulišu prijavu državljana BiH za glasanje izvan Bosne i Hercegovine, na način da se preciziraju podaci koje mora sadržavati PRP-1 i PRP-2 obrazac i dokumentacija koju uz iste treba podnosilac prijave dostaviti, te da u suprotnom će prijave biti odbačene. Posebno propisati da potpis podnosioca na prijavi treba odgovarati potpisu s važećeg dokumenta koji podnosilac prijave podnosi kao dokaz o identitetu.
211. Centralnoj izbornoj komisiji BiH je upućen i veći broj prigovora koji su se odnosili na nedobijanje glasačkog materijala na kućne adrese, pri čemu je najčešći razlog bio u zakašnjelim prijavama birača, kao i dostava prijave na pogrešnu e-mail adresu. Putem telefona, e-maila i web stranice Centralne izborne komisije BiH, birači čije su prijave bile nepotpune, bili su obaviješteni o nedostacima kao i rokovima za otklanjanje nedostataka.
212. Iako je članom 1.5 Izbornog zakona BiH građanima Bosne i Hercegovine koji borave u inostranstvu bilo omogućeno da glasaju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, i provedenih edukacija građana koji su se opredijelili za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, glasanje nije održano zbog nedovoljnog broja registrovanih birača, jer se prijavilo samo 338 birača u 23 države.

213. U periodu priprema za provođenje Lokalnih izbora 2012. godine, Centralna izborna komisija BiH je organizovala niz obuka i edukacija izborne administracije kako bi se izborni proces proveo što efikasnije. Centralna izborna komisija BiH je provela i promotivno-informativnu kampanju za birače, s ciljem pojašnjenja radnji upisa birača u CBS, proceduru glasanja, podizanje svijesti i motivacije građana da izađu na izbore, način korištenja usluga „SMS“ centra itd.
214. U toku 2012. godine provedeni su i posredni izbori, u Kantonu 10, za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda srpskog naroda, za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo i za Gradsko vijeće Grada Sarajeva. Do kraja 2012. godine nisu bili okončani postupci izbora odbornika/vijećnika za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo i za Gradsko vijeće Grada Sarajeva. Postupak izbora odbornika za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo završen je 11. 2. 2013. godine, dok je postupak izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva završen 21. 2. 2012. godine.
215. U izbornom procesu, iako su bili raspisani i prijevremeni izbori za načelnika općine Novi Grad Sarajevo za 1. 4. 2012. godine, oni nisu održani, zbog toga što općina nije bila osigurala potrebna finansijska sredstva, te su se spomenuti izbori održali na dan održavanja Lokalnih izbora 7. 10. 2012. godine. Tokom 2012. godine održani su i ponovljeni izbori 18. 11. 2012. godine za Skupštinu općine Istočni Drvar i za načelnika Općine Istočni Drvar, za Skupštinu općine Istočni Mostar i za načelnika Općine Istočni Mostar, te za Skupštinu općine Vukosavlje i za načelnika Općine Vukosavlje.
216. Želeći da u ovim zaključnim razmatranjima koja se odnose na dio primjene Izbornog zakona BiH i samog provođenja izbora ukažemo na sva naša zapažanja, posebno je značajno osvrnuti se na mjesto i ulogu izborne administracije, posebno biračkih odbora. Činjenica je da je rad biračkih odbora pokazao određene nedostatke koje Centralna izborna komisija BiH analizira, čiji će rezultat zasigurno biti sankcionisanje određenih biračkih odbora za koje se utvrdi da su nesavjesno i nestručno obavljali svoje zadatke i dostaviti predmete nadležnom Tužilaštvu Bosne i Hercegovine.
217. U periodu izbornih aktivnosti, učesnici izbornog procesa podnosili su prigovore i žalbe koji su se, uglavnom, odnosili na: odluke Centralne izborne komisije BiH kojima je prijava političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine bila odbijena ili odbačena; ovjeru kandidata na kandidatskim listama; postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore; povredu člana 16.14 Izbornog zakona BiH kojim je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija; povrede na biračkim mjestima; zahtjeve za ponovno brojanje glasačkih listića; odluke Centralne izborne komisije BiH donesene u postupcima dodjele i prestanka mandata, apelacije na odluke Centralne izborne komisije BiH podnesene Apelacionom odjeljenju Suda BiH koje su, uglavnom, sve odbijene ili neznatan broj vraćen u ponovni postupak.

U svim navedenim fazama izbornog procesa ukupno je izjavljeno 159 žalbi Apelacionom odjeljenju Suda BiH, od kojih je Sud BiH 143 žalbe odbio ili odbacio, deset (10) odluka vratio na ponovni postupak i šest (6) odluka poništio, što u procentu iznosi da je **90%** odluka Centralne izborne komisije BiH potvrđeno. Apelaciono odjeljenje Suda BiH, rješavajući po žalbama uložnim na odluke Centralne izborne komisije BiH, vrlo često

zauzimao i različite stavove u postupku, što je dovodilo i do kontradiktornih rješenja po određenim povredama odredbi člana 2.3, 2.10 i 4.5 Izbornog zakona BiH.

218. Što se tiče ostalih aktivnosti koje je Centralna izborna komisija BiH provela u 2012. godini, posebno je značajno naglasiti da je Centralna izborna komisija BiH, pored odobrenog budžeta, uspjela da osigura i donatorska sredstva od Vijeća Evrope i Međunarodnog instituta za demokratizaciju i izbornu pomoć – „International IDEA“, za izradu Priručnika za rad biračkih odbora u BiH i Priručnika za posmatranje izbora u BiH, te za projekat testiranja elektronskih alata u okviru IDEA, kao i na realizaciju aktivnosti oko adaptacije zgrade Centralne izborne komisije BiH, koja je uspješno završena uz koordinaciju sa Službom za zajedničke poslove institucija BiH.

U segment informacionog jačanja Centralne izborne komisije BiH, tokom 2013. godine bilo bi potrebno završiti u cijelosti „Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH“ – JIIS BiH, posebno završetak III. faze, koja se odnosi na nabavku softvera, hardvera i izrada systemske analize i dokumentacije, čime bi se obuhvatili svi nivoi informacionog sistema i otklonili određeni nedostaci u pojedinim segmentima izbornog procesa.

PRILOZI

Tabela 1 – Broj postupaka vođenih pred Centralnom izbornom komisijom BiH i Apelacionim odjeljenjem Suda BiH.....	70
--	----

Tabela 1 – Broj postupaka vođenih pred Centralnom izbornom komisijom BiH i Apelacionim odjeljenjem Suda BiH

BROJ POSTUPAKA VOĐENIH PRED CENTRALNOM IZBORNOM KOMISIJOM BiH I APELACIONIM ODJELJENJEM SUDA BiH ZA VRIJEME IZBORA 2012. GODINE											
Red. br.	Podnosilac prigovora žalbe	Ukupan broj podnesenih prigovora CIK BiH	Ukupan broj podnesenih žalbi CIK BiH/zahhtjev za ponovno brojanje	Odluka CIK BiH	Ukupan broj podnesenih žalbi Sudu BiH	Odluka CIK BiH po žalbi	Broj sudskih rješenja kojim se žalba odbija/odbacuje	Broj sudskih rješenja kojim se žalba uvažava i predmet vraća na ponovni postupak, ili poništava odluka CIK BiH	Odluka CIK BiH u ponovnom postupku	Žalba Sudu BiH	Odluka Suda BiH
1.	ODLUKA CIK BiH O ODBLIJANJU OVJERE PRIJAVE POLITIČKOG SUBJEKTA										
	politički subjekti				22	2 odluke kojim se žalbe uvažavaju i ovjeravaju prijave	17	2 žalbe se uvažavaju i predmet vraća na ponovni postupak	2 odluke kojim se žalbe uvažavaju i ovjeravaju prijave		
2.	ODLUKA O ODBLIJANJU OVJERE KANDIDATSKIH LISTI POLITIČKIH SUBJEKATA										
	politički subjekti				29	29					
3.	ODLUKA O ODBLIJANJU UPISA BIRAČA U CBS ZA GLASANJE PUTEV POŠTE										
	državljeni BiH koji žive izvan BiH				40	10 odluka kojim se žalbe odbacuju jer su podnesene od neovlaštenog lica	27	3 žalbe se uvažavaju i predmet se vraća na ponovni postupak	3 odluke kojim se žalbe uvažavaju i podnosioci prijave upisuju u izvod iz CBS za glasanje izvan BiH		

4. IMENOVANJE ČLANOVA BIRAČKIH ODBORA											
	Podnosilac prigovora žalbe	Ukupan broj podnesenih prigovora CIK BiH	Ukupan broj podnesenih žalbi CIK BiH/zahhtjev za ponovno brojanje	Odluka CIK BiH	Ukupan broj podnesenih žalbi Suda BiH	Odluka CIK BiH po žalbi	Broj sudskih rješenja kojim se žalba odbija/odbacuje	Broj sudskih rješenja kojim se žalba uvažava i predmet vraća na ponovni postupak, ili poništava odluka CIK BiH	Odluka CIK BiH u ponovnom postupku	Žalba Suda BiH	Odluka Suda BiH
	politički subjekti		20	10 odluka kojim se žalbe uvažavaju i predmet vraća OIK-u na ponovni postupak, 7 žalbi su odbijene i 3 su odbačene	1		1				
5. POVREDE ČLANA 16.14 IZBORNOG ZAKONA BIH											
	politički subjekti i CIK po službenoj dužnosti	17 prig. i 1 postup. po službenoj dužnosti		7 odluka o odbijanju prig., 2 odluke o izricanju novčane kazne i 10 zaključaka kojim se prigovori odbacuju	2 žalbe na odluke o novč. kaznama			2 žalbe se uvažavaju i predmet vraća na ponovni postupak	U ponovnom postupku, postupci su obustavljeni		
6. PERIOD IZBORNE KAMPANJE POLITIČKIH SUBJEKATA											
	politički subjekti, birači, članovi izborne administracije	38	26 postupaka pokrenuto po službenoj dužnosti	22 prigovora žalbe odbila, 27 prigovora žalbi odbacila, 5 žalbi uvažila i vratila na ponovni postupak, izrekla 5 novčanih kazni, poništila 5 ovjera nezavisnih kandidata	12		6	6 žalbi se uvažavaju i odluke CIK BiH poništavaju kao nezakonite			

7. PERIOD IZBORNE ŠUTNJE											
	Podnosilac prigovora žalbe	Ukupan broj podnesenih prigovora CIK BiH	Ukupan broj podnesenih žalbi CIK BiH/zahtjev za ponovno brojanje	Odluka CIK BiH	Ukupan broj podnesenih žalbi Suda BiH	Odluka CIK BiH po žalbi	Broj sudskih rješenja kojim se žalba odbija/odbacuje	Broj sudskih rješenja kojim se žalba uvažava i predmet vraća na ponovni postupak, ili poništava odluka CIK BiH	Odluka CIK BiH u ponovnom postupku	Žalba Suda BiH	Odluka Suda BiH
	politički subjekti, birači, članovi izborne administracije	17	1	10 prigovora i žalbi odbijeno, 5 zaključaka kojim se smatra da prigovor nije ni podnesen, 1 proslijeđen na nadležnom Vijeću za štampu	2		2				
8. DAN PROVOĐENJA LOKALNIH IZBORA 2012. GODINE											
	politički subjekti, birači, članovi izborne administracije	3	45	37 žalbi i 3 prigovora su odbijeni, 8 žalbi uvaženo i predmet vraćen na ponovni postupak OIK-u	10		9	1 žalba se uvažava i predmet vraća na ponovni postupak	u ponovnom postupku žalba je odbijena	1	žalba se odbija
9. ZAHTJEVI ZA PONOVO BROJANJE											
	politički subjekti, birači, članovi izborne administracije		283	105 odluka o odbijanju zahtjeva, 145 zaključaka o odbacivanju i 33 odluke o ponovnom brojanju	54		51	3 žalbe se uvažavaju i predmet vraća na ponovni postupak	3 odluke kojim se zahtjevi odbijaju	3	3 žalbe odbijene
10. ODLUKA O UTVRĐIVANJU I OBJAVLJIVANJU REZULTATA IZBORA											
	politički subjekti				1		1				
11. ODLUKA O POTVRĐIVANJU I OBJAVLJIVANJU REZULTATA IZBORA											
	politički subjekti				2		2				

II. DIO

**PROVOĐENJE
ZAKONA O SUKOBU
INTERESA U
INSTITUCIJAMA
VLASTI BiH**

1. Godišnji izvještaj o primjeni Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH

1.1. Uvod

219. Članom 17. stav (1) tačka e) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH) propisano je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj o svom radu Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Predsjedništvu Bosne i Hercegovine i javnosti.
220. Izvještaj se odnosi na rad Centralne izborne komisije BiH u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2012. godine. Osim dijela koji se odnosi na provođenje zakona, izvještajem su obuhvaćene i aktivnosti i poslovi koji su u uskoj vezi s odredbama Zakona o sukobu interesa.

1.2. Pravni okvir

221. Sukob interesa u Bosni i Hercegovini propisan je⁷⁴:

- a) Zakonom o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine
- b) Zakonom o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine
- c) Zakonom o sukobu interesa u institucijama Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine
- d) Pravilima o vođenju postupka iz oblasti zakona o sukobu interesa
- e) Pravilnikom o načinu vođenja registra

222. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Centralne izborne komisije BiH, broj: 04-03/03 od 28. 1. 2003. godine, osnovan je Odsjek za primjenu Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, u okviru kojeg se izvršavaju poslovi koji se tiču sukoba interesa.

---

⁷⁴ Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 16/02, 14/03, 12/04, 63/08 i 18/12);

Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/08);

Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, br. 43/08 i 47/08);

Pravila o vođenju postupka iz oblasti Zakona o sukobu interesa („Službeni glasnik BiH“, broj 65/09);

Pravilnik o načinu vođenja registra („Službeni glasnik BiH“, br. 39/05, 18/09, 27/09 i 70/11)

Republika Srpska je Zakon o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/08) donijela u julu 2008. godine, a organ nadležan za provođenje tog zakona je Republička komisija za utvrđivanje sukoba interesa, koju imenuje Narodna skupština Republike Srpske.

223. Od sredine 2008. godine Centralna izborna komisija BiH nadležna je za provođenje navedenih zakona, kao i za donošenje pravila o vođenju postupka i pravilnika o vođenju registra.
224. Razmatrajući Izvještaj o provođenju zakona u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH za 2010. godinu, oba doma Parlamentarne skupštine BiH su na svojim sjednicama održanim u julu 2011. godine jednoglasno podržala preporuke navedene u Izvještaju, a koje se odnose na potrebu izmjene sva tri zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. U vezi s tim, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH je na 8. sjednici održanoj 25. augusta 2011. godine, a Dom naroda na 5. sjednici održanoj 5. septembra 2011. godine, donio Zaključak o formiranju Interresorne radne grupe za pripremu prijedloga izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH. U Interresornu radnu grupu imenovana su po tri člana iz Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine. Interresorna radna grupa je počela s radom u oktobru 2011. godine, imala je zadatak da do 1. maja 2012. godine pripremi prijedloge izmjena navedenih zakona i da ih posredstvom ovlaštenih predlagača uputi u parlamentarnu proceduru.
225. Na 2. sjednici, održanoj 31. 10. 2011. godine, članovi Interresorne radne grupe usvojili su zaključak da se izmjene Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH odvija u dvije faze: prvoj – koja podrazumijeva rješavanje ključnih problema, te drugoj – koja podrazumijeva izmjenu općih normi i principa. U skladu sa tim, Interresorna radna grupa je 19. 1. 2012. godine uputila u parlamentarnu proceduru Prijedlog zakona o dopuni Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, koji je usvojen na 20. sjednici Predstavničkog doma PSBiH, održanoj 2. 2. 2012. i na 13. sjednici Doma naroda PSBiH, održanoj 29. 2. 2012. godine. Usvojenom dopunom dodat je član 6a. kojim je definisano da se članovima skupština javnih i privatnih preduzeća smatraju dioničari koji su vlasnici više od 1% kapitala preduzeća.
226. U drugoj fazi utvrđene su izmjene i dopune Zakona u sukobu interesa u institucijama vlasti BiH koje su, zajedno s prijedlogom da se pristupi izradi novog zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, dostavljene u parlamentarnu proceduru 15. maja 2012. godine. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH odbio je predložene izmjene na svojoj sjednici održanoj 19. 7. 2012. godine, kao i Dom naroda na sjednici održanoj 25. 7. 2012. godine. Krajem godine, kao produkt dogovora političkih stranaka, Vijeću ministara BiH dostavljen je novi prijedlog izmjena i dopuna Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, kojim je, između ostalog, predviđeno da provedba ovog zakona više ne bude u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, već posebne komisije za odlučivanje o sukobu interesa koja bi bila sastavljena od poslanika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i uglednih javnih radnika. Osim definisanja novog tijela za provođenje zakona, ovim prijedlogom izmjena i dopuna mijenjaju se i odredbe koje se odnose na sankcije na način da se uvodi obaveza povrata dara, novca i dobiti stečenih sukobom interesa, te se uvodi rok od 30 dana za otklanjanje sukoba interesa, dok se sankcija zabrane kandidovanja zamjenjuje prijedlogom za razrješenje.

1.3. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu

227. Centralna izborna komisija BiH se kroz provođenje zakona u potpunosti zalaže za nepristrasno i kvalitetno funkcionisanje organa vlasti i svih članova organa vlasti

- obuhvaćenih zakonima iz oblasti sukoba interesa i usmjerava sve svoje kapacitete i napore ka striktnoj, dosljednoj i nepristrasnoj primjeni zakona.
228. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je svoje aktivnosti na primjeni zakona usmjerila na direktnu nadležnost⁷⁵, odnosno na primjenu Zakona o sukobu interesa na izabrane zvaničnike, nosioce izvršne funkcije i savjetnike, prije svega na državnom nivou vlasti.
229. Kako bi efikasnije provodila zakone iz oblasti sukoba interesa, Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 17. stav (1) tačka c) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, donijela Pravila o vođenju postupka iz oblasti zakona o sukobu interesa kojima su utvrđene jedinstvene procedure kada se u upravnim stvarima rješava o pravima i obavezama izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.
230. U skladu s članom 11. i članom 29. Pravila o vođenju postupka iz oblasti zakona o sukobu interesa, Centralna izborna komisija BiH je u toku 2012. godine izvršila provjere i formirala 447 dosjea izabranih zvaničnika, nosilaca izvršne funkcije i savjetnika. Ovi dosjei čuvaju se za vrijeme trajanja mandata, odnosno obavljanja dužnosti izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, i šest mjeseci nakon prestanka mandata, odnosno prestanka obavljanja dužnosti, nakon čega se arhiviraju.
231. S obzirom na to da je implementacijom izbora provedenih 2010. godine prestao da važi član 43a. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, a da je član 20.9 A Izbornog zakona Bosne i Hercegovine prestao da važi 31. 12. 2007. godine, kao i da je 2008. godine izmijenjen Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, a imajući u vidu da je Agencija za zaštitu ličnih/osobnih podataka u Bosni i Hercegovini svojim aktima iz 2010. godine ukazala da obrada JMB u Obrascima ličnih podataka izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika od strane Centralne izborne komisije BiH nije u skladu s članom 18. stav (1) Zakona o jedinstvenom matičnom broju⁷⁶, Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 17. stav (1) tačka b) i c) i članom 10d. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine izmijenila obrasce ličnih podataka izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika i obrasce koje su dužni ispuniti i dostaviti lica koja se imenuju u skladu sa Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine⁷⁷.
232. S obzirom na to da od 2008. godine Zakon o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske provodi Republička komisija za utvrđivanje sukoba interesa, Centralna izborna komisija BiH je u izvještajnom periodu, u skladu s članom 58. stav (4) Zakona o upravnom postupku⁷⁸, dostavila Republičkoj komisiji za utvrđivanje sukoba interesa šest predmeta na nadležno postupanje.
233. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH imala je i sljedeće aktivnosti:
- a) davanje mišljenja,
  - b) postupci za utvrđivanje sukoba interesa,

---

⁷⁵ U skladu s članom 17. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, te članom 14. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH i članom 14. Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta BiH, Centralna izborna komisija BiH je nadležna za njihovo provođenje.

⁷⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 32/01 i 63/05

⁷⁷ Obrasci su objavljeni u "Službenom glasniku BiH", broj 93/12

⁷⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09

- c) odlučivanje o sankcijama,
- d) prikupljanje izvještaja o primljenim poklonima.

1.3.1. Mišljenja

234. U skladu s članom 18. stav (5) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, Centralna izborna komisija BiH nadležna je za davanje mišljenja o tome da li neko djelovanje ili propust izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika predstavlja povredu odredbi Zakona.
235. Na osnovu primljenih zahtjeva za davanje mišljenja, nadležna služba Centralne izborne komisije BiH preduzimala je istražne radnje s ciljem utvrđivanja svih relevantnih činjenica u vezi sa zahtjevima, te je na osnovu toga Centralna izborna komisija BiH na svojim sjednicama donosila konačan stav i davala mišljenje svakom podnosiocu zahtjeva.
236. U tom smislu Centralna izborna komisija BiH je u izvještajnom periodu izdala 214 mišljenja o tome da li neko djelovanje ili propust predstavlja kršenje odredbi zakona o sukobu interesa. Bitno je naglasiti da je na svaki upit mišljenje dato blagovremeno, iako je za pojedine situacije bilo potrebno izvršiti određene provjere kako bi se utvrdilo činjenično stanje neophodno za utvrđivanje da li određena situacija dovodi do sukoba interesa ili ne.
237. Najčešći upiti odnosili su se na obavljanje neke funkcije u javnoj ustanovi (njih 72) i u javnom preduzeću (35 upita). Ukupno 22 upita odnosilo se na obavljanje neke funkcije u udruženju ili fondaciji, a 16 upita na privatna preduzeća i 14 na angažman bliskih srodnika. Nešto manji broj upita ticao se agencija za privatizaciju i nevladinih organizacija, dok 51 upit uopće nije bio predmet zakona o sukobu interesa.
238. Izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici koji su primili mišljenje Centralne izborne komisije BiH, najvećim dijelom su ispoštovali Zakon, čime je izražen visok stepen svjesnosti i želje za otklanjanjem sukoba interesa kako bi javnu dužnost obavljali u skladu s principima proklamovanim zakonom, odnosno kako ne bi svoj privatni interes stavljali ispred javnog interesa⁷⁹.

1.3.2. Postupak za utvrđivanje sukoba interesa

239. U skladu s članom 18. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, postupak⁸⁰ za utvrđivanje sukoba interesa pred Centralnom izbornom komisijom BiH pokreće se *ex officio* i to na osnovu saznanja i vlastitih istraga Centralne izborne komisije BiH ili na osnovu prijave nekog drugog lica.
240. Centralna izborna komisija BiH je, uporedo s primljenim zahtjevima za davanje mišljenja i prijavama, provodila, po službenoj dužnosti, i istražne postupke za dužnosti koje u smislu primjene Zakona mogu dovesti do sukoba interesa⁸¹. Izvršena je provjera i upis u baze podataka 823 izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika i njihovih bliskih srodnika.

⁷⁹ Prilog br.1 – Pregled najčešće postavljenih pitanja i izdatih mišljenja, str. 87

⁸⁰ Postupak utvrđivanja sukoba interesa provodi se u skladu s Pravilima o vođenju postupka ("Službeni glasnik BiH", br. 65/09) i Zakonom o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

⁸¹ Podaci prikupljeni iz zvaničnih službenih glasila u BiH, kao i na osnovu izvještaja elektronskih i štampanih medija.

241. Po službenoj dužnosti, izvršena je provjera imenovanja na dužnost člana upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine ili na dužnost ovlaštene osobe u javnim preduzećima ili privatnim preduzećima, agencijama za privatizaciju i udruženjima i fondacijama, čime je, od stupanja na snagu Zakona, Centralna izborna komisija BiH ukupno provjerila imenovanja 4.198 osoba na javne dužnosti koja, u smislu primjene Zakona, mogu dovesti do sukoba interesa. U izvještajnom periodu, a u okviru predistražnih ili istražnih radnji, upućeno je više od 810 zahtjeva za dostavljanje podataka potrebnih za utvrđivanje činjeničnog stanja, na osnovu čega je pribavljen dokazni materijal (spiskovi članova relevantnih upravnih organa, lični podaci, rješenja o sudskoj registraciji, strukturi kapitala, zaključivanje ugovora itd.).
242. Na osnovu provedenih istražnih radnji Centralna izborna komisija BiH je, u izvještajnom periodu, pokrenula ukupno 13 postupka za utvrđivanje postojanja sukoba interesa.

1.3.3. Odluka o sankciji

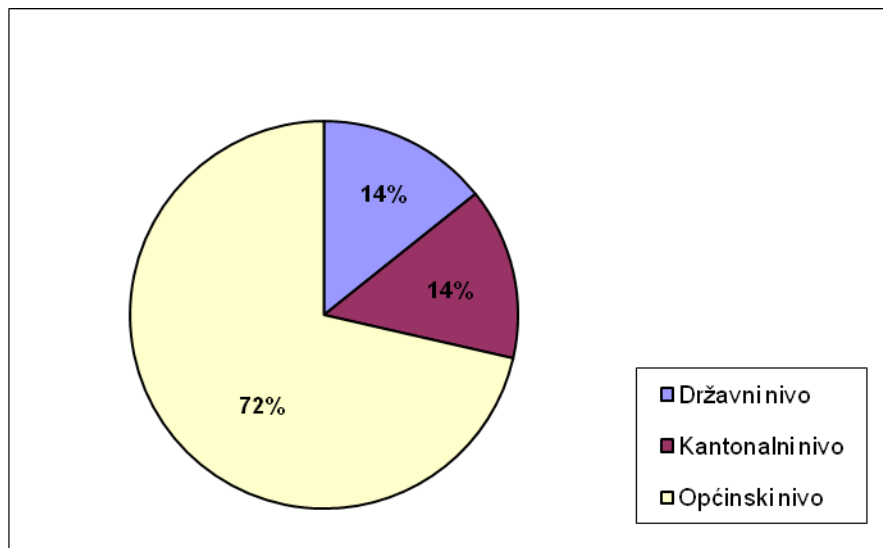
243. Centralna izborna komisija BiH je u svakom pojedinačnom predmetu koji je vođen, poštujući odredbe Pravila o vođenju postupka iz oblasti zakona o sukobu interesa i Zakona o upravnom postupku, provela predviđene istražne radnje s ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja, i na osnovu provedenog dokaznog postupka utvrdila da li određeno djelovanje ili propust izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika predstavlja povredu odredbi Zakona ili ne.
244. Centralna izborna komisija BiH je u šest (6) postupaka utvrdila da nema elemenata za izricanje sankcije, nakon čega je postupak obustavljen, dok je u sedam (7) postupaka utvrdila povredu relevantnih odredbi zakona o sukobu interesa, gdje je, u skladu s članom 20. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, odnosno članom 16. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH donijela odluku o izricanju sankcije⁸², kojom su prekršiocu proglašeni nepodobnim da se kandiduju za bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja.
245. U toku postupka, a prije donošenja konačne odluke, odnosno prije izricanja sankcije, Centralna izborna komisija BiH je, u skladu sa članom 18. stav (6) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, uzimala izjavu od svake osobe na koju se sankcija odnosi.
246. Od sedam (7) izrečenih sankcija 1 ili 14% se odnose na zvaničnike koji obavljaju dužnost na državnom nivou vlasti, jedna (1) ili 14% na kantonalnom i pet (5) ili 72% na općinskom nivou vlasti.

---

⁸² Zakon predviđa sljedeće sankcije za javne zvaničnike:

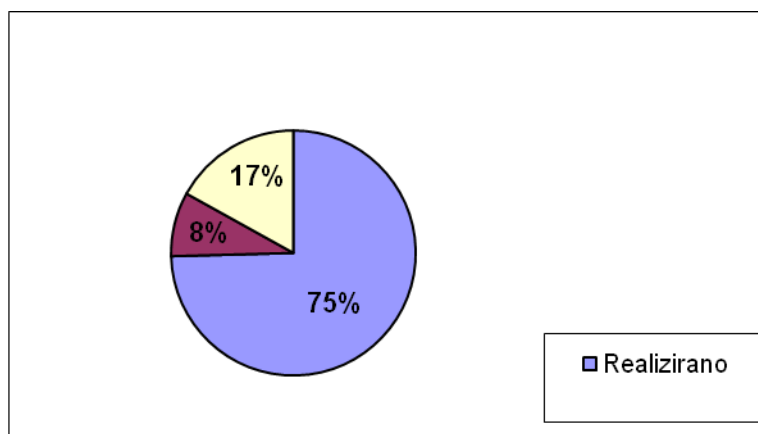
- zabranu kandidovanja u periodu od četiri godine nakon počinjenog prekršaja
- novčanu sankciju u rasponu od 1.000 do 10.000 KM

Grafikon 1 – Izrečene sankcije

247. Uočeno je da su najčešće kršene odredbe Zakona koje se odnose na javno preduzeće, zbog čega je izrečeno pet (5) sankcija. Jedna sankcija je izrečena zbog angažmana bliskog srodnika suprotno odredbama Zakona, a jedan (1) zbog kršenja odredba koje se tiču privatnih preduzeća.
248. Za šest (6) zvaničnika izrečena je, osim kazne nepodobnosti za kandidovanje, i novčana kazna u rasponu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM, dok je za jednog (1) zvaničnika izrečena samo sankcija nepodobnost kandidovanja⁸³.
249. Od početka primjene Zakona izrečeno je 118 novčanih sankcija u ukupnom iznosu od 409.500,00 KM, od kojih je 88 realizovano u potpunosti, dok se 10 uplaćuje sukcesivno, što ukupno iznosi 267.380,00 KM.

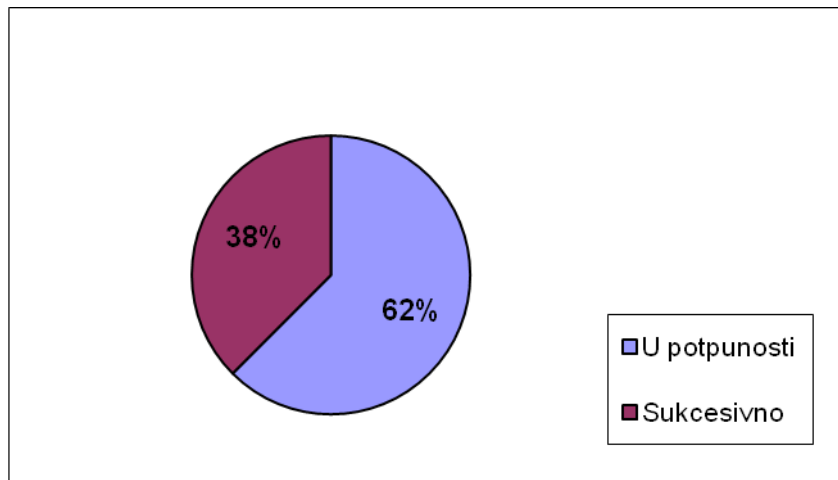
Grafikon 2 – Ukupno izrečene novčane sankcije od početka primjene Zakona

⁸³ Prilog 2 – Pregled izrečenih sankcija po nivoima vlasti, str. 117

250. Od realizovanih novčanih sankcija, u izvještajnom periodu realizovano je njih pet (5) u potpunosti i tri (3) sukcesivno u ukupnom iznosu od 24.500,00 KM⁸⁴.

Grafikon 3 – Realizovane (naplaćene) novčane sankcije

251. Prilikom izricanja novčanih sankcija, Centralna izborna komisija BiH rukovodila se određenim kriterijima za njihovo izricanje. Kao osnovni kriteriji uzimani su težina djela, finansijski interes koji je zvaničnik ostvario u toku trajanja sukoba interesa, dužina i vremenski period trajanja sukoba interesa, svijest o kršenju odredbi Zakona, lična primanja, odnosno visina plate, druge vrste naknada, imovno stanje, te porodične prilike izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika.
252. Iz svega navedenog može se zaključiti da kod izabranih zvaničnika, nosilaca izvršne funkcije i savjetnika, postoji svijest o obavljanju javne dužnosti bez sukoba interesa, ali da i dalje postoji potreba njenog jačanja, kako bi obavljanje javne dužnosti bez sukoba interesa postalo pravilo.
253. Značajna aktivnost Centralne izborne komisije BiH sastojala se i u uspostavljanju i ažuriranju baze podataka neophodne za pravovremeno djelovanje u primjeni Zakona, kroz Registar vođenja postupka i Registar izrečenih sankcija.

1.3.4. Pokloni

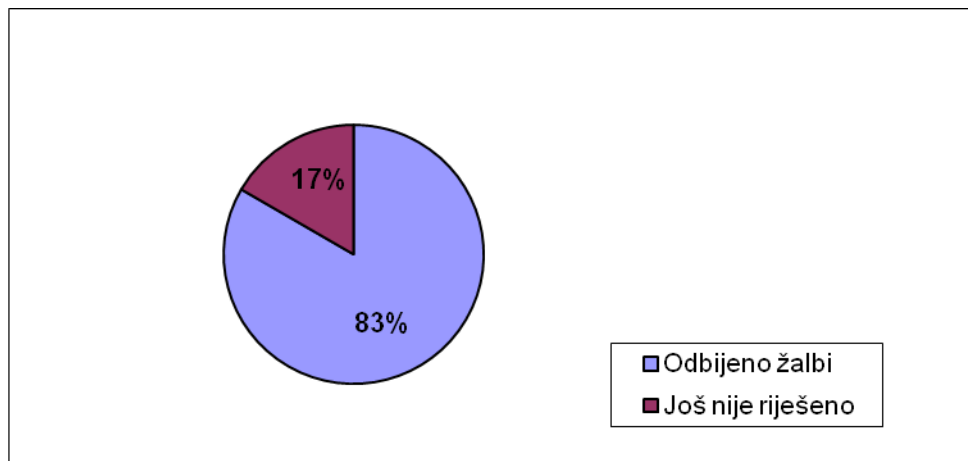
254. U skladu s članom 10. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, Centralna izborna komisija BiH je uspostavila Centralni registar poklona koje su izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije ili savjetnici primili u obavljanju javne funkcije. U skladu sa stavom (4) istog člana, sve institucije su dužne informaciju o predatim poklonima dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od 15 dana od dana sačinjavanja informacije.
255. Ova zakonska odredba se ne poštuje, jer u toku 2012. godine Centralna izborna komisija BiH nije primila nijedan izvještaj o primljenim poklonima.

⁸⁴ Prilog 3 – Pregled izvršenja novčanih sankcija za 2012. godinu, str. 119

1.4. Sudska praksa

256. Protiv odluka Centralne izborne komisije BiH može se, od 2008. godine, izjaviti žalba Apelacionom odjeljenju Suda BiH.
257. U izvještajnom periodu na Sudu Bosne i Hercegovine pokrenuto je šest (6) postupaka po žalbama protiv odluka Centralne izborne komisije BiH, od kojih je njih pet (5) odbijeno, a jedna (1) još nije riješena, što ukazuje na kvalitet odluka koje je donijela Centralna izborna komisija BiH.

Grafikon 4 – Uložene žalbe

1.5. Zapažanja Centralne izborne komisije BiH

258. Zakoni o sukobu interesa spadaju u set antikorupcijskih zakona i Centralna izborna komisija BiH posvećuje posebnu pažnju njihovoj primjeni, jer je uspješna borba protiv korupcije jedna od obaveza naše zemlje za pristupanje Evropskoj uniji.
259. Iako sukob interesa ne predstavlja (sam po sebi) *ipso facto* korupciju, poznato je da sukobi između privatnih interesa i dužnosti zvaničnika u javnoj upravi mogu rezultirati korupcijom. Stoga je sprečavanje sukoba interesa javnih zvaničnika jedan od najefikasnijih načina sprečavanja korupcije u javnom sektoru.
260. Od početka primjene ovog zakona do danas ostvareni su relativno dobri rezultati, naročito u sferi prevencije. Iako se radi o jednom od najrigoroznijih zakona, ne samo u Bosni i Hercegovini, nego i šire, neophodna je njegova dogradnja i jasno uspostavljanje odnosa, kao i usaglašavanje s drugim zakonima.
261. Posljednjim izmjenama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, kojima je definisano da se članovima skupštine javnih i privatnih preduzeća smatraju samo dioničari koji su vlasnici 1% kapitala preduzeća riješen je problem malih dioničara, odnosno izbjegnuta je situacija da svi zvaničnici koji posjeduju makar jednu dionicu u javnom preduzeću postaju po sili zakona članovi skupštine tog javnog preduzeća, što ih je

automatski dovodilo u situaciju sukoba interesa. S druge strane, ovakvim rješenjem napravljena je razlika među članovima skupština i vlasnicima privatnih preduzeća na način da zakonom više nisu obuhvaćena lica koja su u skupštine imenovana od strane zakonodavnog ili izvršnog organa vlasti, kao ni vlasnici/suvlasnici preduzeća koja su organizovana kao društvo s ograničenom odgovornošću. Također, bitno je naglasiti da Federacija BiH i Brčko distrikt BiH nisu uskladili svoje zakone sa izmjenama Zakona o sukobu interesa u instituciji vlasti BiH, iako im je Centralna izborna komisija BiH u dva navrata ukazivala na tu obavezu.

262. I dalje nisu riješena brojna pitanja na koje Centralna izborna komisija BiH godinama ukazuje u svojim izvještajima. To se, prije svega, odnosi na sljedeće:

- a) u Bosni i Hercegovini trenutno postoje četiri zakona o sukobu interesa koji nisu na jedinstven način regulisali ovu materiju. Ta različita zakonska rješenja u oblasti sukoba interesa dovode izabrane zvaničnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike u neravnompravan položaj, u zavisnosti od toga na kojem nivou vlasti obavljaju javnu funkciju;
- b) s obzirom na to da Centralna izborna komisija BiH pored Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH primjenjuje i Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH i Zakon o sukobu interesa u institucijama Brčko Distrikta BiH, postavlja se pitanje da li niži nivoi vlasti mogu svojim zakonima propisivati nadležnosti državnoj instituciji, kao što je Centralna izborna komisija BiH, a da za to nisu ovlašteni zakonom Bosne i Hercegovine. Time se usložnjava obim poslova i troškovi koje Centralna izborna komisija BiH ima u njihovoj primjeni, tim prije što se novčane sankcije uplaćuju u budžete Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a svi troškovi istraga i eventualno izgubljenih sporova na Sudu Bosne i Hercegovine idu na teret budžeta institucija Bosne i Hercegovine. Osim navedenog, Centralna izborna komisija BiH nema ni ustavne niti zakonske nadležnosti da entitetima i Brčko distriktu BiH podnosi izvještaj o provođenju tih zakona;
- c) pojedine odredbe Zakona neprecizne su i nejasne, a postoje i pravne praznine, što Centralnoj izbornoj komisiji BiH stvara teškoće u njegovoj primjeni. Ovo je tim važnije ako se ima u vidu težina sankcija koje izriče Centralna izborna komisija BiH;
- d) uočeno je da pojedina preduzeća, u kojima je većinski državni kapital, nisu izvršila usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima, zbog čega je, prema trenutnoj definiciji javnog preduzeća, praktično nemoguće utvrditi da li se radi o javnom ili privatnom preduzeću;
- e) uočeno je i postojanje specifičnih preduzeća, poput SERDA, čiji su osnivači Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo, Grad Istočno Sarajevo i 32 općine, tako da Skupštinu SERDA čine premijer Kantona Sarajevo, gradonačelnik Grada Sarajeva, gradonačelnik Grada Istočno Sarajevo i načelnici 32 općine. Dosljednom primjenom zakona, svi gradonačelnici i načelnici općina iz Federacije BiH bili bi u sukobu interesa, što bi dovelo do nejednake primjene zakona na zvaničnike iz Federacije BiH i iz Republike Srpske.
- f) direktori i zamjenici direktora organa državne uprave, agencija, direkcija, zavoda, ustanova i drugih institucija nisu u istom položaju, jer se na jedne, kao nosioce izvršnih funkcija, primjenjuju odredbe Zakona o sukobu interesa, dok se na druge, kao državne službenike, ne odnosi Zakon o sukobu interesa, iako su i oni rukovodioci institucija koje

raspoložu značajnim finansijskim sredstvima (primjer direktora Agencije za promociju stranih ulaganja);

- g) podnošenje izjava o ukupnom imovinskom stanju (finansijskih izvještaja) definisano je Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine i ta obaveza odnosi se samo na one koji su izabrani neposredno na izborima, dok nije propisana obaveza podnošenja finansijskih izvještaja za imenovane zvaničnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike;
- h) izvršenje sankcije nepodobnosti kandidovanja koje izriče Centralna izborna komisija BiH nije do kraja riješeno, tako da Centralna izborna komisija BiH oduzima mandate izabranim članovima organa vlasti, u skladu s članom 1.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, dok imenovani zvaničnici i savjetnici najčešće ostaju na svojim funkcijama i nakon pravosnažnosti odluke kojom je izrečena sankcija zbog kršenja odredbi zakona o sukobu interesa, a izvršenje je ostavljeno na volju organu koji ih je imenovao;
- i) kada je u pitanju sankcija četverogodišnje zabrane kandidovanja na bilo koju funkciju izabranog zvaničnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, uočeno je postojanje oprečnih mišljenja između Venecijanske komisije i Ustavnog suda BiH koji se poziva na praksu Evropskog suda. Tako Venecijanska komisija u svom Mišljenju broj 560/2009 od 4. 6. 2010. godine pozdravlja uklanjanje navedene sankcije iz Zakona, dok je Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojim presudama (između ostalih i u presudi broj U 14/09, od 30. januara 2010. godine) zauzeo stajalište kako sankcija nije u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom, s obzirom na to da propisana ograničenja pasivnog biračkog prava služe legitimnom cilju da osiguraju nezavisnosti izabranih zvaničnika u zakonodavnim organima radi promoviranja općih interesa zajednice kao cjeline, i sprečavanja zloupotrebe javne funkcije radi ostvarenja lične koristi, pri čemu interes zajednice, u smislu zakonitosti, otvorenosti, objektivnosti i nepristranosti izabranih kandidata u obavljanju javne funkcije, preteže nad interesom pojedinca da bude biran u zakonodavne organe i istovremeno obavlja značajne funkcije u javnim i privatnim preduzećima;
- j) postojeće novčane sankcije u rasponu od 1.000 do 10.000 KM ne odražavaju odgovarajuću kaznenu politiku u slučajevima kada je ostvarena velika imovinska korist, a prekršaji ove vrste nisu inkriminirani kao krivična djela;
- k) pokloni su preširoko definisani, tako da se i svakodnevne uobičajene situacije, koje po svojoj prirodi ne predstavljaju koruptivno djelovanje, mogu podvesti pod primanje poklona. Prema mišljenju Venecijanske komisije, broj 560/2009 od 4. juna 2010. godine, moglo bi biti korisno da se naznači dopuštena učestalost poklona koji se mogu primati, što bi dalo dodatnu zaštitu po pitanju podmićivanja ili drugih oblika koristi;
- l) uočeno je da institucije ne dostavljaju Centralnoj izornoj komisiji BiH informacije o poklonima koje su primili izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici. Naime, članom 10. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH definisano je da su „institucije dužne informaciju o predatim poklonima dostaviti Centralnoj izornoj komisiji BiH u roku od 15 dana od dana sačinjavanja informacije“. Ovo rješenje nije dobro jer na ovaj način može proći i po nekoliko godina prije nego što institucije sastave informaciju o primljenim poklonima i dostave je Centralnoj izornoj komisiji BiH, a zakonom nije predviđena sankcija za neizvršavanje ove obaveze;
- m) pojedini izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici izbjegavaju Centralnoj izornoj komisiji BiH dostaviti popunjene obrasce ličnih podataka, na osnovu kojih

Centralna izborna komisija BiH formira bazu podataka i obavlja provjere, a zakonima o sukobu interesa nije predviđena sankcija za takve izabrane zvaničnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike;

- n) uočeno je da jedan broj institucija i sudova ne saraduje na odgovarajući način sa Centralnom izbornom komisijom BiH po pitanju dostavljanja informacija koje su Centralnoj izbornoj komisiji BiH potrebne radi provođenja postupaka, pri čemu u zakonu nisu predviđeni mehanizmi da se ti subjekti obavežu na saradnju sa Centralnom izbornom komisijom BiH;
- o) povećan je trend dostavljanja zahtjeva za mišljenje o postojanju eventualnog sukoba interesa od osoba koje treba da budu imenovane na određenu dužnost, kao i od organa koji su nadležni za takva imenovanja, čime se izbjegava imenovanje na eventualno nespojivu dužnost. To je veoma pozitivna pojava, budući da se nastoji preventivno djelovati kako uopće ne bi nastala situacija koja dovodi do sukoba interesa, iako je uočeno da se zvaničnici u pojedinim slučajevima kasno obraćaju Centralnoj izbornoj komisiji BiH, odnosno kada se već nalaze u situacijama koje ih dovode u sukob interesa, pri čemu treba istaći da je rok od tri dana nedovoljan za otklanjanje situacije koja dovodi do sukoba interesa.

1.6. Zaključna razmatranja

- 263. Od početka primjene Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, Centralna izborna komisija BiH stekla je dragocjena iskustva i stvorila sveobuhvatnu bazu podataka, čime su uspostavljene realne osnove za odgovornije ponašanje javnih zvaničnika u vršenju njihovih funkcija. Rigorozne sankcije i dosljedna primjena Zakona rezultirala je većom odgovornošću javnih zvaničnika, ali i sve većim povjerenjem javnosti u rad Centralne izborne komisije BiH.
- 264. Za postizanje još boljih rezultata, koji, u skladu sa Mišljenjem Venecijanske komisije broj 560/2009 od 4. 6. 2010. godine, podrazumijevaju povećanje povjerenja javnosti u vladu, visok nivo integriteta od većine vladinih dužnosnika, sprečavanje pojave sukoba interesa kroz javno promatranje aktivnosti dužnosnika, kao i omogućavanje javnosti da prosuđuje o učinkovitosti javnih službenika u svjetlu njihovih finansijskih interesa, neophodna je daljnja dogradnja zakonske regulative iz ove oblasti i jasno uspostavljanje odnosa, kao i usaglašavanje s drugim zakonima, što podrazumijeva i sljedeće:
  - a) Uskladiti zakonodavstva iz oblasti sukoba interesa poštujući generalne preporuke Evropske komisije za demokratiju putem zakona (Venecijanska komisija), date u Mišljenju broj 560/2009 od 4. 6. 2010. godine;
  - b) Potrebno je riješiti pitanje prenosa nadležnosti nižih nivoa vlasti na više, kao i pitanje troškova i prihoda nastalih primjenom Zakona o sukobu interesa, odnosno neophodno je analizirati stanje u kojem entiteti i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine svojim zakonima nameću obavezu instituciji Bosne i Hercegovine, čime se zadire u ustavno-pravni poredak zemlje. Osim navedenog, Centralna izborna komisija BiH nema ni ustavne niti zakonske nadležnosti da entitetima i Brčko distriktu BiH podnosi izvještaj o provođenju tih zakona.

- c) Potrebno je otkloniti postojeće nejasnoće i nepreciznosti u Zakonu i staviti veći akcenat na ostvareni finansijski interes, umjesto na nespojivosti funkcija;
- d) Neophodno je, u smislu odredaba zakona o sukobu interesa, preciznije definisati javna i privatna preduzeća, kao i obrte i samostalne djelatnosti;
- e) Potrebno je uskladiti Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH s drugim zakonima na državnom i entitetskom nivou koji se na posredan ili neposredan način odnose na ovu oblast;
- f) Potrebno je definisati koji državni službenici, kao rukovodioci i naredbodavci za finansijska sredstva, treba da potpadaju pod odredbe zakona o sukobu interesa;
- g) S obzirom na činjenicu da svi koji su izabrani na neposrednim i posrednim izborima imaju obavezu dostavljanja finansijskih izvještaja u skladu sa Izbornim zakonom BiH, tu istu obavezu treba uvesti i za sve ostale zvaničnike na koje se odnosi zakon o sukobu interesa, a koji nisu izabrani direktno na izborima, kao i predvidjeti sankcije za nedostavljanje izvještaja ili za dostavljanje lažnih podataka i nepotpunih izvještaja;
- h) Riješiti pitanje nejednakosti pravnih posljedica po izabrane zvaničnike s jedne strane, i imenovane zvaničnike i savjetnike s druge strane, kada je u pitanju izvršavanje odluka Centralne izborne komisije BiH. Sadašnja nedorečenost Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH omogućava imenovanim zvaničnicima i savjetnicima da ostaju na svojim funkcijama i nakon pravosnažnosti odluke Centralne izborne komisije BiH, jer je izvršenje ostavljeno na volju organu koji ih je imenovao, dok se izabranim zvaničnicima oduzima mandat u skladu sa Izbornim zakonom BiH.
- i) Definirati sankcije uvažavajući mišljenja Venecijanske komisije i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine;
- j) Povećati novčane sankcije u slučajevima kada je ostvarena znatna imovinska korist;
- k) Odredbe koje se odnose na poklon treba precizirati, a definiciju svesti samo na one poklone koji zaista mogu predstavljati koruptivne aktivnosti;
- l) Definirati obavezu institucija da Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavljaju polugodišnje izvještaje o primljenim poklonima i uvesti sankciju za nedostavljanje ovih izvještaja;
- m) Potrebno je jasnije definisati obavezu organa vlasti, institucija, sudova, kao i drugih pravnih i fizičkih lica na svim nivoima u Bosni i Hercegovini da saraduju s Centralnom izbornom komisijom BiH;
- n) Zakonom definisati obavezu svih institucija i pojedinaca nadležnih za imenovanja da prije imenovanja na javne funkcije provjere kod Centralne izborne komisije BiH da li kandidati za pojedine funkcije imaju izrečenu sankciju zbog sukoba interesa;
- o) Rok od tri dana za podnošenje ostavke na svaku od nespojivih funkcija i poslova je kratak i trebalo bi ga povećati;
- p) Neophodna je sveobuhvatna edukacija iz oblasti sukoba interesa za izabrane zvaničnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike, te medije i nevladine organizacije i to odmah nakon provedenih izbora, za šta je potrebno predvidjeti odgovarajuća sredstva u budžetu.

PRILOZI

Prilog 1 – Pregled najčešće postavljenih pitanja i izdatih mišljenja	87
Prilog 2 – Pregled izrečenih sankcija po nivoima vlast	117
Prilog 3 – Izvršene novčane sankcije za 2012. godinu	119

Prilog 1 – Pregled najčešće postavljanih upita i izdatih mišljenja

1.1. Pitanja koja se odnose na javne ustanove

UPIT	ODGOVOR
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi vijećnik u Općinskom vijeću Živinice bio izabran da istovremeno obavlja funkciju člana Upravnog odbora Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Živinice, a kojeg bi na tu funkciju imenovalo Općinsko vijeće Živinice, uzimajući u obzir i činjenicu da navedena ustanova sklapa ugovore sa Općinom Živinice u vrijednosti većoj od 5.000,00 KM godišnje?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana upravnog odbora javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Napominjemo da u skladu s članom 10. stav (1) tačka i) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, osim ako je to izričito propisano odredbama ovog zakona, izabranim dužnosnicima je zabranjeno da na drugi način koriste svoj položaj kako bi uticali na zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti te tako postigli ličnu korist ili korist interesno povezanih lica, neku povlasticu ili pravo, sklopili pravni posao ili na drugi način interesno pogodovali sebi ili drugom interesno povezanom licu.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2778-2/12 od 26/12/2012</p>
<p>Da li bi došlo do sukoba interesa ukoliko bi istovremeno obavljao funkciju vijećnika u Općinskom vijeću Kakanj i funkciju direktora JU OŠ „Hamdija Kreševljaković“ u Kakanju?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije direktora osnovne škole, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj:05-2-07-8-1378-2/11 od 12/01/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u Općinskom vijeću Centar Sarajevo istovremeno obavlja funkciju vršioca dužnosti direktora JU Federalni zavod za zapošljavanje?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu sa navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u Općinskom vijeću Centar Sarajevo i funkcije vršioca dužnosti direktora JU Federalni zavod za zapošljavanje, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj:05-2-07-8-1349-2/11 od 12/01/2012</p>
<p>Da li bi došlo do sukoba interesa ukoliko bi kao poslanik u Skupštini Tuzlanskog kantona istovremeno obavljao i funkciju zamjenika direktora Javne ustanove Dom zdravlja Gradačac?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu sa navedenim, istovremeno obavljanje funkcije poslanika u kantonalnoj skupštini i funkcije zamjenika direktora javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-4-2/12 od 12/01/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko direktor Javne ustanove osnovne škole istovremeno obavlja funkciju člana Upravnog odbora Javne ustanove Služba za zapošljavanje USK i člana Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine?</p>	<p>Član 3. stav (1) tačka f. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da se nosiocima izvršne funkcije smatraju, između ostalih, i direktori i zamjenici direktora agencija, direkcija, zavoda, ustanova i drugih institucija u Federaciji i kantonima koji su izabrani ili imenovani, ili je za njihov izbor i imenovanje data saglasnost od predsjednika, potpredsjednika Federacije, Parlamenta Federacije ili zakonodavnog organa kantona ili gradskih i općinskih vijeća, Vlade Federacije ili vlada kantona, a koji nisu obuhvaćeni Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>U skladu sa navedenim, ukoliko direktor osnovne škole nema status nosioca izvršne funkcije, tada istovremeno obavljanje navedene funkcije s funkcijom člana upravnog odbora javne ustanove ili zavoda, nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Ukoliko direktor osnovne škole ima status nosioca izvršne funkcije, tada istovremeno obavljanje navedene funkcije s funkcijom člana upravnog odbora javne ustanove ili zavoda, ne dovodi do povrede Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, s obzirom da navedeni zakon ne propisuje zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama i zavodima od strane izabranih dužnosnika, nosilaca izvršne</p>

	<p>funkcije i savjetnika. Mišljenje broj: 05-2-07-8-127-2/12 od 09/02/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko zamjenik gradonačelnika Grada Sarajeva istovremeno obavlja i funkciju direktora Javne ustanove "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo"?</p>	<p>Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine se odnosi na izabrane dužnosnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike kako je to regulisano u članu 3. stav (1) tačka e), f) i g).</p> <p>S obzirom da kao zamjenik gradonačelnika nemate status izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika, u smislu naprijed navedene zakonske odredbe, Vaš upit nije predmet Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Član 1.8 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08 i 32/10) sadrži odredbe kojima su propisane nespojivosti funkcija.</p> <p>Ukoliko je funkcija direktora javne ustanove utvrđena zakonom kao izvršna funkcija u smislu člana 1.8 stav (6) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, postoji nespojivost obavljanja funkcije zamjenika gradonačelnika i direktora javne ustanove definisane stavom (4) naprijed navedenog člana.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-160-2/11 od 23/02/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije pomoćnika direktora srednje škole?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabраних dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu sa navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije pomoćnika direktora srednje škole, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-282-2/11 od 15/03/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi vijećnik u Općinskom vijeću Centar Sarajevo istovremeno obavljao i funkciju člana Školskog odbora Javne ustanove Osnovna škola "Alija Nametak"?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabраних dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu sa navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana školskog odbora javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-256-2 /12 od 15/03/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi se vijećnik u Općinskom vijeću Novo Sarajevo istovremeno kandidovao i bio izabran na funkciju člana školskog odbora osnovne škole na području Kantona Sarajevo?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabраних dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu sa navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana školskog odbora javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-318-2/12 od 15/03/2012</p>
<p>Da li se može kandidovati za mjesto vijećnika u Općinskom vijeću Doboj Istok i ako bude izabran da li će biti u sukobu interesa s obzirom da obavlja funkciju direktora JU Dječije obdanište Doboj Istok?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine odnose se na izabrane dužnosnike, nosioce izvršne funkcije i savjetnike tek nakon što isti prihvate navedene funkcije. Također, odredbe navedenog zakona ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabраних dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-291-3/11 od 22/03/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u Općinskom vijeću Visoko istovremeno obavlja funkciju člana Upravnog odbora Federalnog zavoda za penzijsko-invalidsko osiguranje?</p>	<p>Istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u Općinskom vijeću Visoko i funkcije člana Upravnog odbora Federalnog zavoda za penzijsko-invalidsko osiguranje ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj:05-2-07-8-499-2/12 od 26/04/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije direktora osnovne škole čiji je osnivač skupština kantona i da li bi prolaskom na izborima u Općinsko vijeće morao podnijeti ostavku na mjesto direktora škole?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika. Shodno tome, obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću sa istovremenim obavljanjem funkcije direktora javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-542-2/12 od 09/05/2012</p>
<p>Da li vijećnici u općinskim vijećima mogu biti članovi upravnih i nadzornih odbora javnih visokoškolskih ustanova (fakulteta)?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>Shodno tome, obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću sa istovremenim obavljanjem funkcije člana upravnog ili nadzornog odbora u javnoj ustanovi, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-327-2/11 od 12/04/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko izabrani dužnosnik, vijećnik u općinskom vijeću, istovremeno obavlja funkciju direktora javne ustanove?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>U skladu sa navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije direktora javne ustanove ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-956-2/12 od 26/06/2012</p>

<p>Da li je sukob interesa ukoliko je direktor osnovne škole izabran u općinsko vijeće ili kantonalnu skupštinu?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>Shodno tome, obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću ili poslanika u kantonalnoj skupštini sa istovremenim obavljanjem funkcije člana direktora javne ustanove, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1308-2/12 od 02/08/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u Općinskom vijeću Konjic istovremeno obavlja i funkciju člana Upravnog odbora Opće bolnice Konjic, čiji je osnivač Hercegovačko-neretvanski kanton?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika.</p> <p>Shodno tome, obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću sa istovremenim obavljanjem funkcije člana upravnog odbora u javnoj ustanovi, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1275-2/12 od 02/08/2012</p>

1.2. Pitanja koja se odnose na javna preduzeća

<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi vijećnik u Općinskom vijeću Kakanj istovremeno bio izabran na funkciju člana Uprave JP Elektroprivreda BiH, Zavisno društvo RMU Kakanj, te nakon izbora podnio ostavku na funkciju vijećnika u Općinskom vijeću Kakanj?</p>	<p>Član 5. stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obavljanja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka obavljanja te funkcije, ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu sa navedenim, imenovanje na funkciju člana Upravnog odbora JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo RMU Kakanj u vrijeme dok obavljate i šest mjeseci nakon prestanka obavljanja funkcije vijećnika u Općinskom vijeću Kakanj dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podnošenjem ostavke na mjesto vijećnika u općinskom vijeću zbog preuzimanja funkcije u javnom preduzeću, a da nije protekao zakonom utvrđeni rok od</p>
---	--

	<p>šest mjeseci nakon prestanka obavljanja funkcije vijećnika, ne rješavate sukob interesa.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2769-2/12 od 26/12/2012</p>
<p>Da li Vlada Kantona Sarajevo može obavljati funkciju skupštine kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i kantonalnih javnih preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo?</p>	<p>Član 5. stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu sa navedenim, istovremeno obavljanje poslova skupštine javnih preduzeća od strane članova vlade kantona, kao nosilaca izvršnih funkcija, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1353-2/11 od 12/12/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavlja funkciju vršioca dužnosti direktora javnog preduzeća?</p>	<p>Član 5. stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, obavljanje funkcije izabranog dužnosnika i istovremeno obavljanje funkcije vršioca dužnosti direktora, odnosno ovlaštenog lica u javnom preduzeća, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2260-2/12 od 14/11/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko članovi Općinskog vijeća Busovača istovremeno obavljaju funkciju Skupštine Javnog preduzeća Radio Busovača?</p>	<p>Član 5. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje poslova skupštine javnog preduzeća od strane članova općinskog vijeća dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-373-2/12 od 29/03/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi osvojili mandat načelnika Općine Kladanj i istovremeno obavljali dužnosti člana Nadzornog odbora Javnog preduzeća „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj i bili vlasnik 118 dionica, odnosno 0,2391 % navedenog javnog preduzeća?</p>	<p>Član 5. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije načelnika općine i funkcije člana nadzornog odbora javnog preduzeća, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>U skladu s članom 6a. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, a u vezi s članom 14. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, obavljanje funkcije načelnika općine i posjedovanje dionica javnog preduzeća u iznosu manjem od 1 % ukupnog kapitala preduzeća ne dovodi do povrede odredaba navedenog zakona.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2144-2/12 od 08/11/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa obavljanje dužnosti člana Nadzornog odbora Javnog preduzeća „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum i funkcije vijećnika u Općinskom vijeću Neum?</p>	<p>Član 5. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i člana Nadzornog odbora JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1405-2/12 od 30/08/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi poslanik u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona istovremeno bio izabran na funkciju izvršnog direktora za tehničke poslove u Javnom preduzeću „Šumsko-privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona“ d.o.o. Zavidovići?</p>	<p>Član 5. stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>Član 10. Statuta JP „Šumsko-privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona“ d.o.o. Zavidovići propisuje da upravu javnog preduzeća čini direktor i tri izvršna direktora, među kojima je i izvršni direktor za tehničke poslove.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije poslanika u kantonalnoj skupštini i izvršnog direktora za tehničke poslove, odnosno člana uprave JP „Šumsko-privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona“ d.o.o. Zavidovići dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1443/12 od 30/08/2012</p>

<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi vijećnik u općinskom vijeću istovremeno bio izabran na funkciju izvršnog direktora u Javnom preduzeću „Šume središnje Bosne – Srednjobosanske šume“ d.o.o. Donji Vakuf, te da li bi podnošenjem ostavke na mandat vijećnika razriješili sukob interesa?</p>	<p>Član 5. stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, ukoliko je lice kao izvršni direktor, član upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, odnosno ovlašteno lice u Javnom preduzeću „Šume središnje Bosne – Srednjobosanske šume“ d.o.o. Donji Vakuf, tada preuzimanje i obavljanje funkcije izvršnog direktora u javnom preduzeću prije isteka perioda od šest mjeseci nakon prestanka vršenja funkcije vijećnika u općinskom vijeću, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1121-2/12 od 18/07/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi prihvatili funkciju vijećnika budući da ste izabrani za člana Skupštine preduzeća ŠGD „Šume središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf?</p>	<p>Član 5. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i člana skupštine ŠGD „Šume središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Napominjemo da u skladu s članom 4. stav (4) navedenog zakona morate podnijeti ostavku na svaku od nespojivih funkcija i poslova najkasnije u roku od tri dana nakon preuzimanja javne funkcije.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-581-6 /12 od 08/06/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa obavljanje dužnosti člana Skupštine ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres, sa sjedištem u Kupresu dok istovremeno obavljate funkciju vijećnika u Općinskom vijeću Drvar?</p>	<p>Član 5. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i člana Skupštine ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-718-4 /12 od 08/06/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije savjetnika – šefa kabineta zamjenika ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i funkcije člana Nadzornog odbora JP Elektroprivrede BiH d.d Sarajevo, Zavisno društvo Rudnici "Kreka" d.o.o Tuzla?</p>	<p>Član 5. stav (1) Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme obavljanja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka obavljanja te funkcije, ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe u javnom preduzeću.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije savjetnika – šefa kabineta zamjenika ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i funkcije člana Nadzornog odbora JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-37-4/12 od 16/02/2012</p>

Da li postoji sukob interesa ukoliko direktor kantonalnog zavoda za zdravstveno osiguranje istovremeno obavlja funkciju člana Upravnog odbora preduzeća „Lutrija BiH“ d.o.o. Sarajevo?

U skladu s članom 105. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine FBiH“, brojevi: 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11), direktora kantonalnog zavoda osiguranja imenuje i razrješava vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra, što znači da direktor kantonalnog zavoda osiguranja ima status nosioca izvršne funkcije.

Član 5. stav (1) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog odbora, nadzornog odbora, skupštine, uprave ili menadžmenta niti biti u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću.

Javno preduzeće, u smislu Zakona o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 08/05 i 81/08), jeste pravno lice koje je upisano u sudski registar kao privredno društvo i koje obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa (energetika, komunikacije, komunalne djelatnosti, upravljanje javnim dobrima i druge djelatnosti od javnog društvenog interesa) ili pravno lice definisano kao javno preduzeće posebnim propisom.

Lutrija BiH, u smislu odredbe člana 13. Zakona o igrama na sreću („Službene novine Federacije BiH“, br. 01/02 i 40/10), jeste društvo s ograničenom odgovornošću od posebnog interesa za Federaciju registrovano kod nadležnog suda za priređivanje igara na sreću, u kojem Vlada Federacije Bosne i Hercegovine preuzima sve obaveze osnivača.

U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije direktora kantonalnog zavoda za zdravstveno osiguranje i funkcije člana Upravnog odbora preduzeća „Lutrija BiH“ d.o.o. Sarajevo, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, s obzirom da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine vlasnik kapitala u navedenom preduzeću u iznosu od 100%.

Mišljenje broj: 05-2-07-8-536-2/12 od 09/05/2012

1.3. Pitanja koja se odnose na privatna preduzeća

<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavljao i funkciju suvlasnika privatnog preduzeća „SCNETBH“ d.o.o. Sarajevo?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>Članom 325. i 343. Zakona o privrednim društvima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, brojevi: 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 i 88/08) je propisano da je svaki član društva, odnosno suvlasnik ujedno i član skupštine preduzeća.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana skupštine privatnog preduzeća, dovodi do povrede odredaba navedenog zakona, pod uslovom da to privatno preduzeće sklapa ugovore s organima koji se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2491/12 od 04/12/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavljao i funkciju zamjenika direktora i suvlasnika privatnog preduzeća „Hidroline“ d.o.o. Tešanj, koje je u prethodnom periodu bilo izvođač radova koji su finansirani iz općinskog budžeta?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>Članom 325. i 343. Zakona o privrednim društvima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, brojevi: 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 i 88/08) je propisano da je svaki član društva, odnosno suvlasnik ujedno i član skupštine preduzeća.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana skupštine privatnog preduzeća, odnosno zamjenika direktora, ukoliko ima status člana uprave ili ovlaštene osobe preduzeća, dovodi do povrede odredaba navedenog zakona pod uslovom da to privatno preduzeće sklapa ugovore s organima koji se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.</p>

	<p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2227-2/12 od 08/11/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavlja funkciju vlasnika privatnog preduzeća koje sklapa ugovore s preduzećima na kantonalnom i federalnom nivou?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i vlasnika, odnosno člana skupštine privatnog preduzeća, dovodi do povrede odredaba navedenog zakona samo pod uslovom da to privatno preduzeće sklapa ugovore sa organima koji se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.</p> <p>Obavljanje funkcije vlasnika, odnosno člana skupštine privatnog preduzeća, koje sklapa ugovore sa drugim preduzećima, i istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2084-2/12 od 19/10/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavlja funkciju osnivača i vlasnika privatnog preduzeća koje posluje sa institucijama koja se finansiraju iz budžeta u iznosu preko 5.000,00 KM, te da li prestaje sukob interesa ukoliko prenese svoja ovlaštenja osnivača na bračnog druga?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>U skladu s navedenim, a obzirom da je prema članu 325. i 343. Zakona o privrednim društvima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, brojevi: 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07 i 88/08) kao vlasnik preduzeća ujedno i član skupštine preduzeća, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana skupštine privatnog preduzeća, dovodi do povrede odredaba navedenog zakona pod uslovom da to privatno preduzeće sklapa ugovore sa organima koji se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.</p> <p>Član 9. navedenog zakona propisuje da pod uslovima definisanim u članu 4, 5, 6. i 8. ovog zakona angažman bliskih srodnika izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika također dovodi do situacije u kojoj za ovog izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika dolazi do sukoba interesa.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2075-2/12 od 16/10/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavlja funkciju osnivača i direktora privatnog preduzeća koje bi obavljalo računovodstvene usluge za javno preduzeće iz Busovače?</p>	<p>Član 6. stav (2) navedenog zakona propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja dužnosti ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštenog lica bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana skupštine i direktora privatnog preduzeća koje sklapa ugovore s javnim preduzećem ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-751-2 /12 od 08/06/2012</p>

<p>Da li dolazi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u Općinskom vijeću Živinice istovremeno obavlja i funkciju člana uprave privatnog preduzeća „Konjuh“ d.d. Živinice?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana uprave privatnog privrednog društva dovodi do povrede odredaba navedenog zakona samo pod uslovom da to privatno preduzeće sklapa ugovore s organima koji se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje. Također, vijećnik u općinskom vijeću, odnosno izabrani dužnosnik mora se uzdržati od glasanja po bilo kojem pitanju koje se izravno tiče privatnog preduzeća u kojem on ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-535-2/11 od 09/05/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u Općinskom vijeću Novo Sarajevo i funkcije člana Nadzornog odbora GPD „Drina“ d.d. Gorazde?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana nadzornog odbora privatnog preduzeća, dovodi do povrede odredaba navedenog zakona, pod uslovom da to privatno preduzeće sklapa ugovore s organima koji se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2770/12 od 20/12/2012</p>

<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi predsjedavajući Općinskog vijeća Visoko istovremeno obavljao i funkciju vršioca dužnosti direktora u Fabrici konfekcije preduzeća „KTK Visoko“ d.d. Visoko?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje sa organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>U skladu sa navedenim, ukoliko je direktor ujedno i član skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, ili je ovlašteno lice za zastupanje privatnog preduzeća koje sklapa ugovore ili posluje sa institucijama koje se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje tada istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije direktora u privatnom preduzeću dovodi do povrede Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Također, vijećnik u općinskom vijeću odnosno, nosilac izvršne funkcije mora se uzdržati od glasanja po bilo kojem pitanju koje se izravno tiče privatnog preduzeća u kojem on ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes, kao i od poduzimanja službenih radnji koje bi mogle izravno utjecati na privatno preduzeće u kojem on kao nosilac izvršne funkcije ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-370-2/12 od 12/04/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko poslanik u Skupštini Kantona Sarajevo glasa za budžet Kantona iz kojeg novac ide za firmu njegovog punca, koji na taj način ostvari ogromnu finansijsku korist?</p>	<p>Član 7. stav (1) Zakona propisuje da izabrani dužnosnici i nosioci izvršnih funkcija ne mogu glasati po bilo kojem pitanju koje se izravno tiče privatnoga preduzeća u kojem taj izabrani dužnosnik, nosilac izvršne funkcije ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes. Izabrani dužnosnici i nosioci izvršnih funkcija koji se nađu u takvim situacijama uzdržat će se od glasanja, te na otvorenoj sjednici objasniti razloge zbog kojih su uzdržani.</p> <p>U skladu s navedenim, glasanje izabranog dužnosnika, odnosno poslanika u kantonalnoj skupštini, po bilo kojem pitanju koje se direktno tiče privatnog preduzeća u kojem on ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes, kao i preduzimanje službenih radnji koje bi mogle izravno uticati na privatno preduzeće u kojem on kao nosilac izvršne funkcije ili interesno povezane osobe imaju finansijski interes, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Također, u skladu s članom 10. stav (1) tačka i) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, ukoliko poslanik koristi svoj položaj kako bi uticao na zakonodavnu ili izvršnu vlast te tako postigao ličnu korist ili korist interesno povezanih lica, neku povlasticu ili pravo, sklopio pravni posao ili na drugi način</p>

	<p>interesno pogodovao sebi ili drugom interesno povezanom licu, dovodi do povrede odredaba navedenog zakona. Mišljenje broj: 05-2-07-8-1331-2/11 od 19/01/2012</p>
--	---

1.4. Pitanja koja se odnose na bliske srodnike

<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko bliski srodnik, odnosno sin vijećnika u općinskom vijeću obavlja funkciju direktora privatnog preduzeća koje sklapa ugovore sa preduzećima koji se finansiraju iz budžeta, čija je ukupna vrijednost preko 5.000,00 KM godišnje?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici, za vrijeme vršenja dužnosti, ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštene osobe bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti. Član 9. navedenog zakona propisuje da pod uslovima definisanim u članu 4, 5, 6. i 8. ovog zakona angažman bliskih srodnika izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika, također, dovodi do situacije u kojoj za ovog izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika dolazi do sukoba interesa.</p> <p>U skladu s navedenim, obavljanje funkcije direktora privatnog preduzeća, odnosno člana uprave, menadžmenta ili ovlaštene osobe preduzeća, od strane bliskog srodnika, sina izabranog dužnosnika, dovodi do povrede odredaba navedenog zakona, samo pod uslovom da to privatno preduzeće sklapa ugovore s organima koji se finansiraju iz budžeta u iznosu većem od 5.000 KM godišnje.</p> <p>Obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću, dok bliski srodnik obavlja funkciju direktora privatnog preduzeća, koje sklapa ugovore s drugim preduzećima, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2084-4/12 od 08/11/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko obavljate funkciju poslanika u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine dok istovremeno bliski srodnik, supruga, obavlja funkciju člana Upravnog odbora univerziteta?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju zabranu obavljanja funkcija u javnim ustanovama od strane izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika, kao ni od strane njihovih bliskih srodnika.</p> <p>Shodno tome, obavljanje funkcije poslanika u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, s istovremenim obavljanjem funkcije člana upravnog odbora javne ustanove od strane bliskog srodnika odnosno supruge, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1541-2/12 od 06/09/2012</p>

<p>Da li dovodi do sukoba interesa kada jedan supružnik obavlja funkciju ministra u kantonalnoj vladi, a drugi supružnik je angažovan u programskim manifestacijama, privremenog karaktera kao selektor, koordinator programa, programski ili umjetnički direktor za manifestacije kao što su pozorišni festivali ili revije, filmski festivali, likovno bijenale i sl., a navedene manifestacije se finansiraju jednim dijelom od strane ministarstva čiji je ministar jedan od supružnika?</p>	<p>U skladu s članom 10. stav (1) tačka i) navedenog zakona, u navedenoj situaciji može doći do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, ukoliko ministar u kantonalnoj vladi koristi svoj položaj kako bi uticao na zakonodavnu ili izvršnu vlast te tako postigao ličnu korist ili korist interesno povezanih lica, neku povlasticu ili pravo, sklopio pravni posao ili na drugi način interesno pogodio sebi ili drugom interesno povezanom licu.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-800-2/11 od 08/06/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću dok je supruga istovremeno osnivač, odnosno vlasnik privatnog preduzeća koje posluje s općinom i s privrednim subjektima čiji je osnivač općina u iznosu do i preko 5.000,00 KM?</p>	<p>Član 6. stav (2) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici za vrijeme vršenja dužnosti ne mogu biti članovi skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta, niti biti u svojstvu ovlaštenog lica bilo kojeg privatnog preduzeća koje sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>Član 9. navedenog zakona propisuje da pod uslovima definisanim u članu 4, 5, 6. i 8. ovog zakona, angažman bliskih srodnika izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika također dovodi do situacije u kojoj za ovog izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije i savjetnika dolazi do sukoba interesa.</p> <p>U skladu s navedenim, obavljanje funkcije vijećnika dok je istovremeno bliski srodnik, odnosno supruga član skupštine, nadzornog odbora, uprave ili menadžmenta ili je ovlašteno lice u privatnom preduzeću, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, samo pod uslovom da to preduzeće sklapa ugovore vrijednosti veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta na bilo kojem nivou vlasti.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-716-2/12 od 24/05/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko bliski srodnik nosioca izvršne funkcije u Vladi Kantona bude imenovan na funkciju privremenog direktora Fonda za zaštitu okoliša SBK/KSB, s obzirom da Vlada Kantona vrši imenovanje privremenog direktora navedenog fonda?</p>	<p>U skladu s članom 10. stav (1) tačka e) i tačka i) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, imenovanje bliskog srodnika nositelja izvršne funkcije, na funkciju privremenog direktora kantonalnog fonda, može dovesti do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, pod uslovom da nosilac izvršne funkcije, odnosno ministar u vladi kantona prisustvuje sjednici vlade i učestvuje u donošenju akta o imenovanju na navedenu funkciju, te na taj način privileguje lice na osnovu stranačkog ili drugog opredjeljenja ili radi porijekla, ličnih ili porodičnih veza, odnosno ukoliko koristi svoj položaj kako bi uticao na zakonodavnu ili izvršnu vlast te tako postigao ličnu korist ili korist interesno povezanih lica, neku povlasticu ili pravo, sklopio pravni posao ili na</p>

	<p>drugi način interesno pogodio sebi ili drugom interesno povezanom licu. Mišljenje broj: 05-2-07-8-1374-2/11 od 19/01/2012</p>
--	---

1.5. Pitanja koja se odnose na udruženja i fondacije

<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavlja i funkciju predsjednika Udruženja antifašista i boraca NOR-a općine Žepče, odnosno predsjednika Crvenog križa općine Usora?</p>	<p>Član 12. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da za vrijeme vršenja javne dužnosti izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju obavljati dužnost ovlaštenih lica u fondacijama i udruženjima, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta. Izuzetno od prethodnih odredbi, izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici mogu obavljati izvršnu funkciju u fondacijama i udruženjima, koje se ne finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama.</p> <p>U skladu s navedenim, ukoliko je predsjednik udruženja ovlašten da predstavlja i zastupa udruženje, tada istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću sa funkcijom predsjednika udruženja dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, samo pod uslovom da se to udruženje finansira iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2187-2/12 od 08/11/2012</p>
---	---

<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi bili izabrani na funkciju vijećnika u Općinskom vijeću Cazin, s obzirom da obavljate funkciju ovlaštenog lica za zastupanje Udruženja „Organizacija Ratnih vojnih invalida Općine Cazin“, za čije finansiranje su budžetom Općine Cazin predviđena sredstva u iznosu većem od 10.000,00 KM?</p>	<p>Član 12. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da za vrijeme vršenja javne dužnosti izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju obavljati dužnost ovlaštenih lica u fondacijama i udruženjima, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta. Izuzetno od prethodnih odredbi, izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici mogu obavljati izvršnu funkciju u fondacijama i udruženjima, koje se ne finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću sa funkcijom ovlaštenog lica udruženja dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, samo pod uslovom da se to udruženje finansira iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje.</p> <p>Napominjemo da u skladu s članom 4. stav (4) navedenog zakona morate podnijeti ostavku na svaku od nespojivih funkcija i poslova najkasnije u roku od tri dana nakon preuzimanja javne funkcije.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2173-2/12 od 08/11/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi vijećnik u Općinskom vijeću Hadžići istovremeno obavljao i funkciju predsjednika upravnog odbora boračkog udruženja, koje se finansira iz budžeta Općine Hadžići u iznosu od 6.000,00 KM godišnje?</p>	<p>Član 12. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da za vrijeme vršenja javne dužnosti izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju obavljati dužnost ovlaštenih lica u fondacijama i udruženjima, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta. Izuzetno od prethodnih odredbi, izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici mogu obavljati izvršnu funkciju u fondacijama i udruženjima, koje se ne finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama.</p> <p>U skladu s navedenim, obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije predsjednika upravnog odbora udruženja koje se finansira iz budžeta općine u iznosu od 6.000,00 KM godišnje ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p>

	Mišljenje broj: 05-2-07-8-490-2/12 od 26/04/2012
<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u Općinskom vijeću Žepča istovremeno obavlja i funkciju predsjednika Udruženja Antifašista i boraca općine Žepče?</p>	<p>Član 12. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da za vrijeme vršenja javne dužnosti izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju obavljati dužnost ovlaštenih lica u fondacijama i udruženjima, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta. Izuzetno od prethodnih odredbi, izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici mogu obavljati izvršnu funkciju u fondacijama i udruženjima, koje se ne finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama.</p> <p>U skladu s navedenim, ukoliko je predsjednik udruženja ovlašten da predstavlja i zastupa udruženje, tada istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću sa funkcijom predsjednika udruženja dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, samo pod uslovom da se to udruženje finansira iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-2210-2/12 od 08/11/2012</p>

Da li dovodi do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije poslanika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i funkcije predsjednika Upravnog odbora Ragbi saveza Bosne i Hercegovine?

Član 11. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine propisuje da za vrijeme vršenja javne funkcije izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju obavljati dužnost ovlaštenih lica u fondacijama i udruženjima osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta. Izuzetno od prethodnih odredbi, izabrani zvaničnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici mogu obavljati izvršnu funkciju u fondacijama i udruženjima, koje se ne finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama.

U skladu s navedenim, ukoliko kao predsjednik upravnog odbora niste ovlašteno lice udruženja iz oblasti kulture i sporta, tada istovremeno obavljanje funkcije poslanika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i funkcije predsjednika upravnog odbora udruženja ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.

Međutim, ukoliko ste kao predsjednik upravnog odbora ovlašteno lice udruženja iz oblasti kulture i sporta, tada istovremeno obavljanje funkcije poslanika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i funkcije predsjednika upravnog odbora tog udruženja dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, pod uslovom da se to udruženje finansira iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti u iznosu većem od od 50.000,00 KM godišnje.

Mišljenje broj: 05-2-07-8-493-2/12 od 26/04/2012

<p>Da li ministar federalnog ministarstva može vršiti funkciju člana Upravnog odbora u udruženju iz oblasti kulture i sporta, u kojem su ovlaštene osobe predsjednik i direktor udruženja?</p>	<p>Član 12. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da za vrijeme vršenja javne dužnosti izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju vršiti dužnost ovlaštenih lica u fondacijama i udruženjima, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta.</p> <p>U skladu s navedenim, ukoliko član upravnog odbora udruženja nije ovlašten za zastupanje udruženja tada istovremeno obavljanje funkcije ministra federalnog ministarstva i funkcije člana upravnog odbora udruženja, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1343-2/11 od 12/01/2012</p>
<p>Da li dovodi do sukoba interesa istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u Općinskom vijeću Ključ i predsjednika Saveza ratnih vojnih invalida Unsko-sanskog kantona?</p>	<p>Član 12. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine propisuje da za vrijeme vršenja javne dužnosti izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici ne smiju obavljati dužnost ovlaštenih lica u fondacijama i udruženjima, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama, a koje se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, u iznosu većem od 10.000,00 KM godišnje, odnosno u iznosu većem od 50.000,00 KM godišnje u fondacijama i udruženjima iz oblasti kulture i sporta. Izuzetno od prethodnih odredbi, izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici mogu obavljati izvršnu funkciju u fondacijama i udruženjima, koje se ne finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti, osnovanim u skladu sa zakonima o udruženjima i fondacijama.</p> <p>U skladu s navedenim, ukoliko predsjednik udruženja nije ovlaštena osoba tog udruženja, tada istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije predsjednika udruženja, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine. Međutim, ukoliko je predsjednik udruženja ovlaštena osoba i ukoliko se udruženje finansira iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti u iznosu većem od 10.000 KM godišnje, tada istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije predsjednika udruženja, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-221-2 /12 od 29/02/2012</p>

1.6. Pitanja koja se odnose na ugovore o ličnim uslugama

<p>Da li dolazi do sukoba interesa ukoliko poslanik u kantonalnim skupštinama, Parlamentu Federacije BiH ili Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine:</p> <p>1. vrši usluge prevoda, odnosno povremeno sklapa ugovor o djelu sa fizičkim ili privatnim preduzećima u iznosima ne većim od 200,00 KM godišnje;</p> <p>2.istovremeno radi kao predavač u srednjoj ili visokoj školi, odnosno fakultetu?</p>	<p>1. U skladu s članom 8. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine i članom 8. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici ne mogu sklapati ugovore o pružanju ličnih usluga sa bilo kojim privatnim preduzećem koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje sa vladama na bilo kojem nivou. Ova odredba se primjenjuje samo na privatna preduzeća koja su sklopila ugovor ili posluju s Vladom istovremeno dok izabrani zvaničnik, nosilac izvršne funkcije ili savjetnik vrši funkciju i samo onda kada vrijednost ugovora ili posla s Vladom prelazi 5.000 KM godišnje.</p> <p>2. Odredbe Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine i Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju izabranim dužnosnicima, nositeljima izvršnih funkcija i savjetnicima, zabranu zaposlenja, odnosno sklapanja ugovora o djelu sa javnim ustanovama. Shodno tome, rad u javnoj ustanovi od strane poslanika u kantonalnom parlamentu, Parlamentu Federacije BiH ili Parlamentarnoj skupštini BiH, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, odnosno Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1094-3/12 od 18/07/2012</p>
<p>Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi ministar kulture i sporta Kantona Sarajevo učestvovao u realizaciji nastavnog i naučno-istraživačkog rada, po osnovu ugovora o djelu na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu?</p>	<p>Odredbe Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine ne propisuju izabranim dužnosnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima, zabranu sklapanja ugovora o djelu s javnim ustanovama. Shodno tome, sklapanje ugovora o djelu ministra u kantonalnoj vladi s javnom ustanovom, ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-1054-2/12 od 10/07/2012</p>

Da li postoji sukob interesa ukoliko ministar za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo učestvuje u realizaciji nastavno i naučno-istraživačkog rada, po osnovu Ugovora o djelu na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu?

Ukoliko ministar u kantonalnom ministarstvu zaključi ugovor o djelu sa Elektrotehničkim fakultetom u Sarajevu to ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Mišljenje broj: 05-2-07-8-280-2/12 od 15/03/2012

Da li bi dovelo do sukoba interesa ukoliko bi savjetnik zamjenika predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine bio angažovan kao diplomirani pravnik po ugovoru o djelu od strane druge institucije istog nivoa vlasti uz eventualnu mjesečnu naknadu?

Član 8. Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici ne mogu sklapati ugovore o pružanju ličnih usluga sa bilo kojim javnim preduzećem niti sa bilo kojim privatnim preduzećem koje sklapa ugovore, ili na drugi način posluje sa vladama na bilo kojem nivou i to samo onda kada vrijednost ugovora ili posla privatnog preduzeća s Vladom prelazi 5.000 KM godišnje.

U skladu s navedenim, obavljanje funkcije savjetnika zamjenika predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine uz istovremeni angažman u svojstvu diplomiranog pravnika po ugovoru o djelu od strane druge institucije istog nivoa vlasti uz eventualnu mjesečnu nadoknadu ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine.

Mišljenje broj: 05-2-07-8-165-2/12 od 16/02/2012

Da li bi dovelo do sukoba interesa obavljanje funkcije poslanika u Skupštini Brčko distrikta BiH s istovremenim obavljanjem poslova advokata javnog preduzeća u sudskim postupcima, kao i poslova advokata u sudskim postupcima protiv Brčko distrikta BiH kao stranke u postupku?

Član 8. stav (1) i stav (2) Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisuje da izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici ne mogu sklapati ugovore o pružanju ličnih usluga sa bilo kojim javnim preduzećem i privatnim preduzećem koje sklapa ugovore ili na drugi način posluje sa Distriktom i to samo onda kada vrijednost ugovora ili posla sa Distriktom prelazi 5.000.00 KM godišnje.

U skladu s navedenim, zaključivanje ugovora o pružanju ličnih usluga sa javnim preduzećem i obavljanje poslova advokata u sudskim postupcima protiv Brčko distrikta BiH kao stranke u postupku u periodu dok obavljate funkciju poslanika u Skupštini Brčko distrikta BiH dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obavljanje poslova advokata u sudskim postupcima protiv Brčko distrikta BiH kao stranke u postupku dok istovremeno obavljate funkciju poslanika u Skupštini Brčko distrikta BiH ne dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u institucijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Mišljenje broj: 05-2-07-8-166-2/12 od 20/02/2012

1.7. Pitanja koja se odnose na agenciju za privatizaciju

<p>Da li dovodi do sukoba interesa ukoliko vijećnik u općinskom vijeću istovremeno obavlja funkciju člana upravnog odbora agencije za privatizaciju te da li nakon što podnese ostavku na funkciju vijećnika općinskog vijeća može nastaviti da obavlja navedenu funkciju u agenciji za privatizaciju?</p>	<p>Član 5. stav (2) navedenog zakona propisuje da izabrani dužnosnici, nosioci izvršne funkcije i savjetnici za vrijeme vršenja javne funkcije i šest mjeseci nakon prestanka vršenja te funkcije ne mogu biti članovi upravnog ili nadzornog odbora niti biti direktori direkcije ili agencije za privatizaciju.</p> <p>U skladu s navedenim, istovremeno obavljanje funkcije vijećnika u općinskom vijeću i funkcije člana upravnog odbora agencije za privatizaciju, kao i obavljanje navedene funkcije u agenciji za privatizaciju prije protoka roka od šest mjeseci nakon prestanka obavljanja funkcije vijećnika u općinskom vijeću, dovodi do povrede odredaba Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.</p> <p>Mišljenje broj: 05-2-07-8-561-2/12 od 09/05/2012</p>
---	---

Prilog 2 – Pregled izrečenih sankcija po nivoima vlasti

2.1. Državni nivo

Red. br.	IME/PREZIME	NESPOJIVOST	ODLUKA SADRŽAJ	DATUM ODLUKE
1.	MURIS ČIČIĆ	član Upravnog odbora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta i član Upravnog odbora Lutrije Bosne i Hercegovine	Nepodobnost kandidovanja u periodu od četiri (4) godine nakon počinjenog prekršaja tj. od 7. 12. 2012. godine i novčana kazna u iznosu od 1.000 KM	17.12.2012.

2.2. Kantonalni nivo

Red. br.	IME/PREZIME	NESPOJIVOST	ODLUKA SADRŽAJ	DATUM ODLUKE
1.	JURO ZEČEVIĆ	poslanik u Skupštini Posavskog kantona i funkcija suvlasnika, odnosno člana Skupštine i ovlašteno lice privatnog preduzeća "ZEKO PROMET"d.o.o Odžak	Nepodobnost kandidovanja u periodu od četiri (4) godine nakon počinjenog prekršaja tj. od 8. 11. 2012. godine i novčana kazna u iznosu od 5.000 KM	8.11.2012.

2.3. Općinski nivo

Red. br.	IME/PREZIME	NESPOJIVOST	ODLUKA SADRŽAJ	DATUM ODLUKE
1.	FARUK HADŽIĆ	vijećnik u Općinskom vijeću Travnik, a bliski srodnik, otac, Jusuf Hadžić istovremeno obavljao funkciju člana Skupštine privatnog preduzeća PGUD "Fara" d.o.o Travnik	Nepodobnost kandidovanja u periodu od četiri (4) godine nakon počinjenog prekršaja tj. od 31. 12. 2010. i novčana kazna u iznosu od 2.000 KM	25.9.2012.
2.	BOŠKO BARIŠIĆ	vijećnik u Općinskom vijeću Jajce i osnivač i član Skupštine privatnog preduzeća "Komotin" d.o.o. Jajce, koje je u 2008, 2009, 2010. i 2011. godini sklapalo ugovore veće od 5.000,00 KM godišnje s organima koji se finansiraju iz budžeta bilo kojeg nivoa vlasti	Nepodobnost kandidovanja u periodu od četiri (4) godine nakon počinjenog prekršaja tj. od 31. 12. 2011. i novčana kazna u iznosu od 8.000 KM	25.9.2012.
3.	DŽEVAD HOPIĆ	direktor Javne ustanove "Osnovna škola 21. mart" Matuzići i član Nadzornog odbora Javnog komunalnog preduzeća "VIS" d.o.o. Doboj Jug	Nepodobnost kandidovanja u periodu od četiri (4) godine nakon počinjenog prekršaja, tj. od 18. 7. 2012.	8.11.2012.
4.	BENJAMIN SMAILBEGOVIĆ	vijećnik u Općinskom vijeću Tešanj i član Nadzornog odbora Javnog preduzeća "Šumsko privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona" d.o.o. Zavidovići	Nepodobnost kandidovanja u periodu od četiri (4) godine nakon počinjenog prekršaja tj. od 8. 5. 2012. godine i novčana kazna u iznosu od 1.000 KM	8.11.2012.
5.	ANTE ZORIĆ	vijećnik u Općinskom vijeću Grude i član uprave JP Autoceste Federacije BiH	Nepodobnost kandidovanja u periodu od četiri (4) godine nakon počinjenog prekršaja tj. od 1. 3. 2012. godine i novčana kazna u iznosu od 1.000 KM	8.11.2012.

Prilog 3 – Izvršenje novčanih sankcija u 2012. godini

Red. br.	IME/PREZIME	NOVČANA SANKCIJA	IZVRŠENJE SANKCIJE	NAPOMENA
1.	FARUK HADŽIĆ	Broj predmeta: 05-2-07-8-709/11 od 25. 9. 2011. u iznosu od 2.000 KM	DA - 2.000 KM dana 21. 10. 2012.	
2.	NAMIR GANIĆ	Broj predmeta: 05-2-07-8-708/11 od 15. 12. 2011. u iznosu od 2.000 KM	DA - SUKCESIVNO 04.04.2012. - 500 KM 07.05.2012. - 500 KM 09.07.2012. - 500 KM	Zaključak CIK BiH kojim se odobrava plaćanje na rate
3.	HUSO SARIĆ	Broj predmeta: 05-2-07-8-335/11 od 12. 7. 2011. u iznosu od 1.000 KM	DA - SUKCESIVNO 09.1.2012. - 100 KM 15.02.2012. - 100 KM 14.03.2012. - 100 KM 12.04.2012. - 100 KM 06.06.2012. - 100 KM	Zaključak CIK BiH kojim se odobrava plaćanje na rate
4.	IBRAHIM KERLA	Broj predmeta: 05-2-07-8-479/10 od 7. 4. 2011. u iznosu od 5.000 KM	DA - 4.500 KM dana 06.03.2012.	
5.	HASAN PRELIĆ	Broj predmeta: 05-2-07-8-481/10 od 9. 3. 2011. u iznosu od 5.000 KM	DA - 5.000 KM dana 28.2.2012.	24. 11. 2011. Sud BiH donio Rješenje o izvršenju
6.	MIRZETA HADŽIĆ -SULJKIĆ	Broj predmeta: 05-2-07-8-482/10 od 17. 2. 2011. u iznosu od 7.000 KM	500 KM - 03.07.2012.	5. 12. 2011. Sud BiH donio Rješenje o izvršenju
7.	IRFAN HOZO	Broj predmeta: 05-2-07-8-480/10 od 17. 2. 2011. u iznosu od 5.000 KM	3.500 KM – 17.10.2012.	15. 8. 2012. Sud BiH donio Rješenje o izvršenju
8.	HARIS SEJDIĆ	Broj predmeta: 05-2-07-8-53/10 od 29. 4. 2010. u iznosu od 7.000 KM	DA – 7.000 KM dana 5.6.2012	10. 1. 2011. Sud BiH donio Rješenje o izvršenju

III. DIO

***PROVOĐENJE
ZAKONA O
FINANSIRANJU
POLITIČKIH
STRANAKA***

IZVJEŠTAJI

STRANKE

1. Godišnji izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka

1.1. Uvod

265. Centralna izborna komisija BiH, u skladu s odredbama člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁸⁵, nadležna je za provođenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka. U svrhu pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja koje podnesu političke stranke, Centralna izborna komisija BiH je uspostavila Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.
266. Članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka je propisano da je Centralna izborna komisija BiH dužna da svake godine podnese izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja Parlamentarnoj Skupštini Bosne i Hercegovine. U skladu s odredbama ovog člana, pripremljen je izvještaj o primjeni Zakona o finansiranju političkih stranaka u kome je sadržano pregledano stanje finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2011. godini.

1.2. Pravni okvir

267. Finansiranje političkih stranaka u Bosni i Hercegovini je uređeno:

1. Zakonom o finansiranju političkih stranaka,
  2. Poglavljem 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine,
  3. Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka⁸⁶,
  4. Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih subjekata⁸⁷.
268. Kontrola i revizija finansiranja političkih stranaka uređena je Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka⁸⁸. Na osnovu člana 14. stav (1) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH donijela je Odluku o uspostavljanju Službe za reviziju finansijskog poslovanja, broj: 01-07-653/05 od 10. 3. 2005. godine. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka⁸⁹ promijenjen je naziv Službe za reviziju finansijskog poslovanja u Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.

---

⁸⁵ Dana, 5. 12. 2012. godine, stupanjem na snagu Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH”, broj 95/12), stavljen je van snage Zakon o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 22/00, 102/09 i 54/10)

⁸⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 61/06

⁸⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 61/06

⁸⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 103/08

⁸⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 54/10

1.3. Aktivnosti Centralne izborne komisije BiH u izvještajnom periodu

269. U okviru provođenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je u 2012. godini preduzela niz aktivnosti i realizovala ključne zadatke kojima je utvrđena zakonitost finansiranja političkih stranaka, postignuta transparentnost finansiranja i realizovala je ključne radnje koje regulišu legalitet finansiranja političkih stranaka. Te aktivnosti se odnose na:

1.3.1. Prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka

270. Političke stranke su, prema odredbama člana 11. stav (1) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, dužne voditi evidenciju o svojim prihodima i rashodima i Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnositi finansijski izvještaj za svaku poslovnu godinu. Finansijski izvještaj, u skladu s članom 11. stav (3) ovog zakona, političke stranke podnose do 31. marta naredne godine u formi koju je utvrdila Centralna izborna komisija BiH. Političke stranke, u skladu s članom 11. stav (2) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, podnose i poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način utvrđen Izbornim zakonom BiH. Političke stranke i nezavisni kandidat, koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima, dužni su, u skladu s odredbama člana 15.1 Izbornog zakona BiH u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za učešće na izborima, Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeti finansijski izvještaj za period koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru.

271. Osim toga, u roku 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH“, podnosi se i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Centralna izborna komisija BiH je u potpunosti ovlaštena da provodi i izvršava odredbe člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom BiH.

272. U skladu sa svojim nadležnostima, Centralna izborna komisija BiH je:

- a) izvršila prijem godišnjih finansijskih izvještaja za 2011. godinu koje su, u skladu s članom 11. stav (3) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, dostavile 94 političke stranke. Sačinjena je i izdata Informacija s pregledom ukupnih prihoda i strukturom izvora finansiranja političkih stranaka u 2011. godini. Političke stranke u 2011. godini su se finansirale iz sljedećih izvora: članarina u procentu od 5,0%, priloga fizičkih osoba u procentu 5,4%, priloga pravnih osoba u procentu 1,5%, prihoda od imovine političkih stranaka u procentu 2,9%, prihoda od poklona i usluga što ih stranka nije imala obavezu platiti u procentu 0,4%, prihoda iz budžeta u procentu 71,7% i ostalih prihoda u procentu 13,1% od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednoj tabeli.

Tabela 12 – Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2011. godini (prema podacima koje su stranke iskazale u godišnjim finansijskim izvještajima)

Red. br.	Kod polit. stranke	Naziv političke stranke	Članarina	Prilozi fizičkih lica (obr. 3-a)	Prilozi pravnih lica (obr. 3-b)	Prihodi od imovine u vlasništvu stranke (obr. 3-c)	Dobit od prav. lica u vlasn. stranke (3-d)	Prihodi od poklona što ih stranka nije imala obavezu platiti (obr. 3-e)	Prihodi iz budžeta (obr. 3-f)	Ostali prihodi	UKUPAN PRIHOD POLITIČKE STRANKE	Struktura prihoda							
												članarina	Prilozi fizičk. lica	Prilozi prav. lica	Prihod od imov.	Prihod od poklona	prihod iz budžeta	Ostali prihod	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	221.262,85	16.936,81	4.350,00	17.227,00	0,00	26.569,08	1.164.939,16	3.083.602,96	4.534.887,86	4,9%	0,4%	0,1%	0,4%	0,6%	25,7%	68,0%	100,0%
2.	008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BiH	473.433,41	25.712,41	30.300,00	657.355,41	0,00	0,00	3.301.948,09	16.511,97	4.505.261,29	0,5%	0,6%	0,7%	14,6%	0,0%	73,3%	0,4%	100,0%
3.	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	57.819,75	570.983,07	40.274,00	27.216,00	0,00	4.017,37	3.446.862,70	108.412,16	4.255.585,05	1,4%	13,4%	0,9%	0,6%	0,1%	81,0%	2,5%	100,0%
4.	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATSKA OKRATSKA SPSD-MILORAD DODIK	341.986,34	10.000,00	2.000,00	2.487,63	0,00	0,00	1.980.822,01		2.337.295,98	14,6%	0,4%	0,1%	0,1%	0,0%	84,7%	0,0%	100,0%
5.	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH	44.757,00	430.352,84	95.950,00	48.586,70	0,00	0,00	1.518.250,90	5.134,03	2.143.031,47	2,1%	20,1%	4,5%	2,3%	0,0%	70,8%	0,2%	100,0%
6.	004	STRANKA ZA BiH	17.577,10	12.036,00	3.200,00	694,13	0,00	1.960,00	1.219.522,58		1.254.989,81	1,4%	1,0%	0,3%	0,1%	0,2%	97,2%	0,0%	100,0%
7.	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BiH	18.155,00	6.555,42	24.740,00	0,00	0,00	0,00	925.814,11	341,52	975.606,05	1,9%	0,7%	2,5%	0,0%	0,0%	94,9%	0,0%	100,0%
8.	502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	5.588,00	51.772,11	0,00	1.924,68	0,00	8.400,00	673.635,16	49.878,26	791.198,21	0,7%	6,5%	0,0%	0,2%	1,1%	85,1%	6,3%	100,0%
9.	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	3.605,00	14.757,00	0,00	83,38	0,00	7.528,80	575.390,99	19.782,55	621.147,72	0,6%	2,4%	0,0%	0,0%	1,2%	92,6%	3,2%	100,0%

10.	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	1.827,42	27.767,00	0,00	77,60	0,00	9.280,00	519.071,88	13.617,93	571.641,83	0,3%	4,9%	0,0%	0,0%	1,6%	90,8%	2,4%	100,0%
11.	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	156,00	47.779,00	0,00	67,00	0,00	600,00	440.557,24		489.159,24	0,0%	9,8%	0,0%	0,0%	0,1%	90,1%	0,0%	100,0%
12.	074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	20.590,85	84.466,45	12.966,73	22,23	0,00	434,56	318.774,61	617,51	437.872,94	4,7%	19,3%	3,0%	0,0%	0,1%	72,8%	0,1%	100,0%
13.	001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA	4.339,67	350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	358.426,33	1.051,66	364.167,66	1,2%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	98,4%	0,3%	100,0%
14.	877	NAŠA STRANKA	7.291,00	1.700,00	4.381,00	0,00	0,00	0,00	289.956,00		303.328,00	2,4%	0,6%	1,4%	0,0%	0,0%	95,6%	0,0%	100,0%
15.	366	HSS - NHI	0,00	0,00	0,00	61,85	0,00	3.528,90	158.899,75	134.828,59	297.319,09	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	53,4%	45,3%	100,0%
16.	028	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BiH	1.380,00	13.648,00	0,00	2.015,37	0,00	0,00	260.684,51		277.727,88	0,5%	4,9%	0,0%	0,7%	0,0%	93,9%	0,0%	100,0%
17.	882	STRANKA DEMOKRATSKA AKTIVNOSTI A-SDA	0,00	24.397,28	1.150,00	0,00	0,00	0,00	232.593,69	5.872,85	264.013,82	0,0%	9,2%	0,4%	0,0%	0,0%	88,1%	2,2%	100,0%
18.	036	BOSS - BOSANSKA STRANKA Mirnes Ajanović	0,00	0,00	0,00	47,24	0,00	0,00	227.098,14		227.145,38	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
19.	734	HSP BiH	0,00	5.671,38	0,00	5,75	0,00	0,00	209.267,24		214.944,37	0,0%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%	97,4%	0,0%	100,0%
20.	016	SRPSKA RADIKALNA STRANKA RS	0,00	7.012,93	16.244,20	0,00	0,00	4.069,20	172.002,79		199.329,12	0,0%	3,5%	8,1%	0,0%	2,0%	86,3%	0,0%	100,0%
21.	561	NARODNA DEMOKRATSKA STRANKA	3.637,00	2.577,00	16.500,00	19,00	0,00	2.668,00	169.088,00		194.489,00	1,9%	1,3%	8,5%	0,0%	1,4%	86,9%	0,0%	100,0%
22.	513	STRANKA PENZIONERA - UMIROVLJENIKA BiH	83.099,00	1.019,00	500,00	148,00	0,00	2.235,00	93.242,00		180.243,00	46,1%	0,6%	0,3%	0,1%	1,2%	51,7%	0,0%	100,0%

23.	1181	DEMOKRATSKA PARTIJA	0,00	5.436,00	200,00	20,43	0,00	550,00	160.806,16		167.012,59	0,0%	3,3%	0,1%	0,0%	0,3%	96,3%	0,0%	100,0%
24.	730	SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA BiH	296,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	106.715,26		107.011,26	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,7%	0,0%	100,0%
25.	861	HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO HERCEGOBOSNE	0,00	0,00	103.000,00	3,12	0,00	400,00	0,00		103.403,12	0,0%	0,0%	99,6%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	100,0%
26.	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BiH	500,00	801,00	12.847,51	0,00	0,00	1.000,00	68.092,80	2.381,32	85.622,63	0,6%	0,9%	15,0%	0,0%	1,2%	79,5%	2,8%	100,0%
27.	732	SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR. VOJISLAV ŠEŠELJ	0,00	800,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00	77.021,03		80.821,03	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	3,7%	95,3%	0,0%	100,0%
28.	279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	7,00	165,00	7.731,15	17,31	0,00	0,00	52.103,43		60.023,89	0,0%	0,3%	12,9%	0,0%	0,0%	86,8%	0,0%	100,0%
29.	005	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BiH	0,00	0,00	0,00	8,73	0,00	0,00	45.566,10		45.574,83	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
30.	020	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BiH	29,00	21.770,00	0,00	7.200,00	0,00	0,00	14.837,75		43.836,75	0,1%	49,7%	0,0%	16,4%	0,0%	33,8%	0,0%	100,0%
31.	1186	NOVA SOCIJALISTIČKA PARTIJA	420,00	15.191,00	8.500,00	0,00	0,00	2.400,00	0,00		26.511,00	1,6%	57,3%	32,1%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%	100,0%
32.	761	NEZAVISNA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	1.000,00	0,00	0,00	167,46	0,00	23.348,00		24.515,46	0,0%	4,1%	0,0%	0,0%	0,0%	95,2%	0,0%	100,0%
33.	1179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0,00	19.742,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00		19.942,00	0,0%	99,0%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
34.	1188	POŠAVSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,39	16.961,81		16.964,20	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
35.	1010	POKRET ZA SEMBERIJU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	12.193,56		13.393,56	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,0%	91,0%	0,0%	100,0%

36.	1015	KLADUŠKA STRANKA PRIVREDNOG PROSPERITETA	0,00	0,00	0,00	2,39	0,00	382,74	12.632,45		13.017,58	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	97,0%	0,0%	100,0%
37.	724	STRANKA ZA HERCEGOVINU - POKRET ZA TREBINJE	2.401,00	0,00	0,00	5,99	0,00	300,00	9.326,65		12.033,64	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,5%	77,5%	0,0%	100,0%
38.	731	EVROPSKA EKOLOŠKA STRANKA E-5	0,00	2.180,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.077,39		9.257,39	0,0%	23,5%	0,0%	0,0%	0,0%	76,5%	0,0%	100,0%
39.	1001	NOVA GRAĐANSKA INICIJATIVA -KOZARAC	0,00	0,00	250,00	0,00	0,00	1.200,00	7.660,00		9.110,00	0,0%	0,0%	2,7%	0,0%	13,2%	84,1%	0,0%	100,0%
40.	1004	STRANKA PRAVDE I RAZVOJA BIH	130,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	8.701,00		8.833,00	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	98,5%	0,0%	100,0%
41.	520	BOSANSKO HERCEGOVAČKA PODRINJSKA NARODNA STRANKA	660,00	1.830,00	500,00	0,00	0,00	1.080,00	3.600,00		7.670,00	8,6%	23,9%	6,5%	0,0%	14,1%	46,9%	0,0%	100,0%
42.	866	STRANKA UDRUŽENIH NEZAVISNIH DEMOKRATA BIH	0,00	1.510,00	310,00	0,00	0,00	0,00	5.000,40		6.820,40	0,0%	22,1%	4,5%	0,0%	0,0%	73,3%	0,0%	100,0%
43.	1177	STRANKA ZA NAROD BOSNE I HERCEGOVINE	2.090,00	3.800,00	500,63	0,00	0,00	0,00	0,00		6.390,63	32,7%	59,5%	7,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
44.	1008	POKRET ZA NAŠ GRAD PALE	132,00	572,50	0,00	24,02	0,00	0,00	5.298,09		6.026,61	2,2%	9,5%	0,0%	0,4%	0,0%	87,9%	0,0%	100,0%
45.	0	HSP HERCEG BOSNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.350,00	4.857,00		6.207,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	21,7%	78,3%	0,0%	100,0%
46.	407	HRVATSKI DEMOKRŠĆANI	0,00	0,00	0,00	4,06	0,00	5.300,00	0,00		5.304,06	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	99,9%	0,0%	0,0%	100,0%
47.	003	STRANKA ZA SREDNJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	576,00	4.246,00	38,00	4.860,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,9%	87,4%	0,8%	100,0%

48.	1009	DEMOKRATSKA STRANKA NARODA SRPSKE	0,00	0,00	0,00	2,71	0,00	0,00	4.515,60		4.518,31	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	99,9%	0,0%	100,0%
49.	1003	NEZAVISNA STRANKA DR MIHAJLO TOVIRAC	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.038,00		4.038,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
50.	905	HRVATSKA STRANKA PRAVA POSAVINE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.548,79	1,89	3.550,68	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,1%	100,0%
51.	983	POKRET ZA PRNJAVOR	0,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.857,68		3.057,68	0,0%	6,5%	0,0%	0,0%	0,0%	93,5%	0,0%	100,0%
52.	032	DEMOKRATSKA STRANKA INVALIDA BIH	600,00	0,00	2.100,65	0,00	0,00	345,60	0,00		3.046,25	19,7%	0,0%	69,0%	0,0%	11,3%	0,0%	0,0%	100,0%
53.	1017	NARODNA STRANKA (POKRET ZA BIOD)	0,00	0,00	0,00	1,28	0,00	0,00	2.955,00		2.956,28	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
54.	1189	NOVI EKONOMSKI POKRET U BIH	2.631,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		2.631,86	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
55.	1007	SNAGA BOSNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.459,28	3,11	2.462,39	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,9%	0,1%	100,0%
56.	0	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	30,00	0,00	0,00	1.990,00	0,00	0,00	0,00		2.020,00	1,5%	0,0%	0,0%	98,5%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
57.	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR ANTE STARČEVIĆ BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.500,00		1.500,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
58.	1183	PARTIJA PRAVOG PUTA	0,00	12,00	0,00	0,36	0,00	1.250,00	0,00		1.262,36	0,0%	1,0%	0,0%	0,0%	99,0%	0,0%	0,0%	100,0%
59.	930	BOŠNJAČKA SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00		1.200,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	100,0%
60.	0	HČSP BIH	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	960,00		1.010,00	0,0%	5,0%	0,0%	0,0%	0,0%	95,0%	0,0%	100,0%

61.	518	HRVATSKI PRAVAŠKI BLOK BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000,00		1.000,00								
62.	1018	STRANKA ZA MLADOST, RAZVOJ I BUDUĆNOST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	980,00		980,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	100,0%
63.	047	HRVATSKA NARODNA ZAJEDNICA	0,00	506,00	0,00	366,00	0,00	0,00	0,00		872,00	0,0%	58,0%	0,0%	42,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
64.	1185	STRANKA KOKUZA	695,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		695,00	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
65.	073	SELJAČKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	600,00	0,00		600,00								
66.	1190	STRANKA DIJASPORE BiH	394,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		394,00	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
67.	0	STRANKA REGIJE LIVNO	170,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200,00	0,00		370,00	45,9%	0,0%	0,0%	0,0%	54,1%	0,0%	0,0%	100,0%
68.	0	DEMOKRATSKA STRANKA FEDERALISTA	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		100,00								
69.	059	NOVI DEMOKRATSKI POKRET RUDO	0,00	65,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		65,00	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
70.	763	DEMOKRATI BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,00	0,00		60,00								
71.	050	DEMOKRATSKA STRANKA	30,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		30,00	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
72.	521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BiH	0,00	0,00	0,00	1,27	0,00	0,00	0,00		1,27	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
73.	879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	0,00	0,00		0,66	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
74.	1021	NARODNA STRANKA NOVI GRAD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	100,0%

75.	1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
76.	049	ZAVICAJNI SOCIJALDE MOKRATI - MILE MARCETA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
77.	725	PARTIJA PRIVREDNO G PROGRESA BIH																	
78.	017	HRVATSKA STRANKA PRAVA - HSP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
79.	026	STRANKA SPAS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
80.	1000	STRANKA HRVATSKO G PRAVA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
81.	353	BOSANSKO HERCEGOV AČKA HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
82.	370	KONGRESN A NARODNA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
83.	408	UJEDINJENA HSP BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
84.	516	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDISA RS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
85.	574	RADNIČKO- KOMUNISTI ČKA PARTIJA BiH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								
86.	1019	BRČANSKA DEMOKRAT SKA INICIJATIVA -ZA BOLJE BRČKO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00								

87.	847	POLITIČKA ORGANIZACIJA GRAĐANA "NEZAVISNA LISTA"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
88.	996	EKOLOŠKA DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
89.	0	VIZIONARSKO DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
90.	0	STRANKA SOCIJALNE SIGURNOSTI SRPSKIH BORACA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
91.	1006	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
92.	727	BIHACKA GRADANSKA ALTERNATIVA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
93.	839	BOSANSKO DEMOKRATSKA STRANKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
94.	1184	TVOJA I MOJA STRANKA U BIH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
		UKUPNO	1.317.821,25	1.431.124,20	388.695,87	767.689,30	167,46	93.687,64	18.927.707,11	3.442.076,32	26.368.969,15	5,0%	5,4%	1,5%	2,9%	0,4%	71,7%	13,1%	100,0%

b) Centralna izborna komisija BiH je prikupila podatke o sredstvima koja su u 2011. godini iz budžeta uplaćena političkim strankama. Iz budžeta sa svih nivoa u Bosni i Hercegovini političkim strankama su isplaćena sredstva u iznosu 19.956.137,41 KM.

273. Struktura finansiranja političkih stranaka iz budžeta u 2011. godini je sljedeća:

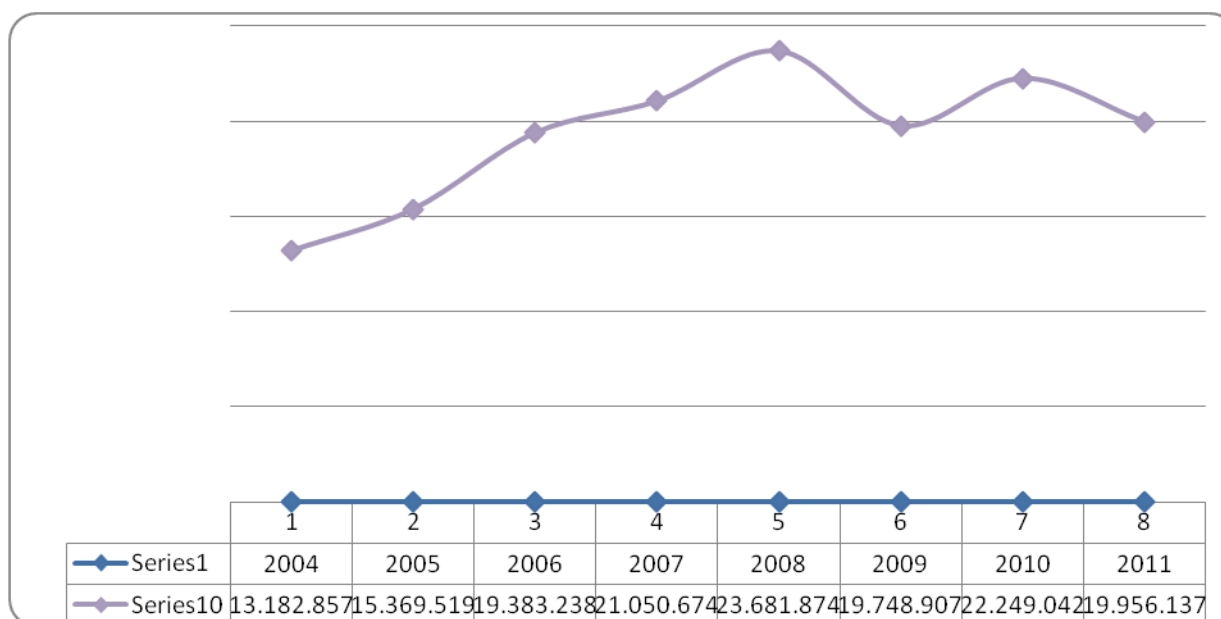
- Budžeti općina	7.122.137,42 KM	35,69 %
- Budžeti gradova	941.314,92 KM	4,72 %
- Brčko distrikt BiH	200.000,00 KM	1,00 %
- Budžeti kantona	4.386.311,72 KM	21,98 %
- Budžet FBiH	3.475.152,50 KM	17,41 %
- Budžet RS	3.200.001,00 KM	16,04 %
- Budžet BiH (isplaćeno političkim strankama)	292.005,28 KM	1,70 %
- Budžet BiH (utrošeno za rad klubova)	339.214,57 KM	1,46 %
UKUPNO	19.956.137,41 KM	100,00 %

274. U periodu od 2004. do 2011. godine političkim strankama su izdvojena sredstva iz budžeta u iznosu od 154.622.250,93 KM. Ukoliko se uporede iznosi sredstava koja su političkim subjektima isplaćena iz budžeta svih nivoa u Bosni i Hercegovini u periodu od 2004. do 2011. godine, evidentan je trend porasta svake godine, u odnosu na prethodnu, osim u 2009. godini kada je zabilježen pad od 16,61 % u odnosu na 2008. godinu i u 2011. godini, kada je iz budžeta izdvojeno 10,31% sredstava manje nego u 2010. godini, što se vidi iz naredne tabele:

Tabela 13 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004–2011. godini

Nivo vlasti	Sredstva isplaćena 2004. godine	Sredstva isplaćena 2005. godine	Sredstva isplaćena 2006. godine	Sredstva isplaćena 2007. godine	Sredstva isplaćena 2008. godine	Sredstva isplaćena 2009. godine	Sredstva isplaćena 2010. godine	Sredstva isplaćena 2011. godine	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Općine	5.630.813,48	6.730.835,38	7.730.249,74	7.669.036,83	8.900.882,54	7.454.532,70	7.214.768,57	7.122.137,42	
Gradovi			698.246,35	1.357.507,05	1.663.647,62	1.083.734,51	1.029.416,21	941.314,92	
Brčko distrikt BiH	3.076.024,50	199.999,94	199.999,94	199.999,82	259.999,69	200.000,00	200.000,00	200.000,00	
Kantoni		3.437.929,78	4.412.153,93	4.184.131,09	5.167.777,45	4.404.391,86	4.585.981,41	4.386.311,72	
Federacija BiH	1.500.000,00	2.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.291.998,00	5.000.000,00	3.475.152,50	
Republika Srpska	2.883.227,09	2.824.970,44	3.190.000,00	4.190.000,00	4.200.000,00	3.340.000,00	3.200.000,00	3.200.001,00	
Držav. nivo BiH	<i>Uplate stranaka</i>	92.792,18	175.783,58	152.588,48	188.090,00	192.836,45	440.811,00	453.560,00	292.005,28
	<i>Utrošeno za rad klubova</i>	np	np	np	261.910,00	296.730,29	533.439,62	565.316,00	339.214,57
UKUPNO:	13.182.857,25	15.369.519,12	19.383.238,44	21.050.674,79	23.681.874,04	19.748.907,69	22.249.042,19	19.956.137,41	
Porast /smanjenje u odnosu na prethodnu godinu	u KM	2.186.661,87	4.013.719,32	1.667.436,35	2.631.199,25	-3.932.966,35	2.500.134,50	-2.292.904,78	
	%	16,59%	26,11%	8,60%	12,50%	-16,61%	12,66%	-10,31%	

Grafikon 5 – Prikaz prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta u periodu 2004. do 2011. godine

275. U okviru budžetskih sredstva izdvojenim političkim strankama u 2011. godini, iz budžeta u Federaciji BiH izdvojena su sredstva u iznosu od 13.732.541,86 KM ili 68,81%, iz budžeta Republike Srpske 5.392.375,70 KM ili 27,02%, iz budžeta Brčko distrikta BiH 200.000,00 KM ili 1,00%, dok su iz budžeta Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 631.219,85 KM ili 3,17% od ukupnog iznosa budžetskih sredstava.

Tabela 14 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i Brčko distrikt BiH)

Red. br.	Naziv nivoa vlasti	Ukupno uplaćeno	Struktura sredstava
1	2	3	4
	Federacija BiH		
1.	Općine	5.271.534,79	26,42%
2.	Gradovi	599.542,85	3,00%
3.	Kantoni	4.386.311,72	21,98%
4.	Budžet FBiH	3.475.152,50	17,41%
I.	Ukupno FBiH	13.732.541,86	68,81%
	Republika Srpska		
1.	Općine	1.850.602,63	9,27%
2.	Gradovi	341.772,07	1,71%
3.	Budžet RS	3.200.001,00	16,04%
II.	Ukupno RS	5.392.375,70	27,02%
III.	Brčko distrikt BiH	200.000,00	1,00%
IV.	Državni nivo BiH	631.219,85	3,17%
	UKUPNO	19.956.137,41	100,00%

276. Iz budžeta općina u Federaciji BiH političkim strankama u 2011. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 5.271.534,79 KM, dok su iz budžeta općina u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu 1.850.602,63 KM⁹⁰.
277. Iz budžeta gradova u Federaciji BiH (Sarajevo i Mostar) političkim strankama isplaćena su sredstva u iznosu od 599.542,85 KM, dok je iz gradova u Republici Srpskoj (Istočno Sarajevo i Banja Luka) političkim strankama isplaćen iznos od 341.772,07 KM⁹¹.
278. Iz budžeta kantona u Federaciji BiH političkim strankama u 2011. godini isplaćena su sredstva u iznosu od 4.386.311,72 KM⁹².

1.3.2. Revizija i kontrola finansijskih izvještaja

279. Centralna izborna komisija BiH uspostavila je službu za reviziju finansiranja političkih stranaka koja, je u skladu s članom 14. stav 1. tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, izvršila pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja koje su podnijele političke stranke. Revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka uključuje izvještaje iz državnog i entitetskog sjedišta, uključujući i Brčko distrikt BiH, i najmanje dva regionalna ureda koja izabere Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka. Provođeci odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH provela je sljedeće aktivnosti:
- a) U skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, okončani su pregledi, kontrola i revizija godišnjih finansijskih izvještaja za 2010. godinu za 96 političkih stranaka, koliko ih je dostavilo finansijske izvještaje.
- Za 81 političku stranku Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka, na bazi kontrole finansijskih izvještaja, dodatne finansijske dokumentacije i dokaza prikupljenih iz drugih izvora, izdala je izvještaje o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
  - Izvještaji o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu s nalazima revizije, mišljenjem revizora i službenom potvrdom revizora o nalazu revizije objavljeni na web stranici Centralne izborne komisije BiH.
280. Za 15 političkih stranaka: Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik, Stranku demokratske akcije, Socijaldemokratsku partiju Bosne i Hercegovine, Stranku za Bosnu i Hercegovinu, Socijalističku partiju, Demokratsku partiju – Dragan Čavić, Narodnu stranku Radom za boljitak, Srpsku naprednu stranku, Srpsku demokratsku stranku, Partiju demokratskog progresa, Stranku kokuza, Bosanskohercegovačku patriotsku stranku – Sefer Halilović, Hrvatsku demokratsku zajednicu 1990, Hrvatsku demokratsku zajednicu Bosne i Hercegovine i Savez za bolju budućnost Bosne i Hercegovine, kod kojih je izvršena revizija u prostorijama stranaka, izdati su izvještaji o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za

⁹⁰ Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta općina političkim strankama u 2011. godini, str. 144

⁹¹ Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim strankama u 2011. godini, str. 148

⁹² Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim strankama u 2011. godini, str. 149

2010. godinu s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

281. Kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2010. godinu utvrđena su kršenja odredbi člana: 3, 4, 6, 8, 11, 12. i 14. Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.10 Izbornog zakona BiH kako slijedi:

- Odredbe člana 3. Zakona političke stranke kršile su na način što su ostvarile prihod iz izvora koji nisu propisani ovim zakonom, odnosno ostvarile su prihod od imovine koja nije u vlasništvu političke stranke;
- Neke od stranaka nemaju račune za nabavljene robe i usluge, što je suprotno odredbama člana 4. stav (2) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka;
- Suprotno odredbama člana 5. tada važećeg Zakona neke od političkih stranaka su primile priloge iznad zakonom propisanog limita;
- Suprotno odredbama člana 6. tada važećeg zakona, veći broj političkih stranka nije prijavio priloge fizičkih i pravnih osoba koji prelaze 100,00 KM;
- Odredbe člana 8. stav (1) tada važećeg zakona, političke stranke uglavnom su kršile tako što su besplatno koristile poslovne prostorije koje su im dodjeljivali entitetski, kantonalni i općinski organi, dok je manji broj stranaka primio priloge od javnih preduzeća, a znatan broj političkih stranka je suprotno odredbi iz člana 8. stav (2) ovog zakona primao priloge od pravnih lica koja su obavljala javne usluge na osnovu ugovora sa vladom;
- Odredbe člana 11. tada važećeg zakona političke stranke kršile su tako što su finansijske izvještaje dostavile sa zakašnjenjem, nisu imale tačne i adekvatne evidencije o svojim prihodima i rashodima, finansijske izvještaje nisu podnijele na obrascima utvrđenim Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, određeni broj stranaka nije dostavio dodatnu finansijsku dokumentaciju;
- Pojedine političke stranke u godišnjem finansijskom izvještaju nisu navele lica ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja niti su Centralnu izbornu komisiju BiH obavijestile o njihovom imenovanju, čime su prekršile odredbe člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka;
- Političke stranke su prekršile odredbe člana 15.1 Izbornog zakona BiH, na način što u finansijskim izvještajima nisu pravilno iskazale troškove izborne kampanje, a neke od političkih stranaka nisu dostavile postizborni finansijski izvještaj.

b) Služba za reviziju je, u skladu s članom 15. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 12. stav (6) i članom 18. stav (6) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka, Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavila informaciju o nepravilnostima koje su utvrđene kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka, ako jesu navedene u izvještajima o pregledu i izvještajima o reviziji političkih stranaka za 2010. godinu. Centralna izborna komisija BiH je

u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, u skladu s članom 13. stav (1) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 115. stav (1) Zakona o upravnom postupku⁹³, te člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine⁹⁴, donijela zaključak o pokretanju postupka protiv 39 političkih stranaka. Nakon provedenog postupka kod 24 političke stranke, radi utvrđivanja odgovornosti za kršenje odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 13. stav (2) prethodno važećeg zakona i članom 14. stav (2) novog Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izrekla novčane sankcije za 16 političkih stranaka. Za osam (8) političkih stranaka koje nisu dostavile godišnji finansijski izvještaj za 2010. godinu i nisu omogućile pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovog finansijskog poslovanja u skladu s članom 14. stav (7) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je izrekla administrativnu mjeru, kojom im je uskraćeno pravo da se kandiduju na narednim izborima – Lokalnim izborima 2012. godine. U toku je postupak utvrđivanja odgovornosti kod 15 političkih stranaka, za kršenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2010. godini.

c) Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled i kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političkih stranaka za 2011. godinu za 94 političke stranke, koliko ih je dostavilo godišnji finansijski izvještaj.

- Nakon izvršenog pregleda i kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu sačinjena je Informacija o pregledanim godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka za 2011. godinu i dat prijedlog da se kod 11 političkih stranaka izvrši revizija na terenu (u prostorijama stranaka), u skladu s članom 14. stav (7) tada važećeg zakona, odnosno članom 10. stav (8) novog Zakona o finansiranju političkih stranaka, da bi se moglo izraziti mišljenje o finansiranju u skladu s navedenim zakonom. To su: Demokratski narodni savez, Građanska demokratska stranka BiH, Hrvatska kršćanska demokratska unija BiH, Hrvatska stranka prava BiH, HSS-NHI, Liberalno demokratska stranka BiH, Nezavisna demokratska stranka, Partija ujedinjenih penzionera, Socijaldemokratska unija BiH, Stranka penzionera/umirovljenika BiH i Srpska radikalna stranka Republike Srpske. Također, dat je prijedlog da se izvrši revizija u prostorijama stranaka i kod četiri političke stranaka koje nisu dostavile finansijske izvještaje za 2011. godinu, a to su: Demokratska stranka Srpske, Građanska partija napretka, Narodna stranka Brčko distrikt BiH i Srpski pokret obnove Republike Srpske.

U skladu sa zaključkom Centralne izborne komisije BiH i planom aktivnosti za 2012. godinu, u toku su aktivnosti pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2011. godinu i odvijaju se na sljedeći način:

- Kod sedam (7) političkih stranaka izvršena je revizija u prostorijama stranaka i u toku je izrada izvještaja o izvršenoj reviziji s nalazima revizije i mišljenjem revizora.
- Za 83 političke stranke, kod kojih je na bazi kontrole finansijskih izvještaja, dodatne finansijske dokumentacije koju su dostavile političke stranke i dokaza prikupljenih iz drugih izvora (podaci o finansiranju političkih stranaka iz budžeta sa svih nivoa vlasti, podaci o prostorima koje općine dodjeljuju političkim strankama na korištenje, podaci o ugovorima

⁹³ „Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09

⁹⁴ „Službeni glasnik BiH“, br. 50/07 i 33/09

sklopljenim između vlade i pravnih lica donatora političkih stranaka, podaci iz jedinstvenog registra računa kod Centralne banke BiH i drugi raspoloživi dokazi), moguće izdati izvještaje o pregledu u kojima će biti izraženo mišljenje revizora da li su se političke stranke finansirale u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, u toku je izdavanje izvještaja o pregledu s nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka. Izdata su u skladu s Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka 63 izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu, od kojih je 59 u formi konačnih, dok su četiri (4) izvještaja u formi preliminarnih dostavljena političkim strankama na očitovanje. Nakon što se političke stranke očituju na izvještaj ili eventualno dostave druge dokaze, Služba za reviziju izdat će konačne izvještaje o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu s mišljenjem revizora i službenom potvrdom nalaza revizije.

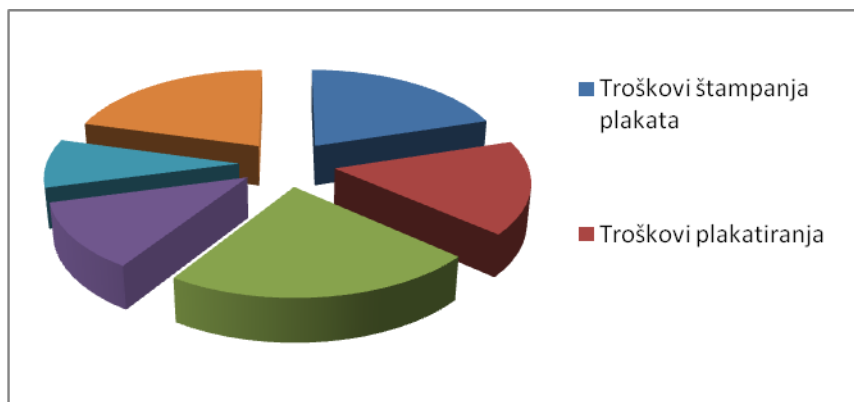
- d) U skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom BiH, izvršena je preliminarna kontrola finansijskih izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana objave rezultata izbora (postizbornih finansijskih izvještaja) za Lokalne izbore 2012. godine i izdata je Informacija o dostavljenim postizbornim finansijskim izvještajima sa: pregledom troškova izborne kampanje, analizom troškova koje su politički subjekti mogli ostvariti u skladu s odredbama člana 15.1 stav (2) i člana 15.10 Izbornog zakona BiH i pregledom izvora finansiranja političkih partija u vrijeme izborne kampanje. Na Lokalnim izborima 2012. godine učestvovalo je 490 političkih subjekata (85 političkih stranaka, 59 koalicija političkih stranaka, 330 nezavisnih kandidata i 16 listi nezavisnih kandidata. Za finansiranje izborne kampanje u skladu s članom 15.10. Izbornog zakona BiH politički subjekti u okviru zakonom propisanog limita mogli su potrošiti 20.868.760,30 KM, od čega političke stranke 18.675.372,00 KM i nezavisni kandidati 2.193.388,30 KM. Centralnoj izbornoj komisiji BiH postizborni finansijski izvještaj su podnijele 44 političke stranke ili 51,76 % od broja stranaka koje su učestvovale na izborima. Od ukupno 330 nezavisnih kandidata koji su učestvovali na izborima, postizborni finansijski izvještaj podnijelo ih je svega 9 ili 2,73%. Postizborni finansijski izvještaj nisu podnijeli 41 politička stranka i 321 nezavisni kandidat. Politički subjekti koji su Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnijeli postizborni finansijski izvještaj, iskazali su troškove izborne kampanje u iznosu od 7.012.452,61 KM, od čega političke stranke 6.994.309,42 KM, a nezavisni kandidati 18.143,19 KM. Strukturu troškova izborne kampanje u periodu od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora, kod političkih stranaka koje su podnijele finansijski izvještaj, čine:

- Troškovi štampanja plakata	1.407.850,97 KM	20,13 %
- Troškovi plakatiranja	1.145.226,46 KM	16,37 %
- Troškovi štampanja predizbornih oglasa, proglasa, saopćenja i sl.u javnim glasilima	1.581.481,98 KM	22,61 %
- Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	819.159,70 KM	11,71 %
- Troškovi štampanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima	596.048,46 KM	8,52 %
- Ostali troškovi propagande	1.444.541,75 KM	20,65 %

UKUPNO

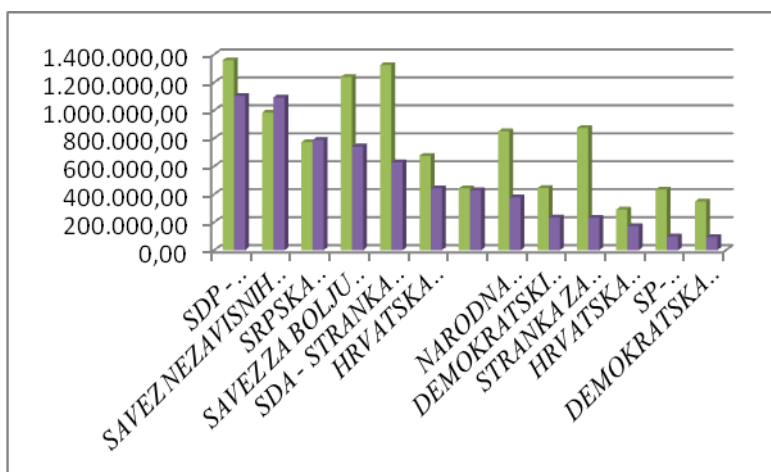
6.994.309,32 KM 100,00%

Grafikon 6 – Struktura troškova političkih subjekata u periodu od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora

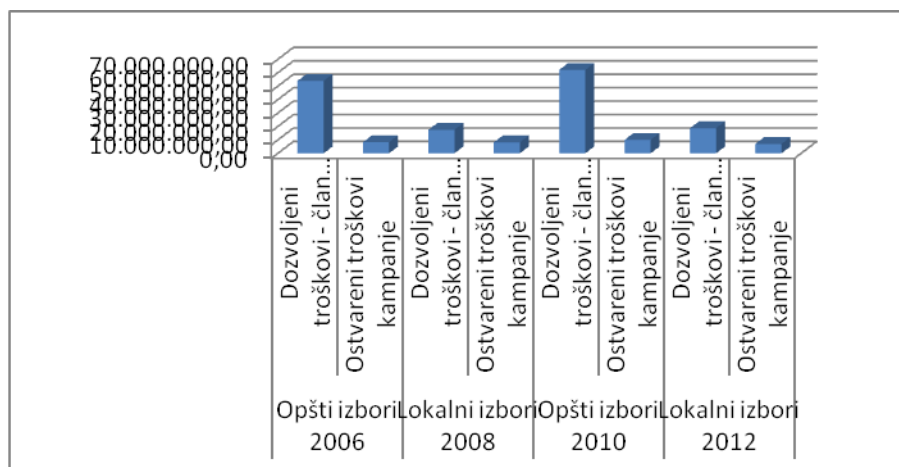
Uvidom u podatke o ostvarenim troškovima izborne kampanje koje su iskazali politički subjekti u postizbornim finansijskim izvještajima, utvrđeno je da su dvije političke stranke: Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik i Srpska demokratska stranka i jedan nezavisni kandidat, prekoračili limit propisan u članu 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD – Milorad Dodik limit je prekoračio za 109.537,23 KM, a Srpska demokratska stranka limit je prekoračila za 15.444,51 KM, dok je nezavisni kandidat Matija Marjanović troškove izborne kampanje prekoračio za 1.653,10 KM.

Grafikon 7 – Prikaz maksimalno dozvoljenih i ostvarenih troškova izborne kampanje za 13 političkih stranaka, koje su ostvarile troškove izborne kampanje u iznosima 100.000 - 1.000.000 KM

Za finansiranje troškova izborne kampanje, za izbore koji su provedeni 2006, 2008, 2010. i 2012. godine, političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od 33.404.146,45 KM. Za finansiranje kampanje za Opće izbore 2006. godine utrošena su sredstva u iznosu od 8.236.564,58 KM, finansiranje kampanje za Lokalne izbore 2010. godine utrošeno je 8.156.606,92 KM, za finansiranje Općih izbora 2010. godine utrošeno je 10.016.665,53 KM, dok su (prema nepotpunim podacima iz razloga što 41 politička stranka nije dostavila postizborni finansijski izvještaj) političke stranke za Lokalne izbore 2012. godine utrošile sredstva u iznosu od 6.994.309,42 KM.

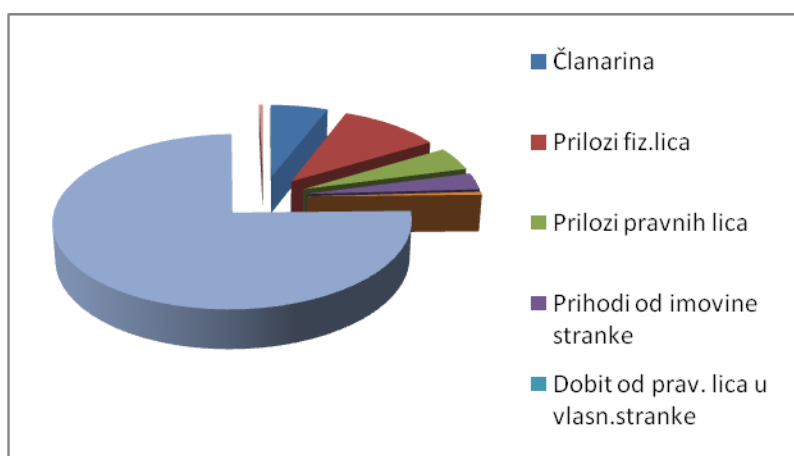
Grafikon 8 – Usporedni pregled troškova izborne kampanje

U periodu od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora 2012. godine političke stranke su u finansijskim izvještajima iskazale ukupne prihode u iznosu od 13.653.311,51 KM, čiju strukturu čine:

- Članarine	810.169,33	KM	5,93 %
- Prilozi fizičkih lica	1.433.135,15	KM	10,50 %
- Prilozi pravnih lica	610.466,33	KM	4,47 %
- Prihodi od imovine	437.210,39	KM	3,20 %
- Prihodi od pravnih lica	0,00	KM	0,00 %
- Prihodi od poklona	78.940,48	KM	0,58 %
- Prihodi iz budžeta	10.233.045,77	KM	74,95 %
- Ostali prihodi	50.344,06	KM	0,37%
UKUPNO	13.653.311,51	KM	100,00%

Grafikon 9 – Prikaz izvora finansiranja političkih stranaka

Istovremeno, političke stranke su na dan 6. 11. 2012. godine (zadnji dan izvještajnog perioda) iskazale obaveze u iznosu od 7.692.475,79 KM. Iz navedenog proizilazi da procenat finansiranja političkih stranaka u ovom izvještajnom periodu, iz vlastitih izvora (prihoda političkih stranaka) iznosi 63,96%, dok finansiranje iz tuđih izvora (obaveze političkih stranaka – zajmovi, lizing, dobavljači, obaveze prema zaposlenim i sl.) iznosi 36,04%.

1.3.3. Sankcionisanje političkih stranaka⁹⁵

282. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁹⁶, koji se odnose na njena ovlaštenja, izrekla novčane sankcije političkim strankama zbog kršenja odredbi koje se odnose na: izvore finansiranja, zabranjene priloge, obaveze prijavljivanja priloga, obaveze vođenja evidencija o приходima i rashodima i obaveze podnošenja finansijskih izvještaja za svaku kalendarsku godinu. U toku 2012. godine Centralna izborna komisija BiH izrekla je sljedeće sankcije političkim strankama:

- a) Doneseno je 16 odluka kojima su novčano sankcionisane političke stranke u ukupnom iznosu od 95.500,00 KM zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbi člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona BiH.

Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, a u vezi s članom 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, izrekla novčane sankcije za 16 političkih stranaka koje su kršile odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka u 2010. godini. Prema nepravosnažnim odlukama Centralne izborne komisije BiH, kazne se kreću u rasponu od 500,00 KM do 23.000,00 KM.

- b) Za osam (8) političkih stranaka koje nisu dostavile godišnji finansijski izvještaj za 2010. godinu i nisu omogućile pristup svojim prostorijama, kako bi Služba za reviziju izvršila reviziju njihovih finansijskih izvještaja u skladu s članom 14. stav (7) tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH je izrekla administrativnu mjeru, kojom im je uskraćeno pravo da se kandiduju na narednim izborima – Lokalnim izborima 2012. godine.

1.3.4. Ostale aktivnosti

283. Osim provedbe ključnih aktivnosti iz oblasti Zakona o finansiranju političkih stranaka (prijem i kontrola godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, kancelarijske revizije, terenske revizije i sankcioniranje političkih stranaka), Centralna izborna komisija BiH je u 2012. godini provodila i druge aktivnosti i radnje, koje također definišu oblast finansiranja političkih stranaka, kao što su: stalna koordinacija s političkim strankama i davanje pismenih odgovora na njihove upite, uz nastojanje da se u potpunosti ispoštuju principi informisanja javnosti o finansiranju političkih stranaka; saradnja s NVO i drugim organizacijama koje prate primjenu Zakona o finansiranju političkih stranaka, kao i saradnja s međunarodnim ekspertima. Naime, Centralna izborna komisija BiH tokom 2012. godine nastojala je pismeno odgovoriti na sve upite političkih stranaka, koji su se odnosili na primjenu odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka i svih nivoa vlasti u Bosni i

⁹⁵ Prilog 4 - Pregled sankcionisanih političkih stranaka, str. 149

⁹⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 95/12

Hercegovini, otklanjajući time nedoumice kod političkih stranaka u vezi s tumačenjem samog Zakona. Također, Centralna izborna komisija BiH je, poštujući ključne principe informisanja javnosti, a posebno princip otvorenosti, kada su u pitanju modaliteti finansiranja političkih stranaka, ostvarila dobru saradnju i s medijima u Bosni i Hercegovini, u pogledu davanja relevantnih informacija koje definišu oblast finansiranja političkih stranaka.

Centralna izborna komisija BiH je, nastojeći da stvori zakonske i institucionalne pretpostavke za uređenje tzv. političkih finansija, u 2012. godini, ostvarila saradnju i s međunarodnim ekspertima iz oblasti antikorupcijskih zakona u koje spada i Zakon o finansiranju političkih stranaka. U okviru međunarodne saradnje, Centralna izborna komisija BiH je sačinila informaciju o svim do sada preduzetim i realizovanim aktivnostima, iz svoje nadležnosti, na implementaciji preporuka Grupe zemalja Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvještaja za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost finansiranja političkih stranaka.

2. Zaključna razmatranja

284. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14. stav 2. Zakona o finansiranju političkih stranaka, nadležna za provođenje odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka. U 2012. godini Centralna izborna komisija BiH provodila je sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka koje se mogu grupisati na sljedeći način: prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka, kontrola i revizija finansijskih izvještaja, sankcionisanje političkih stranaka i ostale aktivnosti. U toku provođenja odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH uočila je određene nedostatke, na osnovu kojih je inicirala i izmjene i dopune ovog zakona, koje se uglavnom odnose na: izvore finansiranja političkih stranaka; obavezu prijavljivanja priloga; način prikupljanja priloga, usaglašavanje načina finansiranja političkih stranaka iz državnog budžeta s entitetskim, kantonalnim i općinskim propisima kao i propisima Brčko distrikta BiH. Novi Zakon o finansiranju političkih stranaka je donesen 16. novembra 2012. godine, a na snagu je stupio 6. decembra iste godine.
285. Novim Zakonom propisano je da se političke stranke mogu finansirati iz dva nova izvora finansiranja: izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organizovanja stranačkih manifestacija kao i od kreditnog zaduženja kod banaka.
286. Predloženim odredbama Zakona propisuje se način korištenja finansijskih sredstava, odnosno isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke, kako bi se osiguralo namjensko korištenje finansijskih sredstava.
287. Uređen je pojam članarine kao i ograničenje visine iznosa članarine na godišnjem nivou. Utvrđen je limit na ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičkog lica jednoj političkoj stranci u iznosu od 10.000,00 KM (deset hiljada konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini. Ukupan limit dobrovoljnih priloga pravnog lica jednoj političkoj stranci utvrđen je u iznosu od 50.000,00 KM (pedeset hiljada konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.

288. Detaljno su propisani zabranjeni prilozi, odnosno taksativno je nabrojano devet zabranjenih priloga iz kojih se političke stranke ne smiju finansirati. Uprkos zabrani finansiranja političkih stranaka organima uprave države BiH, entiteta, kantona, Brčko distrikta BiH, te gradskim i općinskim organima, napravljen je izuzetak kada se radi o korištenju poslovnih prostorija koje je stranka dobila na osnovu odluke nadležnog organa. Pored toga što se finansiranje političkih stranaka zabranjuje drugim državama, stranim političkim strankama i stranim pravnim licima, propisan izuzetak kada se radi o finansiranju programa namijenjenih za edukaciju, a s ciljem razvoja i promocije demokratskih principa.
289. Zakonom je propisana zabrana finansiranja političkih stranaka privatnim preduzećima koja su s organima izvršne vlasti na svim nivoima u BiH sklopila ugovor o javnoj nabavci usluga, ugovor o javnoj nabavci roba ili ugovor o javnoj nabavci radova u skladu s propisima o javnim nabavkama u BiH, ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM (deset hiljada konvertibilnih maraka). Propisano je da se odredbe ovog zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, zabranu finansiranja i pogodovanja te nadzor i finansijsko poslovanje odgovarajuće primjenjuju na liste nezavisnih kandidata i nezavisne kandidate.

Za političke stranke, liste nezavisnih kandidata i kandidate koje prekrše odredbe ovog zakona propisane su kaznene odredbe, koje predviđaju novčane kazne u iznosu od 500,00 KM (pet stotina konvertibilnih maraka) do 5.000,00 KM (pet hiljada konvertibilnih maraka), kao i novčane kazne do trostrukog iznosa primljenih priloga iznad zakonom utvrđenog limita ili iz izvora koji su zakonom propisani kao zabranjeni, ukoliko ih politička stranka, lista nezavisnih kandidata i kandidat ne prijave i ne uplate u državni budžet.

290. Pored toga što su novim Zakonom o finansiranju političkih stranaka utvrđena određena nova rješenja i precizirane pojedine zakonske odredbe, Centralna izborna komisija BiH se može suočiti s određenim problemima u njegovoj implementaciji, kao što su:
- Kao jedan od izvora finansiranja političkih stranaka propisana je izdavačka djelatnost, prodaja propagandnog materijala i organizovanje partijskih manifestacija. Spomenuti izvor finansiranja se kosi s definicijom političke stranke, koja je kao udruženje građana, neprofitna organizacija. Ukoliko se političke stranke budu bavile izdavačkom djelatnošću i prodajom propagandnog materijala, tada ulaze u sferu poslovanja kojim se ostvaruje profit, pa podliježu svim poreznim propisima, procesu fiskalizacije i sl., kao pravna lica koja djeluju radi ostvarivanja profita.
  - Odredba zakona koja propisuje kreditno zaduženje kod banaka kao jedan od izvora finansiranja političkih stranaka, propisana u članu 3. stav (1) tačka g), i u vezi s njom odredba član 9. stav (2), prema kojoj je zabranjeno finansiranje političkih stranaka podizanjem kredita kod banaka u kojima je udio državnog osnivačkog kapitala veći od 25%, neprimjerena je situaciji u Bosni i Hercegovini jer banke, s jedne strane, u skladu sa entitetskim Zakonima o bankama – Zakon o bankama u Federaciji BiH⁹⁷ i Zakon o bankama u Republici Srpskoj⁹⁸ ne mogu kreditirati političke stranke, a sa druge strane

⁹⁷ „Službene novine Federacije BiH“, br. 39/98, 32/00, 48/01, 41/02, 58/02, 28/03 i 19/03

⁹⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 44/03 i 74/04

banci koja bi imala procenat državnog kapitala veći od 10%, Agencija za bankarstvo bi oduzela dozvolu za rad, izuzev Investiciono-razvojne banke Republike Srpske i Razvojne banke Federacije BiH koje su 100% u državnom vlasništvu. U kontekstu kaznene odredbe iz člana 19. stav (1) tačka c) ovog zakona, ukoliko bi politička stranka pribavila sredstva iz kredita Investiciono-razvojne banke Republike Srpske i Razvojne banke Federacije BiH pod ekstremno povoljnim uslovima (niska kamatna stopa, dug grace period i sl.) izložila bi se riziku da plati novčanu kaznu u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM.

- Odredbe člana 5. stav (4) i člana 6. stav (2) stvaraju određene nedoumice oko toga da li se dobrovoljni prilozi političkoj stranci mogu uplaćivati gotovinski putem blagajne ili ih donator treba uplaćivati direktno na transakcijski račun. Član 5. (članarina i dobrovoljni prilozi) u stavu (4) propisuje da su političke stranke dužne su voditi evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga. Ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate. Član 6. (Ograničenje ukupne visine priloga) u stavu (2) propisuje da se dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun centrale političke stranke.

S obzirom da limit na novčane donacije političkim strankama od strane pravnih lica iznosi 50.000,00 KM, a u kontekstu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti⁹⁹, prema kome su sve finansijske institucije obavezne da prate obavljanje transakcije u iznosu 30.000 KM ili više bez obzira da li je transakcija obavljena u jednoj operaciji ili u nekoliko evidentno povezanih transakcija i iste prijaviti Finansijsko-obavještajnom odjelu Državne agencije za istrage i zaštitu, kako se takva obaveza ne odnosi na političke stranke, moguće su zloupotrebe, ukoliko se omogući da stranke priloge u većim iznosima primaju u gotovini.

- I pored toga što su Zakonom detaljno uređena izdvajanja iz državnog budžeta za političke stranke i nezavisne kandidate koji su osvojili mandate na izborima, ostala su neriješena pitanja kod planiranja i izdvajanja sredstva iz entitetskih budžeta, odnosno budžeta Federacije BiH, kantonalnih i općinskih budžeta, s obzirom da Federacija BiH nije, u skladu s članom 3. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranka, donijela entitetski propis kojim bi se uredilo finansiranje političkih stranaka.
- Kaznenim odredbama iz člana 19. Zakona nije predviđena kazna ukoliko političke stranke: ne vode evidencije o prihodima i rashodima, osim članarina i priloga fizičkih i pravnih lica, ili uopće ne vode poslovne knjige; ne podnose finansijske izvještaje u roku i na način kako je propisala Centralna izborna komisija BiH i ne imenuju osobu ovlaštenu za podnošenje finansijskih izvještaja i kontakte sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

291. Ne postojanje kaznenih mjera za spomenute prekršaje značajno otežava kontrolu finansiranja političkih stranaka, postupak utvrđivanja da li političke stranke finansijska sredstva koriste isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, pa čak može doći i do toga da je nemoguće izvršiti njihovu kontrolu.

---

⁹⁹ „Službeni glasnik BiH”, br. 53/09

PRILOZI

Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta općina političkim strankama u 2011. godini	144
Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim strankama u 2011. godini.....	148
Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim strankama u 2011. godini	149
Prilog 4 – Pregled sankcionisanih političkih stranaka u 2012. godini	149

Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta općina političkim strankama

u 2011. godini

Općine u Federaciji Bosne i Hercegovine

Red. br.	Kod	Naziv općine	Planirana sredstva	Uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	050	TUZLA	365.688,22	317.295,00	-48.393,22	86,77%
2.	133	NOVI GRAD SARAJEVO	343.414,02	343.414,02	0,00	100,00%
3.	136	CENTAR SARAJEVO	299.998,96	299.998,96	0,00	100,00%
4.	139	NOVO SARAJEVO	299.582,98	299.582,98	0,00	100,00%
5.	091	TRAVNIK	223.200,00	223.200,00	0,00	100,00%
6.	032	SANSKI MOST	200.000,00	161.830,00	-38.170,00	80,92%
7.	137	STARI GRAD SARAJEVO	179.446,20	179.446,20	0,00	100,00%
8.	093	ZENICA	169.976,00	169.976,00	0,00	100,00%
9.	112	VITEZ	162.500,00	162.500,00	0,00	100,00%
10.	079	ŽIVINICE	150.000,00	113.750,06	-36.249,94	75,83%
11.	127	KONJIC	145.860,00	145.860,00	0,00	100,00%
12.	135	VOGOŠĆA	130.000,00	130.000,00	0,00	100,00%
13.	042	MAGLAJ	125.400,00	125.400,00	0,00	100,00%
14.	126	JABLANICA	121.800,60	117.961,12	-3.839,48	96,85%
15.	002	CAZIN	120.300,00	49.731,72	-70.568,28	41,34%
16.	109	BUGOJNO	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
17.	115	KISELJAK	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
18.	001	VELIKA KLADUŠA	117.949,95	117.949,95	0,00	100,00%
19.	065	JAJCE	104.992,64	104.992,64	0,00	100,00%
20.	003	BIHAĆ	101.200,00	85.360,00	-15.840,00	84,35%
21.	125	PROZOR / PROZOR-RAMA	100.788,00	107.997,00	7.209,00	107,15%
22.	094	KAKANJ	100.000,00	74.997,00	-25.003,00	75,00%
23.	110	GORNJI VAKUF – USKOPJE	96.600,00	96.600,00	0,00	100,00%
24.	044	GRAČANICA	95.000,00	89.144,36	-5.855,64	93,84%
25.	131	ILIDŽA	91.944,00	91.944,00	0,00	100,00%

26.	130	HADŽIĆI	90.000,00	90.000,00	0,00	100,00%
27.	039	TEŠANJ	81.001,00	81.001,00	0,00	100,00%
28.	075	ŽEPČE	80.000,00	67.432,10	-12.567,90	84,29%
29.	172	ČITLUK	79.999,92	79.999,92	0,00	100,00%
30.	111	NOVI TRAVNIK	77.280,00	77.280,00	0,00	100,00%
31.	049	SREBRENİK	76.000,00	41.123,74	-34.876,26	54,11%
32.	118	ILIJAS	73.056,00	72.068,46	-987,54	98,65%
33.	022	ORASJE	70.607,25	70.607,25	0,00	100,00%
34.	077	ZAVIDOVIĆI	69.600,01	63.800,01	-5.800,00	91,67%
35.	078	BANOVIĆI	65.000,00	65.000,00	0,00	100,00%
36.	116	VISOKO	65.000,00	65.000,00	0,00	100,00%
37.	004	BOSANSKA KRUPA	60.000,00	50.000,00	-10.000,00	83,33%
38.	059	KLJUČ	56.139,00	37.181,11	-18.957,89	66,23%
39.	005	BUŽIM	50.000,11	50.000,11	0,00	100,00%
40.	047	LUKAVAC	50.000,00	50.000,00	0,00	100,00%
41.	171	LJUBUŠKI	49.979,00	26.711,00	-23.268,00	53,44%
42.	025	GRADAČAC	47.250,00	42.702,16	-4.547,84	90,37%
43.	082	SAPNA	42.744,20	27.407,99	-15.336,21	64,12%
44.	080	KALESİJA	40.298,00	40.298,00	0,00	100,00%
45.	106	LIVNO	37.900,00	37.900,00	0,00	100,00%
46.	017	ODŽAK	36.000,00	36.000,00	0,00	100,00%
47.	124	TOMISLAVGRAD	36.000,00	35.640,00	-360,00	99,00%
48.	129	KREŠEVO	34.221,00	31.369,25	-2.851,75	91,67%
49.	173	ČAPLJINA	30.000,00	30.000,00	0,00	100,00%
50.	176	STOLAC	30.000,00	30.000,00	0,00	100,00%
51.	095	VAREŠ	23.736,00	6.219,00	-17.517,00	26,20%
52.	148	POSUŠJE	22.500,00	5.624,98	-16.875,02	25,00%
53.	098	KLADANJ	20.000,00	0,00	-20.000,00	0,00%
54.	036	DOBOJ ISTOK	19.200,00	15.142,00	-4.058,00	78,86%
55.	114	FOJNICA	15.002,00	15.002,00	0,00	100,00%
56.	052	ČELIĆ	15.000,05	14.999,44	-0,61	100,00%
57.	020	DOMALJEVAC – ŠAMAC	11.000,00	11.000,00	0,00	100,00%
58.	174	NEUM	11.000,00	0,00	-11.000,00	0,00%

59.	167	GORAŽDE	10.653,60	10.653,60	0,00	100,00%
60.	089	DONJI VAKUF	10.535,12	10.535,12	0,00	100,00%
61.	113	BUSOVAČA	9.000,00	9.000,00	0,00	100,00%
62.	149	GRUDE	8.750,00	2.350,00	-6.400,00	26,86%
63.	117	BREZA	6.961,14	6.961,14	0,00	100,00%
64.	055	TEOČAK	6.300,00	6.300,00	0,00	100,00%
65.	181	RAVNO	4.000,00	4.000,00	0,00	100,00%
66.	183	USORA	4.000,00	0,00	-4.000,00	0,00%
67.	037	DOBOJ JUG	3.400,00	3.400,00	0,00	100,00%
68.	067	DOBRETIĆI	2.894,40	2.894,40	0,00	100,00%
69.	018	ODŽAK / VUKOSAVLJE	0,00	0,00	0,00	
70.	030	BOSANSKI PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
71.	057	DRVAR	0,00	0,00	0,00	
72.	084	BOSANSKO GRAHOVO / GRAHOVO	0,00	0,00	0,00	
73.	085	GLAMOČ	0,00	0,00	0,00	
74.	096	OLOVO	0,00	0,00	0,00	
75.	107	KUPRES (FBiH)	0,00	0,00	0,00	
76.	143	PALE (FBiH)	0,00	0,00	0,00	
77.	165	FOČA (FBiH)	0,00	0,00	0,00	
		UKUPNO	5.717.649,37	5.271.534,79	-446.114,58	92,20%

Općine u Republici Srpskoj

Red. br.	Kod	Naziv općine	Planirana sredstva	Uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	029	BIJELJINA	236.999,64	236.999,64	0,00	100,00%
2.	166	FOČA (RS)	120.001,20	120.001,20	0,00	100,00%
3.	074	TESLIĆ	120.000,00	120.000,00	0,00	100,00%
4.	009	PRIJEDOR	100.000,00	100.000,00	0,00	100,00%
5.	083	ZVORNIK	143.215,40	92.709,00	-50.506,40	64,73%
6.	010	BOSANSKA GRADIŠKA / GRADIŠKA	90.000,01	81.642,87	-8.357,14	90,71%
7.	014	DERVENTA	80.000,00	79.999,99	-0,01	100,00%
8.	011	LAKTAŠI	77.000,00	77.000,00	0,00	100,00%
9.	038	DOBOJ	106.091,95	70.459,74	-35.632,21	66,41%
10.	013	PRNJAVOR	69.999,90	59.499,69	-10.500,21	85,00%
11.	056	UGLJEVIK	54.200,00	54.200,00	0,00	100,00%
12.	008	BOSANSKA DUBICA / KOZARSKA DUBICA	99.999,96	52.542,67	-47.457,29	52,54%
13.	024	MODRIČA	49.999,80	49.999,80	0,00	100,00%
14.	064	MRKONJIĆ GRAD	45.000,00	45.000,00	0,00	100,00%
15.	140	NOVO SARAJEVO / ISTOČNO NOVO SARAJEVO	40.000,12	40.000,12	0,00	100,00%
16.	182	TREBINJE	39.998,00	39.998,00	0,00	100,00%
17.	016	BOSANSKI BROD / BROD	49.600,01	39.735,00	-9.865,01	80,11%
18.	121	SOKOLAC	35.203,00	35.203,00	0,00	100,00%
19.	070	KOTOR-VAROŠ	35.000,00	35.000,00	0,00	100,00%
20.	007	BOSANSKI NOVI / NOVI GRAD	34.999,86	34.999,86	0,00	100,00%
21.	105	SREBRENICA	28.000,00	28.000,00	0,00	100,00%
22.	164	GACKO	27.956,00	27.950,00	-6,00	99,98%
23.	132	ILIDŽA / ISTOČNA ILIDŽA	25.876,00	25.876,00	0,00	100,00%
24.	180	BILEĆA	24.900,00	24.900,00	0,00	100,00%
25.	021	BOSANSKI ŠAMAC / ŠAMAC	24.499,00	24.499,00	0,00	100,00%
26.	088	ŠIPOVO	20.397,00	20.397,00	0,00	100,00%
27.	146	ROGATICA	20.000,00	20.000,00	0,00	100,00%
28.	104	BRATUNAC	19.999,00	19.999,00	0,00	100,00%
29.	144	PALE (RS)	18.900,00	18.521,97	-378,03	98,00%
30.	026	GRADAČAC / PELAGIĆEVO	17.000,00	17.000,00	0,00	100,00%
31.	161	NEVESINJE	15.000,00	16.612,51	1.612,51	110,75%
32.	103	VLASENICA	21.000,00	15.750,00	-5.250,00	75,00%
33.	147	VIŠEGRAD	15.090,00	15.090,00	0,00	100,00%
34.	185	MILIĆI	19.067,60	11.828,60	-7.239,00	62,04%
35.	012	SRBAC	20.000,00	10.730,00	-9.270,00	53,65%

36.	170	RUDO	10.000,00	9.826,80	-173,20	98,27%
37.	035	ČELINAC	11.999,10	8.299,33	-3.699,77	69,17%
38.	142	TRNOVO (RS)	8.091,60	8.091,60	0,00	100,00%
39.	061	RIBNIK	8.000,00	7.999,97	-0,03	100,00%
40.	101	ŠEKOVIĆI	6.622,00	6.622,00	0,00	100,00%
41.	163	KALINOVIK	6.000,00	6.000,00	0,00	100,00%
42.	068	SKENDER-VAKUF / KNEŽEVO	5.840,83	5.840,83	0,00	100,00%
43.	054	LOPARE	9.000,00	5.569,44	-3.430,56	61,88%
44.	169	ČAJNIČE	5.500,00	5.500,00	0,00	100,00%
45.	177	STOLAC / BERKOVIĆI	7.500,00	5.250,00	-2.250,00	70,00%
46.	123	HAN PIJESAK	6.200,00	4.650,00	-1.550,00	75,00%
47.	184	KOSTAJNICA	4.000,00	4.000,00	0,00	100,00%
48.	045	GRAČANICA / PETROVO	3.400,00	3.400,00	0,00	100,00%
49.	179	LjUBINJE	3.000,00	3.000,00	0,00	100,00%
50.	168	GORAŽDE / NOVO GORAŽDE	4.000,00	2.000,00	-2.000,00	50,00%
51.	006	BOSANSKA KRUPA / KRUPA NA UNI	1.208,00	1.208,00	0,00	100,00%
52.	033	SANSKI MOST / OŠTRA LUKA	10.200,00	1.200,00	-9.000,00	11,76%
53.	018	ODŽAK / VUKOSAVLJE	0,00	0,00	0,00	
54.	023	ORAŠJE / DONJI ŽABAR	0,00	0,00	0,00	
55.	031	BOSANSKI PETROVAC / PETROVAC	0,00	0,00	0,00	
56.	058	DRVAR / ISTOČNI DRVAR	0,00	0,00	0,00	
57.	066	JAJCE / JEZERO	0,00	0,00	0,00	
58.	081	KALESIJA / OSMACI	0,00	0,00	0,00	
59.	108	KUPRES (RS)	0,00	0,00	0,00	
60.	158	MOSTAR / ISTOČNI MOSTAR	0,00	0,00	0,00	
		UKUPNO	2.055.554,98	1.850.602,63	-204.952,35	90,03%

Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta gradova političkim strankama u 2011. godini

Gradovi u Federaciji Bosne i Hercegovine

Red. br.	Kod	Naziv grada	Planirana sredstva	Uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	199A	Mostar	349.998,92	349.998,92	0,00	100,00%
2.	666	Sarajevo	249.543,93	249.543,93	0,00	100,00%
		UKUPNO:	599.542,85	599.542,85	0,00	100,00%

Gradovi u Republici Srpskoj

Red. br.	Kod	Naziv grada	Planirana sredstva	Uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	034B	Banja Luka	286.772,07	286.772,07	0,00	100,00%
2.	888	Istočno Sarajevo	55.000,00	55.000,00	0,00	100,00%
		UKUPNO:	341.772,07	341.772,07	0,00	100,00%

Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta kantona političkim strankama u 2011. godini

Red. br.	Kod nivoa	Naziv nivoa	Ukupno planirano	Ukupno plaćeno	Više/manje isplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4	5	6	7
1.	9	Kanton Sarajevo	1.200.499,79	1.200.499,79	0,00	100,00%
2.	6	Srednjobosanski kanton	800.000,04	800.000,04	0,00	100,00%
3.	1	Unsko-sanski kanton	500.000,00	456.038,10	-43.961,90	91,21%
4.	3	Tuzlanski kanton	483.517,80	488.863,50	5.345,70	101,11%
5.	4	Zeničko-dobojski kanton	399.798,29	399.798,29	0,00	100,00%
6.	10	Kanton 10	300.000,00	300.000,00	0,00	100,00%
7.	7	Hercegovačko-neretvanski kanton	288.250,00	276.862,00	-11.388,00	96,05%
8.	8	Zapadnohercegovački kanton	224.250,00	224.250,00	0,00	100,00%
9.	2	Posavski kanton	160.000,00	160.000,00	0,00	100,00%
10.	5	Bosansko-podrinjski kanton	80.000,00	80.000,00	0,00	100,00%
		UKUPNO	4.436.315,92	4.386.311,72	-50.004,20	98,87%

Prilog 4 – Pregled sankcionisanih političkih stranaka u 2012. godini

Novčane kazne

Red. br.	Naziv političke stranke	Broj i datum odluke	Iznos kazne u KM
1	2	3	4
1.	Savez nezavisnih socijaldemokrata SNSD – Milorad Dodik	03-07-6-960/12 od 26.12.2012.	23.000,00
2.	Stranka demokratske akcije	03-07-6-961/12 od 26.12.2012.	15.000,00
3.	Socijaldemokratska partija BiH	03-07-6-962/12 od 26.12.2012.	12.500,00
4.	Stranka kokuza	03-07-6-970/12 od 18.12.2012.	11.000,00
5.	Stranka demokratske aktivnosti	03-07-6-972/12 od 26.12.2012.	5.500,00

6.	Demokratska narodna zajednica BiH	03-07-6-973/12 od 26.12.2012.	5.000,00
7.	Hrvatska kršćanska demokratska unija BiH	03-07-6-984/12 od 26.12.2012.	5.000,00
8.	Naša stranka	03-07-6-974/12 od 18.12.2012.	3.000,00
9.	Socijalistička partija	03-07-6-964/12 od 26.12.2012.	3.000,00
10.	Socijaldemokratska unija BiH	03-07-6-981/12 od 26.12.2012.	3.000,00
11.	Srpska demokratska stranka	03-07-6-968/12 od 26.12.2012.	2.500,00
12.	Partija ujedinjenih penzionera	03-07-6-982/12 od 18.12.2012.	2.500,00
13.	Hrvatska stranka prava	03-07-6-975/12 od 26.12.2012.	2.000,00
14.	Srpska napredna stranka	03-07-6-967/12 od 18.12.2012.	1.000,00
15.	Demokratska partija – Dragan Čavić	03-07-6-965/12 od 26.12.2012.	1.000,00
16.	Nova socijalistička partija	03-07-6-983/12 od 18.12.2012.	500,00
	UKUPNO		95.500,00

Administrativna mjera

Red. broj	Politička stranka	Broj i datum odluke
1	2	3
1.	BH slobodni demokrati	01-07-6-1007-5/11 29.03.2012.
2.	DEPOS – demokratski pokret Srpske	01-07-6-1012-5/11 29.03.2012.
3.	Bosanskohercegovačka stranka prava	01-07-6-1014-5/11 29.03.2012.
4.	Tvoja i moja stranka u Bosni i Hercegovini	01-07-6-1008-5/11 29.03.2012.
5.	Stranka biznisa Srpske	01-07-6-1011-5/11 29.03.2012.
6.	Partija socijalne pravde	01-07-6-1010-5/11 29.03.2012.
7.	Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević - Pravaši 21. stoljeća	01-07-6-1006-5/11 29.03.2012.
8.	Hrvatski blok BiH	01-07-6-1013-5/11 29.03.2012.

C I K

IV. DIO

***PROVOĐENJE
ZAKONA O VIJEĆU
MINISTARA BiH***

1. Provođenje Zakona o Vijeću ministara BiH

292. U skladu sa Zakonom o Vijeću ministara BiH¹⁰⁰, Centralna izborna komisija BiH nadležna je da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje i potvrdu o tome dostavlja organu nadležnom za imenovanje.
293. Na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, Centralna izborna komisija BiH, u skladu s članom 10d Zakona o Vijeću ministara BiH, ocjenjuje da li kandidati ispunjavaju uslove za imenovanje i potvrdu o tome dostavlja organu nadležnom za imenovanje.
294. U skladu s članom 10c spomenutog zakona, Centralna izborna komisija BiH izvršila je provjere da li kandidati za predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH ispunjavaju sve potrebne uslove propisane Izbornim zakonom BiH i da se na njih ne odnosi nijedna nespojiva dužnost propisana tim zakonom, kao i da li su svi kandidati dostavili sve informacije¹⁰¹ koje su potrebne Centralnoj izbornoj komisiji BiH da ispuni svoje obaveze iz Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH u slučaju da bude potvrđeno njihovo imenovanje.
295. U izvještajnom periodu dva puta su obavljane provjere za ukupno 22 kandidata za ministre ili zamjenike ministra u Vijeću ministara BiH. Prvi put u januaru izvršene su provjere za 19 kandidata, a u novembru za još tri (3) kandidata o ispunjavanju uslova za imenovanje, o čemu je, u zakonom predviđenom roku, dostavljen izvještaj predsjedavajućem Vijeću ministara BiH.

2. Zaključna razmatranja

296. Cilj Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Vijeću ministara BiH, donesenog Odlukom Visokog predstavnika od 19. 10. 2007. godine, jeste da omogući nesmetan rad Vijeća ministara BiH i primjenjuje se podjednako na sve članove Vijeća ministara BiH.
297. Rok za provjeru kandidata za predsjedavajućeg, ministre i zamjenike ministara u Vijeću ministara BiH veoma je kratak, ako se očekuje da se završi postupak utvrđivanja postojanja sukoba interesa, kada se on pokrene u vremenu provjere na osnovu osnovane sumnje da su povrijeđene odredbe Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH.
298. Tokom 2012. godine izvršene su provjere za 22 kandidata za ministre ili zamjenike ministara u Vijeću ministara BiH, u toku dva postupka, o čemu je, u zakonom predviđenom roku, dostavljen izvještaj predsjedavajućem Vijeću ministara BiH.

---

¹⁰⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08

¹⁰¹ Informacije se podnose u formi potpisane izjave na obrascu koji je popisala Centralna izborna komisija BiH, a koji je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, br. 102/06

A photograph of two hands, one from the left and one from the right, holding a small, translucent globe of the Earth. The hands are positioned as if supporting the globe from below. The background is a soft, light blue gradient. The text is overlaid on the image.

V. DIO

***MEĐUNARODNA
SARADNJA, SEMINARI
I EDUKACIJE***

1. 21. Godišnja konferencija ACEEEO-a

a) Razvoj ACEEEO-a

299. Evropsko udruženje izbornih zvaničnika promoviše institucionalizaciju i profesionalizaciju demokratskih procedura u regiji, kao neprofitna, regionalna organizacija nezavisna od političkih stranaka i vlada s pravnim uporištem u međunarodnom pravu. Tokom 1991. godine viši izborni zvaničnici, predstavnici vlada i lideri građanskog obrazovanja i akademske zajednice okupili su se u Budimpešti, u Mađarskoj, na simpoziju Izbornih sistema Centralne i Istočne Evrope. Ovaj historijski sastanak vodio je osnivanju Udruženja izbornih zvaničnika Centralne i Istočne Evrope (ACEEEO). U 2006. godini na Godišnjoj konferenciji udruženja održanoj u Jurmala (Latvija), ACEEEO je promijenio naziv u Evropsko udruženje izbornih zvaničnika uklanjajući regionalnu barijeru i otvarajući nove perspektive u interregionalnoj saradnji izbornih stručnjaka. Članstvo u ACEEEO je otvoreno za tijela izbornog menadžmenta; individualne stručnjake i izborne stručnjake i organizacije koje podržavaju izborni proces. Danas, ACEEEO u svom članstvu ima 23 državne izborne komisije uključujući i Centralnu izbornu komisiju BiH, udruženja izbornih zvaničnika formirana na državnom nivou i jednu međunarodnu neprofitnu organizaciju. Zastava Udruženja se nakon isteka jednogodišnjeg mandata na Godišnjoj konferenciji predaje drugoj članici Udruženja čiji predsjednik Centralne/Državne izborne komisije predsjedava ACEEEO-om do naredne konferencije. Na 20. Godišnjoj konferenciji ACEEEO, održanoj u Budimpešti u junu 2011. godine, zastava ACEEEO-a je predata Ireni Hadžiabdić, tadašnjoj predsjednici Centralne izborne komisija BiH, čime je Irena Hadžiabdić postala i predsjednica ACEEEO-a, a organizacija Konferencije 2012. godine je pripala Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

b) Organizacija i tematski sadržaj 21. Godišnje konferencije ACEEEO-a

300. Centralna izborna komisija BiH imala je čast i privilegiju da bude domaćin i predsjedavajući 21. Godišnje konferencija Evropskog udruženja izbornih zvaničnika (ACEEEO) pod nazivom “ Učešće ranjivih grupa u izbornim procesima: manjine i osobe sa invaliditetom” koja je održana od 15. do 17. septembra 2012. godine u Sarajevu.
301. Godišnje konferencije ACEEEO se fokusiraju na širok spektar tema, uključujući transparentnost izbora, medije i izbore, izbornu tehnologiju, reforme finansiranja kampanje te učešće građana u izbornom procesu. U radu 21. Godišnje konferencije ACEEEO-a održane u septembru mjesecu u Sarajevu je učestvovalo 145 izbornih profesionalaca, eksperata, predstavnika međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i akademske zajednice iz 45 zemalja svijeta. Radni jezici Konferencije bili su engleski i ruski. U sklopu 21. Godišnje konferencije ACEEEO, kao paralelan događaj, 13. septembra 2012. godine je organizovan i održan Drugi sastanak Radne grupe za osnivanje Svjetskog udruženja izbornih tijela (Association of the World Election Bodies-A-WEB). Sastanku je prisustvovalo 14 učesnika – predstavnika regionalnih udruženja izbornih zvaničnika: Evropskog udruženja izbornih zvaničnika (ACEEEO), Udruženja azijskih izbornih organa vlasti (Association of Asian Election Authorities – AAEA), Južnoafričke razvojne zajednice (The Southern African Development Community – SADC) i Unije među-američkih izbornih organizama (The Inter-American Union of Electoral Organisms – UNIORE) te četiri (4) međunarodne organizacije: Izbornog Instituta za održivu demokratiju u Africi (Electoral Institute for Sustainable Democracy in Africa – EISA); Međunarodnog instituta za demokratiju i izbornu pomoć (International IDEA); Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (United Nations Development Programme – UNDP); i Međunarodne fondacije za izborne sisteme (International Foundation for Electoral Systems-IFES).

Prvi sastanak Radne grupe je održan u Seulu, Republika Koreja, na inicijativu Državne izborne komisije Republike Koreje od 9. do 12. maja 2012. godine, u čijem radu je učestvovala i Irena Hadžiabdić, članica Centralne izborne komisije BiH. Uloga Svjetskog udruženja izbornih tijela bi trebala biti razmjena informacija u vezi s izborima, znanjima i iskustvima; podrška izgradnji kapaciteta tijela izbornog menadžmenta, uspostavljanje neophodnih mehanizama saradnje s relevantnim međunarodnim tijelima; i druge uloge koje Udruženje želi da preduzme u budućnosti, a koje će se bazirati na konsenzusu. Udruženje će promovisati efikasnost i uspješnost u provođenju fer, slobodnih, mirnih, transparentnih, kredibilitetnih i participativnih izbora širom svijeta kroz održivu saradnju na globalnom nivou. Udruženje će identifikovati najnovije trendove, izazove i razvoj u demokratskom izbornom menadžmentu i povezanim procesima i olakšavati odgovarajuću razmjenu informacija i ekspertize među članovima s ciljem jačanja izborne demokratije širom svijeta. Učesnici sastanka u Sarajevu su postigli dogovor o ulozi, članstvu, organizaciji i finansiranju Svjetskog udruženja izbornih tijela. Zaključeno je da će Udruženje napraviti okvir rada u kojem će se definisati njegova uloga u izgradnji kapaciteta tijela za upravljanje izborima, razmjena informacija, znanja i iskustava, a Udruženje će, također, pružati praktičnu podršku razvoju izbora u demokratijama u nastajanju, čime se postavljaju temelji za jačanje izborne demokratije u svijetu. Osnivačka skupština Udruženja održat će se u oktobru 2013. godine u Seulu, Republika Koreja.

Slika 10 – Prijem dobrodošlice za učesnike i goste 21. Godišnje konferencije ACEEEO-a, 13. 9. 2012. – zgrada Parlamentarne skupštine BiH

c) Tok rada 21. Godišnje konferencije ACEEEO-a

302. Prvog radnog dana, 13. 9. 2012. godine, Konferencija je ponudila posebnu BRIDGE sesiju na temu “Pristup izbornim procesima” na kojoj je prisustvovalo 20 prijavljenih učesnika. Učesnici ove interaktivne radionice imali su priliku da se stave u poziciju osoba s različitim oblicima invaliditeta. Diskusija se vodila o barijerama s kojima se susreću osobe koje pripadaju ranjivim grupama kao što su osobe sa invaliditetom, predstavnici manjina, nepismene osobe i izbjeglice, ukoliko žele da ostvare svoje pravo glasa ili da učestvuju u izbornom procesu kao kandidati, posmatrači ili članovi tijela za provedbu izbora. Također, prvog dana Konferencije održan je i sastanak Izvršnog odbora ACEEEO. Nakon otvorenja Konferencije gosti su posjetili već tradicionalnu izložbu izborne opreme koja je ove godine okupila sedam (7) kompanija: pet iz inostranstva (Velike Britanije, Sjedinjenih Američkih Država, Španije i Irske) i dvije kompanije iz BiH, koje su prezentirale inovativna rješenja koja invalidnim licima omogućava lakši pristup izbornom procesu. U zgradi Parlamenta BiH priređen je prijem dobrodošlice za učesnike Konferencije, predstavnike ambasada prisutnih u BiH, međunarodnih organizacija, nevladinog sektora iz zemlje i inostranstva uključujući i organizacije koje okupljaju invalidna lica, izbornih komisija i akademske zajednice, a domaćin je bio dr. Milorad Živković, predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Slika 11 – Prvi radni sastanak Radne grupe za osnivanje Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB-a)

303. Drugog radnog dana Konferencije, 14. 9. 2012. godine, održana je Generalna skupština ACEEEO, a zatim su održane plenarne sesije koje su se fokusirale na učešće osoba sa invaliditetom u izbornom procesu i učešće manjina u izbornom procesu. Fokusirajući se na prava osoba sa invaliditetom i manjina da biraju i budu birani, učesnici Konferencije su imali priliku da diskutuju kako o svakom aspektu jednakog izbornog prava tako i o tehničkim stvarima kao što su poteškoće u kreiranju pristupačnom glasačkog materijala. Diskusija se bazirala na prezentacijama državnih izbornih zvaničnika, profesionalnih stručnjaka međunarodnih organizacija i naučnih radnika koji su podijelili svoja iskustva, kako s teorijske, tako i s praktične tačke gledišta.

Slika 12 – Drugi radni sastanak učesnika 21. Godišnje konferencije ACEEEO

304. Trećeg radnog dana Konferencije, 15. 9. 2012. godine, održane su plenarne sjednice na temu učešća manjina u izbornom procesu i osoba sa invaliditetom u izbornom procesu i dvije radionice na istu tematiku. Još jednom je naglašeno da je garantovano učešće ranjivih grupa u političkom životu, a posebno na izborima na jednakim osnovama sa svim drugim licima, također vezano i za međunarodne instrumente ljudskih prava, a demokratske države trebaju osigurati da ovo postane zajednička odgovornost svakog korisnika izborne procedure, kreatora zakona, tijela izbornog menadžmenta, političkih stranaka, medija i glasača. Za pronalaženje najboljih rješenja neophodno je uspostaviti saradnju s organizacijama manjina i organizacijama osoba sa invaliditetom.

d) Zaključci sa 21. Godišnje konferencije ACEEEO-a

305. Glavni zaključci trodnevne Konferencije su sumirani u dokumentu Sarajevska deklaracija koja poziva države da preduzmu nekoliko akcija kako bi se osiguralo univerzalno izbornopravo.

Član 1. Sarajevske deklaracije kaže:

1. Sve demokratske države moraju garantovati puna izborna i politička prava za osobe sa invaliditetom u skladu s odredbama univerzalnih i regionalnih dokumenata o pravima osoba sa invaliditetom.
2. Vlade i tijela izbornog menadžmenta moraju raditi zajedno kako bi osigurali da osobe sa invaliditetom imaju potpun pristup izbornom i političkom procesu, uključujući pravo da glasaju kao i pravo da budu birani i obavljaju javne funkcije.
3. Da osiguraju potpuno dostupna i inkluzivna biračka mjesta, da razviju dostupne i inkluzivne materijale i informacije i sistem glasanja koji će biti prilagođen biračima; tijela izbornog menadžmenta i organizacije invalidnih osoba se pozivaju da rade zajedno kako bi omogućile pravo na tajnost glasanja za građane sa invaliditetom.

U članu 2. se navodi da:

1. Prava osoba koje pripadaju manjinama na potpuna izborna i politička prava trebaju biti zagarantovana u skladu s odredbama univerzalnih i regionalnih dokumenata o pravima osobama koje pripadaju manjinama.
2. Tijela izbornog menadžmenta se pozivaju da sarađuju s manjinskim zajednicama u njihovim zemljama kako bi promovisala potpuno izbornopravo i političko učešće osoba koje pripadaju manjinama, uključujući pravo da glasaju i da budu birani i obavljaju javne funkcije.
3. Osiguraju potpuno dostupna i inkluzivna biračka mjesta i da osmisle sistem glasanja koji će biti prilagođen biračima, a tijela izbornog menadžmenta se pozivaju da rade u saradnji s manjinskim zajednicama.

306. Na ceremoniji zatvaranja Konferencije, zastava ACEEEO i predsjedavanje u narednih 12 mjeseci su predati Državnoj izbornoj komisiji Poljske i sljedeća Godišnja konferencija će biti održana u Varšavi 2013. godine.

2. Učešće na međunarodnim seminarima i posmatračkim misijama

307. Na poziv brojnih međunarodnih organizacija, institucija i asocijacija, predstavnici Centralne izborne komisije BiH su učestvovali u radu brojnih seminara i sesija, kao što su:

308. Na poziv Državne izborne komisije Republike Indonezije delegacija Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 20. do 25. februara 2012. godine učestvovala na Međunarodnoj konferenciji o registraciji birača koja se održala u Džakarti – Indonezija, gdje su predstavnici Centralne izborne komisije BiH predstavili proces registracije birača u Bosni i Hercegovini. Cilj konferencije je bio razmjena iskustava u oblasti reforme procesa registracije birača.

309. U periodu od 29. 2. do 1. 3. 2012. godine u Jerevanu – Armenija, održan je Okrugli stol u saradnji s pravnom školom Jerevana, u organizaciji Vijeća Evrope, gdje je predstavnik Centralne izborne komisije BiH imao zapaženo učešće. Tema okruglog stola bili su izborni sporovi, gdje je predstavnik Centralne izborne komisije BiH predstavio praksu u Bosni i Hercegovine, kao i pojedine primjere sudske prakse u oblasti izbornog zakonodavstva.

310. Na poziv Centralne izborne komisije Ruske Federacije, a u skladu s potpisanim Memorandumom o saradnji, predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u periodu od 1. do 6. marta 2012. godine posmatrali predsjedničke izbore u toj zemlji.

311. Dana, 30. 3. 2012. godine gđa Irena Hadžiabdić, članica Centralne izborne komisije BiH je u Beogradu – Srbija, predsjedavala na sastanku Izvršnog odbora ACEEEO-a, koji se održao u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

312. Na poziv ACEEEO predstavnik Centralne izborne komisije BiH je 3. i 4. maja 2012. godine učestvovao na seminaru koji se održao u Beču – Austrija. Seminar u organizaciji ACEEEO-a, E-voting i OSCE/ODIHR predstavio je BRIDGE metodologiju obuke, koja je razvijena u proteklih 11 godina, a obuhvata izbornu arhitekturu, ključne izborne aktere i izborne operacije. Sam seminar je drugi u nizu, i ustvari predstavlja trening trenera i izbornih aktera i dajući bolje prilike za profesionalno unapređenje izborne administracije.

313. Na poziv Državne izborne komisije Južne Koreje predstavnik Centralne izborne komisije BiH je 10. i 11. maja 2012. godine učestvovao u radu radne grupe za uspostavljanje Udruženja svjetskih izbornih tijela (A-WEB). Učesnici radne grupe: IFES, UNIORE, EISA, ACEO, ACEEEO, IDEA. Na sastanku je razgovarano o tehničkim, finansijskim i logističkim aspektima uspostave A-WEB-a.

314. U periodu 4. i 5. juni 2012. godine predstavnici Centralne izborne komisije BiH su uzeli učešće u radu 9. Konferencije tijela za provođenje izbora na temu: “Inovativna rješenja za izbore“ koja se održala u Talinu – Estonija. Tokom konferencije održane su radionice na

teme: elektronski birački spiskovi, novi načini obuke osoblja, mjere protiv prevare i posmatračke tehnike i rješenja za brojanje glasova (e-brojanje).

315. U periodu 28. i 29. jun 2012. godine predstavnici Centralne izborne komisije BiH su učestvovali na međunarodnom seminaru institucija koje se bave utvrđivanjem sukoba interesa zemlja regije Dunava, u okviru programa „Vladavina zakona: Provođenje detaljnog i integrisanog pristupa u prevenciji i borbi protiv korupcije, a koji se održao u Sofiji – Bugarska. Pored predstavnika Centralne izborne komisije BiH, na seminaru su učestvovali i predstavnici Austrije, Albanije, Irske, Bugarske, Njemačke, Rumunije, Slovenije, Makedonije, Latvije, Crne Gore i Moldavije. Predstavnici Centralne izborne komisije BiH su prilikom seminara predstavili rad Centralne izborne komisije BiH, te ukazali na specifičnost i jedinstvenost uređenja oblasti sukoba interesa u BiH.
316. Na poziv International IDEA, predstavnici Centralne izborne komisije BiH su u periodu od 19. do 21. novembra 2012. godine učestvovali u radu Globalne radionice koja se održala u Adis Abebi – Etiopija. Tema Globalne radionice je bila “Alat za upravljanje izbornim rizikom – iskustva i naredni koraci“. Program izbornih procesa International IDEA razvio je alat za upravljanje izbornim rizikom, koji je napravljen kako bi se osnažili oni koji imaju direktnu odgovornost za ili specifičan interes u prevenciju i olakšavanje nasilja vezanog za izbore. Alat će biti dostupan svima krajem 2013. godine. Radionica je predstavila forum koji je okupio učesnike koji predstavljaju vladine i nevladine organizacije, koji su stekli iskustvo sa alatom putem pilot projekta koji je proveden samo u četiri zemlje (Kenija, Bosna i Hercegovina, Kolumbija i Šri Lanka).
317. Na poziv Državne izborne komisije Slovenije, predsjednik Centralne izborne komisije BiH je 11. 11. 2012. godine posmatrao predsjedničke izbore u Sloveniji.
318. Na poziv Stalne izborne vlasti Rumunije, delegacija Centralne izborne komisije BiH je u periodu od 7. do 10. decembra 2012. godine posmatrala parlamentarne izbore u Rumuniji.

3. Saradnja s drugim organizacijama

319. Pored učestvovanja predstavnika Centralne izborne komisije BiH na međunarodnim seminarima i posmatračkim misijama, Centralna izborna komisija BiH je bila i domaćin brojnim delegacijama.

Šestočlana delegacija Državne izborne komisije Liberije je boravila u petnaestodnevnoj posjeti Centralnoj izbornoj komisiji BiH u periodu od 27. septembra do 11. oktobra 2012. godine. Finansijsku podršku za ovu posjetu je osigurao Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) iz Liberije, a u pratnji delegacije je bio i jedan član osoblja UNDP Liberija. Tokom posjete su upriličeni sastanci s članovima Centralne izborne komisije BiH, ali i sa predstavnicima općinskih izbornih komisija, Udruženja izbornih zvaničnika u BiH i predstavnicima Misije OSCE-a u BiH.

320. Centralnoj izornoj komisiji BiH se obratio ured UNDP-a iz Liberije s molbom da organizuje studijsko putovanje za delegaciju izbornih zvaničnika Državne izborne komisije Liberije. Izborni projekata koji UNDP provodi u Liberiji ima za cilj izgradnju kapaciteta članova Državne izborne komisije Liberije, a dio projekta uključuje obuku iz različitih segmenata izbornog procesa i organizaciju studijskih putovanja u različite države. Državna izborna komisija Liberije je u procesu formiranja odgovarajuće strukture i funkcionalne izborne administracije, a izborna administracija u Bosni i Hercegovini, njen strukturni sistem, planiranje i način provođenja izboru su preporučeni od strane izbornih profesionalaca Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) kao primjer dobre prakse. Imajući u vidu edukativni karakter posjete, Centralna izborna komisija BiH je pripremila sveobuhvatan plan obuke s prezentacijama koje su obuhvatile sljedeće teme: uvod u strukturu Bosne i Hercegovine i izborni sistem, odgovornosti Centralne izborne komisije BiH i uloga Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH; finansiranje političkih partija i izborne kampanje; rješavanje sukoba interesa; registracija političkih partija i kandidata; registracija birača i birački spisak; zaštita izbornog prava/rješavanje izbornih sporova; informisanje javnosti i edukacija građana; uvod u projekat „Jedinstveni informacioni sistem BiH“ i prezentacija IDEA projekta; glasanje i prebrojavanje glasačkih listića i posmatrači. Prezentacije su održane u uredu Centralne izborne komisije BiH i u uredu Udruženja izbornih zvaničnika u BiH (UIZBiH). Članovi Liberijske delegacije su pokazali velik interes za prezentirane teme što se vidjelo iz velikog broja pitanja i toka diskusija. Pored sesija obuke, članovi delegacije su posjetili i Gradsku izbornu komisiju Grada Mostara. Nadalje, članovi delegacije su se susreli i sa ambasadorom OSCE Misije u BiH Fletcher M. Burton i njegovim saradnicima, a razgovaralo se o izbornom procesu u BiH i podršci koju je OSCE Misija pružila u razvoju izborne administracije i zakonodavstva u BiH tokom protekle dvije decenije te je napravljena paralela sa situacijom u izbornim strukturama i provođenjem izbora u Liberiji.

321. S ciljem upoznavanja s načinom funkcionisanja lokalnih organa za provođenje izbora upriličena je posjeta Lokalnoj izbornoj komisiji (OIK) Stari Grad Sarajevo. Na sastanku su predstavnici OIK Stari Grad upoznali goste o sastavu, načinu funkcionisanja OIK Stari Grad Sarajevo, načinu izbora biračkih odbora i njihovoj edukaciji, informisanju birača te dodatnim aktivnostima koje provodi OIK Stari Grad Sarajevo s ciljem što efikasnijeg provođenja izbornih aktivnosti.
322. Delegacija Liberije je prisustvovala i zajedničkom sastanku međunarodnih akreditiranih posmatrača u organizaciji Vijeća Evrope i Centralne izborne komisije BiH. Tokom sastanka akreditirani posmatrači su upoznati s misijom koju obavljaju predstavnici Kongresa lokalnih i regionalnih organa vlasti Vijeća Evrope, a zatim su imali priliku da postavljaju pitanja članovima Centralne izborne komisije BiH u vezi s predstojećim Lokalnim izbornima 2012. godine. Na Dan izbora 7. oktobra 2012. godine Liberijska delegacija je posjetila nekoliko biračkih mjesta, redovnih, u odsustvu i biračkih mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićem u općinama: Stari Grad Sarajevo, Novo Sarajevo i Pale, a proces prebrojavanja glasačkih listića su posmatrali na biračkim mjestima u Općini Stari Grad Sarajevo. Također, 7. oktobra članovi delegacije su se susreli i članovima Općinske izborne komisije Novo Sarajevo i predsjedavajućim Općinskog vijeća Novo Sarajevo.
323. Centralna izborna komisija BiH ostvarila je veoma zapaženu saradnju i sa međunarodnim institucijama koje djeluju u Bosni i Hercegovini, a posebno s Misijom OSCE-a. Ta saradnja ogleda se u savjetodavnoj ulozi u skladu s potpisanim Memorandumom o razumijevanju između Centralne izborne komisije BiH i Misije OSCE.
324. Tokom izvještajnog perioda nastavljena je realizacija Memoranduma o saradnji između Centralne izborne komisije BiH i Komisije za utvrđivanje konflikta interesa Crne Gore, koji je potpisan krajem maja 2007. godine, a koja se ogleda u razmjeni iskustava i učešću na edukativnim sastancima i seminarima o sukobu interesa. Tako je Centralna izborna komisija BiH bila u radnoj posjeti Komisiji za utvrđivanje konflikta interesa Crne Gore, učestvovala je na više edukativnih seminara za lokalne javne funkcionere u organizaciji Komisije za utvrđivanje konflikta interesa Crne Gore o temi: „Edukacija javnih funkcionera o sukobu interesa u 2012. godini“.
325. Značajno je napomenuti da su Centralnu izbornu komisiju BiH posjetile i delegacije: Makedonije, OHR, ambasador Ukrajine, ambasador Ruske Federacije, ambasador Rumunije, ambasador Republike Hrvatske, ambasador Sjedinjenih Američkih Država i Delegacija Vijeća Evrope.

Slika 14 – Posjeta delegacije Makedonije Centralnoj izbornoj komisiji BiH

4. Saradnja s nevladinim sektorom

326. U izvještajnom periodu Centralna izborna komisija BiH je nastojala uspostaviti i saradnju s nevladinim sektorom, kao značajnim segmentom u edukaciji birača o izbornom procesu i drugih oblasti koje su u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH.
327. Centralna izborna komisija BiH je ostvarila i izuzetno dobru saradnju s nevladinim sektorom, prije svega s Udruženjem izbornih zvaničnika u Bosni i Hercegovini. Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID) je prepoznala potrebu da podrži projekat pod nazivom "Unapređenje uslova za lično i samostalno glasanje za bosanskohercegovačke građane sa invaliditetom", koji implementira Udruženje izbornih zvaničnika u BiH (UIZBiH). Na projektu su usko saradivali Centralna izborna komisija BiH, Udruženje za slijepa i slabovidna lica Kantona Sarajevo, Vijeće organizacija osoba sa invaliditetom Federacije BiH i Koordinacioni odbor invalida Republike Srpske, te "Everyone Counts", međunarodna agencija za izborne sisteme. Ovaj projekat će olakšati učešće BiH birača sa invaliditetom u izbornom procesu. Tokom implementacije projekta održano je više simulacija elektronskog glasanja. Nakon simulacije izbora, tokom implementacije projekta će se razviti politike i procedure i dostaviti relevantnim organima, kako bi se omogućilo BH građanima sa invaliditetom da glasaju privatno i samostalno pomoću elektronskih pomagala.
328. Centralna izborna komisija BiH je tokom 2012. godine sačinila i izvještaj o realizaciji GRECO preporuka iz oblasti sukoba interesa, kao i izvještaj za Mapu puta i liberalizaciju viznog režima.

329. Kao i do sada, za Centralnu izbornu komisiju BiH saradnju s nevladinim sektorom predstavlja veoma važan segment u radu, te će i u svom budućem radu nastaviti intenzivno ostvarivati kontakte s nevladinim sektorom.

5. Obuka i stručno osposobljavanje zaposlenih

330. Centralna izborna komisija BiH donošenjem Programa obuke kadrova nastoji da lakše vodi kadrovsku politiku, te da time postavi objektivne kriterije stručnog usavršavanja. S ciljem podizanja sveukupne efikasnosti poslovanja Centralna izborna komisija BiH nastoji osigurati adekvatan sistem komunikacije kako unutar institucije, tako i prema okruženju.

331. Samo planiranje obuke kadrova u Centralnoj izbornoj komisiji BiH naslanja se na politiku i strategiju institucije i predstavlja dio njenog strateškog planiranja. Poseban zadatak u razvoju kadrova Centralne izborne komisije BiH je usklađivanje individualnih i timskih ciljeva, proisteklih iz strateških i operativnih zadataka. Dinamika realizacije stručnog obrazovanja zaposlenih precizno je bila usklađena s dinamikom aktivnosti Centralne izborne komisije BiH i raspoloživim budžetom. Kadrovska analiza postojećeg stanja treba biti tako razvijena da pokaže stepen kadrovskog potencijala i kadrovske potrebe Centralne izborne komisije BiH. Cilj svih usavršavanja i obuka, bilo da su “horizontalne”¹⁰² ili “vertikalne”¹⁰³, bio je da stimuliraju kompetentnost, kreativnost i uključivanje svih zaposlenih u rješavanje problema i davanje kvalitetnih preporuka za donošenje konačnih odluka, uz uslov uspostavljanja radnog sistema u kojem su poslovi klasifikovani i oblikovani tako da doprinose efikasnijem radu.

332. S ciljem stručnog usavršavanja državnih službenika, a u organizaciji Agencije za državnu službu BiH, organizovano je u nekoliko obaveznih ciklusa za pohađanje stručnih seminara o sljedećim temama:

- a) evropske integracije;
- b) menadžerske obuke – moduli od I. do VIII.;
- c) priprema, pisanje i vođenje projekata;
- d) upravljanje ljudskim potencijalima;
- e) izrada pravnih propisa u institucijama BiH;
- f) tim i timski rad;
- g) upravni postupak i upravni spor;
- h) medijacija kao metoda alternativnog rješavanja sporova;
- i) kreativno rješavanje problema;
- j) konflikt-menadžment;
- k) primjena Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine i pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa;

¹⁰² „Horizontalna obuka“ podrazumijeva one oblasti osposobljavanja i usavršavanja relevantne za sve zaposlene

¹⁰³ „Vertikalna obuka“ podrazumijeva one oblasti osposobljavanja i usavršavanja relevantne za određene državne službenike

- l) reforma javne administracije;
  - m) strateško planiranje;
  - n) prava intelektualnog vlasništva;
  - o) planiranje i vođenje sastanaka;
  - p) interpersonalne vještine;
  - q) kancelarijsko i arhivsko poslovanje;
  - r) međunarodni ugovori i praksa u BiH;
  - s) mobing i zaštita od mobinga.
333. Na svim seminarima razmotrene su teme koje su od velikog značaja u pogledu upoznavanja državnih službenika sa specifičnostima rada u administraciji u smislu etičkog koda i organizacione strukture državne administracije. Posebno je značajno spomenuti i seminare na kojima su prezentovani modeli poslovne komunikacije, timskog rada, razvijanju samosvijesti, rješavanje konflikata i potrebe inventivnog djelovanja, imajući u vidu činjenicu da se svijet oko nas mijenja i da je Centralna izborna komisija BiH institucija koja je iako nezavisna institucija, ipak u stalnoj interakciji kako sa domaćim, tako i sa međunarodnim organizacijama.
334. Pored seminara i stručnih usavršavanja u organizaciji Agencije za državnu službu, zaposleni su pohađali i:
- a) seminar o javnim nabavkama u organizaciji Revicona – jedan zaposlenik;
  - b) seminar iz oblasti finansija u organizaciji Saveza računovođa i revizora RS – dva zaposlenika;
  - c) seminar iz oblasti finansija u organizaciji Ministarstva finansija RS – dva zaposlenika;
  - d) seminar iz oblasti finansija u organizaciji Udruženja računovođa i revizora FBiH – dva zaposlenika;
  - e) seminar iz oblasti finansija u organizaciji FEB-a – dva zaposlenika;
  - f) seminar iz oblasti finansija u organizaciji Revicona – dva zaposlenika.
  - g) pohađanje kursa engleskog jezika kroz DLC program – svi državni službenici;
  - h) primjena Zakona o upravnom postupku.

6. Zaključna razmatranja

335. Centralna izborna komisija BiH je i u 2012. godini značajan dio svojih aktivnosti usmjerila na uspostavljanje međunarodne saradnje i razmjenu iskustava kroz aktivno učešće na konferencijama, seminarima i raznim oblicima edukacija, što u svakom slučaju predstavlja doprinos u sagledavanju najaktuelnijih trendova u razvoju izbornih sistema u demokratski razvijenim zemljama i primjene zakona iz oblasti finansiranja političkih stranaka i sukoba interesa. Učešćem na međunarodnim konferencijama Centralna izborna komisija BiH nastoji dati puni doprinos u afirmaciji Bosne i Hercegovine, kroz uspostavljanje saradnje s izbornim komisijama drugih zemalja, nastavak saradnje sa OSCE-om, aktivnim učešćem na konferencijama u okviru Evropskog udruženja izabranih zvaničnika – ACEEEO.
336. Dobijanje uloge predsjedavajućeg ACEEEO-a dovoljno govori koliko je Centralna izborna komisija BiH dala veliki doprinos u radu ACEEEO, što je imalo za rezultat da je organizacija 21. Godišnje konferencije ACEEEO povjerena Centralnoj izornoj komisiji

BiH, koja se održala u Sarajevu u periodu od 15. do 17. septembra 2012. godine. U radu 21. Godišnje konferencije ACEEEO-a učestvovalo je 145 izbornih profesionalaca, eksperata, predstavnika međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i akademske zajednice iz 45 zemalja svijeta. U sklopu 21. Godišnje konferencije ACEEEO, kao paralelan događaj, 13. septembra 2012. organizovan je i održan Drugi sastanak Radne grupe za osnivanje Svjetskog udruženja izbornih tijela (Association of the World Election Bodies-A-WEB). Zaključeno je da će Udruženje napraviti okvir rada u kojem će se definisati njegova uloga u izgradnji kapaciteta tijela za upravljanje izborima, razmjena informacija, znanja i iskustava, a udruženje će također pružati praktičnu podršku razvoju izbora u demokracijama u nastajanju čime se postavljaju temelji za jačanje izborne demokracije u svijetu. Osnivačka skupština Udruženja će se održati u oktobru mjesecu 2013. godine u Seulu, Republika Koreja. Glavni zaključci trodnevne Konferencije su sumirani u dokumentu Sarajevska deklaracija koja poziva države da preduzmu određene aktivnosti kako bi se osiguralo univerzalno izbornopravo.

337. Po pozivu međunarodnih organizacija, institucija i asocijacija, predstavnici Centralne izborne komisije BiH uzeli su učešće u radu na seminarima sa sljedećim tematskim sadržajima: predstavljanje izbornog sistema BiH i proces registracije birača, rješavanje izbornih sporova, učešće izbornih aktera u izbornom procesu, provođenje inovativnih rješenja za izbore, provođenje detaljnog i integrisanog pristupa u prevenciji i borbi protiv korupcije itd.
338. Značajno je napomenuti da je Centralna izborna komisija BiH bila domaćin Državnoj izbornoj komisiji Liberije, kojoj je za vrijeme boravka u Bosni i Hercegovini predstavljeno cjelokupno iskustvo Centralne izborne komisije BiH u uspostavljanju izbornog sistema i načina provođenja izbornog procesa.
339. Tokom 2012. godine nastavljena je saradnja s nevladinim sektorom, a posebno sa Udruženjem izbornih zvaničnika BiH s kojim je i realizovan projekat pod nazivom "Unapređenje uslova za lično i samostalno glasanje za bosanskohercegovačke građane sa invaliditetom", koji je podržala Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID).
340. S ciljem postizanja što boljih rezultata rada, Centralna izborna komisija BiH je u svom Programu obuke zaposlenih predvidjela i aktivnosti koje se odnose na stručno usavršavanje zaposlenih. Tokom 2012. godine državni službenici Centralne izborne komisije BiH učestvovali su na obavezujućim edukacijama koje je organizovala Agencija za državnu službu BiH, a koje su uspješno završili.

VI. DIO

***JAVNOST RADA
CENTRALNE IZBORNE
KOMISIJE BiH***

1. Javnost rada Centralne izborne komisije BiH

341. Centralna izborna komisija BiH svoju zakonsku obavezu, kada je u pitanju javnost rada i sloboda pristupa informacijama, ispunjava kroz dosljednu primjenu osnovnih principa javnog informisanja, kao što su: otvorenost, istinitost i odgovornost, koordinacija, blagovremenost i korisnost. Mediji igraju važnu ulogu u formiranju javnog mnijenja, te upravo zbog toga Centralna izborna komisija BiH nastoji da putem medija informiše cjelokupnu javnost (birače) o svim relevantnim pitanjima koja su u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH. Postoji veliki broj „alata“ koje Centralna izborna komisija BiH koristi prilikom komuniciranja s medijima, kao što su: saopćenja za javnost (objave za medije), vijesti, izjave, konferencije za novinare, brifinzi s novinarima i slično. Za odnose s medijima zaduženi su predsjednik i članovi Centralne izborne komisije BiH i stručni savjetnik za odnose s javnošću. Poseban segment informisanja predstavlja interna komunikacija unutar Centralne izborne komisije BiH, koja obuhvata sve komunikativne aktivnosti između članova i zaposlenih u Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Iz tih razloga važno je informisati, edukovati i motivisati zaposlenike kako bi i oni mogli kvalitetno predstavljati Centralnu zbornu komisiju BiH javnosti. To se, uglavnom, postiže radnim i informativnim sastancima, stručnim aktivnostima, stručnim seminarima i intranetom (internim internetom).
342. Vodičem za pristup informacijama propisano je da se informacije o radu Centralne izborne komisije BiH mogu dobiti i neformalno, putem telefona u kontaktu sa stručnim savjetnikom za odnose s javnošću. Na taj način je olakšan put pristupa informacijama kojim raspolaže Centralna izborna komisija BiH. Formalno podnesenih zahtjeva za pristup informacijama u 2012. godini je bilo 130, na koje je Centralna izborna komisija BiH odgovorila blagovremeno u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama.
343. Javnost rada Centralne i zborne komisije BiH uglavnom se osigurava na sljedeće načine: obavještanjem javnosti o održavanju sjednica; davanjem obavještenja o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH; omogućavanjem posmatračima političkih subjekata, udruženjima građana i međunarodnim posmatračima da prisustvuju sjednicama, da posmatraju druge aktivnosti Centralne izborne komisije BiH, kao i da imaju pristup svim relevantnim dokumentima u skladu sa zakonom, osim ako predsjednik Centralne izborne komisije BiH, u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu ili u drugim slučajevima, odluči drugačije; objavljivanjem donesenih odluka, putem internet stranice Centralne izborne komisije BiH, i službenim glasnicima, izdavanjem publikacija, u kojima se objavljuju značajnije odluke, rješenja i drugi normativni akti i na drugi način koji odredi Centralna izborna komisija BiH.
344. Sjednice Centralne izborne komisije BiH su javne, osim u slučajevima kada Centralna izborna komisija BiH raspravlja i odlučuje o pitanjima koja imaju karakter tajnosti u skladu sa zakonom, kada to zahtijevaju razlozi zaštite morala, javnog reda, sigurnosti države, prava privatnosti ili ličnih prava.
345. Sve relevantne informacije i odluke koje donosi Centralna izborna komisija BiH mogu se dobiti na:
- a) *Internet stranici Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, www.izbori.ba, koja svojim sadržajem informiše javnost o aktivnostima Centralne izborne komisije BiH,*

uključujući zakonsku i podzakonsku regulativu i baze podataka za koje ne postoje zakonske prepreke objavljivanja.

- b) *Konferencijama za novinare i saopćenjima za javnost.* Centralna izborna komisija BiH je u 2012. godini održala 12 konferencija za novinare i objavila 120 saopćenja za javnost. Konferencije su organizovane u onim situacijama kada je trebalo saopćiti važne odluke i stavove Centralne izborne komisije BiH i kada se smatralo da saopćenje za javnost ne može skrenuti dovoljno pažnje primalaca informacije.
346. Moramo naglasiti da su pisani mediji u BiH u 2012. godini objavili 1.768 članaka o radu Centralne izborne komisije BiH, što potvrđuje visok stepen otvorenosti i transparentnosti Centralne izborne komisije BiH prema javnosti. Od ukupnog broja objavljenih članaka, 1.756 članaka se odnosio na opće informacije o radu Centralne izborne komisije BiH.
347. Centralna izborna komisija BiH je nastojala da svoj rad što direktnije predstavi javnosti, što potvrđuje i činjenica o prisustvu brojnih predstavnika medija i RTV servisa, koji su pratili rad sjednica Centralne izborne komisije BiH. Članovi Centralne izborne komisije BiH pokazali su veliku susretljivost u davanju izjava, informacija i zakonskih tumačenja izbornog procesa, kako bi se otklonile sve nedoumice koje su ponekad medijski bile pogrešno interpretirane.
348. U 2012. godini objavljeni članci su se uglavnom odnosili na: organizaciju i održavanje lokalnih izbora 2012. godine; izborne rezultate; neodržavanje izbora u Gradu Mostaru; ponavljanje izbora na pojedinim biračkim mjestima; ponovno brojanje glasačkih listića itd.

2. Zaključna razmatranja

349. Centralna izborna komisija BiH javnost rada smatra važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga, posebna pažnja se posvećuje što potpunijem i razumljivijem informisanju domaće i međunarodne javnosti o svojim ciljevima i mjerama za njihovo ostvarivanje, kao i o rezultatima svojih aktivnosti. Primjenom različitih oblika informisanja Centralna izborna komisija BiH je tokom 2012. godine redovno obavještavala javnost o svim važnijim aspektima svog djelovanja. Saopćenja za javnost o odlukama Centralne izborne komisije BiH objavljujvana su neposredno nakon sjednica na kojima su određene odluke donesene.
350. Na internet stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba omogućen je uvid u zakonsku i podzakonsku regulativu koja se odnosi na djelovanje Centralne izborne komisije BiH, te upute i obrasci za primjenu važećih propisa poštujući ključne principe informisanja javnosti.

VII. DIO

SINTEZA ZAKLJUČNIH RAZMATRANJA I PREPORUKE

1. Sinteza zaključnih razmatranja

351. Ono što je posebno karakteriziralo rad Centralne izborne komisije BiH u 2012. godini su uspješno provedeni lokalni izbori u Bosni i Hercegovini, uz dosljednu primjenu svih zakona koji su joj povjereni u nadležnost. Dana, 7. 5. 2012. godine Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s članom 1.14 i članom 2.9 stav (1) tačka 2.a Izbornog zakona BiH, objavila da će se lokalni izbori održati 7. 10. 2012. godine.
352. U toku priprema za Lokalne izbore 2012. godine postojala je stalna neizvjesnost oko finansiranja izbora, donošenje izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH u izbornoj godini i stalno iniciranje i podsjećanje određenih institucija od strane Centralne izborne komisije BiH da ispune svoje zakonom utvrđene obaveze, kako bi se izborni proces proveo što efikasnije. Posebno je značajno naglasiti da je Centralna izborna komisija BiH, pored odobrenog budžeta, uspjela osigurati i donatorska sredstva od Vijeća Evrope i Međunarodnog instituta za demokratizaciju i izbornu pomoć – „International IDEA“, za izradu Priručnika za rad biračkih odbora u BiH i Priručnika za posmatranje izbora u BiH, te za projekat testiranja elektronskih alata u okviru IDEA.
353. Značajno je napomenuti da je Centralna izborna komisija BiH u 2012. godini ostvarila i zapaženu saradnju sa Službom za zajedničke poslove institucija BiH, u okviru provođenja građevinskih radnji adaptacije zgrade Centralne izborne komisije BiH, koja je uspješno završena.
354. Centralna izborna komisija BiH je, također, inicirala sastanke sa Ministarstvom sigurnosti BiH i nadležnim policijskim agencijama, što je imalo za rezultat i formiranje Odbora za sigurnost koji je imao za zadatak da, preko Ministarstva sigurnosti BiH, koordinira sve policijske agencije koje provode zakon, entitetske MUP-ove u Bosni i Hercegovini i Policiju Brčko distrikta BiH, Graničnu policiju BiH, kako bi osigurale da se Lokalni izbori 2012. godine provedu u atmosferi koja će garantovati maksimalan stepen sigurnosti i povjerenja javnosti u čitav izborni proces.
355. Zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda BiH broj 9/09 od 26. 11. 2010. godine, kojom je naloženo Parlamentarnoj skupštini BiH da izmjeni i dopuni neustavne odredbe Izbornog zakona BiH koje se odnose na Grad Mostar u skladu s navedenom odlukom, a u vezi s Rješenjem Ustavnog suda BiH od 18. 1. 2012. godine u istom predmetu, Centralna izborna komisija BiH je, na 19. sjednici koja se održala 7. 5. 2012. godine, donijela Odluku broj: 05-1-07-1-585-1/12 kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara.
356. Centralna izborna komisija BiH je, na 53. sjednici održanoj 6. 9. 2012. godine, donijela odluku o usklađivanu odluke o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2012. godine sa Zakonom o Gradu Doboj, Zakonom o Gradu Prijedor, Zakonom o Gradu Trebinje i Zakonom o Gradu Bijeljina¹⁰⁴.

---

¹⁰⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/12

357. U toku 2012. godine provedeni su i posredni izbori u Kantonu 10 za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH iz reda srpskog naroda. Centralna izborna komisija BiH je svojom odlukom od 17. 1. 2013. godine, potvrdila rezultate posrednih izbora i dodjelu mandata iz Skupštine Kantona 10 za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.
358. Posredni izbori održani su za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo i za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, ali do kraja 2012. godine nisu bili okončani postupci izbora odbornika/vijećnika, te su isti završeni tokom februara mjeseca 2013. godine. Postupak izbora odbornika za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo završen je 11. 2. 2013. godine, dok je postupak izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva završen 21. 2. 2012. godine.
359. U izvještajnom periodu raspisani su bili i prijevremeni izbori za načelnika općine Novi Grad Sarajevo koji su se trebali održati 1. 4. 2012. godine, ali nisu održani, zbog toga što općina nije bila osigurala potrebna finansijska sredstva, te su se spomenuti izbori za načelnika općine Novi Grad Sarajevo održali na dan održavanja Lokalnih izbora 2012. godine.
360. Ponovljeni su izbori za Skupštinu općine Istočni Drvar i za načelnika općine Istočni Drvar, za Skupštinu općine Istočni Mostar i za načelnika Općine Istočni Mostar, te za Skupštinu općine Vukosavlje i za načelnika Općine Vukosavlje, dana 18. 11. 2012. godine, zato što je Centralna izborna komisija BiH ustanovila da se postupak glasanja na biračkim mjestima nije odvijao u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH i Pravilnikom o načinu provođenja izbora u BiH, zbog nepravilnosti u registraciji određenog broja birača, odnosno pojave više identičnih potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska.
361. Lokalne izbore 2012. godine pratile su i određene zloupotrebe za glasanje izvan BiH, u procesu registracije birača, kao i u postupku glasanja s nepotvrđenim glasačkim listićima, uz koje je dostavljana i različita identifikaciona dokumentacija – fotokopije ličnih dokumenata i obrazaca, kao što su: LK OI; LK OI 2; PB 1; PB 3; PB 4. Najveći broj navedenih dokumenata priložen je u Srebrenici, Šekovićima, Cazinu i Bosanskom Grahovu. Najčešći oblici kršenja izbornih pravila odnosili su se na:
- nepravilnosti u registraciji određenog broja birača;
  - različitost broja potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska u odnosu na broj glasačkih listića nađenih u glasačkoj kutiji;
  - slučajeve kada je kandidat dobio više glasova od političke partije;
  - pojavu razlika ukupnog broja važećih i nevažećih glasačkih listića u odnosu na broj glasačkih listića nađenih u glasačkoj kutiji (više-manje) i
  - glasanje jednog lica za više birača ili jedan birač je glasao više puta.
362. Potrebno je uspostaviti aktivniju i jaču saradnju Centralne izborne komisije BiH i drugih organa čija je uloga značajna kod formiranja ažurnih biračkih spiskova kao što su Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH i Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, koji moraju učiniti jače napore na pribavljanju ažurnih podataka o raseljenim osobama koji se dostavljaju Centralnoj izornoj komisiji BiH.
363. Nakon neprovedenih izbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, očigledno je da je zainteresovanost građana Bosne i Hercegovine da glasaju u njima izuzetno mala i

otvara se pitanje finansijske opravdanosti organizacije glasanja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, s obzirom da je za Lokalne izbore 2012. godine bilo prijavljeno ukupno 338 birača u 23 države. Smatramo da bi sa aspekta priprema, edukacija i osiguranja organizaciono-tehničkih uslova za glasanje trebalo učiniti dodatne napore u motivisanju naših građana da više koriste mogućnost glasanja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

364. U periodu izbornih aktivnosti, učesnici izbornog procesa podnosili su prigovore i žalbe, koji su se, uglavnom, odnosili na: odluke Centralne izborne komisije BiH kojima je prijava političkog subjekta za učešće na Lokalnim izborima 2012. godine bila odbijena ili odbačena; ovjeru kandidata na kandidatskim listama; postupak imenovanja članova biračkih odbora za Lokalne izbore; povredu člana 16.14 Izbornog zakona BiH kojim je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i štampanih medija; povrede na biračkim mjestima; zahtjeve za ponovno brojanje glasačkih listića; odluke Centralne izborne komisije BiH donesene u postupcima dodjele i prestanka mandata, apelacije na odluke Centralne izborne komisije BiH podnesene Apelacionom odjeljenju Suda BiH koje su, uglavnom, sve odbijene ili neznatan broj vraćen u ponovni postupak. Generalno, rad Centralne izborne komisije BiH po žalbama i prigovorima se može ocijeniti kao izrazito pravilan i zakonit, jer procenat potvrđenih odluka na Sudu Bosne i Hercegovine u izbornom periodu iznosio je oko **90%**. Moramo naglasiti da je Apelaciono odjeljenje Suda BiH, rješavajući po žalbama uložnim na odluke Centralne izborne komisije BiH, vrlo često zauzimao i različite stavove u postupku, što je dovodilo i do kontradiktornih rješenja po određenim povredama odredbi člana 2.3, 2.10 i 4.5 Izbornog zakona BiH, kao i probijanje rokova u donošenju odluka u roku od tri dana, predviđenim članom 6.9 stav (3) Izbornog zakona BiH, što je moglo uticati na efikasnost rada Centralne izborne komisije BiH, s aspekta zaštite izbornog prava.
365. Analiza izbornog procesa na Lokalnim izborima 2012. godine pokazala je da su postojali određeni problemi u radu biračkih odbora, koje je potrebno spomenuti. Centralna izborna komisija BiH priprema posebnu analizu rada biračkih odbora u provedbi Lokalnih izbora 2012. godine. Zbog uočenih propusta u radu članova pojedinih biračkih odbora tokom dana izbora, koji se odnosio na: povredu tajnosti glasanja, neutvrđivanje identiteta birača i potpis birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska ili nepravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima, u skladu sa Izbornim zakonom BiH, potrebno je novčano sankcionisati odgovorne članove tih biračkih odbora, ukoliko se utvrdi njihova odgovornost, u zavisnosti od vrste i težine učinjene povrede, uz izricanje i zabrane imenovanja za člana izborne komisije ili biračkog odbora (član 19.8 stav (1) tačke e), n), o), a u vezi s članom 2.3 tačka 5.; 2.13 stav (1) tačka 8.; 5.11 stav (1); i 5.13) Izbornog zakona BiH. U pripremim analizama, ukoliko se utvrde nepravilnosti u radu članova biračkih odbora, tražit će se odgovornost predsjednika i članova biračkih odbora, zbog kršenja odredaba člana 5.13 i 5.25 Izbornog zakona BiH.
366. S ciljem unapređenja izbornog procesa, tokom 2013. godine trebalo bi završiti u cijelosti „Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH“ – JIIS BiH, posebno završetak III. faze, koja se odnosi na nabavku softvera, hardvera i izrada systemske analize i dokumentacije, čime bi se obuhvatili svi nivoi informacionog sistema i otklonili određeni nedostaci u pojedinim segmentima izbornog procesa.

367. S ciljem postizanja još boljih rezultata iz oblasti sukoba interesa, Centralna izborna komisija BiH nastoji, kroz primjenu zakona o sukobu interesa koji su u njenoj nadležnosti, da dobije povjerenje javnosti, kroz javno ukazivanje na pojave sukoba interesa i promatranje javnog angažmana izabраних званичника. Posebno je značajno napomenuti da je u ovom segmentu neophodna nadogradnja zakonske regulative, uz usaglašavanje s drugim zakonima, kako bi se unaprijedilo zakonodavstvo i praksa u oblasti sukoba interesa.
368. Donošenjem novog Zakona o finansiranju političkih stranaka, Centralna izborna komisija BiH bi se mogla suočiti i sa određenim problemima i izazovima u samoj njegovoj implementaciji, posebno u segmentu novog načina finansiranja političkih stranaka, (izdavačka djelatnost, prodaja propagandnog materijala, kreditno zaduživanje). Novi izvori finansiranja su u suprotnosti sa definicijom političke stranke, koja je kao udruženje građana neprofitna organizacija. Ukoliko se političke stranke budu bavile izdavačkom djelatnošću i prodajom propagandnog materijala, tada bi djelovale u sferi poslovanja kojim se ostvaruje profit, pa bi time podlijegale svim poreznim propisima i procesu fiskalizacije, kao pravna lica koja ostvaruju profit, a ne kao neprofitne organizacije udruženja građana.
369. U pogledu međunarodne saradnje ostvareni su zapaženi rezultati Centralne izborne komisije BiH, koja je bila domaćin i predsjedavajući trodnevne 21. Godišnje konferencije Udruženja evropskih izbornih zvaničnika (ACEEEO) koja se održala od 15. do 17. septembra 2012. godine u Sarajevu. Konferencija je okupila 140 učesnika iz 45 država. Tema konferencije je bila: „Učešće ranjivih grupa (manjina i osoba sa invaliditetom) u izbornom procesu“. Na konferenciji je usvojen dokument [Sarajevska deklaracija](#), u kojoj su sumirani svi zaključci 21. Godišnje konferencije ACEEEO. Konferenciji je prethodio sastanak Radne grupe za uspostavu Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB). Ističemo da je ovaj sastanak rezultirao globalno važnim zaključcima koji se odnose na ulogu, organizaciju, članstvo i finansiranje budućeg Svjetskog udruženja izbornih tijela (A-WEB). Osnivačka skupština Udruženja će se održati u oktobru 2013. godine u Seulu, Republika Koreja. Pored toga, predstavnici Centralne izborne komisije BiH učestvovali su na brojnim domaćim i inostranim seminarima, koji doprinose promovisanju njenog rada i Bosne i Hercegovine u cjelini.
370. Centralna izborna komisija BiH stalno ulaže napore da unaprijedi izborni proces uz nadanje da će nam Parlamentarna skupština BiH olakšati nastojanja, kroz rješavanje ključnih problema, koji se, prije svega, odnose na pravovremene izmjene i dopune svih zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, ali uz aktivno učestvovanje njenih članova, koji svojim znanjem i iskustvom sigurno mogu doprinijeti kvalitetnijem donošenju zakonskih rješenja.

2. Preporuke

371. Na osnovu navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni zakona iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH prihvati sljedeće preporuke:

A) Pristupiti izmjenama izbornog zakonodavstva u pravcu

- Staviti u procedure prijedloge izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, utvrđenih u okviru rada od strane Interresorne radne grupe za pripremu izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka i Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2012. godine¹⁰⁵ (28 prijedloga izmjena);
- Provesti presudu Suda za ljudska prava u Strazburu¹⁰⁶;
- Provesti odluku Ustavnog suda BiH broj: U - 9/09 od 26. 11. 2010. godine¹⁰⁷, koja se odnosi na Grad Mostar, a u vezi s Rješenjem Ustavnog suda BiH od 18. 1. 2012. godine.
- Uskladiti odredbe Izbornog zakona BiH s Odlukom Ustavnog suda BiH, broj: U - 4/11 od 27. 5. 2011. godine i 16. 1. 2013. godine, uključujući i potrebu preispitivanja odredbi člana 9.11 Izbornog zakona BiH, za izbor članova iz izbornih jedinica za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH sa teritorije Republike Srpske, uzimajući u obzir geografska ograničenja, u skladu sa demokratskim principima i Kodeksom dobrog vladanja u izbornim pitanjima.¹⁰⁸
- U skladu sa odredbom člana 9.11 Izbornog zakona BiH, preispitati izborne jedinice i broj mandata dodijeljenih svakoj izornoj jedinici utvrđenoj Poglavljem 9. Izbornog zakona BiH, za izbor članova iz višečlanih izbornih jedinica za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, s teritorije Federacije Bosne i Hercegovine.
- Preispitati odredbe člana 1.6, 1.7 i 1.7a Izbornog zakona BiH u kontekstu odredbe člana IX stav (1) Ustava BiH.
- Otkloniti uočene kontradiktornosti izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH¹⁰⁹ koje se odnose na ravnopravnu zastupljenost spolova na kandidatskim listama i izornoj administraciji. Propisani procenat („najmanje 40%“), kao uslov ravnopravne zastupljenosti po ocjeni Centralne izborne komisije BiH, u praksi može proizvesti nemogućnost implementacije u slučaju izbora članova izborne administracije (birački

¹⁰⁵ Prilog – Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH, str. 178

¹⁰⁶ [Sejdić i Finci protiv BiH – Presuda od 22. 12. 2009. godine](#)

¹⁰⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 63/11

¹⁰⁸ Vidjeti CDL (98) 45, str. 3; CDL (99) 51 str. 8; CDL (2000) 2, str. 5; CDL –AD (2002) 9, stav 22.

¹⁰⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 18/13 od 11. 3. 2013. godine

odbor ili izborna komisija) kada jedan od ovih organa broji tri člana ili u slučaju sačinjavanja kandidatskih listi političkih subjekata, i proturječnost u kontekstu primjene postojećih normi člana 4.19 stav (4) Izbornog zakona BiH.

- Razmotriti odredbe Poglavlja 9A Izbornog zakona BiH koje se odnose na izbor predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH, u kontekstu Poglavlja IV. tačka B. Ustava Federacije BiH. Vezano za to, neophodno je dograditi izbornu zakonodavstvo u smislu jasnijeg definisanja odgovornosti za nepoštivanje rokova propisanih za konstituisanje zakonodavnih organa vlasti.
- Potrebno je, riješiti pitanje entitetskog državljanstva u Brčko distriktu BiH (član 18.2 Izbornog zakona BiH), kao i diskriminaciju državljana Federacije BiH iz Brčko distrikta BiH, koji ne glasaju ni za jedan kanton, čime im je uskraćeno pravo da biraju delegate za Dom naroda Parlamenta Federacije BiH.
- Preispitati Poglavlje 6 Izbornog zakona BiH koje se odnosi na zaštitu izbornog prava u smislu redukovanja širokog pristupa izbornim žalbama i tužbama, trostepene nadležnosti, uvođenje taksi i slično.
- Neophodno je da do kraja 2013. godine nadležni državni i entitetski organi preispitaju i ažuriraju broj lica sa biračkim pravom koja imaju status raseljenog lica, u smislu zaštite integriteta Centralnog biračkog spiska.
- U skladu s odredbom člana 10.9 Izbornog zakona BiH, sugerisati da Parlament Federacije BiH preispita broj mandata koji se biraju iz svake izborne jedinice, za izbor poslanika u Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH, propisan članom 10.2 Izbornog zakona BiH.
- Nastaviti proces izgradnje informacione infrastrukture kroz realizaciju treće faze započetog projekta „Jedinstveni izborni informacioni sistem BiH“ – JIIS BiH i u budžetu institucija Bosne i Hercegovine osigurati potrebna finansijska sredstva za njegov završetak i održavanje.
- Sve izmjene i dopune Izbornog zakona BiH nužno je donijeti najkasnije do kraja 2013. godine, kako bi Centralna izborna komisija BiH, u periodu do raspisivanja Općih izbora 2014. godine, usvojila neophodni set podzakonskih propisa, instalirala i testirala odgovarajući softver u okviru Jedinstvenog izbornog informacionog sistema BiH – JIIS BiH, te provela obuku izborne administracije u Bosni i Hercegovini.

B) Oblast zakona o sukobu interesa

Usvojiti izmjene i dopune Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH u skladu sa zapažanjima Centralne izborne komisije BiH, koja se nalaze u Godišnjem izvještaju o sukobu interesa koji je sastavni dio ovog izvještaja, i riješiti pitanja nadležnosti primjene

zakona o sukobu interesa u entitetima i Brčko distriktu BiH od strane Centralne izborne komisije BiH (podnošenje izvještaja, uplate izrečenih sankcija i slično).

C) Oblast finansiranja političkih stranaka

U skladu s preporukama Grupe zemalja za borbu protiv korupcije Vijeća Evrope (GRECO)¹¹⁰, usvojiti Zakon o političkim strankama u Bosni i Hercegovini, s posebnim osvrtom na oblast finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja.

Parlamentarna skupština BiH potvrđuje opredjeljenje da se očuva nezavisnost Centralne izborne komisije BiH kao organa čije nadležnosti proizilaze iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH, a u smislu osiguranja finansijske, kadrovske i normativno-pravne stabilnosti Centralne izborne komisije BiH.

Prilikom utvrđivanja prijedloga za izmjene i dopune izbornog zakonodavstva, neophodno je uključiti Centralnu izbornu komisiju BiH.

Broj: 01- 07-10-608-1/13
Sarajevo, 14. 3. 2013. godine

Predsjednik
Branko Petrić

---

¹¹⁰ [http://coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/rounds3/GrecoEval13\(2010\)5BiH](http://coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/rounds3/GrecoEval13(2010)5BiH)

Prilog

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na ___ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____2012. godine, i na ___ sjednici Doma naroda, održanoj _____2012. godine, usvojila je

PRIJEDLOG

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA IZBORNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE 1. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

U Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, brojevi: 23/01, 07/2, 09/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10) **u članu 1.2 u stavu (3) riječi:** „stav (11) i (12)“ zamjenjuju se riječima: „**stav (16) i (17)**“.

Član 2.

U članu 1.2a u stavu (1) riječi: „stav (12)“ zamjenjuje se riječima: „**stav (17)**“.

U istom članu u stavu (3) riječi: „stav (11)“ zamjenjuju se riječima: „**stav (16)**“.

Član 3.

U članu 1.3a u stavu (1) riječi: „a prava i dužnosti počinju im danom konstituiranja predstavničkih tijela.“ **se brišu.**

U istom članu u stavu (3) iza riječi: “Centralna izborna komisija BiH.” briše se tačka i dodaju se riječi: “**u roku od sedam dana od prijema izjave.**”

Član 4.

U članu 1.8 u stavu (1) iza riječi: “državni službenici” **dodaju se riječi:** “**glavni revizor i zamjenici glavnog revizora u Uredu za reviziju finansijskog poslovanja institucija BiH i guverner i viceguverner Centralne banke BiH,**”.

U istom članu i stavu dodaje se nova rečenica koja glasi:

„Ako Centralna izborna komisija BiH utvrdi da lice iz ovog stava nije podnijelo ostavku na položaj ili nije postupilo u skladu sa zakonom koji reguliše njegov status u periodu od ovjere kandidature do štampanja glasačkih listića izvršit će se uklanjanje ovog lica sa ovjerenih kandidatskih listi, a ukoliko se isto utvrdi nakon štampanja glasačkih listića takvom licu neće biti dodijeljen mandat ako ga osvoji.”

U istom članu u stavu (4) iza riječi: „vršenjem funkcija u izvršnim organima vlasti.” briše se tačka i dodaju se riječi: „osim u periodu dok se ne konstituišu izvršni organi vlasti izabrani na redovnim izborima u istom izbornom ciklusu.”

POGLAVLJE 2. ORGANI ZA PROVOĐENJE IZBORA

Član 5.

Član 2.2 stav (2) mijenja se i glasi: „Član izborne komisije je lice sa odgovarajućom stručnošću i iskustvom, a član biračkog odbora je lice sa odgovarajućom stručnošću u provedbi izbora.

U istom članu u stavu (4) riječi: „da broj članova manje zastupljenog spola bude najmanje 1/3 od ukupnog broja članova” se brišu, a dodaju se riječi: „zastupljenost spolova u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini.”

Član 6.

U članu 2.14 u stavu (1) riječi: „Sastav izborne komisije će, u pravilu, odražavati ravnopravnu zastupljenost spolova” zamjenjuju se riječima: „U sastavu izborne komisije nastojat će se osigurati zastupljenost spolova u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH.”

Član 7.

U članu 2.15 u stavu (1) riječi: „imenovan prethodni član” zamjenjuju se riječima: „propisano članom 2.12 stav (5) ovog zakona”.

U istom članu u stavu (2) na kraju teksta dodaje se nova rečenica koja glasi:

”Ukoliko se ne izvrši imenovanje novog člana općinske izborne komisije u roku od 30 dana, Centralna izborna komisija BiH može izvršiti imenovanje novog člana općinske izborne komisije.”

POGLAVLJE 3. BIRAČKI SPISAK

Član 8.

U članu 3.12 a u stavu (1) riječi: „45 dana“ zamjenjuju se riječima: „90 dana“.

Član 9.

U članu 3.15 u stavu (5) iza riječi: „poslati“ dodaje se riječ: „poštom.“

U istom članu u stavu (8) iza riječi: „identitet“ dodaje se riječ: „državljanstvo.“

Član 10.

U članu 3.17 u stavu (1) dodaje se nova rečenica koja glasi:

„Državljanin BiH koji ima biračko pravo, a ne nalazi se u zaključenom izvodu iz Centralnog biračkog spiska i nema identifikacioni dokument iz člana 5.12 ovog zakona, može glasati ako predoči Potvrdu Agencije za identifikacione dokumente i zaštitu podataka (IDDEEA). Agencija za identifikacione dokumente i zaštitu podataka dužna je biračima koji od dana zaključenja Centralnog biračkog spiska do dana održavanja izbora prvi put predaju zahtjev za izdavanje lične karte izdati potvrdu, koja će sadržavati fotografiju, ime i prezime, matični broj i naziv općine u kojoj je zahtjev predat za podnosioca zahtjeva.“

POGLAVLJE 4. OVJERA I KANDIDIRANJE

Član 11.

U članu 4.5 na kraju stava (2) dodaje se nova rečenica koja glasi: „Potpisi podrške koji su prikupljeni za određeni nivo vlasti mogu se koristiti i na prijevremenim izborima u istom izbornom ciklusu.“

Član 12.

Na kraju člana 4.18 dodaje se nova rečenica koja glasi: „Ime i prezime kandidata na kandidatskoj listi ovjerenog političkog subjekta mora biti identično imenu i prezimenu kandidata u Centralnom biračkom spisku.“

POGLAVLJE 5. PROVOĐENJE IZBORA

Član 13.

U članu 5.19 u stavu (1) riječi: „slijep, nepismen, ili fizički nesposoban,” zamjenjuju se riječima: „osoba sa invaliditetom ili nepismena osoba.”

Član 14.

U članu 5.28 u stavu (1) na kraju teksta briše se tačka i dodaju se riječi: “i mora pristići u poštanski pretinac Centralne izborne komisije BiH do 19.00 sati na dan održavanja izbora.”

Član 15.

U članu 5.29 stav (1) se briše.

POGLAVLJE 6. ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA

Član 16.

U članu 6. 4 stav (2) riječi: „stav (3)“ zamjenjuju se riječima: „stav (2).“

Član 17.

U članu 6. 6 stav (3) riječi: „stav (3)“ zamjenjuju se riječima: „stav (2).“

U istom članu i stavu dodaje se nova rečenica koja glasi: „Odluka Centralne izborne komisije BiH je konačna.“

Član 18.

U članu 6. 9 u stavu (1) riječ: „odlučeno“ zamjenjuju se riječju: „odlučila“, a iza riječi: „Zakona“ briše se tačka i dodaju se riječi: „iz prvostepene nadležnosti.“

POGLAVLJE 9. PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Potpoglavlje A.

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 19.

U članu 9.8 u stavu (2) riječi: „pet procenata (5%)“ zamjenjuje se riječima: „petnaest procenata (15%).“

POGLAVLJE 13.

KANTONALNE SKUPŠTINE, OPĆINSKA VIJEĆA, ODNOSNO SKUPŠTINE OPĆINA I GRADSKA VIJEĆA, ODNOSNO SKUPŠTINE GRADA

Član 20.

U članu 13.5 u stavu (4) riječi: „pet procenata (5%)“ zamjenjuje se riječima: „petnaest procenata (15%).“

Član 21.

U članu 13.10 u stavu (1) iza riječi: „biraju“ dodaju se riječi: „birači sa prebivalištem na području grada ili“.

POGLAVLJE 16. MEDIJI U IZBORNOJ KAMPANJI

Član 22.

U članu 15.1 u stavu (1) u alineji 3. riječi: „koja premašuje iznos od stotinu (100) konvertibilnih maraka,“ se brišu.

U istom članu stav (3) se briše.

Član 23.

U članu 15.3 iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

“U svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje, politička stranka otvara poseban transakcijski račun kod banke i taj račun se ne može koristiti u druge svrhe. Sva sredstva namijenjena za finansiranje troškova izborne kampanje uplaćuju se na ovaj račun i sva plaćanja troškova izborne kampanje vrše se sa ovog računa.”

Član 24.

U članu 15.8 u stavu (1) iza riječi: „glasniku BiH,” dodaju se riječi: „a za članove koji popunjavaju upražnjene mandate od dana prihvatanja mandata,”.

POGLAVLJE 19A. KAZNENE ODREDBE

Član 25.

U članu 19.8 iza tačke e) dodaje se nova tačka f) koja glasi:

„ako je duže odsutan iz neopravdanih razloga, onemogućava rad komisije ili krši odredbe ovog zakona ili druge propise” /član 2.16 stav (1)/.

Dosadašnje tačke od f) do u) postaju tačke od g) do v).

U istom članu iza dosadašnje tačke t) koja je ovom dopunom postala tačka u), dodaje se nova tačka v) koja glasi:

“ne dostave birački materijal nadležnoj izbornoj komisiji /član 5.26 stav (1)/.

Član 26.

U članu 19.9 u stavu (4) tačka: „r)” se briše.

U članu 19.9 iza stava (4) dodaje se novi stav (5) koji glasi:

„Za povrede iz stava (1) tačka r) ovog člana kaznit će se kandidat političkog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 200, 00 KM do 3000,00 KM“.

Ovom dopunom dosadašnji stav (5) postao je stav (6).

Član 27.

U članu 19.10 u tački a) iza riječi: „BiH” dodaju se riječi: „a za članove koji popunjavaju upražnjene mandate od dana prihvatanja mandata,”.

U članu 19.10 iza tačke: „b)“ dodaje se nova tačka c) koja glasi: „ako je postupao suprotno odredbi 1.8 stav (1) ovog zakona.“

Član 28.

Ovlašćuju se ustavnopravne komisije oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine da, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrde prečišćeni tekst Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Član 29.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PS BiH broj: _____ /12
Sarajevo, _____ 2012. godine

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

dr. Milorad Živković

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

dr. Dragan Čović